Uchwała Nr XXXVIII/343/2021
Rady Gminy Brzeźnica
z dnia 30 grudnia 2021 r.

w sprawie uchwalenia zmiany nr 3 studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Brzeźnica w zakresie wprowadzenia do ustaleń studium granic udokumentowanego złoża kruszywa naturalnego „Łączany – Wiślisko" oraz zmiany ustaleń studium w zakresie umożliwiającym eksploatację górniczą tego złoża

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 1 i art. 18 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r., poz. 1372 z późn. zm.) oraz art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2021 r., poz. 741 z późn. zm.) Rada Gminy Brzeźnica uchwala, co następuje:

§ 1

Uchwala się zmianę nr 3 studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Brzeźnica.

§ 2

Zmiana studium obejmuje:

1) Załącznik Nr 1 – Tekst: „Zmiana Nr 3 Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Brzeźnica w zakresie wprowadzenia do ustaleń studium granic udokumentowanego złoża kruszywa naturalnego „Łączany – Wiślisko" oraz zmiany ustaleń studium w zakresie umożliwiającym eksploatację górniczą tego złoża";
2) Załącznik Nr 2 – Rysunek zmiany nr 3 studium dotyczącej wprowadzenia do ustaleń studium granic udokumentowanego złoża kruszywa naturalnego „Łączany – Wiślisko" oraz zmiany ustaleń studium w zakresie umożliwiającym eksploatację górniczą tego złoża: „Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego" - mapa w skali 1:10 000;
3) Załącznik Nr 3 – Rysunek zmiany nr 3 studium dotyczącej wprowadzenia do ustaleń studium granic udokumentowanego złoża kruszywa naturalnego „Łączany – Wiślisko" oraz zmiany ustaleń studium w zakresie umożliwiającym eksploatację górniczą tego złoża: „Kierunki zagospodarowania przestrzennego" - mapa w skali 1:10 000;
4) Załącznik Nr 4 – „Dane przestrzenne".

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Brzeźnica.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

WÓJT GMINY BRZEŹNICA

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ IKIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY BRZEŹNICA

[ZMIANA NR 3 STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY BRZEŹNICA W ZAKRESIE WPROWADZENIA DO USTALEŃ STUDIUM GRANIC UDOKUMENTOWANEGO ZŁOŻA KRUSZYWA NATURALNEGO „ŁĄCZANY - WIŚLISKO" ORAZ ZMIANY USTALEŃ STUDIUM W ZAKRESIE UMOŻLIWIAJĄCYM EKSPLOATACJĘ GÓRNICZĄ TEGO ZŁOŻA][3]

[Załącznik nr 1 do uchwały Nr XXXVIII/343/2021 Rady Gminy Brzeźnica z dnia 30 grudnia 2021 roku sporządzony na kopii Załącznika nr 1 do Uchwały Rady Gminy Brzeźnica Nr XXXV/354/2018 z dnia 7 czerwca 2018 roku][3]

[TEKST JEDNOLITY Z WYRÓŻNIONYMI ZMIANAMI][3]

[Kraków, grudzień 2021][3]

[…][3] Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Brzeźnica uchwalona Uchwałą Nr XXXVIII/343/2021 Rady Gminy Brzeźnica z dnia 30 grudnia 2021 roku.

[ZESPÓŁ AUTORSKI ZMIANY STUDIUM

mgr Wiktor Głowacki

mgr Janusz Komenda][2]

[…][3] Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Brzeźnica uchwalona Uchwałą Nr XXXVIII/343/2021 Rady Gminy Brzeźnica z dnia 30 grudnia 2021 roku.

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE 5

[1A. WPROWADZENIE DO ZMIANY NR 2 STUDIUM 6][2]

[1B. WPROWADZENIE DO ZMIANY NR 3 STUDIUM 7][3]

2. UWARUNKOWANIA ROZWOJU PRZESTRZENNEGO GMINY 9

2.1. POŁOŻENIE GMINY W REGIONIE 9

2.1.1. Powiązania strukturalno-przestrzenne 9

2.1.2. Powiązania transportowe 9

2.1.3. Powiązania infrastrukturalne 10

2.1.4. Powiązania przyrodnicze 12

2.1.5. Powiązania społeczno-gospodarcze 13

2.2. STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO, DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIE I ZAGOSPODAROWANIE TERENU 14

2.2.1. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego 14

2.2.2. Zabudowa mieszkaniowa 15

2.2.3. Zabudowa usługowa, produkcyjna, infrastrukturalna i inna 17

2.2.4. Ruch budowlany 19

2.2.5. Stan prawny gruntów 21

2.3. STAN ŚRODOWISKA I JEGO OCHRONA 21

2.3.1. Położenie fizyczno-geograficzne 21

2.3.2. Charakterystyka elementów środowiska przyrodniczego 22

2.3.3. Zasoby przyrodnicze oraz ich ochrona prawna 42

2.4. STAN DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I JEGO OCHRONA 52

2.4.1. Rozwój osadnictwa, układy przestrzenne 52

2.4.2. Zespoły i obiekty zabytkowe oraz ich ochrona prawna 55

2.5. WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW 66

2.5.1. Uwarunkowania demograficzne 66

2.5.2. Warunki mieszkaniowe 70

2.5.3 Infrastruktura społeczna 71

2.6 BEZPIECZEŃSTWO LUDNOŚCI I JEJ MIENIA 73

2.7. POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY 75

2.8. STAN SYSTEMÓW TRANSPORTU I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ 78

2.8.1. System transportowy 78

2.8.2. Systemy infrastruktury technicznej 79

2.9. ZADANIA SŁUŻĄCEREALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH 97

2.10. SYNTEZA UWARUNKOWAŃ ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO 97

2.10.1. Uwarunkowania sprzyjające rozwojowi przestrzennemu gminy 97

[…][2] Wprowadzono Zmianą Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Brzeźnica uchwaloną Uchwałą Nr XXXV/354/2018 Rady Gminy Brzeźnica z dnia 7 czerwca 2018 roku.

[…][3] Wprowadzono Zmianą Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Brzeźnica uchwaloną Uchwałą Nr XXXVIII/343/2021 Rady Gminy Brzeźnica z dnia 30 grudnia 2021 roku.

2.10.2. Uwarunkowania ograniczające rozwój przestrzenny gminy 98
3. KIERUNKI ROZWOJU PRZESTRZENNEGO GMINY 101
3.1. GŁÓWNE KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY 101
3.1.1. Cel rozwoju gminy Brzeźnica 101
3.1.2. Główne kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy 101
3.1.3. Polityka ponadlokalna na obszarze gminy Brzeźnica 105
3.2. ZASADY ROZWOJU PRZESTRZENNEGO GMINY 110
3.3. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW, PARAMETRY, WSKAŹNIKI ORAZ WARUNKI ZAGOSPODAROWANIA I UŻYTKOWANIA 116
4. ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO 147
4.1. OBIEKTY I TERENY OBJĘTE OCHRONĄ PRAWNĄ NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH 147
4.2. POLITYKA OCHRONY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO 148
5. ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW, KRAJOBRAZU KULTUROWEGO ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ 153
5.1. OBIEKTY I TERENY OBJĘTE OCHRONĄ PRAWNĄ NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH 153
5.2. POLITYKA OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I KRAJOBRAZU 155
6. KIERUNKI ROZWOJU KOMUNIKACJI 159
7. KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ 165
7.1. ZAOPATRZENIE W WODĘ 165
7.2. ODPROWADZANIE I OCZYSZCZANIE ŚCIEKÓW 166
7.3. GOSPODARKA ODPADAMI 168
7.4. ZAOPATRZENIE W GAZ 169
7.5. ZAOPATRZENIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ 170
7.6. TELEKOMUNIKACJA 172
8. KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ I GOSPODARKI GRUNTAMI 173
8.1. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA 173
8.2, GOSPODARKA GRUNTAMI 175
9. INWESYCJE CELU PUBLICZNEGO 177
10. OBSZARY NA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZADZANIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEPROWADZENIA SCALEŃ I PODZIAŁU NIERUCHOMOŚCI 179
10.1. PLANY MIEJSCOWE 179
10.2. DOPUSZCZALNY ZAKRES ZMIAN W PLANACH MIEJSCOWYCH 181
11. OBSZARY ROZMIESZCZENIA WIELKOPOWIERZCHNIOWYCH OBIEKTÓW HANDLOWYCH 185
12. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ RECHABILITACJI LUB REKULTYWACJI 187
13. OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI I OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH 189
14. OBSZARY I TERENY GÓRNICZE, UDOKUMENTOWANE ZŁOŻA KOPALIN 191
15. POTENCJALNE OBSZARY OGRANICZONEGO UŻYTKOWANIA I TERENY ZAMKNIĘTE 193
15.1. OBSZARY OGRANICZONEGO UŻYTKOWANIA 193
15.2. TERENY ZAMKNIĘTE 193
16. UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ, SYNTEZA USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM 195

[16A. UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ, SYNTEZA USTALEŃ PROJEKTU ZMIANY NR 2 STUDIUM 200][2]

[16B. UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ, SYNTEZA USTALEŃ PROJEKTU ZMIANY NR 3 STUDIUM 192][3]

[…][2] Wprowadzono Zmianą Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Brzeźnica uchwaloną Uchwałą Nr XXXV/354/2018 Rady Gminy Brzeźnica z dnia 7 czerwca 2018 roku.

[…][3] Wprowadzono Zmianą Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Brzeźnica uchwaloną Uchwałą Nr XXXVIII/343/2021 Rady Gminy Brzeźnica z dnia 30 grudnia 2021 roku.

1. WPROWADZENIE

W dniu 27 marca 2013 roku Rada Gminy Brzeźnica podjęła Uchwałę Nr XXIV192/2013 w sprawie przystąpienia do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Brzeźnica. Dotychczas obowiązujące studium zostało uchwalone Uchwałą Nr XIV/94/00 Rady Gminy Brzeźnica z dnia 24 lutego 2000 roku.

Studium jest dokumentem strategicznym mającym na celu określenie polityki przestrzennej gminy oraz lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego.
Ustalenia studium składają się z:

- Uchwały Rady Gminy w sprawie uchwalenia studium;
- Tekstu Ustaleń Studium – Załącznik Nr 1 do Uchwały Rady Gminy;
- Rysunku: „Uwarunkowania rozwoju przestrzennego" – Załącznik Nr 2 do Uchwały Rady Gminy – mapa w skali 1:10 000.
- Rysunku: „Kierunki zagospodarowania przestrzennego" – Załącznik Nr 3 do Uchwały Rady Gminy– mapa w skali 1:10 000;

Ponadto Załącznik nr 4 do Uchwały Rady Gminy stanowi rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag dotyczących projektu studium wyłożonego do wglądu publicznego.

Dotychczas obowiązujące *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Gminy Brzeźnica* zostało sporządzone w 2000 roku. Potrzeba sporządzenia jego nowej edycji wynika z dużej ilości wniosków złożonych w Urzędzie Gminy Brzeźnica, dotyczących zmiany przeznaczenia terenów, w głównej mierze pod lokalizację zabudowy mieszkaniowej i usług.
Zasadniczymi powodami dla sporządzenia nowej edycji studium są zmiany regulacji prawnych w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz zmiany lokalnych i ponadlokalnych uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego, jakie nastąpiły w okresie po uchwaleniu dotychczas obowiązującego studium.

Podstawowe akty prawne, które wprowadziły nowe wymogi odnośnie studium to Ustawa z dnia 27 marca 2003 roku *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz. U. z 2012 roku, poz. 647 z późniejszymi zmianami) oraz wydane na podstawie tejże ustawy Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 roku *w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy* (Dz. U. z 2004. Roku, Nr 118, poz. 1233). Niniejsze opracowanie studium ma na celu dostosowanie go do wymogów wyżej wymienionych aktów prawnych.

Niniejsze studium zostało sporządzone na podstawie danych statystycznych publikowanych przez Główny Urząd Statystyczny, danych z Urzędu Gminy Brzeźnica oraz danych od organów i instytucji właściwych do uzgadniania i opiniowania projektu studium. Aktualność poszczególnych danych jest następująca:

1. Dane statystyczne – rok 2014 i lata wcześniejsze.
2. Dane z Urzędu Gminy Brzeźnica – lata 2012 – 2015.
3. Dane od organów i instytucji właściwych do uzgadniania i opiniowania projektu studium – rok 2015.

[1A. WPROWADZENIE DO ZMIANY NR 2 STUDIUM

Podstawą zmiany nr 2 studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Brzeźnica (zwanej dalej zmianą nr 2) jest Uchwała Nr XXVI/259/2017 Rady Gminy Brzeźnica z dnia 31 maja 2017 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany nr 2 studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Brzeźnica uchwalonego Uchwałą Nr XIV/94/00 Rady Gminy Brzeźnica z dnia 24 lutego 2000 roku, zmienionego uchwałą Nr XVII/158/2016 Rady Gminy Brzeźnica z dnia 22 czerwca 2016 roku.

Ponadto podstawę prawną zmiany nr 2 stanowią:

- Ustawa z dnia 27 marca 2003 roku *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (t.j. Dz. U. z 2017 roku, poz. 1073);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 roku *w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy* (Dz. U. z 2004 roku, Nr 118, poz.1233).

Zakres przestrzenny i merytoryczny zmiany nr 2 jest określony w wymienionej na wstępie uchwale Rady Gminy Brzeźnica i obejmuje przeznaczenie terenu pod lokalizację zabudowy mieszkaniowej i usługowej w miejscowości Brzeźnica, zgodnie z załącznikiem graficznym do tej uchwały.

Ustalenia zmiany nr 2 składają się z:

- Uchwały Rady Gminy w sprawie uchwalenia Zmiany nr 2 Studium;
- Tekstu jednolitego Ustaleń Zmiany nr 2 Studium – Załącznik Nr 1 do Uchwały Rady Gminy;
- Rysunku jednolitego: „Uwarunkowania rozwoju” – Załącznik Nr 2 do Uchwały Rady Gminy – mapa w skali 1:10 000;][2]

[…][2] Wprowadzono Zmianą Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Brzeźnica uchwaloną Uchwałą Nr XXXV/354/2018 Rady Gminy Brzeźnica z dnia 7 czerwca 2018 roku.

- [Rysunku jednolitego: „Kierunki zagospodarowania przestrzennego" – Załącznik Nr 3 do Uchwały Rady Gminy– mapa w skali 1:10 000.

Zmiana nr 2 studium ma na celu uwzględnienie zgłoszonych wniosków właścicieli działek położonych w przedmiotowym obszarze, dotyczących zmiany przeznaczenia terenów dotychczas przeznaczonych pod lokalizację zabudowy produkcyjnej i zabudowy mieszkaniowej, usługowej i zagrodowej na teren przeznaczony pod zabudowę mieszkaniową i usługową.

Uwarunkowania i kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy Brzeźnica zidentyfikowane i ustalone w zmianie studium z roku 2016, ze względu na niewielki upływ czasu od jej uchwalenia nie uległy dezaktualizacji. Mając na uwadze zakres przestrzenny i merytoryczny zmiany nr 2, ustalony w uchwale o przystąpieniu do sporządzania tej zmiany studium, w tekście zmiany studium zostały uwzględnione tylko te uwarunkowania i te kierunki zagospodarowania przestrzennego i polityki przestrzennej, które odnoszą się bezpośrednio lub pośrednio do problematyki oraz zasięgu obszaru objętego zmianą nr 2.

Zmiany w tekście studium wyróżniono kolorem fioletowym i czcionką „Arial".][2]

[1B. WPROWADZENIE DO ZMIANY NR 3 STUDIUM

Podstawą zmiany nr 3 studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Brzeźnica (zwanej dalej zmianą nr 3 studium) jest Uchwała Nr XXI/194/2020 Rady Gminy Brzeźnica z dnia 8 października 2020 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany nr 3 studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Brzeźnica uchwalonego Uchwałą Nr XIV/94/00 Rady Gminy Brzeźnica z dnia 24 lutego 2000 roku, zmienionego uchwałą Nr XVII/158/2016 Rady Gminy Brzeźnica z dnia 22 czerwca 2016 roku, zmienionego uchwałą Nr XXXV/354/2018 Rady Gminy Brzeźnica z dnia 7 czerwca 2018 roku.
Ponadto podstawę prawną zmiany nr 3 studium stanowią:

- Ustawa z dnia 27 marca 2003 roku *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (t.j. Dz. U. z 2021 roku, poz. 741);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 roku *w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy* (Dz. U. z 2004 roku, Nr 118, poz.1233).][3]

[…][2] Wprowadzono Zmianą Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Brzeźnica uchwaloną Uchwałą Nr XXXV/354/2018 Rady Gminy Brzeźnica z dnia 7 czerwca 2018 roku.
[…][3] Wprowadzono Zmianą Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Brzeźnica uchwaloną Uchwałą Nr XXXVIII/343/2021 Rady Gminy Brzeźnica z dnia 30 grudnia 2021 roku.

[Zakres przestrzenny i merytoryczny zmiany nr 3 studium jest określony w wymienionej na wstępie uchwale Rady Gminy Brzeźnica i obejmuje wprowadzenia do ustaleń studium granicy udokumentowanego złoża kruszywa naturalnego „Łączany – Wiślisko" oraz zmiany ustaleń studium w zakresie umożliwiającym eksploatację górniczą tego złoża w miejscowości Łączany, zgodnie z załącznikiem graficznym do tej uchwały.
Ustalenia zmiany nr 3 studium składają się z:

- Uchwały Rady Gminy w sprawie uchwalenia Zmiany Nr 3 Studium;
- Tekstu jednolitego Ustaleń Zmiany Nr 3 Studium – Załącznik Nr 1 do Uchwały Rady Gminy;
- Rysunku jednolitego: „Uwarunkowania rozwoju przestrzennego" – Załącznik Nr 2 do Uchwały Rady Gminy – mapa w skali 1:10 000;
- Rysunku jednolitego: „Kierunki zagospodarowania przestrzennego" – Załącznik Nr 3 do Uchwały Rady Gminy– mapa w skali 1:10 000.

Zmiana nr 3 studium ma na celu stworzenie możliwości eksploatacji górniczej udokumentowanego w 2020 roku złoża kruszywa naturalnego „Łączany – Wiślisko".
Jak widać z powyższego w ramach niniejszej zmiany nr 3 studium nie będą wyznaczane nowe tereny pod zabudowę, w związku z czym nie było konieczne sporządzenie „bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę" zgodnie z przepisami odrębnymi.

Uwarunkowania i kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy Brzeźnica zidentyfikowane i ustalone w zmianie studium z roku 2016, ze względu na stosunkowo niewielki upływ czasu od jej uchwalenia, nie uległy dezaktualizacji. Mając na uwadze zakres przestrzenny i merytoryczny zmiany nr 3 studium, ustalony w uchwale o przystąpieniu do sporządzania tej zmiany studium, w tekście zmiany studium zostały uwzględnione tylko te uwarunkowania i te kierunki zagospodarowania przestrzennego i polityki przestrzennej, które odnoszą się bezpośrednio lub pośrednio do problematyki oraz zasięgu obszaru objętego zmianą nr 3 studium.

Zmiany wprowadzone niniejszą zmianą nr 3 studium wyróżniono w tekście kolorem czerwonym oraz ujęciem w nawiasy z oznaczeniem zmiany.][3]

[…][3] Wprowadzono Zmianą Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Brzeźnica uchwaloną Uchwałą Nr XXXVIII/343/2021 Rady Gminy Brzeźnica z dnia 30 grudnia 2021 roku.

2. UWARUNKOWANIA ROZWOJU PRZESTRZENNEGO GMINY

2.1. POŁOŻENIE GMINY W REGIONIE

2.1.1. Powiązania strukturalno-przestrzenne

Gmina Brzeźnica położona jest w zachodniej części województwa małopolskiego, w powiecie wadowickim. Powierzchnia gminy wynosi 6638,2 ha. W 2013 roku zamieszkiwało w gminie 9926 osób. W skład gminy wchodzi 13 miejscowości, z których Brzeźnica jest siedzibą gminnych władz samorządowych. Gmina Brzeżnica graniczy od południa z miastem i gminą Wadowice oraz miastem i gminą Kalwaria Zebrzydowska, od wschodu z miastem i gminą Skawina, od północy z gminą Czernichów, zaś od zachodu z gminami Tomice i Spytkowice.

Tabela 2.1. Podział administracyjny gminy Brzeźnica.

Lp.	Miejscowość	Powierzchnia [ha]	Udział w powierzchni gminy [%]	Ludność* [osób]	Udział w zaludnieniu gminy [%]	Ludność na 1 km²
1	Bęczyn	584,48	8,80	499	5,0	85
2	Brzezinka	298,82	4,50	402	4,0	134
3	Brzeźnica	698,32	10,52	1306	13,2	187
4	Chrząstowice	225,56	3,40	451	16,1	199
5	Kopytówka	264,39	3,98	267	4,5	101
6	Kossowa	349,34	5,26	492	5,0	141
7	Łączany - Półwieś	399,55	6,02	1621	16,3	405
8	Marcyporęba	1101,42	16,59	993	10,0	90
9	Nowe Dwory	231,23	3,48	460	4,6	199
10	Paszkówka	593,21	8,94	913	9,2	154
11	Sosnowice	551,08	8,30	1139	11,5	207
12	Tłuczań	1043,42	15,72	955	9,6	92
13	Wyźrał	297,36	4,48	428	4,3	144
RAZEM		**6638,18**	**100,0**	**9926**	**100,0**	**149**

Źródło: Urząd Gminy w Brzeźnicy i obliczenia własne.

2.1.2. Powiązania transportowe

Zewnętrzny system transportu drogowego łączący gminę z układem krajowym tworzy przebiegająca przez gminę droga krajowa nr 44 relacji Kraków – Skawina – Zator – Oświęcim – Tychy – Gliwice, która przebiega ze wschodu na zachód gminy przez miejscowości Sosnowice, Brzezinka, Brzeźnica, Nowe Dwory i Kossowa. Łączy się ona w kierunku wschodnim na terenie miasta Kraków z autostradą A-4 a w kierunku zachodnim w mieście Gliwice z węzłem autostradowym A-4/A-1.

Ponadto w południowo-wschodniej części gminy na niewielkim odcinku, będącym równocześnie granicą gminy, w miejscowości Sosnowice przebiega droga wojewódzka nr 953 relacji Skawina – Kalwaria Zebrzydowska.

Przez teren gminy przebiega również szereg dróg powiatowych. Są to drogi:

- nr 1768 K - Nowe Dwory – Tłuczań – Wyźrał – Witanowice – Tomice;
- nr 1772 K - Wyźrał – Ryczów – Łączany;
- nr 1775 K - Brzeźnica – Liszki (granica powiatu);
- nr 1776 K - Tłuczań – Kossowa;
- nr 1777 K - Tłuczań – Wyźrał;
- nr 1778 K - Wyźrał – Lgota – Witanowice;
- nr 1781 K - Nowe Dwory – Marcyporęba;
- nr 1782 K - Kalwaria Zebrzydowska – Wysoka – Stanisław Górny – Marcyporęba – Brzeźnica;
- nr 1787 K - Przytkowice – Paszkówka – Jaśkowice (granica powiatu);
- nr 1788 K - Marcyporęba – Kopytówka – Bęczyn – Paszkówka – Sosnowice – Wielkie Drogi (granica powiatu).

Niektóre drogi powiatowe wymagają poprawy ich parametrów technicznych, w szczególności korekt nienormatywnych łuków oraz przebudowy poszczególnych odcinków i poprawienia jakości ich nawierzchni.

Przez teren gminy przebiega dwutorowa, zelektryfikowana linia kolejowa nr 94 relacji Kraków Płaszów – Oświęcim. W chwili obecnej na linii tej odbywa się jedynie regularny kolejowy ruch towarowy.

Przez północną część gminy przebiega kanał żeglowny od stopnia wodnego na rzece Wiśle w Łączanach do Skawiny (Kanał Łączany – Skawina). Oprócz funkcji komunikacyjnej ma on również za zadanie dostarczanie wody do elektrociepłowni w Skawinie. W chwili obecnej żegluga towarowa odbywa się na nim w bardzo ograniczonym zakresie.

2.1.3. Powiązania infrastrukturalne

Zaopatrzenie w gaz

Przez miejscowości Sosnowice, Brzezinka, Brzeźnica, Nowe Dwory i Kossowa przebiega magistralny gazociąg wysokoprężny o średnicy 500 mm relacji Skawina – Brzeźnica – Oświęcim. Gazociąg ten jest zarazem podstawowym źródłem

zaopatrzenia gminy w gaz, poprzez Stację Redukcyjno-Pomiarową I-go stopnia zlokalizowaną w Brzeźnicy.

Ponadto od wyżej wymienionego gazociągu odgałęzia się w miejscowości Brzeźnica i przebiega w kierunku południowym przez miejscowości Brzezinka, Kopytówka i Marcyporęba gazociąg wysokoprężny o średnicy 250 mm relacji Brzeźnica – Wysoka – Babica.

Gazociągi te mają znaczenie ponadlokalne i wraz z gazociągami relacji Chocznia (Łazówka) – Babica oraz Oświęcim – Kęty – Andrychów - Wadowice tworzą jeden z pierścieni w sieci gazociągów wysokoprężnych Polski Południowej.

Podstawowe znaczenie w zaopatrywaniu w gaz sieciowy odbiorców w gminie Brzeźnica ma sieć gazociągów średnioprężnych i niskoprężnych, wyprowadzonych na teren gminy ze stacji gazowej Brzeźnica.

Elektroenergetyka

Infrastruktura elektroenergetyczna gminy Brzeźnica jest ściśle związana z infrastrukturą sąsiednich i pobliskich gmin oraz całego regionu. Jest to zawsze występująca, charakterystyczna cecha systemu elektroenergetycznego, bowiem system elektroenergetyczny Polski nie tylko stanowi spójną całość, lecz także jest już od szeregu lat sprzęgnięty z systemem elektroenergetycznym Unii Europejskiej oraz jest powiązany z systemem elektroenergetycznym nieomal całego kontynentu europejskiego. Więzy te, w najbliższym otoczeniu gminy Brzeźnica mają różnoraki charakter:

- przez obszar gminy Brzeźnica przebiegają napowietrzne linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia, mające znaczenie regionalne:
  - linia 400 kV relacji Skawina – Byczyna,
  - dwutorowa linia 110 kV relacji Skawina – Graboszyce oraz relacji Borek Szlachecki – Zator;
- źródła zaopatrzenia gminy Brzeźnica w energię elektryczną są usytuowane wyłącznie poza obszarem gminy. Energia elektryczna z tych źródeł (przede wszystkim z GPZ Zator a także z GPZ Wadowice) jest doprowadzana linami napowietrznymi średniego napięcia 15 kV do stacji transformatorowych 15/0,4 kV, rozmieszczonych w poszczególnych miejscowościach gminy, a następnie dostarczana odbiorcom siecią rozdzielczą niskiego napięcia 0,4 kV.

Wodociągi i kanalizacja

Główne przewody wodociągowe przebiegające przez teren gminy są połączone z siecią wodociągową sąsiednich gmin – Tomice i Spytkowice. Miejscowości Bęczyn, Kopytówka, Kossowa, Marcyporęba, Nowe Dwory, Paszkówka, Sosnowice, Tłuczań

i Wyźrał są zaopatrywane w wodę z ujęcia położonego w gminie Tomice (SUW Witanowice) poprzez wodociąg „Witanowice”. Natomiast miejscowość Łączany-Półwieś jest zaopatrywana w wodę z wodociągu „Spytkowice” (SUW Spytkowice) poprzez wodociąg „Ryczów – Łączany”. Wodociąg „Brzeźnica” obsługuje 3 miejscowości położone na obszarze gminy Brzeźnica a mianowicie Brzezinkę, Brzeźnicę i Chrząstowice.

Połączenie wyżej wymienionych sieci wodociągowych zwiększa niezawodność funkcjonowania wodociągów na obszarze gminy Brzeźnica, umożliwiając dostawę wody do poszczególnych sołectw w przypadku niekorzystnych warunkach meteorologicznych lub w sytuacjach awaryjnych.

Z kolei do północno-wschodniego skraju wsi Sosnowice woda doprowadzana jest z wodociągu grupowego Skawina-Grabie.

Ponadto niewielkie południowe części miejscowości Sosnowice, Bęczyn, Kopytówka i Marcyporęba znajdują się w granicach strefy ochrony pośredniej ujęcia wody na rzece Skawince w Skawinie ustanowionej Rozporządzeniem Nr 2/2011 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie z dnia 6 lipca 2011 roku (z późniejszymi zmianami).

Obszar gminy Brzeźnica w stosunkowo niedużym stopniu jest objęty systemami odprowadzania i oczyszczania ścieków. Tylko miejscowości Brzezinka, Brzeźnica, Kossowa, Nowe Dwory i Paszkówka są częściowo wyposażone w zbiorowe systemy odprowadzania ścieków. Systemy ten nie są połączone z systemami odprowadzania i oczyszczania ścieków w gminach sąsiednich.

Telekomunikacja

Abonenci telefonii przewodowej we wszystkich miejscowościach gminy dysponują w pełni zautomatyzowanymi połączeniami w sieci ACMM (**A**utomatycznych **C**entral **M**iędzy**M**iastowych). W zdecydowanej większości abonenci telefonii przewodowej w gminie należą do bielskiej strefy numeracyjnej, jedynie abonenci miejscowości Sosnowice należą do krakowskiej strefy numeracyjnej.

Każda z działających w kraju sieci bezprzewodowej telefonii komórkowej posiada swe centrum regionalne m. in. w Katowicach. Abonenci telefonii komórkowej z terenu gminy Brzeźnica powiązani są z katowickimi ośrodkami – niezależnie od tego z usług której sieci korzystają.

2.1.4. Powiązania Przyrodnicze

Gmina Brzeźnica leży (według podziału fizyczno-geograficznego J. Kondrackiego) w granicach mezoregionu Pogórza Wielickiego, które wchodzi

w skład makroregionu Pogórze Zachodniobeskidzkie, które z kolei wchodzi w skład podprowincji Zewnętrzne Karpaty Zachodnie oraz mezoregionu Rów Skawiński, który wchodzi w skład makroregionu Brama Krakowska, która z kolei wchodzi w skład podprowincji Północne Podkarpacie. Podprowincje te wchodzą w skład prowincji Karpaty Zachodnie z Podkarpaciem.

Główną rzeką gminy jest Wisła, która przepływa z kierunku zachodniego na wschód przez północną część gminy będąc jednocześnie na dosyć długim odcinku jej północną, naturalną granicą. Dolina rzeki Wisły z licznymi stawami w rejonie Oświęcimia i Zatora stanowi główny szlak wędrówek ptaków przez Karpaty oraz miejsce ich odpoczynku.

Dwa elementy przyrodnicze na terenie gminy posiadają istotne znaczenie ponadlokalne:

- rzeka Wisła wraz z łęgami, łąkami, zadrzewieniami i zaroślami krzewiastymi w międzywalu i otoczeniu koryta stanowi ważny korytarz ekologiczny łączący położone na południowym-zachodzie kompleksy leśne Beskidów z Kotliną Sandomierską na wschodzie;
- tereny leśne w południowej i południowo-zachodniej części gminy stanowią lokalny korytarz ekologiczny umożliwiający migrację gatunków z obszaru gminy do gmin sąsiednich.

Ze względu na naturalne połączenie zbiornika wodnego powyżej stopnia wodnego w miejscowości Łączany, poprzez dolinę rzeki Wisły, z obszarem Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy” w tym obszarze mogą okresowo występować między innymi chronione w ramach tego obszaru gatunki ptaków.

2.1.5. Powiązania społeczno-gospodarcze

Gmina Brzeźnica poprzez swoje położenie w niedalekim sąsiedztwie miasta powiatowego Wadowice na południowym-zachodzie oraz pomiędzy Aglomeracją Górnośląską na północnym-zachodzie i zachodzie, a Aglomeracją Krakowską na wschodzie jest w stosunkowo korzystnej sytuacji powiązań społeczno-gospodarczych.

Rozkładają się one w głównej mierze zgodnie z przewagą wyjazdów do pracy, w tym głównie od Wadowic i do Krakowa, co ma wpływ na możliwość załatwiania wielu spraw w urzędach administracji szczebla ponadlokalnego, zlokalizowanych w miejscu pracy lub jego bezpośrednim otoczeniu.

Główne powiązania funkcjonalne gminy Brzeźnica z otoczeniem są związane z:

- rynkiem pracy;
- podstawową i specjalistyczną opieką w zakresie ochrony zdrowia;
- korzystaniem z usług ponadpodstawowych;

- rynkiem zbytu dla produktów rolnych;
- lokowaniem działalności gospodarczej (na terenie gminy przez podmioty zlokalizowane poza gminą) oraz miejscem działalności gospodarczej (poza gminą przez podmioty zlokalizowane w gminie);
- ponadlokalnymi systemami komunikacji i infrastruktury technicznej.

2.2. STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO, DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIE I ZAGOSPODAROWANIE TERENU

2.2.1. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego

Cały obszar Gminy Brzeźnica jest w chwili obecnej objęty obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego. Obowiązuje on od 2009 roku i sporządzony został zgodnie z obecnie obowiązującym Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Brzeźnica uchwalonym w 2000 roku.

W planie tym przeznaczono łącznie około 1463 ha terenów pod utrzymanie lub rozwój różnego rodzaju zainwestowania.

Tabela 2.2a. Struktura przeznaczenia terenów pod zainwestowanie w planie miejscowym.

Użytkowanie terenów według planu	Bęczyn	Brzezinka	Brzeźnica	Chrząstowice	Kopytówka	Kossowa	Łączany Półwieś
MN1	82,9	64,9	122,2	48,8	68,8	37,0	116,5
MN2			74,1	1,9		4,2	11,9
MZ	5,1		6,1		2,3	4,0	
U			6,3				0,3
U1, U2, U3, U4, U5, U6, U7	0,3	0,3	4,1	1,0	0,3		3,3
U/P							
US		0,9	1,4	1,0			7,2
P			3,4			1,7	0,6
RU			49,4			5,4	
RT							
ZC			1,1	0,3			0,5
E, E1, G, W, K		2,3	0,4	0,3	0,1	0,3	0,6
KS			0,4	0,1			0,4
Powierzchnia terenów do zainwestowania	**88,3**	**68,4**	**268,9**	**53,4**	**71,5**	**52,6**	**141,3**

Źródło: Urząd Gminy w Brzeźnicy, obliczenia własne.

Jak wykazała przeprowadzona analiza, w stosunku do terenów już zainwestowanych, rezerwa terenów budowlanych w poszczególnych miejscowościach waha się od około 35 % do około 80 %. Najwięcej wolnych terenów budowlanych znajduje się na obszarze miejscowości Kopytówka (około 80 % terenów przeznaczonych do

zainwestowania) oraz na obszarze miejscowości Brzezinka (około 70 %), natomiast najmniej na obszarze miejscowości Łączany (około 35 % terenów przeznaczonych do zainwestowania).

W obecnie obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego generalnie utrzymano dotychczasową strukturę użytkowania terenów w gminie, uściślając zapisy uwzględniające aktualne ich zagospodarowanie.

Tabela 2.2b. Struktura przeznaczenia terenów pod zainwestowanie w planie miejscowym.

Użytkowanie terenów według planu	Marcyporęba	Nowe Dwory	Paszkówka	Sosnowice	Tłuczań	Wyźrał	Razem
MN1	122,0	39,0	88,4	113,4	83,4	47,3	1034,6
MN2	7,3	22,3	14,6	0,4	30,0	4,7	171,4
MZ			2,3				19,8
U	2,7		0,5		1,4		11,2
U1, U2, U3, U4, U5, U6, U7	1,1		4,4	1,1	2,8	1,0	19,7
U/P	1,2						1,2
US			1,7	4,1		1,1	17,4
P						0,3	6,0
RU						1,1	55,9
RT	109,4						109,4
ZC	1,5		2,6		0,9		6,9
E1, G, W, K	1,4		0,3	0,5	1,2		7,4
KS	0,6				0,9		2,4
Powierzchnia terenów do zainwestowania	**247,2**	**61,3**	**114,8**	**119,5**	**120,6**	**55,5**	**1463,3**

Źródło: Urząd Gminy w Brzeźnicy, obliczenia własne.

Największe zmiany dotyczyły:

- wyznaczenia nowych terenów mieszkaniowych zarówno dla zabudowy jednorodzinnej, jak i zagrodowej oraz nowych terenów mieszkaniowo-usługowych w obszarach o małych rezerwach tych rodzajów użytkowania oraz w obszarach dużej aktywności inwestycyjnej na całym obszarze gminy;
- wyznaczenia nowych terenów pod działalność produkcyjną w Brzeźnicy;
- wyznaczenia dużych nowych terenów pod zabudowę letniskową w Marcyporębie;
- ograniczenia sposobu i intensywności zabudowy w terenach potencjalnego zagrożenia powodzią.

2.2.2. Zabudowa mieszkaniowa

Zabudowa mieszkaniowa w gminie Brzeźnica jest wynikiem wielowiekowej tradycji osadnictwa w tym rejonie oraz powojennych procesów inwestycyjnych, których szczególne nasilenie można zaobserwować w ostatnich latach. Cechą

charakterystyczną struktury osadniczej jest to, że w wielu miejscowościach jeszcze dziś można wyraźnie odczytać historycznie ukształtowaną strukturę wsi, zabudowę rozlokowaną w sposób tradycyjny, w skupiskach wzdłuż istniejących głównych dróg, wokół centrów wsi, na terenach z reguły korzystnych dla inwestowania. Dotyczy to zwłaszcza układów osadniczych zlokalizowanych w północnej i centralnej części gminy. Układy osadnicze w południowej części gminy charakteryzują się dużym rozproszeniem, co wynika głównie z urozmaiconego ukształtowania terenu i zdecydowanie gorszych warunków dla inwestowania. Nowa zabudowa, będąca rezultatem wzrastających potrzeb odnośnie standardów zamieszkania, lokalizowana jest głównie wzdłuż dróg, często poza istniejącymi historycznymi układami osadniczymi, przez co zaciera się coraz bardziej odrębność poszczególnych miejscowości. Coraz częściej lokalizowana jest także na terenach niezainwestowanych, w oderwaniu od istniejących struktur osadniczych, co może powodować trudności w ich dostępności komunikacyjnej i potencjalnie kolidować z różnymi elementami środowiska przyrodniczego.

Na obszarze gminy generalnie przeważa zabudowa zagrodowa związana z produkcją rolną, choć w ostatnich latach przybywa zdecydowanie więcej zabudowy typowo jednorodzinnej. Można tu wyróżnić dwa typowo mieszkaniowe skupiska zabudowy: większe w Brzeźnicy i mniejsze w Łączanach. Inną cechą charakterystyczną nowo powstającej zabudowy jest zdecydowana poprawa jej walorów estetycznych, począwszy od projektowania, poprzez materiały budowlane a skończywszy na ostatecznym urządzaniu całych posesji.

Analiza istniejącego zainwestowania oraz rezerw terenowych pod zabudowę mieszkaniową w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego w gminie Brzeźnica wskazuje, że w obszarach przeznaczonych w tym planie pod zabudowę mieszkaniową znajduje się około 408,9 ha terenów wolnych, możliwych do zainwestowania, co stanowi 34 % powierzchni tych obszarów. W poszczególnych miejscowościach udział ten waha się od 9 % w miejscowości Łączany-Półwieś do 68 % w miejscowości Kopytówka, co ilustruje tabela nr 2.3.

Ponadto na podstawie danych z poniższej tabeli wynika, że:

- **Powierzchnia terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową stanowi 18,2 % ogólnej powierzchni gminy.**
- **Powierzchnia terenów obecnie zainwestowanych wynosi 12,8 % ogólnej powierzchni gminy.**

Na podstawie przeprowadzonych analiz zaobserwowano również stałe zmniejszanie się dynamiki przyrostu rozproszonego zainwestowania w terenach otwartych, szczególnie od momentu uchwalenia obecnie obowiązującego planu miejscowego. Jest to niezwykle korzystne zjawisko, mające wpływ na ogólne postrzeganie ładu przestrzennego w gminie, jak również pośrednio na stan finansów publicznych gminy.

Tabela 2.3. Wielkość rezerw terenowych w obszarach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową.

Lp.	Miejscowość	Powierzchnia terenów zainwestowanych ogółem [ha]	Powierzchnia terenów pod budownictwo mieszkaniowe wg obowiązującego planu [ha]	Powierzchnia terenów zainwestowanych w terenach pod budownictwo mieszkaniowe wg obowiązującego planu [ha]	Rezerwa	
					[ha]	[%]
1	Bęczyn	52,2	82,9	47,5	35,4	43
2	Brzezinka	34,7	64,9	31,1	33,8	52
3	Brzeźnica	110,2	196,3	107,5	88,8	45
4	Chrząstowice	39,2	50,7	35,3	15,4	30
5	Kopytówka	24,8	68,8	21,8	47,0	68
6	Kossowa	32,4	41,2	31,3	9,9	24
7	Łączany - Półwieś	120,4	128,4	116,9	11,5	9
8	Marcyporęba	105,1	129,3	94,7	34,6	27
9	Nowe Dwory	38,5	61,3	36,4	24,9	41
10	Paszkówka	86,0	103,0	83,7	19,3	19
11	Sosnowice	78,8	113,8	74,2	39,6	35
12	Tłuczań	87,8	113,4	80,5	32,9	29
13	Wyźrał	37,4	52,0	36,2	15,8	30
Razem		**847,5**	**1206,0**	**797,1**	**408,9**	**34**

Źródło: Obliczenia własne.

2.2.3. Zabudowa usługowa, produkcyjna, infrastrukturalna i inna

Zabudowę usługową na terenie gminy można podzielić na zabudowę spełniającą funkcje usług publicznych oraz usług o charakterze komercyjnym.

W ramach usług publicznych mieszczą się obiekty administracji publicznej, oświaty i wychowania, ochrony zdrowia i opieki społecznej, kultury, sportu i rekreacji, bezpieczeństwa.

Zabudowa spełniająca funkcje administracyjne zlokalizowana jest w miejscowości Brzeźnica, gdzie mieści się siedziba gminnych władz samorządowych oraz urząd gminy obsługujący mieszkańców gminy. W budynku urzędu gminy mieści się również Centrum Kultury i Promocji.

Zabudowa spełniająca funkcje oświatowo-wychowawcze to obiekty zespołów szkolno przedszkolnych zlokalizowane w miejscowościach Brzeźnica (z filią w Chrząstowicach)

i Tłuczań oraz Zespół w Łączanach (w Brzeźnicy i Łączanach oprócz szkół podstawowych i przedszkoli funkcjonują również gimnazja. Pozostałe szkoły podstawowe zlokalizowane są w miejscowościach Marcyporęba, Paszkówka i Sosnowice gdzie oprócz nich mieszczą się również oddziały przedszkolne. Ponadto w miejscowości Wyźrał zlokalizowany jest punkt przedszkolny.

Obiekty spełniające funkcję ochrony zlokalizowane są w miejscowościach Kossowa, Łączany i Paszkówka. Są to ośrodki zdrowia w ramach Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej.

Obiektem, w którym prowadzona jest działalność kulturalna jest Dom Polsko-Słowacki zlokalizowany w Marcyporębie oraz Gminna Biblioteka Publiczna w Brzeźnicy (w budynku urzędu gminy). Swoistymi obiektami kultury są kościoły parafialne w Brzeźnicy, Łączanach, Marcyporębie, Paszkówce i Tłuczani wraz z jej filiami w Łączanach, Marcyporębie, Tłuczani, Paszkówce i Sosnowicach.

Realizację funkcji sportowo-rekreacyjnych zapewniają obiekty boisk sportowych, w tym boiska wielofunkcyjne „Orlik" w Brzeźnicy oraz inne boiska sportowe we wszystkich miejscowościach gminy związane w niektórych z nich z działalnością ludowych klubów sportowych. Ponadto na obszarze gminy znajduje się hala sportowa w Paszkówce i sale gimnastyczne zlokalizowane przy szkołach w Brzeźnicy i Łączanach. W Łączanach zlokalizowane są również obiekty Międzyszkolnego Klubu Kajakowego. Powyższą bazę sportowo-rekreacyjną uzupełniają obiekty placów zabaw dla dzieci zlokalizowane we wszystkich miejscowościach gminy.

W Brzeźnicy znajduje się obiekt Komisariatu Policji, a w Bęczynie, Brzezince, Brzeźnicy, Chrząstowicach, Kopytówce, Łączanach, Marcyporębie, Paszkówce, Sosnowicach i Tłuczani remizy Ochotniczych Straży Pożarnych.

Obiekty spełniające funkcje komercyjne (usługi, handel) zlokalizowane są w dużej mierze w połączeniu z zabudową jednorodzinną i zagrodową, co wynika z charakteru prowadzonej w nich działalności oraz na wydzielonych działkach w obrębie tej zabudowy. Są to zarówno obiekty handlu detalicznego jak i hurtowego, obiekty świadczące różnego rodzaju usługi dla mieszkańców, a także place składowe i obiekty magazynowe. Można tu wymienić „Market Budowlany Jeżyk", „ASK Alternatywne Systemy Komfortu sp. z o. o.", „ROL-BUD Skład Materiałów Budowlanych" w Brzeźnicy, „Hydrowit – usługi, budownictwo, roboty ziemne" w Tłuczani, „ABA Zakład Remontowo-Budowlany", „Zakład Robót Budowlano-Inżynieryjnych i Wodno-Melioracyjnych" w Łączanach, „Przewozy osób (transport pasażerski)" w Paszkówce. W gminie funkcjonują dwa obiekty hotelarskie wraz z bazą gastronomiczną. Są to Dom Polsko-Słowacki w Marcyporębie oraz Zespół Hotelowo-Parkowy w Paszkówce, a także Centrum Weselno-Bankietowe GRAND w Łączanach.

Z kolei największe obiekty w których prowadzona jest działalność produkcyjna na obszarze gminy należą do firm P.P.H.U. KORAL i Deltafan sp. z o. o. w Brzeźnicy oraz firmy Morek MULTISERW w Marcyporębie, a także zakładu cukierniczego w Brzeźnicy i piekarni w Wyźrale.

Obiekty infrastruktury technicznej to w głównej mierze ujęcie i Stacja Uzdatniania Wody w Brzeźnicy, zbiorniki wyrównawcze i przepompownie wody w ramach sieci wodociągowej oraz istniejące oczyszczalnie ścieków zarządzane przez Gminny Zakład Usługowy w Brzeźnicy.

Wydzielone w obowiązującym planie miejscowym tereny pod zabudowę usługową, produkcyjną, infrastrukturalną i inną o podobnym charakterze obejmują około 65,3 ha i znajdują się w przeważającej mierze w miejscowościach Brzeźnica (16,2 ha) i Łączany (12,4 ha). Na pozostałe miejscowości w gminie przypada około 36,7 ha tego rodzaju terenów.

2.2.4. Ruch budowlany

Analiza wydanych pozwoleń na budowę w latach 2010-2015 wskazuje na zróżnicowane nasilenie ruchu budowlanego w gminie w tym okresie (tabela 2.4.).

Tabela 2.4. Pozwolenia na budowę wydane na terenie gminy Brzeźnica w latach 2010-2015

Nr	Miejscowość	Zabudowa mieszkan. (letnisk.)	Nadbudowy rozbudowy przebudowy	Zabudowa usługowo-mieszk.	Zabudowa usług.	Zabudowa produkc. składowa	Budynki gospod. Garaże	Sieci Przyłącza Zjazdy Inne	Razem
1	Bęczyn	34					5	11	**50**
2	Brzezinka	4	3				2	5	**14**
3	Brzeźnica	36	15	1	3	2	3	25	**85**
4	Chrząstowice	8	1				1	4	**14**
5	Kopytówka	9	2				1	2	**14**
6	Kossowa	14	1					10	**25**
7	Łączany - Półwieś	13	8		1	1	1	15	**39**
8	Marcyporęba	36 (3)	2		2		1	19	**60**
9	Nowe Dwory	14	2		2		1	9	**28**
10	Paszkówka	34	2	3		1	2	10	**52**
11	Sosnowice	55	6	1	1		1	18	**82**
12	Tłuczań	34					3	10	**47**
13	Wyźrał	8	2				3	5	**18**
OGÓŁEM		**299 (3)**	**44**	**5**	**9**	**4**	**24**	**143**	**528**

Źródło: Urząd Gminy w Brzeźnicy, obliczenia własne

W analizowanym okresie wydane zostały ogółem 528 tego rodzaju decyzje administracyjne. Najwięcej z nich, bo ponad 16 % (85 pozwoleń na budowę) ogółu wydanych zostało na terenie miejscowości Brzeźnica, a następnie na terenie miejscowości Sosnowice – 15,5 % (82 pozwoleń na budowę) ogółu, Marcyporęba - ponad 11 % (60 pozwoleń na budowę) ogółu, Paszkówka – prawie 10 % (52 pozwoleń na budowę ogółu), Bęczyn oraz Tłuczań około 9 % (odpowiednio 50 i 47 pozwoleń na budowę) ogółu, Łączany - prawie 7 % (39 pozwoleń na budowę) ogółu. Łącznie na terenie tych siedmiu miejscowości wydanych zostało ponad 78 % (415 pozwoleń na budowę) tego rodzaju decyzji administracyjnych wydanych na terenie całej gminy. Miejscowości te zlokalizowane były w centralnej (najbardziej zainwestowanej) i zachodniej części gminy.

Na terenie pozostałych sześciu miejscowości gminy (Brzezinka, Chrząstowice, Kopytówka, Kossowa, Nowe Dwory i Wyźrał) wydanych zostało zaledwie ponad 21 % (113 pozwoleń na budowę) ogółu tego rodzaju decyzji.

Powyższa sytuacja świadczy o **dosyć wysokim stopniu koncentracji** działalności inwestycyjnej, a co za tym idzie dosyć **wysokim stopniu koncentracji zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy**, w centralnej i zachodniej części gminy.

Najwięcej bo prawie 57 % tego rodzaju decyzji administracyjnych (299 pozwoleń na budowę) wydanych zostało na lokalizację zabudowy mieszkaniowej (przede wszystkim jednorodzinnej) w tym trzy na lokalizację zabudowy letniskowej. Zdecydowanie przodowała tu miejscowość Sosnowice, gdzie pozwoleń na lokalizację zabudowy mieszkaniowej wydano - 55 (ponad 18 % tego rodzaju decyzji). Następne były miejscowości Brzeźnica oraz Marcyporęba – po 36 decyzji (po 12 % tego rodzaju decyzji), kolejne miejscowości to Paszkówka, Bęczyn oraz Tłuczań – po 34 (ponad 11 % tego rodzaju decyzji).

Drugą liczną grupę pozwoleń na budowę stanowiły te, które dotyczyły budowy sieci, urządzeń i przyłączy infrastruktury technicznej oraz zjazdów z dróg publicznych (27 % ogółu tego rodzaju decyzji). Podobnie jak w przypadku zabudowy jednorodzinnej, zdecydowanie najwięcej tego rodzaju decyzji administracyjnych zlokalizowanych było w centralnej i zachodniej części gminy (miejscowości Brzeźnica, Sosnowice, Łączany i Marcyporęba), gdzie stanowiły one prawie 54 % ogółu tego rodzaju decyzji.

Stosunkowo mały udział miały pozwolenia na budowę dotyczące zabudowy mieszkaniowo-usługowej, zabudowy produkcyjno-składowej oraz zabudowy usługowej, których wydano tylko ponad 3 % ogółu wszystkich pozwoleń.

Ilość pozwoleń na budowę, ich rozmieszczenie i ranga ma istotny wpływ na późniejsze możliwości rozwoju przestrzennego i społeczno-ekonomicznego gminy.

2.2.5. Stan prawny gruntów

Analiza stanu prawnego gruntów w Gminie Brzeźnica wskazuje na zdecydowanie największy udział gruntów będących własnością osób fizycznych. Stanowią one około 85 % ogółu gruntów na obszarze gminy. O ile nie odbiega to od podobnej sytuacji w innych gminach wiejskich tego regionu, to stan posiadania gminy w tym zakresie jest stosunkowo nieduży. Tylko niewiele ponad 5 % powierzchni gminy stanowią grunty będące w zasobie gruntów komunalnych gminy. Resztę stanowią grunty Skarbu Państwa i innych podmiotów. Taka sytuacja nie jest korzystna z punktu widzenia prowadzenia aktywnej polityki gospodarowania przestrzenią przez gminę i wymaga jej polepszenia poprzez zwiększenie zasobów mienia komunalnego w gminie.

[Działki objęte zmianą studium nr 2, przeznaczone pod lokalizację zabudowy mieszkaniowo-usługowej, stanowią własność osób fizycznych.][2]

[Działki objęte zmianą nr 3 studium, przeznaczone pod lokalizację terenu umożliwiającego eksploatację górniczą złoża „Łączany-Wiślisko", w większości stanowią własność podmiotu gospodarczego zajmującego się eksploatacją surowców mineralnych, którym jest „Przedsiębiorstwo Eksploatacji Kruszywa" oraz w niedużej części stanowią własność osób fizycznych.][3]

2.3. STAN ŚRODOWISKA I JEGO OCHRONA

2.3.1. Położenie fizyczno-geograficzne

Pod względem fizjograficznym obszar objęty niniejszym opracowaniem położony jest w obrębie (Kondracki 2000):

- podprowincji – Zewnętrzne Karpaty Zachodnie (513);
  - makroregionu – Pogórze Zachodniobeskidzkie (513.3);
    - mezoregionu – Pogórze Wielickie (513.33);
- podprowincji – Północne Podkarpacie (512);
  - makroregionu – Brama Krakowska (512.3);
    - mezoregionu – Rów Skawiński (512.31).

Pogórze Wielickie – rozciąga się od Andrychowa na zachodzie po dolinę Raby pomiędzy Myślenicami, a Gdowem na wschodzie. Zajmuje ono powierzchnię około 600 km^2. Charakterystycznym elementem rzeźby Pogórza Wielickiego są szerokie

[…][2] Wprowadzono Zmianą Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Brzeźnica uchwaloną Uchwałą Nr XXXV/354/2018 Rady Gminy Brzeźnica z dnia 7 czerwca 2018 roku.
[…][3] Wprowadzono Zmianą Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Brzeźnica uchwaloną Uchwałą Nr XXXVIII/343/2021 Rady Gminy Brzeźnica z dnia 30 grudnia 2021 roku.

garby o wyrównanych wierzchowinach. Rozcinają je płynące na północ Skawa, Skawinka, Cedron i ich równoleżnikowe dopływy. Wierzchowinę Pogórza Wielickiego pokrywają gliny i żwiry plejstoceńskie, a gleby są średnio produktywne. Mezoregion ten jest gęsto zaludniony. Osiedla występują zarówno na jego wierzchowinach jak i w dolinach rzek i potoków.

Rów Skawiński – rozciąga się od zwężenia doliny Wisły pomiędzy zrębem w Kamieniu, a progiem Pogórza Wielickiego na zachodzie do Krakowa na wschodzie. Jest to obniżenie wypełnione osadami morza mioceńskiego. Równinne ukształtowanie terenu sprawiło, że obniżenie to jest wykorzystywane od lat przez szlaki transportowe. Biegną tędy droga krajowa nr 44, linia kolejowa Kraków Płaszów – Oświęcim oraz żeglowny „Kanał Łączański".

2.3.2. Charakterystyka elementów środowiska przyrodniczego

Budowa geologiczna

Położenie gminy pomiędzy Wyżyną Krakowsko-Częstochowską na północy, a Zewnętrznymi Karpatami Zachodnimi na południu sprawia, że mimo niewielkiej powierzchni budowa geologiczna obszaru gminy jest skomplikowana. Podłoże geologiczne północnej części gminy położonej w Rowie Skawińskim budują osady mioceńskie, głównie iły o znacznej miąższości. Na osadach mioceńskich zalegają czwartorzędowe piaski żwiry i mułki. Podłoże środkowej części gminy, położonej mniej więcej na południe od linii kolejowej Skawina-Oświęcim budują również osady mioceńskie, których położenie zostało zaburzone pod naciskiem wypiętrzanego masywu Karpat. Są to iły łupkowe, a także żwiry i piaski. W czwartorzędzie osady te zostały pokryte warstwą utworów lessopodobnych. Na południowych obrzeżach gminy znajduje się Pasmo Draboża zbudowane z osadów fliszowych, piaskowców i łupków płaszczowiny podśląskiej.

Poniżej iłów mioceńskich i osadów fliszowych stwierdzono występowanie utworów jurajskich, a pod nimi utworów karbonu górnego zawierających węgiel kamienny.

Najistotniejsze znaczenie dla zagospodarowania przestrzennego gminy mają następujące uwarunkowania wynikające z budowy geologicznej terenu:

- występowanie złóż kruszywa naturalnego w dolinie rzeki Wisły; są one obecnie eksploatowane w Łączanach (złoże „Rusocice Gary");
- występowanie urodzajnych gleb wykształconych na podłożu utworów lessopodobnych w środkowej części gminy;
- osady fliszowe złożone z naprzemianlegle występujących warstw piaskowców i łupków, występujące w południowych obrzeżach gminy są zwykle podatne na

występowanie ruchów osuwiskowych. Według dostępnego źródła informacji, jakim jest System Osłony Przeciwosuwiskowej SOPO opracowany przez Państwowy Instytut Geologiczny na terenie gminy udokumentowano występowanie 268 osuwisk, w tym 17 aktywnych, 108 okresowo aktywnych, 121 nieaktywnych oraz 22 form o różnych strefach aktywności w obrębie jednego osuwiska. Poza tym wyznaczono 12 terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi. Największa ich koncentracja występuje w pasach „Zagrodniki – Tłuczań – Kossowa, „Wyźrał – Zadziele" oraz na północnych stokach gór pasma Draboża. Łącznie powierzchnia wszystkich osuwisk na terenie gminy wynosi prawie 9,5 km². Ponadto korzystano z innych źródeł informacji, w tym głównie z Urzędu Gminy Brzeźnica i obserwacji terenowych. Zidentyfikowane osuwiska oraz tereny zagrożone ruchami osuwiskowymi zaznaczono na załącznikach graficznych (uwarunkowania i kierunki) do niniejszego studium.

- Zróżnicowane warunki gruntowe na obszarze gminy rzutują w istotny sposób na geotechniczne warunki posadowienia obiektów budowlanych. Warunki te określa się na etapie projektowania obiektów budowlanych. Wtedy też wykonywane będą szczegółowe analizy warunków gruntowych stosownie do wymogów Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 września 1998 roku *w sprawie ustalania geotechnicznych warunków posadawiania obiektów budowlanych* (Dz. U. z 1998 roku, Nr 126, poz. 839). Na większości obszaru gminy dominują proste warunki gruntowe. Występować one będą w obrębie wyrównanych wierzchowin gdzie zalegają jednorodne pokrywy utworów lessowych. Lessy i utwory lessopodobne o miąższości 2 m i więcej są na terenie gminy przeważnie gruntami statecznymi. W stanie suchym stanowią dobre podłoże budowlane. Są to jednakże grunty bardzo wrażliwe na zawilgocenie, gdyż wówczas gwałtownie pogarszają się ich własności wytrzymałościowe. Zagrożenie dla posadawianych obiektów budowlanych mogą stanowić także występujące lokalnie zjawiska sufozyjne.

  Złożone warunki gruntowe będą występować głównie w dnie doliny rzeki Wisły w północnej części gminy w związku z płytkim występowaniem poziomu wód gruntowych. Zwierciadło wód gruntowych może tu występować w poziomie projektowanego posadawiania obiektów budowlanych lub powyżej tego poziomu. Natomiast skomplikowanych warunków gruntowych można się spodziewać głównie w obrębie stromych zboczy dolin rzecznych.

Złoża surowców mineralnych

Gmina Brzeźnica jest stosunkowo uboga w surowce mineralne. Dno doliny rzeki Wisły płynącej wzdłuż północnej granicy gminy jest wypełnione osadami rzecznymi, wśród których występują złoża kruszywa naturalnego. Dotychczas na terenie gminy rozpoznano i udokumentowano jedynie złoże „Rusocice Gary" w miejscowości Łączany, które jest obecnie eksploatowane. Potencjalne możliwości rozpoznawania kolejnych złóż kruszywa naturalnego występują w całym dnie doliny rzeki Wisły.

[W granicach obszary zmiany nr 3 studium, w 2020 roku na obszarze miejscowości Łączany, zostało udokumentowane, w kategorii C_1, złoże kruszywa naturalnego „Łączany-Wiślisko". Powierzchnia udokumentowanego złoża wynosi 116531 m^2 a jego zasoby bilansowe wynoszą 1 250,28 tys. ton.][3]

Ponadto na terenie miejscowości Łączany znajduje się fragment udokumentowanego złoża węgla kamiennego „Spytkowice". Węgiel kamienny występuje w tym złożu w utworach górnego karbonu, które zalegają pod osadami trzeciorzędowymi i jurajskimi. Ze względu na znaczne głębokości występowania złoża nie ma na razie perspektyw gospodarczego wykorzystania jego zasobów.

Podstawowe informacje na temat wymienionych wyżej złóż zestawiono w tabeli nr 2.5.

Tabela 2.5. Złoża o zasobach udokumentowanych.

Lp.	Kopalina	Złoże	Miejscowość	Możliwe zastosowanie
1	Kruszywa naturalne	„Rusocice Gary"	Łączany	Dla budownictwa i drogownictwa
2	Węgle kamienne	„Spytkowice"	Łączany, Chrząstowice, Kossowa, Tłuczań	Brak informacji
[3	Kruszywa naturalne	„Łączany – Wiślisko"	Łączany	Dla budownictwa i drogownictwa][3]

Źródło: Serwis MIDAS prowadzony przez Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy.
[Źródło: Dokumentacja Geologiczna Złoża Kruszywa Naturalnego „Łączany – Wiślisko" w kategorii C_1][3].

Ponadto nie ma informacji o występowaniu w granicach omawianego obszaru innych złóż surowców mineralnych zarówno o zasobach zarejestrowanych lub szacunkowych czy też o zasobach perspektywicznych.

Udokumentowane złoża surowców mineralnych zaznaczono na załącznikach graficznych (uwarunkowania i kierunki) do niniejszego studium.

[…][3] Wprowadzono Zmianą Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Brzeźnica uchwaloną Uchwałą Nr XXXVIII/343/2021 Rady Gminy Brzeźnica z dnia 30 grudnia 2021 roku.

[Obszar objęty zmianą studium nr 2, położony jest poza udokumentowanymi złożami surowców mineralnych.][2]

Rzeźba terenu

W pewnym związku z budową geologiczną pozostaje rzeźba terenu omawianego obszaru. Szeroka i płaska dolina rzeki Wisły zajmuje północną część gminy. Rozdziela ona znajdujące się na północy wzniesienia Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej zbudowane z wapieni jurajskich od położonych na południu wzniesień Pogórza Wielickiego zbudowanych częściowo z zaburzonych osadów mioceńskich, a częściowo z utworów fliszowych płaszczowiny podśląskiej. Na omawianym odcinku dolina rzeki Wisły zwęża się do około 3 km.

Na południe od doliny rzeki Wisły wznosi się wyraźny próg Pogórza Wielickiego o wysokości względnej od około 20 m w miejscowości Brzeźnica do około 70 m w miejscowości Kossowa. Środkowa część gminy posiada typowa rzeźbę pogórską. Tworzą ją łagodne wzniesienia wydłużonych garbów pogórza rozdzielone szerokimi dolinami cieków wodnych. Wysokości względne sięgają zwykle około 40-50 m. Wzdłuż południowej granicy gminy rozciąga się wyraźnie wyższe pasmo Draboża zbudowane z piaskowców i łupków płaszczowiny podśląskiej. Granica gminy przebiega w przybliżeniu wzdłuż linii grzbietowej pasma. Wierzchołki tego pasma wznoszą się blisko 100 m ponad wierzchowiny garbów pogórskich w środkowej części gminy.

Rozpiętość wysokości bezwzględnych na terenie gminy wynosi ponad 200 m, od około 207 m n.p.m. w dnie doliny rzeki Wisły w miejscowości Brzezinka do około 432 m n.p.m. na szczycie Draboża.

Ukształtowanie powierzchni ziemi w gminie Brzeźnica nie stanowi poważnej bariery dla rozwoju zainwestowania, aczkolwiek realizacja zabudowy, dróg czy też sieci i urządzeń infrastruktury technicznej na terenach o znacznym nachyleniu może wymagać stosowania odpowiednich rozwiązań technicznych. Dotyczy to w szczególności północnych stoków pasma Draboża. Natomiast ukształtowanie powierzchni stwarza na terenie gminy następujące uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego:

- występowanie walorów krajobrazowo-widokowych na obszarze gminy; rozległe widoki na dolinę rzeki Wisły rozciągają się z progu Pogórza Wielickiego; natomiast z niezalesionych terenów w paśmie Draboża rozciągają się widoki w kierunku południowym na Beskid Makowski;
- występowanie rozległych obszarów zagrożonych zalaniem w przypadku

[…][2] Wprowadzono Zmianą Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Brzeźnica uchwaloną Uchwałą Nr XXXV/354/2018 Rady Gminy Brzeźnica z dnia 7 czerwca 2018 roku.

przerwania wałów przeciwpowodziowych rzeki Wisły lub obwałowań „Kanału Łączańskiego”.

Powierzchnia ziemi w gminie Brzeźnica jest współcześnie modelowana przez trzy grupy procesów geomorfologicznych. Są to procesy erozji, transportu i akumulacji. Spośród procesów występujących na omawianym terenie, a mających istotne znaczenie w kształtowaniu rzeźby terenu należy wymienić:

- **spłukiwanie powierzchniowe** jest znaczącym procesem w pogórskiej części gminy; polega ono na spłukiwaniu wierzchniej warstwy gleby w czasie opadów, zwłaszcza nawalnych; powoduje powstanie zmywów powierzchniowych, degradujących glebę; na spłukiwanie szczególnie podatne są pylaste, lessopodobne pokrywy, przy czym niewielkie nachylenia wystarczą, by degradacja przybierała groźne rozmiary; efekty działania spłukiwania są uzależnione od użytkowania terenu; najsilniej zaznacza się ten proces na polach zajętych pod uprawę roślin okopowych, zwłaszcza gdy zaorywanie przebiega równolegle do kierunku nachylenia stoku; znacznie mniej widoczne są jego efekty na terenach trwałych użytków zielonych i w lasach;
- **erozja wodna rzek i potoków** występuje najsilniej podczas silnych wezbrań doprowadzając do podcinania i niszczenia brzegów (erozja boczna) oraz do poszerzania dolinnych den i pogłębiania ich (erozja wgłębna); intensywność tych procesów zależy od objętości przepływu i jego zmienności, od spadku podłużnego cieku wodnego, od odporności na erozję skał podłoża, a także wielkości materiału niesionego przez rzekę; w miejscowościach położonych w wąskich dnach dolin potoków erozja potoków stanowi zagrożenie dla dróg i zabudowy usytuowanej w sąsiedztwie koryta potoku; rzeka Wisła jest uregulowana, co ogranicza rozmiary erozji rzecznej. Następuje tu głównie erozja wgłębna poniżej stopnia wodnego w Łączanach; najbardziej narażony na erozję odcinek koryta bezpośrednio poniżej stopnia jest zabezpieczony przed erozją przez budowle hydrotechniczne;
- **osuwanie** - procesowi temu sprzyja występowanie naprzemianległych warstw łupków i piaskowców zarówno w jednostce podśląskiej jak i śląskiej. Piaskowce wskutek spękania na ogół przepuszczają wodę, natomiast łupki są nieprzepuszczalne, lecz nasiąkając tracą na spójności. Łupki stanowią więc poziom, na którym gromadzi się woda. Występowanie ich ma zazwyczaj związek z pojawieniem się podmokłości, zabagnień i równocześnie ze złagodzeniem form terenu. Łupki – jeśli podścielają warstwę piaskowców, a nachylenie warstw jest zgodne z nachyleniem stoków, po nawodnieniu (np. wskutek silnych opadów

atmosferycznych) stają się przyczyną osuwisk. Osuwanie może występować również w obrębie zwietrzelin, luźnych osadów oraz skał innych niż fliszowe przy znacznym nachyleniu terenu. Niemniej jednak w gminie Brzeźnica zagrożenie osuwaniem jest zdecydowanie większe w części gdzie podłoże budują utwory fliszowe;

- **spełzywanie** jest procesem podobnym do osuwania, który zazwyczaj rozwija się w obrębie pokryw zwietrzelinowych na stokach; jest to proces powolny, niemal niezauważalny, o którym świadczą charakterystyczne pnie drzew wygięte w górę stoku, tworzące tzw. „haki". Często spotyka się na takim stoku zabagnienia, a jego powierzchnia złaziskowa jest zawsze nierówna, pełna zagłębień i nabrzmień;
- **transport rumowiska** przez wody płynące; jest to proces przemieszczania luźnego materiału skalnego w dół cieków wodnych; w zależności od wielkości okruchów skalnych materiał ten jest unoszony przez wody rzeczne lub wleczony po dnie rzeki; proces ten odbywa się skokowo. Materiał skalny jest intensywnie przemieszczany w okresie wezbrań, po czym jest deponowany w obrębie koryta cieku; w rzece Wiśle proces ten jest ograniczony przez regulację rzeki i budowę stopnia wodnego w Łączanach. Pozostałe cieki ze względu na niewielkie przepływy transportują niewielkie ilości rumowiska; rumowisko wleczone jest przemieszczane głównie w czasie wezbrań;
- **działalność człowieka** również powoduje zmiany w rzeźbie terenu; antropogeniczne formy rzeźby to wały przeciwpowodziowe Wisły i „Kanału Łączańskiego", a także wcięcia i sztuczne nasypy drogowe i kolejowe oraz wyrobisko poeksploatacyjne w Łączanach.

[Obszar objęty zmianą studium nr 2 położony jest w dolinie rzeki Wisły, pomiędzy rzeką Wisłą a Kanałem Łączany – Skawina, na wysokości około 215 m n.p.m. i jest to teren płaski.][2]

[Obszar objęty zmianą nr 3 studium położony jest w dolinie rzeki Wisły na jej lewobrzeżnej terasie, w kierunku północnym od jej koryta oraz poza jej obwałowaniem, w obrębie jednego z jej starorzeczy. Średnia wysokość obszaru zmiany nr 3 studium wynosi około 212 m n.p.m.. Jest to teren płaski.][3]

[…][2] Wprowadzono Zmianą Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Brzeźnica uchwaloną Uchwałą Nr XXXV/354/2018 Rady Gminy Brzeźnica z dnia 7 czerwca 2018 roku.
[…][3] Wprowadzono Zmianą Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Brzeźnica uchwaloną Uchwałą Nr XXXVIII/343/2021 Rady Gminy Brzeźnica z dnia 30 grudnia 2021 roku.

W a r u n k i g e o l o g i c z n o - i n ż y n i e r s k i e

Duże zróżnicowanie litologicznego wykształcenia skał przy skomplikowanej tektonice w połączeniu z urozmaiconą rzeźbą terenu są przyczyną dużego zróżnicowania warunków geologiczno-inżynierskich w granicach gminy.

Z punktu widzenia możliwości posadowienia budynków korzystne są obszary gruntów spoistych zwartych, półzwartych i twardoplastycznych, gruntów sypkich średniozagęszczonych i skał, na których nie występują zjawiska geodynamiczne, a głębokość wody gruntowej przekracza 2 m. Na terenie gminy rejonem o korzystnych dla budownictwa warunkach geologiczno-inżynierskich są łagodne wzniesienia w środkowej części gminy, pokryte utworami lessopodobnymi. W obrębie dna doliny Wisły, w szczególności w obszarze pomiędzy Wisłą a „Kanałem Łączańskim" należy się liczyć z występowaniem słabszych warunków geologiczno-inżynierskich i utrudnień w posadowieniu budynków w związku z wysokim poziomem wód gruntowych. Ponadto utrudnienie w posadowieniu budynków stanowią spadki powyżej 12 % występujące na wzniesieniach w południowej części gminy oraz na stromych zboczach dolin.

W przypadku realizacji obiektów budowlanych na obszarach o skomplikowanych warunkach gruntowych konieczne będzie każdorazowe wykonanie oprócz dokumentacji geotechnicznej także dokumentacji geologiczno-inżynierskiej, w której szczegółowo określa się parametry gruntów budujących podłoże geologiczne projektowanej inwestycji z uwzględnieniem tektoniki, morfologii, stratygrafii, wpływu inwestycji na środowisko, itp. Dokumentacje tego typu stosuje się obligatoryjnie dla trzeciej kategorii geotechnicznej, a więc tam, gdzie występują skomplikowane warunki gruntowo-wodne lub/i gdy konstrukcja obiektu kwalifikuje go do tej kategorii. Wykonanie dokumentacji geologiczno-inżynierskiej jest poprzedzone wykonaniem „Projektu prac geologicznych", który podlega zatwierdzeniu przez Starostwo Powiatowe. Dokumentacja podlega również przyjęciu przez Starostwo Powiatowe. Według obowiązujących przepisów, dokumentacja taka stanowi podstawę do sporządzenia przez projektanta obiektu oceny geotechnicznych warunków posadowienia obiektu (Rozporządzenie Ministra Środowiska z 24 września 1998 roku *w sprawie ustalania geotechnicznych warunków posadowienia obiektów budowlanych*).

[Obszar zmiany studium nr 2 charakteryzuje się w miarę korzystnymi warunkami geologiczno-inżynierskimi.][2]

[…][2] Wprowadzono Zmianą Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Brzeźnica uchwaloną Uchwałą Nr XXXV/354/2018 Rady Gminy Brzeźnica z dnia 7 czerwca 2018 roku.

W o d y p o d z i e m n e

Według Mapy Hydrogeologicznej Polski arkusz Bielsko-Biała (Chowaniec J., Gierat Nawrocka D., Karwan K., Witek K. 1981) gmina Brzeźnica jest położona na pograniczu dwóch dużych jednostek hydrogeologicznych.

Północna część gminy leży w Regionie Przedkarpackim (XXII) w Podregionie Przedkarpacko-Krakowskim (XXII6). Główny poziom użytkowy wód podziemnych tworzą utwory czwartorzędu i trzeciorzędu (miocen). Wody poziomu czwartorzędowego to wody porowe występujące w żwirach i piaskach doliny rzeki Wisły, a poza tą doliną w piaskach, piaskach gliniastych, glinach i lessach. Miąższość warstwy wodonośnej wynosi od kilku do kilkunastu metrów. Zasoby wód są wyraźnie większe w dolinie rzeki Wisły gdzie potencjalna wydajność typowego otworu studziennego wynosi kilkadziesiąt m^3/h, natomiast poza dolinami zwykle kilka m^3/h.

Wody poziomu trzeciorzędowego (mioceńskiego) są również wodami porowymi. Występują one w piaskach, piaskowcach, mułowcach i iłach. Mioceńskie utwory wodonośne zalegają na głębokościach od kilku do kilkunastu metrów. Wody podziemne są zwykle pod ciśnieniem do 200 kPa. Zasobność tego poziomu jest niewielka. Potencjalna wydajność typowego otworu studziennego wynosi zazwyczaj kilka m^3/h.

Południowa część gminy znajduje się w regionie Karpackim (XXIII) w Podregionie Zewnętrznokarpackim (XXIII1). Wody podziemne tego podregionu to głównie wody szczelinowe a w niewielkim stopniu szczelinowo-porowe występujące w utworach fliszowych trzeciorzędu i kredy – piaskowcach, łupkach, mułowcach, marglach i zlepieńcach. Wodonośność tych utworów jest ograniczona. Potencjalna wydajność typowego otworu studziennego zazwyczaj nie przekracza 2 m^3/h.

Pierwszy poziom użytkowy wód podziemnych w Regionie Przedkarpackim jest połowicznie izolowany od powierzchni. Natomiast wody podziemne w regionie Karpackim w południowej części gminy są zwykle pozbawione izolacji od powierzchni.

Obszar gminy Brzeźnica znajduje się poza granicami głównych Zbiorników Wód Podziemnych wymagających szczególnej ochrony.

Wody podziemne są wykorzystywane dla zaopatrzenia ludności w wodę pitną. W miejscowości Brzeźnica znajduje się ujęcie wody podziemnej wodociągu grupowego Brzeźnica eksploatujące dwie studnie wiercone o wydajności eksploatacyjnej 24 m^3/h. Wodociąg ten zaopatruje w wodę pitną mieszkańców miejscowości Brzeźnica, Brzezinka i Chrząstowice. Obecnie trwa postępowanie w sprawie przedłużenia pozwolenia wodno prawnego na eksploatację ujęcia. W związku z tym opracowano projekt ustanowienia stref ochronnych ujęcia wody w tym stref ochrony bezpośredniej

i stref ochrony pośredniej. Zasięg projektowanych stref ochronnych ujęcia wody jest przedstawiony w części kartograficznej niniejszego opracowania.

[W obszarze objętym zmianą nr 3 studium, zwierciadło swobodne pierwszego poziomu wodonośnego znajduje się na głębokości od 0,1 m p.p.t. do 2,9 m p.p.t. (średnio 0,8 m p.p.t.). Nie są to wody zmineralizowane, nie ma też miarodajnych informacji odnośnie ich czystości.][3]

Wody powierzchniowe

Gmina Brzeźnica jest położona w całości w zlewni rzeki Wisły. Rzeka Wisła płynie w kierunku wschodnim i w znacznej mierze na tym przebiegu stanowi północną granicę gminy. Charakterystyczne przepływy rzeki Wisły w profilu Smolice (położonym powyżej gminy) w okresie 1971-1990 przedstawia tabela nr 2.6.

Tabela 2.6. Charakterystyczne stany wody i przepływy Wisły w Smolicach.

Okres badań	Przepływ a (m^3/s)				
	WWQ	SWQ	SSQ	SNQ	NNG
1971-1990	1770	573	78,9	34,2	27

Źródło: (Mapa hydrograficzna 2003).

Stosunki wodne w dolinie rzeki Wisły w gminie Brzeżnica zostały silnie przekształcone przez człowieka ponieważ w latach 1955-1960, w Łączanach zbudowano na rzece Wiśle stopień wodny i szereg obiektów hydrotechnicznych w celu umożliwienia poboru wody dla celów chłodniczych przez elektrociepłownię w Skawinie. W efekcie powstał Zespół Obiektów Hydrotechnicznych Łączany-Skawina, w skład którego wchodzą:

- jaz ruchomy z zaporą ziemną, przekopami: górnym i dolnym oraz wałami;
- kanał żeglugowo – energetyczny Łączany – Skawina o długości około 15,5 km;
- kanał żeglugowy dolny o długości około 1,4 km;
- kanał energetyczny doprowadzający grawitacyjnie wodę z awanportu górnego do elektrociepłowni Skawina długości około 1,6 km;
- brama powodziowa;
- śluza komorowa w Borku Szlacheckim;
- zapora czołowa w Borku Szlacheckim;
- przelew awaryjny z upustem płuczącym w Borku Szlacheckim;
- zamknięcie awaryjne dla kanału energetycznego.

[…][3] Wprowadzono Zmianą Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Brzeźnica uchwaloną Uchwałą Nr XXXVIII/343/2021 Rady Gminy Brzeźnica z dnia 30 grudnia 2021 roku.

Jaz posiada 5 przęseł o świetle 20,0 m z zamknięciami w formie zasuw stalowych z umieszczoną u góry uchylną klapą lodową. Zamknięcia podnoszone są przy pomocy mechanizmów znajdujących się w budkach sterowniczych na filarach, które dominują w otaczającym krajobrazie.
W lewym przyczółku jazu znajduje się przepławka dla ryb typu komorowego.

Obok lewego przyczółka jazu w 2004 roku wybudowano małą elektrownię wodną o mocy 2.5 MW. W skład elektrowni wchodzą następujące obiekty:

- kanał górny doprowadzający wodę do elektrowni;
- przepust w zaporze bocznej z częścią wlotową;
- kanał środkowy;
- budynek elektrowni;
- wypad;
- kanał dolny.

Elektrownia pracuje w systemie automatycznym (bezobsługowa).

Kanał Łączany-Skawina na odcinku znajdującym się na terenie gminy Brzeźnica jest kanałem żeglugowo – energetycznym ze względu na to, że kanałem tym doprowadzona jest woda dla elektrowni cieplnej w Skawinie i służy on do poruszania się obiektów pływających o nośności 600 ton a w perspektywie 1000 ton. W km 0+535 kanału żeglugowo – energetycznego znajduje się brama powodziowa. Brama ta służy do regulacji przepływu wody w kanale przy stanach wyższych od normalnego. Brama może również spełniać funkcję awaryjnego zamknięcia kanału na wypadek jego awarii. Brama powodziowa pod względem konstrukcyjnym stanowi adaptację dwu skrajnych przęseł jazu, czyli posiada dwa otwory po 20 m zamykane stalowymi zasuwami płaskimi o identycznej konstrukcji jak na jazie. Za pomocą zasuw stalowych następuje regulacja dopływającej wody do kanału.

Spiętrzenie wód rzeki Wisły powyżej jazu spowodowało zagrożenie podtopieniem sąsiednich terenów depresyjnych. W związku tym, dla zlikwidowania ujemnych skutków piętrzenia jazu w Łączanach na terenach przyległych do cofki wodnej wykonano melioracje terenów na łącznej powierzchni około 6300 ha oraz osiem pompowni.

Oprócz rzeki Wisły teren gminy Brzeźnica odwadniają dwa większe potoki:

- potok Brodawka, którego zlewnię stanowi zachodnia, pagórkowata część gminy (miejscowości Wyźrał, Tłuczań, Marcyporęba i Brzeźnica); płynie on wąską

doliną w kierunku północno-wschodnim; jest on prawobrzeżnym dopływem rzeki Wisły; przepływa syfonem pod kanałem Łączany-Skawina i uchodzi do rzeki Wisły w miejscowości Brzeźnica.

- potok Sosnowianka, którego zlewnia obejmuje miejscowości Kopytówka, Bęczyn, Paszkówka i Sosnowice; płynie on doliną w kierunku północno-wschodnim do rzeki Wisły; przepływa syfonem pod kanałem Łączany – Skawina i uchodzi do rzeki Wisły w miejscowości Ochodza na terenie gminy Skawina.

Na obszarze gminy Brzeźnica znajduje się kompleks stawów rybnych w Brzeźnicy o łącznej powierzchni około 40 ha. Ponadto szereg małych stawów znajduje się w innych miejscowościach gminy. Kolejny antropogeniczny zbiornik wodny powstaje w Łączanach w wyrobisku kruszywa. Jego rozmiary powiększają się w miarę postępów eksploatacji złoża.

[Obszar objęty zmianą nr 3 studium położony jest w dolinie rzeki Wisły, na jej lewobrzeżnej terasie, poza jej wałem przeciwpowodziowym. Przez jego centralną część, z północy na południe oraz w jego południowej części, ze wschodu na zachód przebiegają rowy odwadniające związane z funkcjonowaniem stopnia wodnego Łączany.][3]

Warunki klimatyczne

W zależności od przyjętych kryteriów wydzielania regionów klimatycznych Polski obszar gminy Brzeźnica jest różnie kwalifikowany przez różnych autorów. Według R. Gumińskiego gmina Brzeźnica położona jest w XIX-ej Podkarpackiej dzielnicy rolniczo-klimatycznej. Według Romera gmina jest położona na pograniczu strefy klimatu nizin i kotlin oraz strefy klimatu górskiego i podgórskiego. Według klasyfikacji M. Hessa (1965) opartej na średniej rocznej temperaturze powietrza, zasięgu występowania pięter roślinnych oraz na podstawie danych fenologiczno-klimatycznych teren ten znajduje się na pograniczu:

- piętra ciepłego w dolinie rzeki Wisły ze średnią temperaturą roku powyżej 8 C;
- piętra umiarkowanie ciepłego obejmującego Pogórze o średniej temperaturze roku od 6 do 8 C.

Granicą między piętrami jest izoterma 8 C przebiegająca w tym rejonie na wysokości około 250 m n.p.m. (Atlas, 1981). Na progu Pogórza, na wypukłych formach terenowych wzrasta ona do 8,2 - 8,3 C, a w obrębie dolin obniża się do 7,5 C.

[…][3] Wprowadzono Zmianą Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Brzeźnica uchwaloną Uchwałą Nr XXXVIII/343/2021 Rady Gminy Brzeźnica z dnia 30 grudnia 2021 roku.

Z określonymi średnimi temperaturami powietrza wiąże się czas trwania termicznych pór roku (tabela nr 2.7). Wraz ze wzrostem wysokości nad poziomem morza ulega skróceniu okres bezzimia (temperatura średnia dobowa powyżej 0 C), wydłuża się okres zimy termicznej (temperatura średnia dobowa poniżej 0 C).

Tabela 2.7. Charakterystyka piętra klimatycznego umiarkowanie ciepłego.

Element	Średnia	Minimum	Maksimum
liczba dni z t_d < -5 ºC	-	-	-
liczba dni z t_d < 0 ºC	70	60	95
liczba dni z t_d > 0 ºC	295	270	305
liczba dni z t_d > 5 ºC	220	200	225
liczba dni z t_d > 10 ºC	160	140	170
liczba dni z t_d > 15 ºC	90	55	100
liczba dni z t_{min} < -10 ºC	20	10	40
liczba dni z t_{max} < 0 ºC	35	25	60
liczba dni z t_{min} < 0 ºC	85	60	105
liczba dni z t_{max} i t_{min} < 0 ºC	120	85	165
liczba dni z t_{max} > 25 ºC	35	25	50
roczna suma opadów w mm	800	500	1100
liczba dni z opadem ≥ 0,1 mm	165	130	210
liczba dni z opadem ≥ 1,0 mm	115	85	140
liczba dni z opadem ≥ 10,0 mm	20	10	30
liczba dni z pokrywą śnieżną	65	45	105
średnia prędkość wiatru m/s	2,2	1,8	3,0
liczba dni z wiatrem ≥ 10 m/s	20	5	35
liczba dni z wiatrem ≥ 15 m/s	2	-	7
liczba dni pogodnych	50	20	75
liczba dni pochmurnych	135	110	160
liczba dni z mgłą	30	20	40

Źródło: Hess 1965.

Lato termiczne z temperaturą dobową powyżej 15 C trwa około 90 dni, maksymalnie do 100 dni.

Najistotniejszym okresem z punktu widzenia gospodarki rolnej jest okres wegetacyjny ze średnią temperaturą dobową powyżej 5 C oraz długość okresu bezprzymrozkowego.

Średnia długość okresu wegetacyjnego wynosi 215 dni i maleje wraz ze wzrostem wysokości średnio o około 2,5 dnia na każde 100 m wzniesienia.

Okres bezprzymrozkowy, który wyznaczają daty pierwszych i ostatnich przymrozków trwa na tym terenie od 175 do 155 dni.

Pierwsze przymrozki pojawiają się w pierwszej połowie października, natomiast ostatnie na przełomie kwietnia i maja.
Pod względem wymagań gospodarki rolnej obszar ten należy do terenów o bardzo korzystnych warunkach klimatycznych.

Średnie roczne sumy opadów wynoszą około 800 mm, przy czym ich rozpiętość w poszczególnych latach może wynosić od 623 mm do 1081 mm (tabela nr 2.8).

Tabela 2.8. Miesięczne i roczne sumy opadów w mm – Wadowice 1961-2000.

Parametr	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Średnia	37	35	38	56	96	113	107	103	66	48	48	45	793
1966 W	32	65	76	73	175	131	212	97	32	60	78	50	1081
1973 S	38	55	21	40	41	110	122	47	66	25	38	20	623
Maksimum	85	120	76	119	176	201	237	237	150	131	90	93	1081
Rok	1976	1977	1966	1962	1962	1989	1970	1972	1990	1974	1962	1982	1966
Minimum	7	3	3	21	36	41	52	28	18	6	12	4	523
Rok	1980	1976	1974	1981	1964	1976	1978	1962	1969	1965	1986	1972	1973

Źródło: (Mapa hydrograficzna, 2003).

Maksimum opadów przypada na miesiące letnie (VI-VIII) około 40-43 % rocznej sumy opadów, natomiast minimum na koniec zimy i początek wiosny (I-III) około 13-15 % rocznej sumy opadów. Zróżnicowanie miesięczne sum opadów jest bardzo duże od 3 mm do 120 mm w miesiącach zimowych oraz od 18 mm do 237 mm w miesiącach letnich. Średnia liczba dni z opadem ≥ 0,1 mm waha się od 152 do 172 dni. Najczęściej notuje się opady słabe (≥ 1,0 – 5,0 mm), natomiast o dużej wydajności (20,1 – 30,0 mm) występują od 2 do 6 dni, a bardzo silne > 30 mm od 1 do 3 dni.
Liczba dni z pokrywą śnieżną, w zależności od wysokości nad poziom morza rośnie od 66 do 70 dni. Długość potencjalnego okresu jej występowania wynosi około 120 dni, a czas zalegania stałej pokrywy śnieżnej wynosi od 60 do 70 dni. Tworzenie się pokrywy śnieżnej trwa na przełomie listopada i grudnia a zanikanie rozpoczyna się w drugiej połowie lutego do połowy marca (Leśniak 1983).

Obszar jest dobrze przewietrzany, średnia roczna prędkość wiatru wynosi od 1,8 do 3,0 m/s. Większe prędkości charakteryzuje okres zimowo-wiosenny, niższe okres letnio-jesienny. W ciągu roku przeważają wiatry z sektora zachodniego: w części pogórskiej zachodnie i południowo-zachodnie, w części dolinnej południowe i północno-zachodnie. Cisze występują z częstotliwością 10 do 20 %.

Ze względu na zróżnicowanie lokalnych warunków klimatycznych, spowodowanych formami terenowymi, nachyleniem stoków, ekspozycją, pokryciem terenu, można wyróżnić tereny o mezoklimacie (Atlas 1981):

- **bardzo korzystnym** obejmującym stoki i grzbiety na wysokościach od 40 do 80 m nad dnami dolin, tak zwana „ciepła strefa stoku", o wyższych w stosunku do den dolin o 2 - 3 średnich minimalnych temperaturach roku i dłuższym o około 2 miesiące okresie bezprzymrozkowym, pozostających najczęściej poza zasięgiem mgieł radiacyjnych, o łagodnych dobowych wahaniach temperatury i wilgotności powietrza, w stosunku dobrej lub bardzo dobrej naturalnej wentylacji;
- **korzystnym** obejmującym wyższe terasy rzeczne o dłuższym niż w dnach dolin o około 20 dni okresie bezprzymrozkowym i wyższych o około 1 średnich rocznych temperaturach minimalnych i umiarkowanej wentylacji naturalnej;
- **niekorzystnym** obejmującym dna dolin o krótkim okresie bezprzymrozkowym, o dużych wahaniach temperatury i wilgotności powietrza w ciągu doby, położonych w zasięgu inwersji temperatury i wilgotności powierza, ze względu na słabą wentylację, stanowiących przeważnie zastoiska zimnego powietrza.

P o k r y w a g l e b o w a

Pokrywa glebowa gminy Brzeźnica odzwierciedla budowę geologiczna i rzeźbę terenu gminy. Północną, płaska część gminy położoną w dolinie rzeki Wisły pokrywają mady wykształcone na podłożu osadów rzecznych.

W środkowej i południowej części gminy dominującym typem gleb są gleby brunatne wyługowane wykształcone na podłożu utworów lessopodobnych, a w pasmie Draboża również na iłach i glinach zwietrzelinowych. Zdecydowanie największą powierzchnię zajmują grunty o glebach III klasy bonitacyjnej występujące głównie na wierzchowinach garbów pogórza i w dolinie Wisły. Lokalnie występują również niewielkie płaty gleb I i II klasy bonitacyjnej. Gleby klas niższych (IV-VI) występują głównie na zboczach dolin.
Powierzchnię gruntów rolnych w poszczególnych miejscowościach gminy z rozbiciem na poszczególne klasy bonitacyjne przedstawiono w tabeli nr 2.9.

Specyficznym elementem w rolniczej przestrzeni produkcyjnej gminy Brzeźnica jest kompleks stawów rybnych w Brzeźnicy o łącznej powierzchni około 40 ha.

Tabela 2.9a. Grunty rolne według klas bonitacyjnych [powierzchnia w ha].

Klasa bonitacyjna	Bęczyn	Brzezinka	Brzeźnica	Chrząstowice	Kopytówka	Kossowa	Łączany-Półwieś
GRUNTY ORNE							
RI	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6,98
R II	0,00	0,00	17,30	11,14	0,00	0,00	25,40
RIIIa	38,84	5,19	104,86	23,19	55,15	29,28	53,25
RIIIb	185,54	85,91	62,10	6,91	76,21	37,50	16,31
RIVa	52,07	78,48	92,42	28,21	32,57	75,33	96,72
RIVb	9,98	0,23	16,80	52,79	1,66	29,51	13,83
RV	2,00	0,00	7,74	2,09	1,28	4,30	20,80
RVI	0,69	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5,94
UŻYTKI ZIELONE							
ŁII	0,00	4,57	17,19	0,00	0,00	0,00	0,10
ŁIII	27,74	13,58	97,78	1,68	5,03	7,08	2,60
ŁIV	12,47	8,85	36,10	11,91	18,98	19,65	4,20
ŁV	4,35	8,55	5,44	2,00	6,95	12,39	1,30
ŁVI	0,00	0,89	6,71	2,33	0,00	2,59	1,46
PsII	0,00	0,00	0,02	0,00	0,00	0,00	0,00
PsIII	8,30	7,08	12,06	1,50	0,18	10,07	4,57
PsIV	10,43	0,00	7,53	27,66	1,11	11,21	7,86
PsV	0,17	2,86	6,99	1,56	0,00	1,93	0,85
PsVI	0,21	1,86	1,47	0,00	0,00	1,14	0,18
Razem	**352,79**	**218,05**	**492,51**	**172,97**	**199,12**	**241,98**	**262,35**

Źródło: Urząd Gminy Brzeźnica 2013.

Tabela 2.9b. Grunty rolne według klas bonitacyjnych [powierzchnia w ha].

Klasa bonitacyjna	Marcyporęba	Nowe Dwory	Paszkówka	Sosnowice	Tłuczań	Wyźrał	Razem
GRUNTY ORNE							
RI	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**6,98**
R II	0,00	9,28	0,00	6,84	0,00	0,00	**69,96**
RIIIa	114,41	31,21	83,98	50,26	8,07	5,84	**603,53**
RIIIb	173,87	58,50	154,03	178,59	360,20	123,79	**1519,46**
RIVa	159,89	30,43	79,42	99,72	200,21	77,23	**1102,70**
RIVb	50,10	1,73	32,33	24,97	54,02	21,30	**309,25**
RV	32,40	0,09	0,74	2,33	7,13	1,80	**82,70**
RVI	15,68	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**22,31**
UŻYTKI ZIELONE							
ŁII	0,00	12,74	0,00	8,25	0,00	0,00	**42,85**
ŁIII	31,19	27,68	29,12	56,61	19,12	0,93	**320,14**
ŁIV	52,64	4,38	37,14	10,22	27,84	14,31	**258,69**
ŁV	10,57	0,36	1,11	1,15	1,50	0,12	**55,79**
ŁVI	4,55	0,09	1,69	0,00	0,00	0,00	**20,31**
PsII	0,00	1,12	0,00	2,51	0,00	0,00	**3,65**
PsIII	6,32	7,78	17,53	11,94	18,09	6,73	**112,15**
PsIV	18,83	2,79	6,36	3,00	16,97	1,27	**115,02**
PsV	22,88	0,15	2,18	0,85	5,07	1,82	**47,31**
PsVI	10,23	0,00	0,00	0,00	0,34	0,34	**15,77**
Razem	**703,56**	**188,33**	**445,63**	**457,24**	**718,56**	**255,48**	**4708,57**

Źródło: Urząd Gminy Brzeźnica 2013.

Najistotniejszym uwarunkowaniem zagospodarowania przestrzennego wynikającym z warunków glebowych gminy jest znaczny udział wartościowych użytków rolnych w ogólnej powierzchni gminy. Równocześnie wielowiekowy rozwój osadnictwa sprawił iż większość terenów osadniczych znajduje się wśród urodzajnych użytków rolnych. Dalszy rozwój osadnictwa pociągnie za sobą nieuniknione uszczuplenie areału wartościowych użytków rolnych. Potrzebna będzie jednak oszczędność w przeznaczaniu wartościowych gruntów rolnych na cele nierolnicze.

Orientacyjne położenie gleb o klasach bonitacyjnych od I do III zaznaczono na załączniku graficznym (uwarunkowania) do niniejszego studium.

[Gleby występujące w obszarze objętym zmianą studium nr 2 są gruntami ornymi o klasach bonitacyjnych IIIa, IIIb i IVa oraz łąkami o klasie bonitacyjnej III.][2]

[Większość obszaru objętego zmianą nr 3 studium zajmują nieużytki „N", których powierzchnia wynosi około 10,23 ha. Pozostałą część obszaru, o powierzchni około 5,43 ha zajmują grunty rolne o klasie bonitacyjnej „RII", około 1,42 ha grunty rolne o klasie bonitacyjnej „RIVb", około 0,49 ha grunty rolne o klasie bonitacyjnej „RIVa", około 0,34 ha grunty rolne o klasie bonitacyjnej „RVI", około 0,20 ha łąki o klasie bonitacyjnej „ŁVI", a resztę stanowią zadrzewienia „Lz" – około 0,47 ha i wody „W" – około 0,41 ha.][3]

R o ś l i n n o ś ć

Według geobotanicznego podziału Polski J. M. Matuszkiewicza, obszar gminy Brzeźnica leży na pograniczu dwóch działów. Dolina rzeki Wisły w północnej części gminy leży w Dziale Wyżyn Południowopolskich, w Krainie Kotliny Oświęcimskiej, w Okręgu Oświęcimskim, w podokręgu Doliny Wisły „Ujście Skawy - Kraków". Natomiast środkowa i południowa część gminy leżą w Dziale Zachodniokarpackim, w Krainie Karpat Zachodnich, w Podkrainie Zachodniobeskidzkiej, w Okręgu Pogórzy Wielicko-Tuchowskich, w Podokręgu Wielickim.

Urozmaicona rzeźba i budowa geologiczna w połączeniu ze zróżnicowaniem warunków glebowo-klimatycznych wpływają na duże zróżnicowanie siedlisk roślinnych. Stąd wynika z kolei zróżnicowanie potencjalnej roślinności naturalnej to jest szaty roślinnej, która hipotetycznie występowałaby tu gdyby nie było gospodarki człowieka.

[…][2] Wprowadzono Zmianą Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Brzeźnica uchwaloną Uchwałą Nr XXXV/354/2018 Rady Gminy Brzeźnica z dnia 7 czerwca 2018 roku.

[…][3] Wprowadzono Zmianą Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Brzeźnica uchwaloną Uchwałą Nr XXXVIII/343/2021 Rady Gminy Brzeźnica z dnia 30 grudnia 2021 roku.

Według Mapy Potencjalnej Roślinności Naturalnej Polski J. M. Matuszkiewicza obszar gminy pokrywają 3 typy zbiorowisk roślinnych:

- zbiorowiska lasów łęgowych wierzbowo-topolowych *(Salici-Populetum*) występujące wzdłuż koryta rzeki Wisły;
- zbiorowiska lasów łęgowych jesionowo-olszowych *(Fraxino-Alnetum)* występujące na terasach Wisły i w dnach jej mniejszych dopływów;
- zbiorowiska lasów dębowo-grabowych (grądów) podgórskich *(Tilio-Carpinetum submont*) występujące na pozostałym obszarze gminy Brzeźnica.

Wielowiekowa gospodarka człowieka sprawiła, że rzeczywista szata roślinna gminy Brzeźnica różni się od potencjalnej roślinności naturalnej. Współcześnie około 57 % powierzchni gminy zajmują grunty rolne, których szatę roślinną tworzą rośliny uprawne. Skład gatunkowy roślinności podlega zmianom wynikającym z płodozmianu. Grunty zabudowane i drogi są pozbawione szaty roślinnej. Najbardziej zbliżona do naturalnej jest roślinność lasów zajmujących około 13 % powierzchni gminy. Ponadto trwałe użytki zielone o charakterze półnaturalnym (łąki i pastwiska trwałe) zajmują około 15 % powierzchni gminy.

Największy kompleks leśny stanowią lasy porastające pasmo Draborza wznoszące się na południowych krańcach gminy. Lasy tworzą mniej więcej ciągłe pasmo w południowych częściach miejscowości Paszkówka, Kopytówka i Marcyporęba. Skład gatunkowy drzewostanu jest tu zróżnicowany. Na wschodnim krańcu tego pasma w źródłowym odcinku doliny Sosnówki, dopływu rzeki Wisły, dominują olszyny. Dalej na zachód w Paszkówce dominuje sosna, jodła i dąb. Środkową najwyższą część pasma porastają lasy iglaste sosnowo-jodłowe. Wzniesienia Trawnej Góry i Niedźwiedzia w miejscowości Marcyporęba porastają mieszane lasy jodłowo-dębowe.

Drugi co do wielkości kompleks leśny w gminie to Las Burzyńskiego porastający wzniesienia w zachodniej części miejscowości Tłuczań. Jest to las liściasty o bogatym składzie gatunkowym. Dominującymi gatunkami jest buk i brzoza, ale znaczący jest również udział grabu, jesionu i innych gatunków. W podszycie i w runie leśnym występuje tu szereg rzadkich gatunków roślin: wawrzynek wilcze łyko, skrzyp olbrzymi, marzanka wonna, kopytnik oraz bluszcz pospolity. Wybitne walory tego kompleksu leśnego sprawiły że w okresie międzywojennym ówczesny jego właściciel Stanisław Bohdan Burzyński próbował urządzić w Tłuczani letnisko. W okresie powojennym projektowano utworzenie tu rezerwatu przyrody.

Kolejne dwa znacznie mniejsze kompleksy leśne porastają zbocza dolin w miejscowości Kossowa. Dominującymi gatunkami są tu grab i brzoza.

Wzdłuż zachodniej granicy gminy w miejscowości Marcyporęba płynie potok Brodawka tworząc malowniczy przełom pomiędzy wzniesieniami Trawnej Góry (na terenie gminy Brzeźnica) i Lubania (w sąsiedniej gminie Tomice). Dolina Brodawki charakteryzuje się wyjątkowym bogactwem florystycznym. Występują tu łęgi olszowo-jesionowe niżowe i podgórskie *(Circaeo-Alnetum, Carici remotae-Fraxinetum)* oraz olsy *(Carici elongatae-Alnetum)*. Są to zbiorowiska leśne siedlisk wilgotnych lub podmokłych, często ze stagnującą lub mało ruchliwą wodą gruntową. Stosunkowo najszerzej rozmieszczone są niżowe łęgi olchowo-jesionowe *(Circaeo-Alnetum)*, w których warstwę drzew buduje olsza czarna *(Alnus glutinoza)* i jesion *(Fraxinus Excelsior)*. Spośród roślin runa można wymienić między innymi rzeżucha gorzka *(Cardamine Amara)*, turzyca *(Carex remota)*, ziarnopłon wiosenny *(Ficaria verna)* i inne. Licznie reprezentowana jest również warstwa mchów. Omawiany zespół występuje przeważnie, w niewielkich fragmentach terenu, w miejscach przez cały czas podtapianych, najczęściej na glebach mułowo-glejowych. Prawdopodobnie pierwotnie zespół ten pokrywał większe powierzchnie, dziś zajęte przez mokre łąki z rzędu *(Molinietalia)*. Podgórski łęg jesionowy *(Carici remotae-Fraxinetum)* przestrzennie odgrywa drobną rolę. Warstwę drzew buduje olsza czarna *(Alnus glutinoz)* i jesion *(Fraxinus Excelsior)*. W runie są miedzy innymi turzyce, w tym *(Carex pendula)*, skrzyp olbrzymi *(Equisetum maximum)* i inne. Zbiorowisko to wykształca się na glebach mułowo-glejowych, a potencjalne siedlisko zespołu to niskie terasy potoków obecnie zajęte przez mokre łąki. Oles *(Carici elongatae-Alnetum)* ma charakter niżowy, wykształcając się lokalnie w bezodpływowych obniżeniach terenu, na glebach mułowo-błotnych i torfiastych. Drzewostan buduje tu również olsza czarna *(Alnus glutinosa)*. Natomiast na dnie lasu o strukturze kępkowej spotyka się na przykład porzeczkę czarną *(Ribes nigrum),* a także turzycę *(Carex elongata)* oraz karbieniec pospolity *(Lycopus europaeus)* i inne. Lasy w dolinie Brodawki są rozczłonkowane i część potencjalnych siedlisk zajmują podmokłe i bagniste łąki.

Wszystkie lasy będące własnością Skarbu Państwa na obszarze gminy Brzeźnica mają status lasów ochronnych.

Oprócz powyższych kompleksów leśnych szatę roślinną gminy wzbogacają liczne, niewielkie powierzchniowo laski, zagajniki i zadrzewienia rozproszone wśród gruntów rolnych. Porastają one zwykle strome fragmenty zboczy, leje źródłowe

potoków, brzegi koryt potoków i inne grunty nieprzydatne do uprawy. Niekiedy zadrzewienia tworzą wyraźne pasma ciągnące się wzdłuż dolin potoków. W zadrzewieniach tych dominującymi gatunkami są olchy, wierzby, topole i osiki, rzadziej spotyka się brzozę, robinię, lipę i jesion.

W międzywalu rzeki Wisły charakterystycznym elementem szaty roślinnej są płaty zarośli wierzbowo-wiklinowowych występujące po obu stronach ujścia potoku Brodawka.

Półnaturalna roślinność trwałych łąk i pastwisk podlega ciągłym zmianom w wyniku zmiennej intensywności użytkowania (wykaszania lub wypasu), w wielu przypadkach zaniechanie użytkowania kośnego lub wypasu powoduje spontaniczną sukcesję roślinności leśnej i zarastanie łąk i pastwisk roślinnością leśną. Najbardziej rozpowszechnionym typem łąk jest łąka rajgrasowa. Rzadziej występują łąki wilgotne i okresowo mokre w dolinach rzecznych.

[W obszarze objętym zmianą studium nr 2 nie stwierdzono występowania chronionych zbiorowisk roślinnych.][2]

[W granicach obszaru objętego zmianą nr 3 studium nie stwierdzono występowania chronionych zbiorowisk roślinnych ani chronionych gatunków roślin.][3]

Świat zwierząt

Przyrodnicze bogactwo obszaru gminy Brzeźnica wynika głównie z różnorodności warunków siedliskowych. Składają się na nią rozczłonkowane kompleksy leśne w południowej części gminy; mozaika pól, lasów, śródpolnych lasków i zadrzewień pokrywająca pagórkowaty teren w środkowej części gminy oraz akweny stawów rybnych, rzeki Wisły i „Kanału Łączańskiego" w części północnej gminy.
W takim urozmaiconym krajobrazie z reguły znajduje warunki do bytowania większa liczba gatunków zwierząt niż w krajobrazach jednorodnych.
Z uwagi na mobilność zwierząt oraz ze względu na niedostatek szczegółowych informacji dotyczących gminy Brzeźnica poniższą charakterystykę oparto na ogólnych informacjach o faunie całego regionu.

Wśród zwierząt bezkręgowych najliczniej reprezentowaną grupę stanowią **owady**.

[…][2] Wprowadzono Zmianą Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Brzeźnica uchwaloną Uchwałą Nr XXXV/354/2018 Rady Gminy Brzeźnica z dnia 7 czerwca 2018 roku.
[…][3] Wprowadzono Zmianą Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Brzeźnica uchwaloną Uchwałą Nr XXXVIII/343/2021 Rady Gminy Brzeźnica z dnia 30 grudnia 2021 roku.

Spośród **chrząszczy** występują liczne gatunki z rodzajów biegaczy i tęczników podlegających ochronie ze względu na ich pożyteczność. **Motyle** stanowią rząd owadów najpopularniejszych. Jednymi z najpospolitszych gatunków motyli są: rusałka pawik i rusałka pokrzywnik oraz ponad 20 innych gatunków motyli.

Świat **ryb** został znacznie przekształcony w wyniku zanieczyszczenia wód oraz budowy jazu w Łączanach i „Kanału Łączańskiego". Stopniowa poprawa jakości wód rzeki Wisły i kanału sprzyja odbudowie rybostanu. Obecnie pospolitymi gatunkami w tych wodach są leszcz, płoć, lin, karaś i okoń a ponadto występuje tu brzana, kleń, szczupak, sum i sandacz, a także jaź. W stawach hodowlanych w Brzeźnicy prowadzi się hodowlę karpia. Wody potoku Brodawka są siedliskiem pstrąga potokowego, klenia i świnki.

Płazy reprezentowane są głównie przez dość powszechnie występujące żaby: wodną i trawną. Lokalnie, chociaż coraz rzadziej, obecna jest ropucha szara. W lasach Pogórza notowane jest występowanie kumaków.

Gady. Pospolitym gatunkiem na jest zaskroniec zwyczajny, występujący w miejscach wilgotnych, w okolicach stawów i cieków wodnych. Lokalnie występuje żmija zygzakowata. W miejscach kamienistych i nasłonecznionych występuje jaszczurka żyworodna i jaszczurka zwinka.

Ptaki. Najlepiej rozpoznany jest skład gatunkowy ptaków występujących nad zbiornikiem wodnym powyżej jazu w Łączanach. Ten sztuczny zbiornik wodny stał się zarówno miejscem lęgowym ptaków wodnych jak również największym zimowiskiem ptaków na górnej Wiśle. Jest on miejscem największej koncentracji zimowych łabędzi niemych, krzyżówek, czernic, głowienek, mew śmieszek, łysek, czapli siwych, a w ostatnich latach także mew pospolitych i siwych. Łącznie stwierdzono tu występowanie 138 gatunków ptaków, w tym 81 gatunków ptaków lęgowych i prawdopodobnie lęgowych. Dla umożliwienia obserwacji ptaków urządzono ścieżkę ornitologiczną na brzegu zbiornika.
W biotopach leśnych występują między innymi gatunki drapieżne, na przykład jastrząb, myszołów zwyczajny oraz sowy, puszczyki, sikory, zięby, dzięcioły i inne. W biotopie pól otwartych powszechnie jest występowanie skowronka polnego, gąsiorka, trznadla, a lokalnie także bażanta i rzadziej kuropatwy. W otoczeniu człowieka, w zabudowie osiedli mieszkalnych, notowano gniazdowanie około 30 gatunków ptaków, obserwowanych również w biotopach parków lub większych zadrzewień, w tym:

gawrona, oknówki, jerzyka, sierpówki i płomykówki, do tej grupy ptaków należy również bocian biały.

Ssaki. Spośród gatunków tej grupy zwierząt wymienić można występowanie na terenie gminy licznych gatunków reprezentujących rozmaite rzędy zwierząt, między innymi drapieżnych, gryzoni itp. Występują tu między innymi gatunki należące do rodziny łasicowatych, między innymi borsuk, kuna leśna, łasica łaska i tchórz. Kuna leśna występuje w lasach pogórskich i stała się gatunkiem dość częstym w wielu, nawet małych, kompleksach leśnych. Tchórz, zwłaszcza na Pogórzu, występuje dość licznie, przeważnie w pobliżu zabudowań. Łasica łaska częściej występuje na Pogórzu i nie jest tu rzadkim gatunkiem. Jednym z bardziej rozpowszechnionych gatunków zwierząt drapieżnych jest lis, którego liczebność jest obecnie dość wysoka. Spośród gryzoni, w środowisku leśnym i parków podworskich, występują dość liczne wiewiórki. W otoczeniu rzek, w starorzeczach, strumieniach, a nawet rowach melioracyjnych występuje piżmak. Wśród parzystokopytnych na omawianym obszarze występują gatunki uważane za najważniejszych przedstawicieli zwierzyny grubej: dzik, sarna i jeleń. Dzik występuje na terenie gminy we wszystkich większych, a także niektórych mniejszych kompleksach leśnych. Sarna, zwłaszcza na Pogórzu, stała się gatunkiem częstym i licznym we wszystkich kompleksach leśnych. Jelenie występują we wszystkich dużych kompleksach leśnych na Pogórzu, a ich liczebność ostatnio wzrosła.

[W obszarze objętym zmianą studium nr 2 nie stwierdzono występowania chronionych gatunków zwierząt.][2]

[W granicach obszaru objętego zmianą nr 3 studium nie stwierdzono występowania chronionych gatunków zwierząt.][3]

2.3.3. Zasoby przyrodnicze oraz ich ochrona prawna

Gmina Brzeźnica z uwagi na swoje usytuowanie w środowisku, w strefie przejściowej od doliny rzeki Wisły na północy do gór na południu, w rejonie tak zwanego progu karpackiego, prezentując znaczne zróżnicowanie elementów środowiska przyrodniczego, należy do terenów o bogatej różnorodności biologicznej. Pozytywny wpływ na bioróżnorodność gminy miała budowa stopnia wodnego

[…][2] Wprowadzono Zmianą Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Brzeźnica uchwaloną Uchwałą Nr XXXV/354/2018 Rady Gminy Brzeźnica z dnia 7 czerwca 2018 roku.
[…][3] Wprowadzono Zmianą Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Brzeźnica uchwaloną Uchwałą Nr XXXVIII/343/2021 Rady Gminy Brzeźnica z dnia 30 grudnia 2021 roku.

w Łączanach na rzece Wiśle ponieważ w ten sposób powyżej zapory powstał zbiornik wodny stanowiący zimowisko ptaków, a także dla licznych gatunków miejsce lęgowe.

Ochrona prawna zasobów przyrodniczych

- **Sieć ekologiczna ECONET-PL**

  Polska część europejskiej sieci ekologicznej ECONET-PL obejmuje tereny o najwyższych walorach przyrodniczych, tworzących wyodrębnione obszary węzłowe o znaczeniu międzynarodowym (M) lub krajowym (K) połączone ze sobą korytarzami ekologicznymi, również o znaczeniu krajowym lub międzynarodowym.

  Przez północną część gminy, z zachodu na wschód, przebiega dolina rzeki Wisły, korytarz ekologiczny o znaczeniu międzynarodowym, oznaczony w ramach sieci ECONET-PL, jako **26 m Korytarz Górnej Wisły**. W skali regionalnej łączy on ekologicznie - podgórskie i beskidzkie tereny wyznaczone w ramach sieci ECONET-PL, **obszaru węzłowego o znaczeniu krajowym – 29 K Obszar Beskidu Śląskiego** z terenami wyznaczonymi w ramach sieci ECONET-PL, **obszaru węzłowego o znaczeniu krajowym – 16 K Obszar Krakowski** (Liro 1995).

  Dolina rzeki Wisły z licznymi stawami w rejonie Oświęcimia i Zatora stanowi główny szlak wędrówek ptaków przez Karpaty oraz miejsce ich odpoczynku. Znaczenie lokalne posiadają ciągi i korytarze łączące tereny leśne, obszary łąkowe z wodami, stwarzające szlaki dojścia do tych wód.

- **Pomniki przyrody**

  Na obszarze objętym niniejszym opracowaniem znajduje się trzynaście obiektów objętych ochroną w formie pomników przyrody (tabela nr 2.10).

  Są to drzewa (lipy i dęby), z których większość znajduje się w parku pałacowym w Paszkówce. Ponadto w Paszkówce jedna z lip znajduje się obok kościoła, jedna obok ośrodka zdrowia oraz 3 lipy znajdują się w otoczeniu budynku nr 48 w tej miejscowości. Dwa pomniki (lipa i dąb) znajdują się w miejscowości Brzeźnica.

  Pomniki przyrody zaznaczono na załącznikach graficznych (uwarunkowania i kierunki) do niniejszego studium.

Tabela 2.10. Pomniki przyrody w gminie Brzeźnica.

L.p.	Nr rejestru	Obiekt	Miejscowość	Położenie	Rok ustanowienia
1	121802-001	Lipa	Brzeźnica	Obok budynku podworskiego.	1966
2	121802-002	Lipa	Paszkówka	Za murem kościelnym.	1969
3	121802-003	Lipy (3 drzewa)	Paszkówka	Paszkówka (budynek nr 48).	1969
4	121802-004	Lipa	Paszkówka	W otoczeniu ośrodka zdrowia.	1969
5	121802-005	Lipa	Paszkówka	Na południe od budynku pałacowego, po prawej stronie drogi do Przytkowic.	1969
6	121802-006	Lipy (2 drzewa)	Paszkówka	W szpalerze drzew nad dawnym stawem w południowo-zachodnim, kierunku od budynku pałacowego.	1969
7	121802-007	Dęby (2 drzewa)	Paszkówka	W kierunku na zachód od budynku pałacowego, przy drodze polnej do Bęczyna.	1969
8	121802-008	Lipa	Paszkówka	W zadrzewieniu parkowym, między budynkiem pałacowym a Ośrodkiem Zdrowia.	1969
9	121802-009	Lipa	Paszkówka	W zadrzewieniu parkowym, w kierunku na północ od budynku pałacowego.	1969
10	121802-010	Dąb	Paszkówka	W zadrzewieniu parkowym, w kierunku na północ od budynku pałacowego.	1969
11	121802-011	Lipa (2 drzewa)	Paszkówka	W zadrzewieniu parkowym, w kierunku na północ od budynku pałacowego przy kopcu z piwnicą ziemną.	1969
12	121802-012	Grupa drzew (6 dębów i 1 lipa)	Paszkówka	W zadrzewieniu parkowym na granicy parku od strony zachodniej.	1969
13	121802-013	Dąb	Brzeźnica	W kierunku na północny-zachód od stadionu sportowego.	2011

Źródło: RDOŚ Kraków

Inne zasoby przyrodnicze w gminie

Prawnie chronione gatunki roślin

W dostępnej charakterystyce zasobów przyrodniczych gminy brak dokładnej inwentaryzacji przyrodniczej obszaru objętego niniejszym opracowaniem. Uniemożliwia to pełną ocenę występowania gatunków roślin objętych ochroną prawną. Z dostępnych danych wynika, że na tym terenie występują niektóre gatunki roślin chronionych.

Spośród roślin chronionych, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 5 stycznia 2012 roku w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2012 r., poz. 81) na omawianym terenie mogą występować między innymi:

- gatunki dziko występujących roślin objętych **ochroną ścisłą** z wyszczególnieniem gatunków wymagających ochrony czynnej (według Załącznika Nr 1 do wyżej wymienionego rozporządzenia):
  - Bluszcz pospolity (*Hedera helix*) – niezbyt licznie,
  - Buławnik czerwony (*Cephalanthera longifolia*) – bardzo rzadko,
  - Dziewięćsił bezłodygowy (*Carlina acaulis*) – niezbyt licznie,
  - Kruszczyk siny (*Epipactis purpurata*) – bardzo rzadko,
  - Kruszczyk szerokolistny (*Epipactis helleborine*) – bardzo rzadko,
  - Kukułka (storczyk) szerokolistna (*Dactylorhiza majalis*) – niezbyt licznie,
  - Lilia złotogłów (*Lilium martagon*) – bardzo rzadko,
  - Naparstnica zwyczajna (*Digitalis drandiflora*) – bardzo rzadko,
  - Pióropusznik strusi (*Matteucia struthiopteris*) – bardzo rzadko,
  - Podrzeń żebrowiec (*Blechnum spirant*) – bardzo rzadko,
  - Skrzyp olbrzymi (*Equisteum telmateia*) – niezbyt licznie,
  - Wawrzynek wilczełyko (*Daphne mezereum*) – niezbyt licznie,
  - Widłak jałowcowaty (*Lycopodium annotinum*) – bardzo rzadko,
  - Żłobik koralowy (*Corallorhiza trifida*) – bardzo rzadko;
- gatunki dziko występujących roślin objętych **ochroną częściową** (według Załącznika Nr 2 do wyżej wymienionego rozporządzenia):
  - Goryczka trójliściowa (*Gentiana asclepiadea*) – bardzo rzadko,
  - Kalina koralowa (*Viburnum opulus*) – niezbyt licznie,
  - Kopytnik pospolity (*Asarum europaeum*) – niezbyt licznie,
  - Kruszyna pospolita (*Frangula alnus*) – niezbyt licznie,
  - Przytulia (marzanka) wonna (*Galium odoratum*) – niezbyt licznie;

  do tej samej grupy należą niżej wyszczególnione gatunki, które znalazły się jednocześnie na liście gatunków dziko występujących roślin objętych **ochroną częściową**, które mogą być **pozyskiwane** oraz sposobów ich pozyskiwania (Załącznik Nr 3 do wyżej wymienionego rozporządzenia) – jako dozwolony zbiór ręczny liści, ziela lub ścinanie ziela narzędziami ręcznymi:
  - Kopytnik pospolity (*Asarum europaeum*),
  - Przytulia (marzanka) wonna (*Galium odoratum*),
  - Konwalia majowa (*Convallaria majalis*).

Siedliska przyrodnicze podlegające ochronie

Spośród siedlisk o znaczeniu europejskim wymienionych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 16 maja 2005 roku, (Dz. U. z 2005 roku, Nr 94,

poz. 795), a także siedlisk wymienionych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 sierpnia 2001 roku w sprawie określenia rodzajów siedlisk przyrodniczych podlegających ochronie (Dz. U. z 2001 roku, Nr 92, poz. 1029), na omawianym obszarze mogą występować między innymi:

- starorzecza i inne naturalne, eutroficzne zbiorniki wodne (*Nymphaeion, Potamogetonion*);
- źródliska *Montio-Cardamintea*;
- żyzne buczyny *Dentario glandulosae-Fagetum*;
- łęgi olszowe, olszowo-jesionowe i jesionowe *Circaeo-Alnetum*;
- świeże łąki użytkowane ekstensywnie.

Prawnie chronione gatunki zwierząt

W stosunku do gatunków zwierząt rzadkich lub zagrożonych wyginięciem obowiązują krajowe i międzynarodowe przepisy:

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 28 września 2004 roku w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną (Dz. U. z 2004 roku, Nr 220, poz. 2237);
- Dyrektywa Ptasia Unii Europejskiej – Załącznik I;
- Dyrektywa Siedliskowa Unii Europejskiej – Załącznik II.

Tabela 2.11. Ptaki wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG.

KOD	NAZWA
A021	Botaurus stellaris - bąk
A022	Ixobrychus minutus - bączek
A023	Nycticorax nycticorax - ślepowron
A026	Egretta Garretta - czapla nadobna
A031	Ciconia ciconia - bocian biały
A060	Aythya nyroca - podgorzałka
A081	Circus aeruginosus - błotniak stawowy
A119	Porzana porzana - kropiatka
A120	Porzana parva - kureczka zielonka
A122	Crex crex - derkacz
A176	Larus melanocephalus - mewa czarnoglowa
A193	Sterna hirundo - rybitwa rzeczna
A196	Chlidonias hybrid - rybitwa białowąsa
A197	Chlidonias niger - rybitwa czarna
A234	Picus canus - dzięcioł zielonosiwy
A272	Luscinia svecica – podróżniczek
A338	Lanius collurio - dzierzba gąsiorek

Źródło: Formularz Danych Natura 2000.

Na obszarze gminy udokumentowane zostało występowanie wielu gatunków zwierząt prawnie chronionych, w tym gadów, płazów, ryb, ptaków, ssaków oraz rzadkich i chronionych gatunków bezkręgowców (Rozdz. II.1).

Ze względu na naturalne połączenie północnej części gminy (w tym w szczególności zbiornika wodnego powyżej stopnia wodnego w miejscowości Łączany), poprzez dolinę rzeki Wisły, z obszarem Natura 2000 „Dolina Dolnej Skawy" w tym obszarze mogą również okresowo występować między innymi chronione gatunki ptaków wymienione w tabelach nr 2.11 i 2.12.

Tabela 2.12. Regularnie występujące Ptaki Migrujące nie wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG.

KOD	NAZWA
A004	Tachybaptus ruficollis - perkozek
A005	Podiceps cristatus – perkoz dwuczuby
A006	Podiceps grisegena – perkoz rdzawoszyi
A008	Podiceps nigricollis – perkoz zausznik
A036	Cygnus olor – łabędź niemy
A043	Anser anser – gęś gęgawa
A051	Anas strepera – kaczka krakwa
A052	Anas crecca - cyraneczka
A053	Anas platyrhynchos – kaczka krzyżówka
A055	Anas querquedula – cyranka
A056	Anas clypeata – płaskonos
A059	Aythya ferina – głowienka
A061	Aythya fuligula – kaczka czernica
A123	Gallinula chloropus - kokoszka
A125	Fulica atra – łyska
A136	Charadrius dubius – sieweczka rzeczna
A137	Charadrius hiaticula – sieweczka obrożna
A153	Gallinago gallinago – bekas kszyk
A162	Tringa tetanus – krwawodziób
A179	Larus ridibundus – mewa śmieszka
A198	Chlidonias leucopterus – rybitwa białoskrzydła

Źródło: Formularz Danych Natura 2000.

Parki zabytkowe

Na obszarze gminy znajdują się cztery parki zabytkowe objęte ochroną konserwatorską wpisane do rejestru zabytków:

- park dworski w Brzeźnicy (nr rej. A-516/87);
- park dworski w Kopytówce (nr rej A-390/81);
- park dworski w Kossowej (nr rej. 264 z 21.09.1948r.,LKS-I-4-14/48(B));
- park przy zespole pałacowym w Paszkówce (nr rej. A-722/96).

Zasoby przyrodnicze proponowane do objęcia ochroną

Na podstawie waloryzacji przyrodniczej województwa bielskiego z lat 1993-1994 na obszarze gminy proponowane jest utworzenie **rezerwatu przyrody** „Burzynek" zlokalizowanego na obszarze Lasu Burzyńskiego.

Las Burzyńskiego obejmuje kompleks leśny porastający niewielkie wzniesienia o rzeźbie urozmaiconej dolinkami potoków. Najcenniejszy pod względem przyrodniczym i krajobrazowym fragment lasu znajduje się w południowej części kompleksu leśnego, na którym projektuje się utworzenie rezerwatu o nazwie "Burzynek". Dominuje tu, bogata w rzadkie i chronione gatunki roślin żyzna buczyna karpacka, z dorodnym drzewostanem bukowym oraz nielicznymi okazami jaworu i grabu. Do najciekawszych (chronionych) składników flory lasu Burzyńskiego należą między innymi wawrzynek wilczełyko, skrzyp olbrzymi; marzanka wonna; kopytnik pospolity oraz bluszcz pospolity.

Zespół ptaków lęgowych lasu Burzyńskiego podobny jest do innych buczyn z terenu Pogórza Wielickiego i Kotliny Oświęcimskiej. Dominują tutaj gatunki gniazdujące w dziuplach oraz półdziuplach: muchołówka żałobna, muchołówka białoszyja, muchołówka szara, pleszka, dzięcioł duży, pełzacz leśny, kowalik oraz kilka gatunków sikor. Do rzadkich należą trzy pierwsze gatunki ptaków - związane ze starymi drzewostanami. Dużą liczbę dziupli w opisywanym lesie gwarantują martwe drzewa - charakterystyczne dla pierwotnych puszcz. Nielicznie lęgną się ptaki wijące gniazda na ziemi lub krzewach: rudzik, świstunka leśna oraz pokrzewki. Wynika to ze słabo rozwiniętej warstwy krzewów. Gniazdują tutaj również gatunki drapieżne, takie jak myszołów oraz jastrząb.

Korytarze ekologiczne

Terminem korytarza ekologicznego określa się zazwyczaj obszary umożliwiające migrację dzikiej zwierzyny. Czasami są to wyraźnie wyodrębniające się formy rzeźby (doliny rzeczne, grzbiety górskie) lub równie wyraźnie wyodrębnione pasma zadrzewień lub lasów. W terenach silnie zurbanizowanych mogą to być również elementy infrastruktury technicznej na przykład trawiaste nasypy drogowe lub kolejowe. Kiedy indziej są to sekwencje różnie użytkowanych terenów i form rzeźby nie wyodrębniające się wyraźnie w przestrzeni. Możliwości i potrzeby w zakresie migracji są różne u różnych gatunków zwierząt toteż szlaki migracji poszczególnych gatunków nie muszą się pokrywać. Co więcej, zróżnicowanie dostępności terenu dla różnych gatunków zwierząt jest istotne dla zachowania równowagi przyrodniczej. Tereny trudno

dostępne dla drapieżników bywają dogodnym miejscem bytowania ich ofiar. To z kolei zapewnia bazę pokarmową dla drapieżników. W ciągu ostatnich 20 - 30 lat opracowano szereg koncepcji regionalnych, ogólnokrajowych i ogólnoeuropejskich sieci korytarzy ekologicznych. W roku 2005 wykonano „Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce" oraz regionalne opracowanie pod tytułem „Korytarze ekologiczne w Małopolsce". Pierwsze z tych opracowań zostało zaktualizowane w 2012 roku. Pochodzące z tych opracowań informacje o projektowanych korytarzach ekologicznych w gminie Brzeźnica uzyskano z Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Krakowie. Są one uwidocznione w części kartograficznej niniejszego opracowania.

W opracowaniach tych zaprojektowano dwa korytarze ekologiczne przebiegające przez teren gminy Brzeźnica od Pasma Draboża na południu gminy do doliny rzeki Wisły na północy. Z uwagi na małą skalę powyższych opracowań projektowany przebieg korytarzy ekologicznych ma charakter schematyczny i wymaga dostosowania do lokalnych warunków wynikających z istniejącej struktury przyrodniczej obszaru, istniejącego zagospodarowania terenu i wcześniejszych przesądzeń planistycznych.
Analizując projektowany przebieg tych dwóch korytarzy ekologicznych na obszarze gminy Brzeźnica należy zauważyć, że nie mogą one stanowić znaczącego połączenia ekologicznego pomiędzy Pogórzem Karpackim na południu a doliną rzeki Wisły na północy. Wynika to z następujących powodów:

- w środkowej części gminy w bliskiej odległości od siebie przebiegają ruchliwa droga krajowa nr 44 oraz linia kolejowa relacji Skawina - Oświęcim stanowiące istotne bariery dla migracji zwierząt;
- małe dopływy rzeki Wisły przepływają syfonami pod „Kanałem Łączańskim", co sprawia że koryta tych cieków nie mogą stanowić szlaku migracji zwierzyny.

W związku z powyższym najbliższy korytarz ekologiczny łączący Karpaty z doliną Wisły stanowi dolina rzeki Skawy uchodzącej do rzeki Wisły około 11 km powyżej zapory w Łączanach. Projektowane dwa korytarze ekologiczne na terenie gminy Brzeźnica mogą pełnić drugorzędną rolę umożliwiając zwierzynie penetrację terenów rolno-leśnych w środkowej części gminy.

Podobne znaczenie dla zachowania różnorodności gatunkowej świata zwierząt ma zapewnienie możliwości migracji zwierzyny pomiędzy kompleksami leśnymi w południowej i południowo-zachodniej części gminy. Lokalnymi korytarzami ekologicznymi są również zadrzewione koryta małych cieków wodnych przepływających przez tereny rolne gminy.

Rzeka Wisła wraz z „Kanałem Łączany-Skawina” stanowią miejsce zimowania lub odpoczynku ptactwa wodnego w okresie zimowych przelotów. Trasy przelotów nie musza się jednak pokrywać z przebiegiem koryta rzeki.

Walory krajobrazowe

Jednymi z cennych walorów, łączących wartości środowiska przyrodniczego i kulturowego gminy Brzeźnica, wpływającym na atrakcyjność dla zamieszkania i turystyki są jej walory krajobrazowe. Wynika to z usytuowania obszaru objętego niniejszym opracowaniem pomiędzy dwoma atrakcyjnymi krajobrazowo jednostkami fizyczno-geograficznymi to jest Pogórzem Wielickim i Wyżyną Krakowsko-częstochowską. Dodatkowo tę atrakcyjność podnosi przepływająca wzdłuż północnej granicy gminy rzeka Wisła.

Wielowiekowa gospodarka człowieka na terenie gminy Brzeźnica spowodowała znaczne przekształcenia krajobrazu. Skala tych przekształceń jest zróżnicowana. Najmniej przekształcone są południowe krańce gminy. Dominuje tu krajobraz naturalno-kulturowy, leśno-rolniczy, w którym kompleksy leśne porastające wzniesienia pasma Draboża są rozczłonkowane przez stosunkowo niewielkie kompleksy łąk i gruntów ornych z niewielką ilością rozproszonej zabudowy zagrodowej lub jednorodzinnej. Urozmaicona rzeźba terenu z łagodnymi wzgórzami i dolinkami cieków wodnych sprawia, że oprócz większych kompleksów leśnych występują tu niewielkie laski, zadrzewienia porastające brzegi potoków i skarpy dróg polnych oraz zadrzewienia śródpolne. Wszystkie te elementy składają się na wzajemne harmonijne przenikanie się elementów naturalnych i antropogenicznych krajobrazu.

Specyficznymi naturalno-kulturowymi elementami krajobrazu gminy Brzeźnica są antropogeniczne zbiorniki wodne: kompleks stawów rybnych w Brzeźnicy, „Kanał Łączański” oraz zbiornik na Wiśle powyżej stopnia wodnego w Łączanach.

Pozostała część gminy charakteryzuje się krajobrazem kulturowym powstałym w wyniku intensywnej gospodarki człowieka. W obrębie tego typu krajobrazu można wyróżnić krajobraz rolniczy, który tworzą kompleksy użytków rolnych położone poza zasięgiem zwartej zabudowy miejscowości oraz wiejski krajobraz osadniczy występujący na terenach zabudowy wszystkich miejscowości gminy. Charakteryzuje się on niską zabudową jednorodzinną i zagrodową. Zabudowie towarzyszą zadrzewienia oraz zieleń przydomowych sadów i ogrodów.

Krajobraz gminy Brzeźnica posiada duże walory ekspozycyjne. Elementy czynnej ekspozycji krajobrazowej są skoncentrowane na południu gminy w paśmie Draboża oraz na północy w dolinie rzeki Wisły.

W paśmie Draboża występuje wiele odcinków dróg i ścieżek, przebiegających w pobliżu grzbietu pasma, z których rozpościerają się rozległe widoki w kierunku południowym na Beskidy. Ze względu na zalesienie północnych stoków pasma bardzo ograniczone są widoki w kierunku północnym. Należy jednakże zaznaczyć, że lasy w paśmie Draboża pozostają w gospodarczym wykorzystaniu. W związku z tym punkty widokowe przy drogach leśnych mogą powstawać w wyniku wycinki drzew jak również zanikać w miarę zarastania poręb. O atrakcyjności widokowej tej części gminy decydują elementy ekspozycji biernej położone poza granicami. Są to szczyty gór z dominującym masywem Babiej Góry oraz położony bliżej klasztor w Kalwarii Zebrzydowskiej.

W dolinie rzeki Wisły głównym elementem ekspozycji czynnej jest prawobrzeżny wał przeciwpowodziowy Wisły. Przebiega on wzdłuż koryta Wisły i oprócz widoków na samą rzekę umożliwia obserwację zrębowych wzgórz wapiennych wznoszących się po przeciwnej stronie rzeki Wisły nad Rusocicami i Czernichowem.

Do wybitnych walorów krajobrazowych gminy należą również krajobrazy historycznych założeń dworsko-parkowych w Brzeźnicy, Kossowej i Kopytówce oraz założenia parkowo-pałacowego w Paszkówce.

Pozostała część obszaru objętego opracowaniem, sama w sobie prezentuje ciekawe walory krajobrazowe terenu będącego mozaiką niedużych kompleksów leśnych, łąk, pastwisk i pól uprawnych, rozciągających się na okolicznych wzgórzach.

Walorem krajobrazu gminy Brzeźnica jest również kolorystyka naturalnych elementów krajobrazu (roślinność lasów łąk i pastwisk, woda rzeki Wisły i „Kanału Łączańskiego) podlegająca cyklicznym zmianom w ciągu roku oraz zmianom wynikającym ze zmiennych warunków pogodowych.

Dysharmonijnymi elementami krajobrazu gminy są głównie napowietrzne linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia oraz niektóre obiekty hydrotechniczne w Łączanach.

[Na obszarze objętym zmianą studium nr 2 znajdują się występujące na obszarze gminy pomniki przyrody. Nie jest on również proponowany do objęcia jakąkolwiek formą ochrony przyrody.][2]

[Obszar objęty zmianą nr 3 studium, wzdłuż jego wschodniej granicy, która jest][3]

[…][2] Wprowadzono Zmianą Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Brzeźnica uchwaloną Uchwałą Nr XXXV/354/2018 Rady Gminy Brzeźnica z dnia 7 czerwca 2018 roku.

[…][3] Wprowadzono Zmianą Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Brzeźnica uchwaloną Uchwałą Nr XXXVIII/343/2021 Rady Gminy Brzeźnica z dnia 30 grudnia 2021 roku.

[jednocześnie granicą administracyjną pomiędzy gminą Brzeźnica a gminą Czernichów, przylega do otuliny Rudniańskiego Parku Krajobrazowego. Z kolei granica Rudniańskiego Parku Krajobrazowego przebiega najbliżej od obszaru objętego zmianą nr 3 studium, w odległości około 600 m w kierunku północno-zachodnim. W granicach obszaru objętego zmianą nr 3 studium nie ma żadnego z występujących na obszarze gminy pomników przyrody. Nie jest on również proponowany do objęcia jakąkolwiek formą ochrony przyrody, aczkolwiek na niewielkim odcinku, południowa część granicy obszaru objętego zmianą nr 3 studium przylega do projektowanego użytku ekologicznego. Ponadto obszar objęty zmianą nr 3 studium nie jest położony w zasięgu korytarza ekologicznego, bądź to o znaczeniu ponadlokalnym, bądź to o znaczeniu lokalnym. I wreszcie, obszar objęty zmianą nr 3 studium, nie charakteryzuje się wybitnymi walorami krajobrazowymi.][3]

2.4. STAN DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I JEGO OCHRONA

2.4.1. Rozwój osadnictwa, układy przestrzenne

Początki osadnictwa na obszarze objętym niniejszym opracowaniem sięgają czasów wczesnego średniowiecza. Udokumentowane źródła historyczne podają daty przełomu XIII i XIV wieku. Wtedy to obszar gminy podzielony był na dwie części. Jedna – zachodnia, leżała w granicach Księstwa Oświęcimskiego; druga – wschodnia należała do Ziemi Krakowskiej. Podział ten był o tyle istotny, iż w owym czasie Księstwo Oświęcimskie związane było ze Śląskiem ciążącym do Czech. Na tej niepewnej granicy, w 1274 roku utworzony został Korytarz Radwanicki. W tym czasie Bolesław Wstydliwy odstąpił wszystkie wsie położone nad rzeką Skawą księciu Władysławowi Opolskiemu, z wyłączeniem dóbr należących do rodu Radwanitów Trzebolskich. Dobra te w XIII wieku obejmowały: Pobiódr, Paszkówkę, Trzebol, Bęczyn, Sosnowice, Brzezinkę, Przybkowice (Przytkowice), Markową Porębę (Marcyporęba), Brzeźnicę, Kopytówkę, Wysoką, Owsiankę, Półstanisławice (Stanisław Górny), Zebrzydowice, Stanisław (Dolny), Bieńkowice. Własność trzebolska Radwanitów, wyjęta spod władzy księcia opolskiego stanowiła szeroki klin, pozostawiając nad Wisłą tylko wąski pas terenu łączący dwie główne części jego nabytków. W Brzeźnicy umiejscowiona została książęca komora celna. Tylko tędy można było się dostać do Krakowa po przekroczeniu granicy. Z Brzeźnicy podróżni udawali się albo drogą na Skawinę, albo po przeprawieniu się przez Wisłę drogą na Czernichów. Do 1440 roku dochody celne z brzeźnickiej komory pobierali książęta oświęcimscy, od tego zaś czasu cło to posiadali dziedzice Brzeźnicy. Komora ta

[…][3] Wprowadzono Zmianą Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Brzeźnica uchwaloną Uchwałą Nr XXXVIII/343/2021 Rady Gminy Brzeźnica z dnia 30 grudnia 2021 roku.

oficjalnie przestała istnieć w latach 1726-1736, jednak tak naprawdę zamknięta została dopiero po 1760 roku.

Brzeźnica, jak większość miejscowości obecnej gminy, należała do dóbr Radwanitów. Jeszcze w XIV wieku stanowiła jedną wielką posiadłość Marcyporęby – gniazda rodowego Marka Radwanity. Z rodu Radwanitów ziemie te w XVI wieku przeszły na ród Szaszorów–Palczowskich. Palczowscy byli zagorzałymi kalwinami i dzięki nim reformacja dotarła na tereny gminy. Wszystkie istniejące na ich ziemiach kościoły, zostały zamienione na kalwińskie zbory. Wówczas też podzielone zostały dobra marcyporębskie. Ośrodkiem gospodarczym stałą się Brzeźnica podzielona na Brzeźnicę Malowaną i Brzeźnicę Radwańską. Brzeźnica Malowana obejmowała folwark, browar w Marcyporębie, las w Stanisławiu i Wysokiej, tartak i dwa młyny, karczmę na Sosnówce oraz austerię na Zabłociu. W 1742 roku Brzeźnicę Malowaną wykupił książę Kazimierz Czartoryski. W rękach tego rodu pozostałą do II połowy XIX wieku. W 1880 roku należała do rodziny Brandysów. Posiadała wówczas karczmę i folwark. Brzeźnica Radwańska obejmowała Nowe Dwory z Owsianką, Bachurowice (obecnie Bachorowice) oraz część Marcyporęby. Cały ten majątek przeszedł w posiadanie Radeckich. Właściciele dóbr Brzeźnicy Radwańskiej często się zmieniali, toteż dzielona ona była na mniejsze części. W 1856 roku właścicielem tych ziem został Adam Gorczyński – poeta, prozaik, dramaturg i malarz romantyczny. Brzeźnica Radwańska posiadała dwie karczmy, młyn i dwa folwarki.

Dzięki wybudowaniu linii kolejowej rola Brzeźnicy wzrosła. W 1900 roku istniała tu jedno oddziałowa szkoła ludowa, poczta oraz stacja kolejowa. Rozwinęło się życie kulturalne oraz patriotyczne. W 1912 roku została założona organizacja strzelecka „Strzelec”. Istniało Towarzystwo Szkoły Ludowej i biblioteka. Organizowano wykłady, odczyty oraz imprezy kulturalne. W okresie międzywojennym działały w Brzeźnicy: Towarzystwo Domu Ludowego im. marszałka Józefa Piłsudskiego, Koło Młodzieży Ludowej, Koło Gospodyń Wiejskich, teatr ludowy i orkiestra dęta. Z Brzeźnicy wywodzi się poseł na Sejm II Rzeczypospolitej Polski w latach 1928-1938 – Wincenty Hyla. Po II wojnie światowej Brzeźnica stała się siedzibą Gromadzkiej Rady Narodowej.

Każda z pozostałych miejscowości gminy Brzeźnica ma swoją bogatą historię oraz historyczną specyfikę. Jedną z najstarszych parafii omawianego terenu jest parafia w Tłuczani. Wykazy podatków papieskich (świętopietrza) wzmiankują ją w 1356 roku. Miejscowość Tłuczań słynęła z cudownego obrazu Matki Bożej Tłuczańskiej, namalowanego w 1513 roku przez nieznanego artystę na desce ze złotym tłem. Najwcześniejsze o nim zapiski sięgają 1618 roku. Odpusty związane z tym kultem trwały tu 8 dni. Obchodzono również święto Matki Bożej Tłuczańskiej. Niestety w 1943 roku obraz spłonął w pożarze drewnianego kościoła parafialnego. Obecnie

w ołtarzu głównym możemy oglądać jego kopię. Nieco starszą miejscowością jest Marcyporęba (pierwsze zapisy datuje się na 1337 rok). Została ona założona przez Marka Radwanitę na leśnych porębach. Rycerz ten wybudował, jako swoją siedzibę, warowny zamek. Stanowił on część granicznego pasa obronnego Księstwa Oświęcimskiego. Niestety, do czasów obecnych, nie zachowały się po tej budowli żadne pozostałości. Jedynie miejsce, na którym położony był zamek, mieszkańcy Marcyporęby nazywają po dzień dzisiejszy „zamczyskiem". Pierwszymi znanymi właścicielami Sosnowic byli Jan i Mikołaj Strzałowie (1581 rok). Byli oni fundatorami znajdującego się tu kościółka. Kościółek pod wezwaniem Imienia Najświętszej Panny Marii jest drewniany, o konstrukcji zrębowej. W ołtarzu głównym umieszczony jest obraz łaskami słynący Najświętszej Panny Marii. Tradycja mówi, że u Jej stóp modlił się, idący na Wiedeń, król Jan III Sobieski. Na pamiątkę tego wydarzenia postać króla została wyryta w kamieniu i umieszczona w tzw. babieńcu. Ciekawą miejscowością jest również Kopytówka. W XIII wieku jak większość wsi gminy Brzeźnica, należała ona do Radwanitów. Jednak najznamienitszymi właścicielami Kopytówki byli Baumowie. Hrabia Józef Baum był posłem do Rady Państwa, do Sejmu Krajowego, wiceprezesem koła polskiego w Wiedniu, marszałkiem powiatowym i prezesem wielu towarzystw. Jednak nie dzięki Baumom Kopytówka stałą się znaną miejscowością. W 1641 roku, w święto Znalezienia Krzyża Św., we dworze Stanisława z Brzezia Paszkowskiego wystąpiły nadzwyczajne zjawiska. Znajdujący się tam obraz Matki Bożej z dzieciątkiem Jezus na ręku uronił w jednej chwili kilka łez krwawych. Obraz ten za staraniem Ojców Bernardynów z Kalwarii Zebrzydowskiej, umieszczony został w tamtejszym klasztorze, gdzie pozostaje do dnia dzisiejszego. Tak więc cudowny obraz Matki Bożej Kalwaryjskiej pochodzi z gminy Brzeźnica, z Kopytówki.

Tradycyjną zabudowę wsi stanowiły domy drewniane. Ściany posiadały konstrukcję zrębową, o narożnikach wiązanych „na obłap", były bielone bądź malowane w pasy poziome. Pierwotnie czterospadowe dachy domów (o kącie nachylenia połaci dachowych około 45°) kryte były strzechą o ozdobnych schodkowych narożnikach. W dachach pojawiały się tak zwane „wole oka". Obecnie pozostałe, nieliczne zabytkowe domy kryte są dachami dwuspadowymi bądź naczółkowymi. Szczyty ścian bocznych są ozdobnie rzeźbione. Często pojawiają się dostawiane od frontu otwarte ganki wsparte na kolumienkach, a także facjatki. Prostokątne okna zdobione są niekiedy opaskami. Najstarsze tego typu zachowane budynki pochodzą z II połowy XIX wieku. Od początku XX wieku przeważają domy murowane. Przykłady zabudowy tradycyjnej, zwłaszcza drewnianej występują już tylko sporadycznie. Zdecydowana większość tej zabudowy uległa przebudowie prowadzącej do zniekształcenia pierwotnej formy.

Lata powojenne przyniosły zabudowę zachowującą skalę zabudowy tradycyjnej, ale zmieniającą formę, proporcje dachu i ścian, jak również pozbawioną detali charakterystycznych dla tego regionu. Objawiało się to bardzo często brakiem charakterystycznego dla architektury polskiej odcięcia szczytu domów od ścian i wypuszczenia okapów dachu poza lica ścian.

Następnie w zabudowie mieszkalnej lat osiemdziesiątych XX wieku przeważają domy o charakterze podmiejskim, całkowicie pozbawione cech tradycyjnych. Są to domy kostkowe, nakryte dachami dwu lub czterospadowymi, silnie spłaszczonymi bądź przesuniętymi w płaszczyźnie pionowej, niekorzystnie wyróżniające się w krajobrazie o wysokich walorach widokowych jakie posiada gmina Brzeźnica.

Z kolei w ostatnich latach daje się zauważyć nawrót do cech tradycyjnych w budownictwie mieszkaniowym - w formie (bryła horyzontalna) i w kształcie dachu.

W zabudowie niektórych miejscowości zauważyć można bardzo niekorzystną tendencję do jej rozpraszania, zwłaszcza w terenach eksponowanych o wysokich walorach krajobrazowych. Jest to zarówno zabudowa mieszkaniowa, jak i zabudowa letniskowa, o formach obcych regionowi, chaotycznie usytuowana, często o charakterze tymczasowym. Rozpraszanie zabudowy występuje też w formie obudowy dróg pomiędzy miejscowościami w terenach otwartych. Drogi te stanowią często ciągi widokowe będące jednymi z atrakcji turystycznych gminy.

2.4.2. Zespoły i obiekty zabytkowe oraz ich ochrona prawna

Gmina Brzeźnica posiada dość duży zasób zabytkowych obiektów i zespołów chronionych na mocy Ustawy z dnia 15 lutego 1962 roku o ochronie dóbr kultury i o muzeach z późniejszymi zmianami.

Są to wpisane do rejestru zabytków:

- **Zespół dworski w Brzeźnicy (nr rej. A-425/87)**. Dwór zbudowany został w wieku XVIII na rzucie wydłużonego prostokąta, dwutraktowy, murowany, parterowy, zwrócony frontem na północ. Właścicielem dworu był Łowczy Koronny Stanisław Ks. Czartoryski. W 1830 roku dwór przeszedł we własność Katarzyny Gorczyńskiej. W XIX wieku mieszkał w nim literat i malarz Adam Gorczyński. Ostatnim gospodarzem majątku był Zygmunt Gorczyński – w 1940 roku siłą usunięty przez Niemców. Po parcelacji w 1945 roku dwór oddano w użytkowanie Szkoły Rolniczej, następnie przejęła go z budynkami gospodarczymi Gminna Spółdzielnia Samopomocy Chłopskiej. Do lat 80-tych mieścił się we dworze sklep i magazyn. Obiekt nie remontowany i nie zabezpieczony popadł w ruinę.

Elewacje zdobione neorustyką, od frontu drewniane podcienia i balkon w części środkowej. Elewacja wschodnia podzielona została lizenami, a okna posiadają uszate obramienia. Dwór pokryty był dachem mansardowym.

Przy dworze znajduje się **spichlerz**, murowany, z końca XVIII wieku, **(nr rej. A-425/87)**.

W zespole dworskim znajduje się również **park (nr rej. A-516/87)**. Park pochodzący z II połowy XIX wieku (zwany też parkiem przy pałacu), podzielony jest na dwie części niewysokim tarasem przechodzącym przy dworze w stromą skarpę. Narys parku zbliżony jest do wydłużonego trójkąta. W środkowej części założenia usytuowany jest dwór, a na południe od niego znajduje się kopiec widokowy. Północną i wschodnią część parku stanowi zwarte zadrzewienie. Wiek drzewostanu szacuje się na 100-220 lat. Są to głównie jesiony i kasztanowce. 6 okazów ma wartość pomników przyrody.

- **Dwór w Kopytówce (nr rej. A-390/81)**. Murowany z II połowy XIX wieku. Dwór został wybudowany w latach 60-tych XIX wieku. Zbudowany na rzucie prostokąta, skierowany frontem na północ. Z ryzalitami środkowymi, dwoma pawilonami i trzema wielobocznymi narożnymi wieżami. Od frontu portyk z czterema drewnianymi słupami. Architektonicznie charakteryzuje się cechami klasycystycznymi i neogotyckimi. Budowę dworu rozpoczęła rodzina austriackich urzędników Baumanów, którzy na początku XIX wieku zakupili wieś od Ostrogórskich. Na przełomie XIX i XX wieku aż do wybuchu II wojny światowej właścicielem była rodzina Duninów. W 1945 roku majątek został rozparcelowany.

  Przy dworze znajdują się **oficyna dworska**, murowana, z II połowy XIX wieku, **(nr rej. A-390/81)**; **spichlerz**, murowany, z 1869 roku, **(nr rej. A-390/81)**; **stajnie**, murowane, z III ćwierćwiecza XIX wieku, **(nr rej. A-390/81)** oraz **park dworski (nr rej. A-390/81)**, z licznym starodrzewiem.
- **Park dworski w Kossowej** (obok dworu) z XVIII-XIX wieku, **(nr rej. 264 z 21.09.1948 r., LKS-I-4-14/48(B)** z licznym starodrzewiem.
- **Kościół parafialny p.w. Przemienienia Pańskiego w Paszkówce (nr rej. A-461/86)**. Kościół murowany z 1882-1891 roku. Wybudowany z cegły, w stylu gotyckim staraniem księdza Ludwika Jurgowskiego z dużym wkładem fundacyjnym Ludwiki z Zieleńskich Wężykowej. Zakończony wielobocznym prezbiterium. Od strony północnej znajduje się kaplica Matki Boskiej Różańcowej w stylu neorenesansowym, zwieńczona miedzianą kopułą. Od zachodu nad głównym wejściem wznosi się wieża z dwoma dzwonami oraz zegarem. Wnętrze kościoła pokryte polichromią wzorów Jana Matejki, zaprojektowaną i wykonaną przez jego ucznia malarza Antoniego Gramatykę.

- **Zespół pałacowy w Paszkówce (nr rej. A-722/96)**. Zbudowany w 1860 roku na rzucie wydłużonego prostokąta, dwukondygnacyjny, z trzema ryzalitami od frontu i wieżą wieloboczną w narożu. Pierwsze piętro wyraźnie reprezentacyjne. Zbudowany z cegły, tynkowany. Kondygnacje rozdzielone gzymsami, w partii półpiętra biegnie fryz kasetonowy z medalionami. Podobne lamenty dekoracyjne, wzbogacone o głowy ludzkie, widnieją w ławach okien. Górną linię okien, w kształcie spłaszczonego łuku Tudora powtarzają gzymsy kamienne. W szczycie środkowego ryzalitu umieszczony jest herb Wężyków.

  Wzniesiony przez dziedzica wsi hrabiego Leona wężyka. Po II wojnie światowej majątek rozparcelowano. W pałacu mieściła się szkoła podstawowa, w latach 1961-1966 był w nim ośrodek zdrowia, mieszkania nauczycieli i chwilowo pieczarkarnia. W 1971 roku pałac został wyremontowany i przeznaczony na Dom Wypoczynkowy Emerytów i Rencistów Spółdzielczości Pracy. Od 1977 roku użytkowany jako ośrodek turystyczno-wypoczynkowy. W roku 1977 zakupiony przez Jana i Annę Oleksy oraz zaadaptowany na hotel. W stylu neogotyckim/pseudogotyckim.

  Przy zespole pałacowym w Paszkówce znajduje się **park (nr rej. A-722/96)**. Park powstał w stylu włoskim na rzucie prostokąta. Główne wnętrze ogrodowe stanowi kwadratowa kwatera wyznaczona szpalerem grabowym z trzech stron i budynkiem pałacu od południa. Układ kompozycyjny parku jest nadal czytelny. Oprócz pałacu leżącego na osi głównej ogrodu zachowały się piwnica pod kopcem i ślad po kamiennym stole w altanie grabowej. Wiek drzewostanu określa się na 120-270 lat. Na terenie parku rośnie 11 okazów drzew pomnikowych.
- **Kościół p.w. Imienia Najświętszej Panny Marii w Sosnowicach (nr rej. A-40/86)**. Kościół wzniesiony w II połowie XVI wieku z fundacji rodziny Strzałów – herbu Kotwicz, właścicieli Sosnowic, jako kościół filialny parafii w Paszkówce. Znajduje się na szlaku architektury drewnianej, jako perła renesansowej i barokowej architektury. Budowla drewniana konstrukcji zrębowej. Posiada wielobocznie zakończone prezbiterium zwrócone ku zachodowi, przy nim od południa dostawiona zakrystia. Nawa główna w kształcie kwadratu z kruchtą od wschodu. Na dachu znajduje się wieżyczka na sygnaturkę. Wnętrze nakryte stropami. Ściany podzielone lizenami oraz gzymsem. Polichromie, ołtarze, klasycystyczna ambona. Na dachu barokowa wieżyczka z latarnią z XVII wieku. Pod koniec XIX wieku kościół został wyremontowany, wykonano wtedy między innymi nowe szalunki oraz malarski wystrój wnętrza.
- **Kościół parafialny p.w. Nawiedzenia Najświętszej Panny Marii w Tłuczani (nr rej. A-281/78)**. Ufundowany został w 1664 roku staraniem miejscowego

proboszcza, księdza Grzegorza Jana Zdziejowskiego. Drewniany o konstrukcji zrębowej. Posiada zakończone wielobocznie prezbiterium z zakrystią od północy. Nawa główna prawie kwadratowa otoczona jest nowszymi kruchtami, od południa drewnianymi, od zachodu murowanymi. We wnętrzu kościół wieńczy pozorne sklepienie kolebkowe. Ołtarz główny reprezentuje styl późnobarokowy, ołtarz boczny wczesnobarokowy. Chór muzyczny na dwóch belkach, na jego podniebiu malowane sploty roślinne. W posadzce płyta nagrobna z początku XIX wieku. Na dachu kościoła znajduje się wieżyczka na sygnaturkę.

Ponadto na obszarze gminy Brzeźnica znajduje się również szereg obiektów wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków. Są to:

BĘCZYN

1. Kapliczka Matki Boskiej, mur., lata 60. XX w. (na granicy Paszkówki i Jaśkowic).
2. Kapliczka na cześć Najświętszej Panny Marii, kam., 1927 (Draboż).
3. Figura Królowej Różańca Świętego, kam., 1899 (nr budynku 8, Łysa Góra).
4. Kapliczka p.w. Matki Boskiej Różańcowej, mur., 1835 (Łysa Góra na wzniesieniu).
5. Figura Najświętszej Marii Panny Różańca Świętego, kam., 1868.
6. Figura Najświętszej Marii Panny Różańcowej, kam., 1920 (na Pańskiej Górze).
7. Budynek nr 35, drewniany, IV ćwierć XIX w. (działka 168, 1049).

BRZEZINKA

1. Figura Chrystusa i św. Jana Nepomucena, posąg św. Nepomucena – drew., Chrystusa – kam.

BRZEŹNICA

1. Spichlerz, mur., I poł. XIX w., (działka 854).
2. Figura Serca Pana Jezusa, kam., 1901.
3. Krzyż żeliwny na kamiennym postumencie, żeliw./kam., 1868.
4. Figura Najświętszej Marii Panny, kam., 1946.
5. Kapliczka, mur., 1848 (przy budynku nr 83).
6. Figura Św. Floriana, kam., I poł. XIX w., (przy budynku nr 35, działka 23).
7. Figura Św. Antoniego Padewskiego, kam., I poł. XIX w., (na terenie parku dworskiego).
8. Figura Chrystusa Nazareńskiego, kam., 1811, (przy bibliotece gminnej nr 62, działka 283/11).
9. Kapliczka, mur., 1868, (przy budynku nr 50).
10. Budynek stacji PKP, mur., ok. 1884, (działka 964).
11. Budynek poczty, mur, ok. 1930, (działka 332/2).

12. Przedszkole, mur., ok. 1900, (działka 231/1, 71).
13. Biblioteka, mur., II poł. XIX W., (przy budynku nr 62, działka 283/11).
14. Most, stal/kamień, lata 20 XX w., (przy kanale przy drodze na Liszki).
15. Most wraz z urządzeniami wodnymi, stal/kamień.
16. Punkt sprzedaży i skupu, mur., ok. 1910/20, (obok dworu).
17. Młyn, mur., ok. 1930, (przy stacji PKP, działka 985).
18. Budynek nr 6, mur., 1930, (działka 635/1).
19. Budynek nr 11, mur., IV ćwierć XIX w., (działka 19/35).
20. Budynek nr 10a, drewn., ok. 1920/30, (działka 615/8).
21. Budynek nr 41, mur., IV ćwierć XIX w., (działka 602/1).
22. Budynek nr 42, drewn., 1930, (działka 24/27).
23. Budynek/restauracja nr 44, mur., ok. 1910/20, (działka 886).
24. Budynek nr 46, drewn., 1890, (działka 337/17).
25. Budynek nr 52, drewn., ok. 1920/30, (działka 224/2).
26. Budynek dawn. Zarządu Dróg Wodnych, drewn., lata 20 XX w., (naprzeciw budynku nr 80, działka 265/10).
27. Budynek nr 184, mur., 1935, (działka 565/1).
28. Stodoła (nr budynku 184), drewn., 1935, (działka 565/1).

KOPYTÓWKA

1. Figura kamienna Św. Józefa z dzieciątkiem, kam., 1901.
2. Figura Matki Boskiej Cudownej Kalwaryjskiej, kam., 1909.
3. Krzyż, drewn., 1920.
4. Stara szkoła, mur., lata 20 XX w.
5. Budynek nr 20, drewn., 1926, (działka 74).
6. Budynek nr 21, drewn., 1900, (działka 160/2, 160/13).
7. Budynek nr 24, drewn., 1905, (działka 36, 281/5).
8. Budynek nr 28, drewn., 1925, (działka 104, 499).
9. Budynek nr 29, drewn., 1918, (działka 89).
10. Budynek nr 43, drewn., 1897, (działka 79/1).
11. Budynek z młynem nr 46, drewn., 1900, (działka 6).
12. Budynek nr 48, drewn., 1910, (działka 122).

KOSSOWA

1. Figura z piaskowca, kam., II poł. XIX w., odnowiona w 1903, (koło domu nr 39).
2. Kapliczka, mur., XIX w., (w parku podworskim).
3. Dwór, mur., 1908.
4. Dworcówka, drewn., XIX w., (obok ośrodka zdrowia).

ŁĄCZANY

1. Figurka Matki Boskiej, kam., 1939.

MARCYPORĘBA

1. Kościół parafialny p.w. Św. Marcina z wyposażeniem, drewn., 1670-1831.
2. Dzwonnica przy kościele, mur, 1831.
3. Krzyż żeliwny, żeliw., lata 30 XX w.
4. Figura Św. Floriana, kam., XIX w., odnowiona w 1902, (naprzeciwko kościoła).
5. Figura Chrystusa Króla Cierniem Koronowanego, kam., 1864.
6. Kamienna figura z rzeźbionymi postaciami świętych, kam.-piaskowiec, XIX w.
7. Kapliczka domkowa, mur., I poł. XIX w., (Koskowa Góra, blisko Gragowici).
8. Rzeźbiony krzyż, drew., 1887.
9. Figura Najświętszej Marii Panny, kam., 1908, (góra Jurczakowa).
10. Kapliczka zwana Upadkiem, mur., XIX w., (za lasem, w stronę Kalwarii).
11. Kaplica z krzyżem Chrystusa upadającego pod krzyżem, kaplica mur., posąg kam., XVIII w., (na Popieliźnie).
12. Figura przydrożna Św. Józefa, kam. 1613.
13. Obora, mur., pocz. XX w. (przy plebanii).
14. Budynek nr 75, drewn., 1883, (działka 1146/1).
15. Spichlerz (nr budynku 75), drewn., 1883, (działka 1146/1).

NOWE DWORY

1. Krzyż, drewn., 1920, (przy drodze powiatowej, niedaleko teatru ludowego).
2. Karczma, mur., XIX w.
3. Dworek, mur., koniec XIX w, (działka 4/1, 36/11).

PASZKÓWKA

1. Figura Matki Boskiej Królowej Polski, kam., 1936, (Stara Wieś).
2. Figura Matki Boskiej na postumencie, kam. z piaskowca, (koło skrzyżowania drogi do Paszkówki, Przytkowic, Bęczyna).
3. Figura Matki Boskiej Bolesnej, kam., (koło szkoły).
4. Kapliczka Matki Boskiej, mur., 1904, (Zastawie).
5. Figura Chrystusa (na cmentarzu), kam., 1853.
6. Kapliczka Św. Floriana, drewn., XIX/XX w., (obok kościoła).
7. Figura przydrożna Jana Nepomucena, kam., 1788.
8. Kolumna, mur., 1811.
13. Kuźnia, mur., pocz. XIX w.
14. Plebania, mur., pocz. XIX w., (działka 47).
15. Obora (przy plebanii), drewn., XIX/XX w.
16. Stodoła (przy plebanii), drewn., pocz. XX w.
17. Budynek nr 149, mur, 1904, (działka 110).

SOSNOWICE

1. Figura Św. Floriana, kam. z piaskowca, 1878, (centrum wsi, obok skrzyżowania dróg z Paszkówki i Wielkich Dróg).
2. Figura Matki Boskiej, kam., przeł. XIX i XX w., (przed kościołem NMP).
3. Kapliczka Matki Boskiej Niepokalenie Poczętej, kam., 1949.
4. Figura słupowa, mur., Kon. XIX w., (na granicy Paszkówki i Sosnowic).
5. Dwór, mur., XVII-XIX w.

TŁUCZAŃ

1. Kościół p.w. Nawiedzenia Najświętszej Panny Marii, mur., 1948.
2. Kapliczka Św. Jana Nepomucena, kam., 1932, (na posesji dawnego przedszkola).
3. Figura zwieńczona krzyżem, kam., 1940, (na tzw. Dziale).
4. Kaplica na cmentarzu, mur., 1853.
5. Kaplica domkowa, mur., 1904, (od tzw. Działu na Gorki).
6. Budynek nr 9, mur., 1876, (działka 281/13).
7. Stodoła (bud. nr. 9), mur., 1899, (działka 281/13).

Lokalizację obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków oraz pozostałych obiektów wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków zaznaczono na załącznikach graficznych (uwarunkowania i kierunki) do niniejszego studium.

Na obszarze Gminy Brzeźnica występują stanowiska archeologiczne wpisane do **rejestru zabytków archeologicznych**. Są to:

- **grodzisko stożkowate z okresu późnego średniowiecza (nr rej. A-580/88)** w Marcyporębie;
- **ślad osadnictwa z okresu neolitu (nr rej. A-584/88)** w Nowych Dworach;
- **osada lub pracownia z okresu neolitu (nr rej. A-585/88)** w Sosnowicach.

Ponadto na obszarze Gminy występują także stanowiska archeologiczne wpisane do **ewidencji zabytków archeologicznych**, które wskazuje się do objęcia ochroną prawem miejscowym, zgodnie z przepisami odrębnymi. Zostały one zamieszczone w tabeli poniżej.

Tabela 2.13. Wykaz stanowisk archeologicznych wpisanych do ewidencji zabytków archeologicznych w gminie Brzeźnica.

Lp.	Nr stan./obręb	Miejscowość	Nr stan. /miejscowość	Funkcja obiektu	Kultura / Chronologia
1	1	Bęczyn	1		
2	2	Bęczyn	2		

Lp.	Nr stan./obręb	Miejscowość	Nr stan. /miejscowość	Funkcja obiektu	Kultura / Chronologia
3	10	Bęczyn	3	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia
4	31	Brzezinka	1	Osada otwarta Ślad osadnictwa	Neolit XIII-XIV w.
5	1	Brzezinka	2	Osada	Neolit
6	2	Brzezinka	3	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia
7	3	Brzezinka	4	Ślad osadnictwa	Neolit
8	4	Brzezinka	5	Ślad osadnictwa	Neolit
9	35	Brzezinka	6	Osada otwarta Osada otwarta	Neolit XII-XIV w.
10	36	Brzezinka	7	Osada otwarta	XI-XIII w.
11	5	Brzezinka	8	Osada otwarta	XII-XIV w.
12	6	Brzezinka	9	Ślad osadnictwa	XIII-XIV w.
13	30	Brzezinka	10	Osada otwarta Ślad osadnictwa	Neolit Średniowiecze
14	7	Brzezinka	11	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia
15	8	Brzezinka	12	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia
16	9	Brzezinka	13	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia
17	32	Brzezinka	14	Ślad osadnictwa	Średniowiecze
18	34	Brzezinka	15	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Starożytność XIII-XV w.
19	33	Brzezinka	16	Ślad osadnictwa Osada otwarta	Kultura łużycka Hallstatt XIII-XV w.
20	37	Brzezinka	17	Ślad osadnictwa	XII w.
21	19	Brzeźnica	1	Osada otwarta	Okres wpływów rzymskich
22	18	Brzeźnica	2	Osada otwarta Ślad osadnictwa	XI-XIII w. Średniowiecze
23	17	Brzeźnica	3	Ślad	Starożytność

Lp.	Nr stan./obręb	Miejscowość	Nr stan. /miejscowość	Funkcja obiektu	Kultura / Chronologia
				osadnictwa Ślad osadnictwa	 Średniowiecze
24	25	Brzeźnica	4	Osada otwarta	Kultura łużycka Hallstatt
25	27	Brzeźnica	6	Osada otwarta	XIII-XV w.
26	29	Brzeźnica	7	Osada otwarta	XIII-XV w.
27	28	Brzeźnica	8	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Kultura łużycka XII w.
28	24	Brzeźnica	9	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia
29	26	Brzeźnica	10	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia
30	41	Brzeźnica	11	Ślad osadnictwa	Średniowiecze
31	42	Brzeźnica	12	Ślad osadnictwa	Neolit
32	14	Kossowa	1	Osada otwarta	Średniowiecze
33	15	Kossowa	2	Osada otwarta	Starożytność
34	16	Kossowa	3	Ślad osadnictwa	Starożytność
35	10	Marcyporęba	2	Ślad osadnictwa	Neolit
36	2	Marcyporęba	3	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia
37	3	Marcyporęba	4	Ślad osadnictwa	Średniowiecze
38	4	Marcyporęba	5	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia
40	20	Nowe Dwory	1	Ślad osadnictwa	Średniowiecze
41	21	Nowe Dwory	2	Ślad osadnictwa	Wczesne średniowiecze
42	22	Nowe Dwory	3	Osada otwarta	XIII-XV w.
43	23	Nowe Dwory	4	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia
44	3	Paszkówka	1		
45	4	Paszkówka	2		
46	11	Paszkówka	3	Osada Ślad osadnictwa	Epoka kamienia, Mezolit Średniowiecze (XII-XIV w.)

Lp.	Nr stan./obręb	Miejscowość	Nr stan. /miejscowość	Funkcja obiektu	Kultura / Chronologia
47	5	Paszkówka	4		
48	6	Paszkówka	5		
49	7	Paszkówka	6		
50	8	Paszkówka	7		
51	9	Paszkówka	8		
52	10	Paszkówka	9		
53	12	Paszkówka	10	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia
54	13	Sosnowice	1	Osada Osada Osada	Neolit Przeworska II-III w. Wczesne średniowiecze VIII-XII w.
55	14	Sosnowice	2	Osada Osada	Neolit nieokreślony
56	15	Sosnowice	3	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia
57	17	Sosnowice	5	Osada	Neolit
58	18	Sosnowice	6	Obozowisko lub pracownia	Schyłkowy paleolit
59	19	Sosnowice	7	Osada	Neolit
60	20	Sosnowice	8	Osada	Epoka kamienia /neolit?/
61	21	Sosnowice	9	Obozowisko lub pracownia	Schyłkowy paleolit lub neolit
62	16	Sosnowice	10		
63	17	Sosnowice	11		
64	22	Sosnowice	12	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia
65	18	Sosnowice	12		
66	23	Sosnowice	13	Ślad osadnictwa	Okres wpływów rzymskich
67	19	Sosnowice	13		
68	24	Sosnowice	14	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia
69	20	Sosnowice	14		

Lp.	Nr stan./obręb	Miejscowość	Nr stan. /miejscowość	Funkcja obiektu	Kultura / Chronologia
70	25	Sosnowice	15	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia
71	21	Sosnowice	15		
72	26	Sosnowice	16	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia
73	27	Sosnowice	17	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia
74	28	Sosnowice	18	Osada	Epoka kamienia
75	29	Sosnowice	19	Osada Ślad osadnictwa	Epoka kamienia Późne średniowiecze XIV-XV w.
76	30	Sosnowice	20	Osada	Epoka kamienia
77	31	Sosnowice	21	Osada	Epoka kamienia
78	32	Sosnowice	22	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia
79	33	Sosnowice	23	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia
80	34	Sosnowice	24	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia
81	35	Sosnowice	25	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia
82	36	Sosnowice	26	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia
83	37	Sosnowice	27	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia
84	38	Sosnowice	28	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia
85	39	Sosnowice	29	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia
86	40	Sosnowice	30	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia
87	11	Tłuczań	1	Ślad osadnictwa	Średniowiecze
88	12	Tłuczań	2	Ślad osadnictwa	Średniowiecze
89	13	Tłuczań	3	Osada otwarta	XII-XIII w.
90	9	Tłuczań	4	Ślad osadnictwa	wczesne średniowiecze
91	10	Tłuczań	5	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia
92	8	Tłuczań	6	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Średniowiecze Epoka kamienia
93	5	Tłuczań	7	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Pradzieje Średniowiecze
94	6	Tłuczań	8	Ślad	Średniowiecze

Lp.	Nr stan./obręb	Miejscowość	Nr stan. /miejscowość	Funkcja obiektu	Kultura / Chronologia
				osadnictwa	
95	7	Tłuczań	9	Ślad osadnictwa	neolit
96	7	Wyźrał	1	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia

Źródło: Wojewódzki Konserwator Zabytków w Krakowie.

Lokalizację stanowisk archeologicznych zaznaczono na załącznikach graficznych (uwarunkowania i kierunki) do niniejszego studium.

[W obszarze objętym zmianą studium nr 2 nie występują żadne obiekty zabytkowe wpisane do rejestru bądź do gminnej ewidencji zabytków. Nie odnotowano tu również występowania stanowisk archeologicznych.][2]

[W granicach obszaru objętego zmianą nr 3 studium nie występują żadne obiekty zabytkowe wpisane do rejestru bądź do gminnej ewidencji zabytków. Nie odnotowano w nim również występowania stanowisk archeologicznych.][3]

2.5. WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

2.5.1. Uwarunkowania demograficzne

Pod względem liczby ludności gmina Brzeźnica należy do gmin o średniej wielkości. W 2014 roku gminę zamieszkiwało 10124 osób, co stawiało ją na 3 miejscu wśród 7 gmin wiejskich powiatu wadowickiego i na 6 miejscu wśród wszystkich 10 gmin powiatu.

Rozwój liczby ludności oraz jej strukturę prezentują zamieszczone poniżej tabele. Do analiz wykorzystano dane z następujących źródeł:

- Urząd Gminy w Brzeźnicy;
- Urząd Statystyczny w Krakowie;
- Bank Danych Regionalnych; GUS.

Analiza zjawisk i trendów demograficznych w gminie Brzeźnica prowadzi do następujących wniosków:

- na przestrzeni ostatnich dziesięciu lat liczba ludności w gminie najpierw wzrastała, potem gwałtownie spadła, po czym znowu zaczęła rosnąć, osiągając pułap z początku analizowanego okresu;

[…][2] Wprowadzono Zmianą Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Brzeźnica uchwaloną Uchwałą Nr XXXV/354/2018 Rady Gminy Brzeźnica z dnia 7 czerwca 2018 roku.
[…][3] Wprowadzono Zmianą Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Brzeźnica uchwaloną Uchwałą Nr XXXVIII/343/2021 Rady Gminy Brzeźnica z dnia 30 grudnia 2021 roku.

Tabela 2.14. Dynamika wzrostu liczby ludności w gminie Brzeźnica.

Rok	Liczba ludności	Dynamika wzrostu (rok 2003 = 100)
2003	10050	100,0
2004	10120	100,7
2005	10188	101,4
2006	10221	101,7
2007	9743	96,9
2008	9771	97,2
2009	9781	97,3
2010	9900	98,5
2011	9976	99,3
2012	10038	99,9
2013	10093	100,4
2014	10124	100,7

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS.

- w gminie w miarę dobrze zachowana jest równowaga płci, liczba kobiet jest stosunkowo niedużo większa od liczby mężczyzn – na 100 mężczyzn przypada 105 kobiet;

Tabela 2.15. Ludność gminy Brzeźnica na tle regionu w 2014 roku.

Wyszczególnienie	Powierzchnia [km^2]	Liczba ludności	Gęstość zaludnienia [l.os./1km^2]	Liczba kobiet na 100 mężczyzn	Współczynnik przyrostu naturalnego [‰]
Województwo Małopolskie	15 183,0	3 368 336	222	106,0	1,4
gminy wiejskie Województwa Małopolskiego	9 879,0	1 200 054	122	101,2	2,9
Gmina Brzeźnica	66,4	10 124	152	105	1,4

Źródło: UG Tomice, Bank Danych Regionalnych GUS, Urząd Statystyczny w Krakowie.

- korzystnie, choć na niezbyt wysokim poziomie, dla gminy kształtuje się przyrost naturalny. W całym analizowanym okresie był on dodatni ulegając w tym czasie różnym wahaniom od 8 do 32 osób;
- saldo migracji w ciągu ostatnich dziesięciu lat podlegało różnym wahaniom i było zawsze dodatnie – najniższą wartość osiągnęło w 2008 roku (11 osób) a najwyższą w 2011 roku (63 osoby);

- w związku z dodatnim przyrostem naturalnym i dodatnim saldem migracji, przyrost rzeczywisty w gminie Brzeźnica był dodatni w całym analizowanym okresie badawczym;

Tabela 2.16. Liczba ludności w gminie Brzeźnica w 2013 roku według miejscowości.

Lp.	Miejscowość	Liczba ludności
1	Bęczyn	499
2	Brzezinka	402
3	Brzeźnica	1306
4	Chrząstowice	451
5	Kopytówka	267
6	Kossowa	492
7	Łączany - Półwieś	1621
8	Marcyporęba	993
9	Nowe Dwory	460
10	Paszkówka	913
11	Sosnowice	1139
12	Tłuczań	955
13	Wyźrał	428
Gmina ogółem		**9926**

Źródło: UG Tomice.

Tabela 2.17. Ruch naturalny ludności w gminie Brzeźnica.

Rok	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny	Współczynnik przyrostu naturalnego [‰]
2003	104	96	8	0,8
2004	120	110	10	1,0
2005	98	95	3	0,3
2006	119	102	17	1,7
2007	111	81	30	3,1
2008	118	86	32	3,3
2009	113	105	8	0,8
2010	105	88	17	1,7
2011	104	91	13	1,3
2012	112	98	14	1,4
2013	99	83	16	1,6
2014	121	101	20	2,0

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS, obliczenia własne.

- gmina posiada korzystną strukturę ekonomiczną ludności, która charakteryzuje się wysokim odsetkiem ludności młodej w wieku przedprodukcyjnym (prawie 20,5 %) oraz niskim odsetkiem ludności starszej w wieku poprodukcyjnym (16,2 %); z punktu widzenia rozwoju demograficznego są to wartości korzystne;

Tabela 2.18. Ruch migracyjny w gminie Brzeźnica.

Rok	Napływ ludności	Odpływ ludności	Saldo migracji	Przyrost naturalny	Przyrost rzeczywisty
2003	120	102	18	8	26
2004	126	94	32	10	42
2005	138	88	50	3	53
2006	143	92	51	17	68
2007	130	111	19	30	49
2008	90	79	11	32	43
2009	81	63	18	8	26
2010	121	68	53	17	70
2011	122	59	63	13	76
2012	92	68	24	14	38
2013	130	76	54	16	70
2014	89	62	27	20	47

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS, obliczenia własne.

Tabela 2.19. Struktura wieku ludności w gminie Brzeźnica w 2014 roku.

Przedział wieku (lata)	Liczba ludności		
	ogółem	mężczyźni	kobiety
0-4	561	279	282
5-9	623	286	337
10-14	534	265	269
15-19	592	329	263
20-24	795	414	381
25-29	822	422	400
30-34	838	435	403
35-39	772	388	384
40-44	694	343	351
45-49	605	302	303
50-54	677	329	348
55-59	705	379	326
60-64	529	263	266
65-69	417	191	226
70 i więcej	960	303	657
Razem	**10124**	**4928**	**5196**

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS.

- współczynnik obciążenia demograficznego, to jest liczba osób w wieku nieprodukcyjnym (przed i poprodukcyjnym) przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym wyniósł w gminie 58,0 i jest niższy niż średnia dla Województwa

Małopolskiego oraz niższy niż średnia dla gmin wiejskich Województwa Małopolskiego;

Tabela 2.20. Struktura wieku ludności w gminie Brzeźnica w 2014 roku na tle regionu według grup ekonomicznych.

Wyszczególnienie	Liczba ludności w wieku			Odsetek ludności w wieku			Współczynnik obciążenia demograficznego
	przedprodukcyjnym	produkcyjnym	poprodukcyjnym	przedprodukcyjnym	produkcyjnym	poprodukcyjnym	
Województwo Małopolskie	640835	2115881	611620	19,0	62,8	18,2	59,2
gminy wiejskie województwa	259700	753404	186950	21,6	62,8	15,6	59,3
gmina Brzeźnica	2072	6409	1643	20,5	63,3	16,2	58,0

Źródło: Bank Danych Regionalnycg GUS.

- w 2014 roku w gminie Brzeźnica zarejestrowanych było 318 osób bezrobotnych, co stanowiło 5,0 % liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym – jest to wartość wyraźnie niższa niż średnia dla Województwa Małopolskiego oraz średnia dla gmin wiejskich Województwa Małopolskiego.

Tabela 2.21. Bezrobotni w gminie Brzeźnica w 2014 roku.

Wyszczególnienie	Bezrobotni		
	ogółem	mężczyźni	kobiety
Województwo Małopolskie	139027 *6,6%	66227 *6,0%	72800 *7,2%
gminy wiejskie województwa	52201 *6,9%	24310 *6,1%	27891 *7,9%
gmina Brzeźnica	318 *5,0%	164 *4,8%	154 *5,1%

* w nawiasach podano odsetek w stosunku do ludności gminy w wieku produkcyjnym.

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS.

2.5.2. Warunki mieszkaniowe

Zasoby mieszkaniowe gminy Brzeźnica wynosiły w 2012 roku 2876 mieszkań, w których znajdowało się 12544 izby mieszkalne. Daje to wskaźnik około 3,5 osoby na jedno mieszkanie, oraz ponad 0,8 osoby na jedną izbę mieszkalną . Wskaźnik ten od początku XXI wieku systematycznie maleje, co świadczy o tym, że ilość mieszkań i izb mieszkalnych przybywa szybciej niż ilość mieszkańców. Średnio jedno mieszkanie składało się z około 4,4 izb mieszkalnych. Powierzchnia użytkowa mieszkań wynosiła

w tym okresie 262129 m^2. Z danych tych wynika, że średnia powierzchnia użytkowa jednego mieszkania wynosiła około 91 m^2 a średnia powierzchnia użytkowa jednej izby wynosiła około 21 m^2. Na jednego mieszkańca przypadało około 26 m^2 powierzchni użytkowej mieszkania. Zdecydowana większość mieszkań, bo ponad 98 % była własnością osób fizycznych, około 30 mieszkań było własnością komunalną a około 25 mieszkań własnością zakładów pracy i innych podmiotów.

Od 2000 roku a więc w ciągu dwunastu lat, przybyło 87 mieszkań (wzrost o ponad 3 %), 2363 izby mieszkalne (wzrost o ponad 23 %) i 61089 m^2 powierzchni użytkowej mieszkań (wzrost o ponad 30 %). Dane te świadczą o dużej dynamice przyrostu, szczególnie w zakresie izb mieszkalnych i powierzchni użytkowej mieszkań co wynika ze stałego wzrostu standardów wielkościowych oddawanych do użytku nowych mieszkań.

Biorąc pod uwagę wyposażenie mieszkań w instalacje techniczno-sanitarne ponad 93 % mieszkań (2682) było podłączonych do sieci wodociągowej, ponad 86 % mieszkań (2487) posiadało łazienkę, ponad 70 % mieszkań (2026) posiadało centralne ogrzewanie a prawie 65 % mieszkań (1865) podłączonych było do sieci gazowej. W porównaniu do roku 2000 od kiedy nastąpił wzrost ogólnej liczby mieszkań o około 3 %, odsetek mieszkań podłączonych do sieci wodociągowej i posiadających łazienkę utrzymywał się na tym samym poziomie, o dwa punkty procentowe wzrósł odsetek mieszkań wyposażonych w centralne ogrzewanie a o cztery punkty procentowe wzrósł odsetek mieszkań podłączonych do sieci gazowej.

Generalnie można stwierdzić, że warunki mieszkaniowe w gminie Brzeźnica uległy znacznej poprawie w ostatnich latach, szczególnie w zakresie ilości izb mieszkalnych i w zakresie powierzchni użytkowej mieszkan przybliżając się zdecydowanie do standardów krajowych w tej dziedzinie.

2.5.3. Infrastruktura społeczna

Oświata i wychowanie

Na obszarze gminy funkcjonują następujące przedszkola samorządowe: w Brzeźnicy – dysponujące 100 miejscami, w Tłuczani – dysponujące 25 miejscami oraz Łączanach – dysponujące 75 miejscami. Dwa pierwsze mieszczą się w budynkach zespołów szkolno-przedszkolnych natomiast trzecie funkcjonuje w odrębnym budynku. Ponadto na obszarze gminy są trzy oddziały przedszkolne: w Marcyporębie – dysponujący 25 miejscami, w Paszkówce – dysponujący 50 miejscami oraz w Sosnowicach – również dysponujący 50 miejscami. Wszystkie one mieszczą się również w budynkach zespołów szkolno-przedszkolnych. Do tych przedszkoli uczęszczało w 2013 roku 248 dzieci. Ponadto w miejscowości Wyźrał

znajduje się punkt przedszkolny, do którego uczęszcza 14 dzieci, a w miejscowości Marcyporęba znajduje się dodatkowo przedszkole niepubliczne, gdzie z kolei uczęszcza 23 dzieci. Zgodnie z powyższymi danymi stan opieki przedszkolnej można uznać w gminie za bardzo dobry.

Na obszarze gminy Brzeźnica znajduje się sześć zespołów szkolno-przedszkolnych. W zespołach szkolno-przedszkolnych w Brzeźnicy i Łączanach funkcjonują gimnazja samorządowe, do których w 2013 roku uczęszczało łącznie 406 uczniów. Ponadto na obszarze gminy Brzeźnica funkcjonuje sześć szkół podstawowych w ramach następujących zespołów szkolno-przedszkolnych: w Brzeźnicy – do którego w 2013 roku uczęszczało 196 uczniów, w Tłuczani – 67 uczniów, w Łączanach – 100 uczniów, w Marcyporębie – 84 uczniów, w Paszkówce – 91 uczniów oraz w Sosnowicach – 71 uczniów. Ponadto w Chrząstowicach znajduje się filia Szkoły Podstawowej w Brzeźnicy, do której uczęszczało 17 uczniów. Łącznie do wszystkich placówek szkolnych (podstawowych i gimnazjalnych) na obszarze gminy Brzeźnica uczęszczało w 2013 roku 1032 uczniów.
Standardy obsługi mieszkańców gminy w zakresie szkolnictwa podstawowego i gimnazjalnego należy uznać za dobre. Szkoły nie są przepełnione, liczba uczniów na jedno pomieszczenie do nauki w żadnej ze szkół nie przekracza 25. Wskaźnik zmianowości nie przekracza 1, co również jest wartością bardzo korzystną. Przy zespołach szkolno-przedszkolnych w Brzeźnicy i Łączanach znajdują się pełnowymiarowe sale gimnastyczne, a przy zespole szkolno-przedszkolnym w Paszkówce funkcjonuje hala sportowa.

Ochrona zdrowia i opieka społeczna

Na obszarze gminy znajdują się trzy placówki (Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej) świadczące usługi w zakresie ochrony zdrowia mieszkańców. Zlokalizowane są one w Paszkówce, Łączanach i Kossowej. Realizowana jest w nich podstawowa opieka zdrowotna w postaci lekarzy rodzinnych oraz doraźnej opieki ambulatoryjnej. Sytuacja taka w miarę korzystnie wpływa na możliwości łatwego i szybkiego dostępu do podstawowych placówek ochrony zdrowia dla mieszkańców całej gminy.

Ponadto na obszarze gminy działa Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej mieszczący się w Urzędzie Gminy Brzeźnica, który prowadzi szeroką działalność zarówno w zakresie podstawowej pomocy finansowej osobom jej potrzebującym jak również w szerszym zakresie obejmującym na przykład pomoc psychologiczną, pomoc w inicjowaniu aktywności zawodowej czy aktywnym poszukiwaniu zatrudnienia.

Kultura

W zakresie szeroko rozumianej działalności kulturalnej, bardzo intensywną działalność prowadzi na obszarze gminy Centrum Kultury i Promocji w Brzeźnicy. Organizowane są tu zajęcia sportowe, plastyczne, muzyczne, taneczne i teatralno-filmowe. Ponadto Centrum Kultury i Promocji w Brzeźnicy jest organizatorem szeregu plenerowych, rekreacyjnych i folklorystycznych imprez cyklicznych oraz konkursów i przeglądów. Centrum Kultury i Promocji w Brzeźnicy zajmuje się również szeroką wymianą kulturalną, której celem jest promocja zespołów działających w jej ramach na terenie innych ośrodków w kraju i za granicą. W Marcyporębie działa Dom Polsko-Słowacki, wyremontowany i wyposażony ze środków Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska - Republika Słowacka 2007-2013 oraz z budżetu państwa, a także za pośrednictwem Euroregionu Beskidy.

Ponadto na obszarze gminy znajduje sie gminna biblioteka publiczna (w Brzeźnicy) oraz pięć filii tej biblioteki (w Tłuczani, Łączanach, Marcyporębie, Paszkówce i Sosnowicach). Oferuje ona literaturę beletrystyczną dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych, literaturę naukową i popularnonaukową czasopisma bieżące oraz bezpłatny dostęp do internetu. Z usług placówek bibliotecznych skorzystało w 2013 roku około 2000 osób.

Działalność kulturalna prowadzona jest także okazjonalnie w remizach Ochotniczej Straży Pożarnej.

Sport i rekreacja

Gmina Brzeźnica posiada dobre zaplecze sportowe. Dysponuje dużymi boiskami sportowymi przy Ludowych Klubach Sportowych w Brzeźnicy, Kossowej, Łączanach, Paszkówce, Sosnowicach i Chrząstowicach. Ponadto w Łączanach działa Międzyszkolny Klub Kajakowy.

Poza boiskami sportowymi wymienionymi powyżej istnieją boiska mniejsze – do siatkówki, koszykówki, piłki ręcznej – zlokalizowane przy zespołach szkolno-przedszkolnych. Przy zespołach szkolno-przedszkolnych znajdują się także sale gimnastyczne. Zespół Szkolno-Przedszkolny w Paszkówce posiada pełnowymiarową halę sportową z miejscami na widowni.

2.6. BEZPIECZEŃSTWO LUDNOŚCI I JEJ MIENIA

Ustalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego mają ograniczony wpływ na bezpieczeństwo ludzi i mienia. W zakresie uwarunkowań

przestrzennych bezpieczeństwa ludzi i mienia najistotniejsze są zagrożenia naturalne występujące na terenie gminy. W gminie Brzeźnica naturalne zagrożenia związane są z występowaniem osuwisk oraz terenów narażonych na osuwanie się mas ziemnych a także z występowaniem obszarów zagrożonych powodzią.

Dla celów niniejszego opracowania dokonano identyfikacji osuwisk oraz obszarów zagrożonych ruchami masowymi ziemi na podstawie informacji dostępnych w projekcie „System Osłony Przeciwosuwiskowej" („SOPO"). Osuwiska aktywne, okresowo aktywne i nieaktywne oraz obszary zagrożone ruchami masowymi ziemi zaznaczono na załącznikach graficznych (uwarunkowania i kierunki) do niniejszego studium. Należy jednakże zaznaczyć, że prace nad wdrożeniem projektu „System Osłony Przeciwosuwiskowej („SOPO") w dalszym ciągu trwają i możliwe jest uaktualnienie bazy danych o osuwiskach oraz obszarach zagrożonych ruchami masowymi ziemi na obszarze gminy Brzeźnica w najbliższym czasie.

Przez obszar Gminy Brzeźnica, w jej północnej części, przepływa rzeka Wisła. Stwarza ona zagrożenie powodziowe w obrębie jej doliny. Zgodnie z art. 88d, ust. 1 ustawy z dnia 18 lipca 2001 roku „Prawo Wodne" (Dz. U. z 2001 roku, Nr 115, poz. 1229 z późniejszymi zmianami) dla obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi wskazanych we wstępnej ocenie ryzyka powodziowego, sporządza się mapy zagrożenia powodziowego określające między innymi:

- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat;
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat;
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat;
- obszary obejmujące tereny narażone na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego.

Mapy takie, zgodnie z art. 88 f wyżej wymienionej ustawy, sporządza Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki.

Dla odcinka rzeki Wisły, znajdującego się w granicach Gminy Brzeźnica, mapy takie zostały wykonane w ramach projektu „Informatyczny system osłony kraju przed nadzwyczajnymi zagrożeniami" („ISOK"). Rzeka Wisła, w granicach Gminy Brzeźnica posiada zabezpieczenie przeciwpowodziowe w postaci wałów przeciwpowodziowych. W niniejszym opracowaniu określono obszar szczególnego zagrożenia powodzią obejmujący tereny międzywala rzeki Wisły i jej dopływów Brodawka i Grabarz oraz

pokazane na mapach zagrożenia powodziowego obszary szczególnego zagrożenia powodzią Q1, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat a także szczególnego zagrożenia powodzią Q10, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat. Ponadto w niniejszym opracowaniu wskazano:

- granicę obszaru szczególnego zagrożenia powodzią Q1, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat;
- granicę obszaru szczególnego zagrożenia powodzią Q10, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat;
- granicę obszaru wystąpienia powodzi Q0,2, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat;
- obszar obejmujący tereny narażone na zalanie w przypadku całkowitego zniszczenia wału przeciwpowodziowego.

Obszary te zaznaczono na załącznikach graficznych (uwarunkowania i kierunki) do niniejszego studium.

[Obszar objęty zmianą studium nr 2 znajduje się poza zidentyfikowanymi obszarami zagrożonymi ruchami osuwiskowymi. Natomiast północna, niewielka jego część, znajduje się w obszarze obejmującym tereny narażone na zalanie w przypadku całkowitego zniszczenia wału przeciwpowodziowego.][2]

[Obszar objęty zmianą nr 3 studium znajduje się poza zidentyfikowanymi obszarami zagrożonymi ruchami osuwiskowymi oraz obszarami szczególnego zagrożenia powodzią. Zgodnie z nową edycją map zagrożenia powodziowego położony jest on na obszarze w zasięgu zagrożenia powodzią Q1% określonym dla scenariusza całkowitego zniszczenia wału przeciwpowodziowego.][3]

2.7. POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY

Potencjalne możliwości rozwoju Gminy Brzeźnica wynikające z jej położenia i warunków naturalnych to:

- bliskość aglomeracji krakowskiej i miasta Wadowice;
- dobra dostępność komunikacyjna gminy poprzez drogę krajową nr 44 o korzystnych powiązaniach z zewnętrznym układem dróg krajowych;
- urozmaicony krajobraz i walory przyrodnicze gminy.

[…][2] Wprowadzono Zmianą Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Brzeźnica uchwaloną Uchwałą Nr XXXV/354/2018 Rady Gminy Brzeźnica z dnia 7 czerwca 2018 roku.
[…][3] Wprowadzono Zmianą Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Brzeźnica uchwaloną Uchwałą Nr XXXVIII/343/2021 Rady Gminy Brzeźnica z dnia 30 grudnia 2021 roku.

Bliskość Aglomeracji Krakowskiej, Konurbacji Górnośląskiej oraz miasta Wadowice sprawia, że wielu mieszkańców z tych regionów jest zainteresowanych budową domów mieszkalnych na terenie gminy. Dotyczy to ogólnie wszystkich miejscowości w gminie. Z kolei położenie wzdłuż drogi krajowej nr 44 stanowi o atrakcyjności tych terenów dla lokalizacji przedsięwzięć o charakterze komercyjnym (obiekty handlu, usług, produkcji). W szczególności należy wymienić tu miejscowość Brzeźnica.

Urozmaicony krajobraz i walory przyrodnicze gminy dają możliwości rozwoju turystyki i rekreacji, szczególnie w południowych częściach miejscowości Marcyporęba, Kopytówka i Paszkówka, a także w miejscowości Tłuczań.

Potrzeby i aspiracje mieszkańców gminy oraz inwestorów zewnętrznych były artykułowane w formie wniosków kierowanych do Urzędu Gminy Brzeźnica o zmianę ustaleń studium i planu miejscowego zarówno przed ogłoszeniem o przystąpieniu do sporządzania zmiany studium, jak i w okresie po ogłoszeniu tego faktu. Ilość wniosków złożonych łącznie w latach 2008-2013 zestawiono w tabeli nr 2.22.

Tab.2.22. Wnioski o zmianę ustaleń studium i planów według przedmiotu wniosku.

Przedmiot wniosku	Ilość wniosków	Ilość działek objętych wnioskami
Zmiana przeznaczenia działki na cele zabudowy (nie określonej we wniosku)	**542**	**973**
Zmiana przeznaczenia działki na cele zabudowy mieszkaniowej	**27**	**43**
Zmiana przeznaczenia działki na cele zabudowy jednorodzinnej	**60**	**94**
Zmiana przeznaczenia działki na cele zabudowy zagrodowej	**3**	**3**
Zmiana przeznaczenia działki na cele zabudowy letniskowej	**17**	**36**
Zmiana przeznaczenia działki na cele zabudowy mieszkaniowej i usługowej	**12**	**33**
Zmiana przeznaczenia działki na cele zabudowy usługowej	**9**	**13**
Zmiana przeznaczenia działki na cele zabudowy produkcyjnej	**11**	**23**
Inne	**13**	**23**
Razem	**694**	**1241**

Źródło: Dane z Urzędu Gminy Brzeźnica; Opracowanie własne.

Jak wynika z powyższego zestawienia wyartykułowane dotychczas potrzeby mieszkańców i inwestorów spoza gminy w zakresie zagospodarowania przestrzennego dotyczą w zdecydowanej większości przeznaczenia dotychczasowych gruntów rolnych na cele generalnie zabudowy, w czym jak należy się spodziewać chodzi przede wszystkim o zabudowę mieszkaniowa, w tym głównie jednorodzinną.

Z wniosków o bardziej sprecyzowanych zamierzeniach wynika, że najwięcej z nich dotyczy zabudowy mieszkaniowej, w tym głównie jednorodzinnej a także choć

w mniejszym stopniu zabudowy letniskowej. Stosunkowo mało wniosków dotyczy zabudowy mieszkaniowo-usługowej, usługowej i produkcyjnej.

Przestrzenne rozmieszczenie wniosków zilustrowane zostało w kolejnej tabeli. Jak wynika z tego zestawienia najwięcej wniosków zlokalizowanych jest w miejscowościach Sosnowice, Marcyporęba, Paszkówka i Bęczyn. Interesującym zjawiskiem jest fakt, że w miejscowościach Brzeźnica i Łączany, w których zamieszkuje najwięcej ludności w gminie, złożono stosunkowo mało wniosków.

Tab.2.23. Wnioski o zmianę ustaleń studium i planów według lokalizacji wniosku.

Miejscowość	Ilość wniosków	Ilość działek objętych wnioskami
Bęczyn	61	139
Brzezinka	22	53
Brzeźnica	40	73
Chrząstowice	13	18
Kopytówka	12	24
Kossowa	27	41
Łączany - Półwieś	16	19
Marcyporęba	117	202
Nowe Dwory	33	70
Paszkówka	77	145
Sosnowice	153	286
Tłuczań	72	96
Wyźrał	48	78
Razem	**691**	**1244**

Źródło: Dane z Urzędu Gminy Brzeźnica; Opracowanie własne.

Struktura własnościowa gruntów na terenie gminy sprawia iż wnioski o zmianę przeznaczenia gruntów dotyczą głównie rozdrobnionych działek prywatnych pozostających dotychczas w użytkowaniu rolnym.

Niekorzystnym uwarunkowaniem ograniczającym możliwości aktywnej polityki przestrzennej gminy jest brak w zasobie komunalnym gruntów, które mogłyby być oferowane do wymiany właścicielom gruntów prywatnych.

[Wyznaczenie w ramach zmiany nr 3 studium, terenu na którym możliwa będzie eksploatacja kruszywa naturalnego ze złoża „Łączany-Wiślisko", będzie mieć bardzo istotne znaczenie, z tytułu ewentualnych podatków i opłat lokalnych do budżetu gminy, dla zwiększenia jej możliwości rozwoju społeczno-ekonomicznego.][3]

[…][3] Wprowadzono Zmianą Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Brzeźnica uchwaloną Uchwałą Nr XXXVIII/343/2021 Rady Gminy Brzeźnica z dnia 30 grudnia 2021 roku.

2.8. STAN SYSTEMÓW TRANSPORTU I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

2.8.1. System transportowy

Układ transportowy gminy to w głównej mierze układ transportu drogowego. Tworzą go drogi publiczne, w tym droga krajowa nr 44 o łącznej długości na terenie gminy 9,3 km, droga wojewódzka nr 953 o łącznej długości na terenie gminy 1,3 km, 10 dróg powiatowych o łącznej długości na terenie gminy około 33 km, oraz szereg dróg gminnych. Układ ten uzupełnia sieć dróg lokalnych będących we własności gminy lub władaniu gminy oraz prywatne drogi dojazdowe. Ponadto w ciągu drogi powiatowej nr 1775 K (Brzeźnica – Liszki) znajduje się przeprawa promowa przez rzekę Wisłę. Drogi lokalne, niepubliczne, gminne i prywatne są bardzo często drogami o niskich parametrach technicznych. Są to drogi o nawierzchni najczęściej gruntowo-żwirowej, powstałe głównie zgodnie z zapotrzebowaniem komunikacyjnym użytkowników (w głównej mierze jako dojazdy do rozproszonej zabudowy).

Pod względem technicznym lokalny układ transportu drogowego gminy wykazuje jeszcze pewne mankamenty (wąskie jezdnie, brak poboczy i chodników, małe promienie łuków, duże spadki podłużne związane z konfiguracją terenu poza doliną rzeki Wisły, wysoka degradacja techniczna i niska wytrzymałość nawierzchni). Dotyczy to również niektórych odcinków dróg powiatowych.

W gminie wyróżnić można następujące środki transportu:

- **transport samochodowy (osobowy i towarowy) indywidualny** - pełniący podstawową rolę w gminie; znaczny wzrost ilości rejestrowanych pojazdów samochodowych (głównie osobowych) w gminie w ostatnich latach sprawia, że jego rola będzie jeszcze rosła biorąc pod uwagę jego konkurencyjność w stosunku do transportu publicznego (szczególnie kolejowego);
- **transport samochodowy (osobowy) publiczny (autobusowy i mikrobusowy)** - sieć podmiejska MPK w Krakowie obsługuje (na obszarze gminy wzdłuż drogi krajowej nr 44) połączenie pomiędzy Brzeźnicą a Krakowem (dworzec autobusów podmiejskich przy ulicy Czerwone Maki w Krakowie, gdzie istnieje możliwość przesiadki na linie szybkiego tramwaju); dwa główne kierunki przemieszczeń linii mikrobusowych na obszarze gminy to droga krajowa nr 44 (połączenia w relacji Kraków – Zator) oraz wzdłuż drogi powiatowej Brzeźnica – Tomice (połączenia w relacji Kraków – Wadowice); ważniejsze linie mikrobusowe kursują również wzdłuż innych dróg powiatowych w relacji Skawina – Marcyporęba (przez Paszkówkę) oraz w relacji Kraków – Spytkowice (przez Łączany); ponadto kursuje linia PKS Skawina – Wadowice (przez Paszkówkę

i Marcyporębę); generalnie częstotliwość kursowania środków transportu publicznego jest stosunkowo wysoka; trochę gorzej przedstawia się dostępność niektórych przystanków transportu zbiorowego, szczególnie w stosunku do rozproszonej zabudowy w południowej części gminy;

- **transport kolejowy (towarowy)** - mimo przebiegu przez gminę zelektryfikowanej, dwutorowej linii kolejowej, nie ma ona w chwili obecnej żadnego znaczenia jako środek transportu osobowego dla mieszkańców gminy; linią tą odbywa się wyłącznie transport towarowy;
- **transport wodny** - jest możliwy poprzez Kanał Łączany-Skawina w ramach drogi wodnej Górnej Wisły; w chwili obecnej jest on rzadko wykorzystywany, głównie do przewozu towarów;
- **transport rowerowy i pieszy** - odbywa się w większości w sposób nieuporządkowany, po ciągach drogowych, bez wydzielonych chodników i tras rowerowych, poboczami jezdni - co może stwarzać zagrożenie bezpieczeństwa dla jego uczestników; dotyczy to szczególnie ruchu wzdłuż dróg krajowych i powiatowych na odcinkach nie wyposażonych w chodniki dla pieszych.

Z przeprowadzonych analiz wynika, że obecny kształt funkcjonalny, techniczny i organizacyjny transportu w gminie nie stanowi zasadniczej przeszkody w sprawnym jego funkcjonowaniu. Należy jednak zwrócić uwagę na fakt, że sytuacja ta może ulec pogorszeniu w wypadku dalszego istotnego wzrostu ilości pojazdów samochodowych w gminie i dalszego nasilenia się ruchu tranzytowego przez gminę (droga krajowa nr 44 i droga powiatowa Brzeźnica – Tomice). Przy ewentualnym jednoczesnym wstrzymaniu remontów dróg służących poprawie ich jakości i przepustowości można spodziewać się znacznego pogorszenia warunków ruchu drogowego, szczególnie w miejscowościach leżących wzdłuż drogi krajowej jak również na terenach tych miejscowości sąsiadujących z tą drogą.

2.8.2. Systemy infrastruktury technicznej

Zaopatrzenie w wodę

Gmina Brzeźnica położona jest w zlewni rzeki Wisły, która przepływa przez północną część jej obszaru. Główne ujęcie zaopatrujące mieszkańców gminy w wodę do picia i na potrzeby gospodarcze (miejscowości Bęczyn, Kopytówka, Kossowa, Marcyporęba, Nowe Dwory, Paszkówka, Sosnowice, Tłuczań i Wyźrał) znajduje się poza granicami gminy (studnie infiltracyjne i Stacja Uzdatniania Wody w Witanowicach w gminie Tomice) i bazuje na zasobach wodnych terasy rzeki Skawy. Ponadto w gminie Spytkowice znajduje się ujęcie wody (studnie głębinowe i Stacja Uzdatniania

Wody w Spytkowicach) zaopatrujące w wodę między innymi mieszkańców miejscowości Łączany-Półwieś.

Na obszarze gminy Brzeźnica usytuowane jest tylko jedno większe ujęcie wody znajdujące się w Brzeźnicy (studnie wiercone i Stacja Uzdatniania Wody) zaopatrujące w wodę mieszkańców miejscowości Brzezinka, Brzeźnica i Chrząstowice.

Zasięg obsługi i liczbę budynków podłączonych do sieci wodociągowej podano w tabeli 2.24.

Tabela 2.24. Wodociągi zbiorowe zaopatrujące w wodę gminę Brzeźnica.

Wodociąg	Ilość doprow. wody / udział %	Jednostka osadnicza	Liczba ludności	Liczba domów/mieszkań		% domów/mieszkań podłączonych do sieci wodociągowej
				ogółem	podłączonych do sieci wodociągowej	
SUW Witanowice	530* m^3/d / 60,2%	Bęczyn	499	124	124	100
		Kopytówka	267	61	61	100
		Kossowa	492	113	103	91
		Marcyporęba	993	251	249	99
		Nowe Dwory	460	114	104	91
		Paszkówka	913	208	208	100
		Sosnowice	1139	271	271	100
		Tłuczań	955	222	222	100
		Wyźrał	428	106	97	92
SUW Spytowice	57* m^3/d / 6,5%	Łączany-Półwieś	1621	367	367	100
SUW Brzeźnica	293 m^3/d / 33,3%	Brzezinka	402	104	94	90
		Brzeźnica	1306	312	312	100
		Chrząstowice	451	107	107	100
Gmina ogółem	880 m^3/d / 100%		9926	2360	2319	98

* dotyczy gminy Brzeźnica

Źródło: Urząd Gminy Brzeźnica.

Według danych Urzędu Gminy w Brzeźnicy najwięcej (około 60%) wody dostarcza **ujęcie** położone w sąsiedniej gminie Tomice – **SUW w Witanowicach** zaopatrujące **wodociąg grupowy Witanowice**. Ujęcie to jest zlokalizowane na prawym brzegu rzeki Skawy i składa się z pięciu studni infiltracyjnych o głębokości 5,5 - 8,0 m ujmujących pierwszy poziom wodonośny w terasie rzeki Skawy. Woda ze studni dopływa dwoma rurociągami do napowietrzanej komory zbiorczej o pojemności 50 m^3. Następnie zostaje skierowana do SUW gdzie jest dezynfekowana chlorem (chlorator C-53) oraz tłoczona do zbiorników kontaktowych o pojemności 2 x 100 m^3 o minimalnym czasie przetrzymywania wody z chlorem 30 minut. SUW Witanowice została wyposażona w filtry pospieszne, zbiornik wód popłucznych oraz poletka osadowe. Obecnie

urządzenia te nie są eksploatowane, ponieważ mętność wody spełnia wymogi stawiane wodzie do picia, a więc nie wymaga usuwania zawiesiny w procesie filtracji. W przypadku pogorszenia jakości wody filtry mogą być szybko uruchomione. Uzdatnioną wodę przepompowuje się do zbiorników magazynująco-wyrównawczych (2 x 300 m^3 i 1 x 200 m^3) i kieruje się do sieci wodociągowej.

Tabela 2.25. Produkcja i zużycie wody w gminie Brzeźnica.

Lokalizacja ujęcia	Wydajność dobowa [m^3/d]	Odbiorca – sołectwa	Ogólne zużycie wody [tyś m^3/rok]	Jednostkowe zużycie wody [m^3/mieszk./rok]
Witanowice	530*	Bęczyn	10,02	20,08
		Kopytówka	5,17	19,36
		Kossowa	10,24	20,81
		Marcyporęba	14,68	14,78
		Nowe Dwory	10,19	22,15
		Paszkówka	22,97	25,16
		Sosnowice	29,05	25,50
		Tłuczań	22,90	23,98
		Wyźrał	12,84	30,00
Spytkowice	57*	Łączany-Półwieś	49,12	30,30
Brzeźnica	293	Brzezinka	6,98	17,36
		Brzeźnica	39,20	30,02
		Chrząstowice	13,09	29,02
Razem	**880**		**246,45**	**24,83**

* dotyczy gminy Brzeźnica

Źródło: Urząd Gminy Brzeźnica.

Odbiorcami wody ze SUW Witanowice są miejscowości Witanowice, Lgota, Zygodowice oraz część miejscowości Woźniki w gminie Tomice a także 9 miejscowości w gminie Brzeźnica. Wodociąg Witanowice stanowi mienie komunalne gmin Tomice i Brzeźnica. Obecnie jest eksploatowany przez Gminny Zakład Usług Komunalnych w Tomicach i Brzeźnicy. Gmina Brzeźnica pobiera około 70% wody dostarczanej ze SUW w Witanowicach.

Ujęcie i SUW Spytkowice (Spytkowice-Kępki) zaopatruje **wodociąg grupowy Ryczów-Łączany**. Ujęcie to obsługuje głównie gminę Spytkowice (ponad 65% produkcji wody). Do sieci wodociągowej miejscowości Łączany-Półwieś dostarczane jest średnio około 60 m^3/d. Woda poziomu czwartorzędowego jest ujmowana 5 studniami głębinowymi o dużych i zatwierdzonych zasobach eksploatacyjnych rzędu 56-70 m^3/h. Ujęcie to i stacja uzdatniania wody są obiektami dysponującymi bardzo dużą rezerwą zasobów wodnych dochodzącą do 2000 m^3/d. Otwory studzienne ujmują wodę wysokiej jakości nadającą się do zaopatrzenia ludności bez uzdatniania z wyjątkiem okresowej dezynfekcji (podchlorynem sodu).

Wodociąg obsługujący północno-zachodnią część gminy Brzeźnica (miejscowość Łączany-Półwieś) jest zasilany trzema przewodami o średnicy 160 mm z terenu miejscowości Ryczów. Jeden z przewodów tłoczy wodę do zbiornika wyrównawczego o pojemności 200 m^3 usytuowanego na końcówce sieci w miejscowości Półwieś poza obszarem gminy. Sieć wodociągowa jest doprowadzona do całej zabudowy miejscowości Łączany-Półwieś.

Tabela 2.26. Wykaz ważniejszych urządzeń zaopatrzenia w wodę (zbiorniki, hydrofornie, pompownie na obszarze gminy Brzeźnica).

Nazwa urządzenia, charakterystyka	Wydajność dobowa [m^3/d]	Pojemność zbiornika [m^3]	Lokalizacja	Stan techniczny
Ujęcie w Brzeźnicy: podziemne, studnie wiercone	293		Brzeźnica	dobry
Zbiorniki V 2 x 50		100	Brzeźnica	
Przepompownia			Brzeźnica	
Wydajność dobowa własnych ujęć	**293**			
Ujęcie w Witanowicach: infiltracyjne. STACJA UZDATNIANIA WODY 5 filtrów, stacja TRAFO, hala pomp, poletka osadowe, zbiorniki uzdatnia-nia wody, agregat prądotwórczy 6e 335 M. 403	624*		Witanowice	dobry, przewidywana wymiana pomp na mniej energochłonne
Zbiornik wyrównawczy V 1 x 100		100	Tłuczań	
Zbiornik wyrównawczy V 1 x 200		200	Tłuczań	
Zbiornik wyrównawczy V 1 x 50		50	Marcyporęba	
Zbiornik wyrównawczy V 1 x 50		50	Marcyporęba	
Zbiornik wyrównawczy V 1 x 100		100	Kopytówka	
Zbiornik wyrównawczy V 1 x 200		200	Bęczyn	
Przepompownia			Tłuczań	
Przepompownia			Kopytówka	
Ujęcie w Spytkowicach: podziemne, studnie wiercone	500*		Spytkowice	dobry
Łączna pojemność zbiorników wodociągowych		**800**		

* całkowita wydajność dobowa.

Źródło: Urząd Gminy Brzeźnica.

Ujęcie i SUW Brzeźnica zaopatruje **wodociąg grupowy Brzeźnica**. Ujęcie wody stanowią dwie studnie wiercone o wydajności eksploatacyjnej 24 m^3/h. Zakład pobiera wody podziemne o niskiej jakości z utworów czwartorzędowych. W SUW prowadzi się procesy odżelaziania i odmanganiania wody na trójstopniowych filtrach pospiesznych. Następnie woda jest dezynfekowana promieniami ultrafioletowymi (sterylizator SV-4) i kierowana grawitacyjnie przez zbiornik wyrównawczy 2 x 50 m^3 do sieci wodociągowej. Układ rozprowadzania wody pozwala na trójstronne - z ujęcia

w Witanowicach, Spytkowicach i Brzeźnicy - zasilanie obszaru gminy (wodociągi te są ze sobą połączone). Rozwiązanie to jest korzystne i gwarantują dużą niezawodność dostawy wody na przeważającym obszarze gminy Brzeźnica.

Do północno-wschodniego skraju wsi Sosnowice (7 domów) woda doprowadzana jest z **wodociągu grupowego Skawina-Grabie**.

Nierównomierności rozbioru wody są ograniczane przez osiem zbiorników magazynująco-wyrównawczych zainstalowanych w obrębie sieci wodociągowej na obszarze gminy. Zbiorniki te posiadają zadowalającą pojemność przewyższającą dobowe zużycie wody w gminie Brzeźnica. Pojemność zbiorników magazynująco-wyrównawczych zwiększa niezawodność funkcjonowania omawianych systemów wodociągowych.

Układ i zasięg głównych przewodów wodociągowych pozwala na doprowadzenie wody z ujęć zbiorowych do prawie wszystkich skupisk zabudowy. Łączna długość sieci wodociągowej bez przyłączy wynosi około 134 km a przyłączy do zabudowy prawie 105 km. Odnośne dane dla poszczególnych miejscowości z uwzględnieniem ilości przyłączy podano w tabeli 2.27.

Tabela 2.27. Sieć wodociągowa.

Miejscowość	Długość sieci wodociągowej [km]	Długość przyłączy wodociągowych [km]	Ilość odbiorców (przyłączy)
Bęczyn	10,90	7,78	161
Brzezinka	3,20	4,52	94
Brzeźnica	15,93	14,54	375
Chrząstowice	5,01	2,99	149
Kopytówka	8,55	3,82	76
Kossowa	4,60	10,078	103
Łączany - Półwieś	8,80	11,37	440
Marcyporęba	15,20	12,42	249
Nowe Dwory	6,70	4,94	104
Paszkówka	12,51	9,90	246
Sosnowice	16,40	10,43	303
Tłuczań	19,15	11,75	254
Wyźrał	6,75	5,23	97
Razem	**133,70**	**104,76**	**2631**

Źródło: Urząd Gminy Brzeźnica.

Główne przewody wodociągowe rozprowadzające wodę zostały wykonane z PCV. Posiadają one średnicę 90-160 mm. Przyłącza są z reguły realizowane z przewodów o średnicy 32-63 mm. Na sieci zainstalowano odpowiednią ilość hydrantów

przeciwpożarowych, co zwiększa bezpieczeństwo mieszkańców i umożliwia pobór wody do beczkowozów w sytuacjach awaryjnych.
Niezawodność funkcjonowania systemu zaopatrzenia mieszkańców gminy w wodę zwiększają połączenia pomiędzy niezależnymi systemami wodociągowymi. Daje to możliwość doprowadzenia wody do poszczególnych miejscowości w gminie, ze wszystkich trzech obecnie wykorzystywanych źródeł zaopatrzenia w wodę.

Niezawodność funkcjonowania systemu zaopatrzenia mieszkańców gminy w wodę zwiększają połączenia pomiędzy niezależnymi systemami wodociągowymi. Daje to możliwość doprowadzenia wody do poszczególnych miejscowości w gminie, ze wszystkich trzech obecnie wykorzystywanych źródeł zaopatrzenia w wodę.

Gmina Brzeźnica nie dysponuje znacznymi zasobami wód o dobrej jakości. Woda ujmowana w Brzeźnicy jest uzdatniana poprzez odżelazianie i odmanganianie oraz dezynfekcję promieniami ultrafioletowymi. Dlatego też ponad dwie trzecie zużywanej w gminie wody pochodzi ze źródeł zlokalizowanych poza jej granicami.
Systematyczne badania prowadzone przez Państwową Terenową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Wadowicach wskazują, że woda z wodociągów zbiorowych obsługujących gminę Brzeźnica spełnia warunki jakim powinna odpowiadać woda do picia i na potrzeby gospodarcze.

Aktualnie nie stwierdzono istotnych ograniczeń w zaopatrzeniu mieszkańców gminy w dostateczną ilość wody o dobrej jakości. Głównym źródłem zaopatrzenia mieszkańców w wodę są wodociągi zbiorcze, które obsługują około 98% zabudowań w poszczególnych miejscowościach gminy. Ilość mieszkańców korzystających z wodociągów zbiorowych jest zdecydowanie wyższa od średniego „zwodociągowania" gmin w województwie małopolskim. Dotyczy to również jednostkowego zużycia wody, które wynosi 50-90 dm^3/mieszkańca/dobę. Analiza systemu zaopatrzenia w wodę nie wykazała problemów dotyczących całej gminy Brzeźnica. Do problemów o charakterze lokalnym zaliczono:

- okresową (podczas długotrwałych suszy) mniejszą od nominalnej wydajność ujęcia w Brzeźnicy;
- dużą awaryjność części sieci wodociągowej w Łączanach-Półwsi;
- znaczną energochłonność pompowni, szczególnie dostarczającej wodę ze studni infiltracyjnych w Witanowicach;
- straty wody w sieci wodociągowej w miejscowości Brzeźnica.

Południowe, niewielkie części miejscowości Sosnowice, Bęczyn, Kopytówka i Marcyporęba znajdują się w granicach strefy ochrony pośredniej ujęcia wody na rzece Skawince w Skawinie ustanowionej Rozporządzeniem Nr 2/2011 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie z dnia 6 lipca 2011 roku (z późniejszymi zmianami). Zgodnie z tym rozporządzeniem w granicach tej strefy zabrania się:

- wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi, poza oczyszczonymi wodami opadowymi i roztopowymi, o których mowa w art. 9, pkt 14, lit. c ustawy Prawo wodne;
- rolniczego wykorzystania ścieków;
- przechowywania lub składowania odpadów promieniotwórczych;
- lokalizowania magazynów i rurociągów do transportu ropy naftowej i produktów ropopochodnych (z wyłączeniem gazu płynnego) oraz substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego, a także substancji priorytetowych określonych w przepisach wydanych na podstawie ustawy Prawo wodne;
- lokalizowania składowisk odpadów komunalnych, niebezpiecznych, innych niż niebezpieczne i obojętne oraz obojętnych;
- budowy autostrad, torów kolejowych, dróg krajowych, wojewódzkich i powiatowych oraz parkingów, bez ujmowania wód opadowych i roztopowych w systemy kanalizacji deszczowej zamkniętej lub otwartej w postaci rowów izolowanych oraz bez urządzeń zapewniających oczyszczanie ich przed wprowadzaniem dowód lub do ziemi, do poziomu wymaganego przepisami odrębnymi;
- mycia pojazdów mechanicznych poza myjniami usługowymi, posiadającymi zamknięte obiegi wody;
- rozbudowy cmentarza w Radziszowie w kierunku wschodnim w stronę rzeki Skawinki;
- lokalizowania nowych cmentarzy oraz grzebania zwłok zwierzęcych w odległości mniejszej niż 150 m od studzien, źródeł i strumieni;
- realizowania budownictwa mieszkalnego oraz urządzania kempingów bez przyłączenia do kanalizacji zbiorczej, lub w przypadku braku takiej kanalizacji, bez wyposażenia w szczelny zbiornik do gromadzenia ścieków;
- prowadzenia ferm chowu lub hodowli zwierząt, bez posiadania zbiornika na gnojowicę i gnojówkę oraz szczelnej płyty gnojowej;
- stosowania środków ochrony roślin z wyjątkiem środków dopuszczonych do stosowania w strefach ochronnych ujęć wody, określonych w rejestrze środków

ochrony roślin prowadzonym na podstawie art. 47 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin (Dz. U. z 2008 r. Nr 133, poz. 849 z późn. zm.).

Ponadto na terenie ochrony pośredniej wprowadza się ograniczenie stosowania nawozów zgodnie z warunkami rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 kwietnia 2008 r. w sprawie szczegółowego sposobu stosowania nawozów oraz prowadzenia szkoleń z zakresu ich stosowania (Dz. U. z 2008 r. Nr 80, poz. 479).

Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków

W chwili obecnej na obszarze gminy Brzeźnica funkcjonuje zbiorowy system odprowadzania i oczyszczania ścieków obejmujący części miejscowości Brzezinka, Brzeźnica i Nowe Dwory. Ścieki z tego systemu doprowadzane są do komunalnej oczyszczalni ścieków zlokalizowanej w Brzezince. Oprócz tego systemu funkcjonuje lokalny system odprowadzania i oczyszczania ścieków w miejscowości Kossowa doprowadzający ścieki komunalne z części obszaru tej miejscowości do dwóch lokalnych oczyszczalni ścieków zlokalizowanych w Kossowej oraz lokalny system odprowadzania i oczyszczania ścieków w miejscowości Paszkówka doprowadzający ścieki komunalne z części obszaru tej miejscowości do lokalnej oczyszczalni ścieków zlokalizowanej w tej miejscowości. Oczyszczone ścieki z tych oczyszczalni odprowadzane są w przypadku oczyszczalni ścieków w Brzezince do Kanału Łączany-Skawina a w przypadku oczyszczalni ścieków w Paszkówce do potoku Sosnówka uchodzącego następnie do rzeki Wisły. Natomiast czyszczalnie ścieków w Kossowej pracują w technologii glebowo-korzenno-trzcinowej i nie zachodzi tu konieczność odprowadzania oczyszczonych ścieków. Ogółem w wymienionych wyżej miejscowościach podłączonych jest do tych systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków 485 budynków, co stanowi prawie 21 % ogółu budynków w gminie, w tym w Brzezince 85 budynków (prawie 82 %), Brzeźnicy 175 budynków (ponad 56 %), Nowych Dworach 20 budynków (prawie 18 %), Kossowej 15 budynków (ponad 13 %) i Paszkówce 190 budynków (ponad 91 %).

Ponadto na obszarze gminy funkcjonuje około 215 przydomowych oczyszczalni ścieków, z których ponad 50 % znajduje się w miejscowościach Bęczyn, Kossowa, Sosnowice i Tłuczań. Ogółem obsługują one prawie 10 % budynków zlokalizowanych na obszarze gminy.

Pozostała część zabudowy w gminie nie jest objęta jak na razie zbiorowymi bądź lokalnymi systemami odprowadzania i oczyszczania ścieków. Ścieki komunalne z zabudowy mieszkaniowej, niektórych obiektów użyteczności publicznej oraz z niektórych obiektów działalności usługowo-gospodarczej w ramach tej zabudowy są odprowadzane do różnego typu zbiorników często posiadających przelewy, bądź do

gruntu (doły chłonne) lub do wód powierzchniowych (rowów i cieków). Ścieki sanitarne ze zbiorników są wywożone do oczyszczalni ścieków w Brzezince. W najbliższej przyszłości przewiduje się dalszą rozbudowę systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków bazującego na oczyszczalni ścieków zlokalizowanej w miejscowości Brzezinka. Rozbudowa ta będzie polegać na dalszym podłączaniu do niego istniejącej i nowej zabudowy w ramach jego obecnego zasięgu. Nie wyklucza się też niewielkich jego rozszerzeń Ponadto przewiduje się dalszy rozwój w zakresie liczby przydomowych oczyszczalni ścieków, szczególnie w terenach, gdzie lokalizacja zbiorowych systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków może okazać się nieopłacalna z ekonomicznego punktu widzenia.

Oczyszczalnia ścieków w Brzezince o przepustowości 100 m^3/d (przewidywane jest zwiększenie jej przepustowości do 120-150 m^3/d) położona jest przy Kanale Łączany-Skawina w północnej części tej miejscowości. Oczyszczalnia ta składa się z następujących urządzeń:

- krata;
- zbiornik zlewny ścieków dowożonych;
- osadnik Imhoffa;
- przepompownia technologiczna;
- agregat TMB 1440;
- osadnik wtórny;
- poletka osadowe;
- poletka trzcinowe.

Ścieki z osadnika wstępnego o pojemności 25 m^3 po oddzieleniu opadających zawiesin przepływają do komory czerpnej pompowni wyposażonej również w skrzynię do recyrkulacji ścieków. Z komory za pomocą pompy podawane są na agregat TMB 1440 zawierający napowietrzane złoże biologiczne z tworzywa sztucznego. Procesy biologicznego oczyszczania zachodzą w napowietrzanej błonie biologicznej wytworzonej na powierzchni złoża. Stąd ścieki poprzez perforowaną płytę rozdzielczą przepływają do osadnika wtórnego. Następuje tu klarowanie ścieków oczyszczonych w celu oddzielenia zawiesiny. Nastepnie ścieki oczyszczone przepływają systemem koryt pilastych do skrzyni wpływowej a stąd do Kanału Łączany-Skawina. Osady z osadnika wstępnego i wtórnego odprowadzane są na poletka osadowe gdzie następuje ich odwadnianie

Oczyszczalnie ścieków w Kossowej posiadają przepustowość około 10 m^3/d. Są to biologiczne oczyszczalnie ścieków pracujące w technologii glebowo-korzenno-trzcinowej.

Oczyszczalnia ścieków w Paszkówce posiada przepustowość około 50 m^3/d. Jest to hydrobotaniczna oczyszczalnia ścieków pracująca w technologii mechaniczno-biologicznej.

Omawiane powyżej oczyszczalnie ścieków posiadają pozwolenia wodnoprawne na odprowadzanie oczyszczonych ścieków.

Do podstawowych problemów z zakresu gospodarki ściekowej w gminie należy zaliczyć:

- intensywny rozwój systemów wodociągowych przy niedorozwoju systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków;
- warunki terenowe - zróżnicowana rzeźba terenu utrudniająca grawitacyjne odprowadzenie ścieków z poszczególnych jednostek osadniczych (konieczność budowy licznych przepompowni, kolektorów tłocznych albo małych lub indywidualnych oczyszczalni ścieków);
- znaczne rozciągnięcie i rozproszenie zabudowy utrudniające realizację zbiorowych systemów kanalizacyjnych oraz podnoszące koszty ich wykonania.

Brak zbiorowych lub lokalnych sieci kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni ścieków na przeważającym obszarze gminy jest przyczyną niższego standardu zamieszkania części mieszkańców gminy Brzeźnica oraz ogranicza atrakcyjność działek budowlanych a także rozwój działalności gospodarczej i usługowej. Aktualny stan gospodarki ściekowej w gminie może stanowić zagrożenia dla środowiska w szczególności dla zanieczyszczenia wód podziemnych i powierzchniowych. Dotyczy to szczególnie zabudowy, z której ścieki sanitarne są odprowadzane do dołów chłonnych (gruntu) lub osadników przelewowych. Dodatkowym, choć zmniejszającym się w ostatnim czasie, zagrożeniem jest rolnicze wykorzystanie słabo przefermentowanych zanieczyszczeń z gnojowników i szamb.

Gospodarka odpadami

Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach określa podstawowe zadania gminy oraz obowiązki właścicieli nieruchomości dotyczące utrzymania czystości i porządku a także warunki wykonywania działalności w zakresie odbierania

odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów jak również warunki udzielania zezwoleń podmiotom świadczącym usługi w zakresie ustawowo uregulowanym. Gminy zapewniają czystość i porządek na swoim terenie i tworzą warunki niezbędne do ich utrzymania, a w szczególności:

- tworzą warunki do wykonywania prac związanych z utrzymaniem czystości i porządku na terenie gminy lub zapewniają wykonanie tych prac przez tworzenie odpowiednich jednostek organizacyjnych;
- zapewniają budowę, utrzymanie i eksploatację własnych lub wspólnych z innymi gminami:
  - regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych,
  - stacji zlewnych, w przypadku gdy podłączenie wszystkich nieruchomości do sieci kanalizacyjnej jest niemożliwe lub powoduje nadmierne koszty,
  - instalacji i urządzeń do zbierania, transportu i unieszkodliwiania zwłok zwierzęcych lub ich części,
  - szaletów publicznych;
- obejmują wszystkich właścicieli nieruchomości na terenie gminy systemem gospodarowania odpadami komunalnymi;
- nadzorują gospodarowanie odpadami komunalnymi, w tym realizację zadań powierzonych podmiotom odbierającym odpady komunalne od właścicieli nieruchomości;
- ustanawiają selektywne zbieranie odpadów komunalnych obejmujące co najmniej następujące frakcje odpadów: papieru, metalu, tworzywa sztucznego, szkła i opakowań wielomateriałowych oraz odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, w tym odpadów opakowaniowych ulegających biodegradacji;
- tworzą punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych w sposób zapewniający łatwy dostęp dla wszystkich mieszkańców gminy, w tym wskazują miejsca, w których mogą być prowadzone zbiórki zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzącego z gospodarstw domowych;
- zapewniają osiągnięcie odpowiednich poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami oraz ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania;
- prowadzą działania informacyjne i edukacyjne w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi, w szczególności w zakresie selektywnego zbierania odpadów komunalnych;
- udostępniają na stronie internetowej urzędu gminy oraz w sposób zwyczajowo przyjęty informacje o:

- podmiotach odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości z terenu danej gminy, zawierające firmę, oznaczenie siedziby i adres albo imię, nazwisko i adres podmiotu odbierającego odpady komunalne od właścicieli nieruchomości,
- miejscach zagospodarowania przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości z terenu danej gminy zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania,
- osiągniętych przez gminę oraz podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, które nie działają na podstawie umowy, o której mowa przepisach odrębnych, i nie świadczą takiej usługi w trybie zamówienia z wolnej ręki, o którym mowa w przepisach odrębnych, w danym roku kalendarzowym wymaganych poziomach recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami oraz ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania,
- punktach selektywnego zbierania odpadów komunalnych, zawierające: firmę, oznaczenie siedziby i adres albo imię, nazwisko i adres prowadzącego punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych, adresy punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych na terenie danej gminy, wraz ze wskazaniem godzin przyjmowania odpadów;
- zbierających zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny pochodzący z gospodarstw domowych, o których mowa w przepisach odrębnych, zawierające: firmę, oznaczenie siedziby i adres albo imię, nazwisko i adres zbierającego zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, adresy punktów zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego na terenie danej gminy;

- dokonują corocznej analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi, w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym:
  - możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania,
  - potrzeb inwestycyjnych związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi,

- kosztów poniesionych w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych,
- liczby mieszkańców,
- liczby właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w przepisach odrębnych, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w przepisach odrębnych,
- ilości odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy,
- ilości zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania odbieranych z terenu gminy;

- zapobiegają zanieczyszczaniu ulic, placów i terenów otwartych, w szczególności przez: zbieranie i pozbywanie się, z zastrzeżeniem przepisów odrębnych, błota, śniegu, lodu oraz innych zanieczyszczeń uprzątniętych z chodników przez właścicieli nieruchomości oraz odpadów zgromadzonych w przeznaczonych do tego celu pojemnikach ustawionych na chodniku;
- utrzymują czystość i porządek na przystankach komunikacyjnych, których właścicielem lub zarządzającym jest gmina oraz które są położone na jej obszarze przy drogach publicznych bez względu na kategorię tych dróg;
- określają wymagania wobec osób utrzymujących zwierzęta domowe w zakresie bezpieczeństwa i czystości w miejscach publicznych;
- organizują ochronę przed bezdomnymi zwierzętami na zasadach określonych w odrębnych przepisach;
- zapewniają zbieranie, transport i unieszkodliwianie zwłok bezdomnych zwierząt lub ich części oraz współdziałają z przedsiębiorcami podejmującymi działalność w tym zakresie;
- znakują obszary dotknięte lub zagrożone chorobą zakaźną zwierząt.

Z punktu widzenia prawidłowej gospodarki odpadami w gminie najistotniejsze jest stworzenie warunków do:

- budowy i utrzymania własnych (lub wspólnych z innymi gminami) regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych;
- selektywnej zbiórki, segregacji i składowania odpadów;
- budowy i utrzymania grzebalisk i miejsc padłej zwierzyny.

Na obszarze gminy Brzeźnica większość odpadów stanowią odpady komunalne związane z zamieszkaniem i działalnością gospodarczą jej mieszkańców. Ich charakterystyczną cechą jest stosunkowo niski udział odpadów organicznych, dość

duży udział odpadów wielkorozmiarowych (zużyte pralki, telewizory i inne urządzenia gospodarstw domowych). Rozwój różnorodnej działalności usługowo-produkcyjnej przyczynia się do wzrostu ogólnej liczby produkowanych odpadów, w tym w szczególności odpadów niebezpiecznych. Źródłem odpadów niebezpiecznych są przede wszystkim stacje paliw, warsztaty samochodowe oferujące usługi blacharskie i lakiernicze, przychodnie lekarskie, przychodnie weterynaryjne.

Program ochrony środowiska dla gminy Brzeźnica zakłada następujące priorytety w ramach aktywnej polityki dotyczącej gospodarki odpadami:

- podnoszenie świadomości społecznej obywateli, w szczególności w zakresie minimalizacji wytwarzania odpadów;
- wprowadzanie systemowej gospodarki odpadami komunalnymi w układzie ponadlokalnym;
- utrzymanie przez gminę kontroli nad zakładami przetwarzania odpadów komunalnych, co jest istotne z punktu widzenia rozwoju racjonalnej gospodarki odpadami, poprzez udział w Związku Gmin;
- wdrażanie nowoczesnych technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów;
- wprowadzenie a następnie podnoszenie skuteczności selektywnej zbiórki odpadów ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju selektywnej zbiórki odpadów komunalnych ulegających biodegradacji;
- wdrażanie selektywnej zbiórki odpadów wielkogabarytowych, budowlanych i niebezpiecznych;
- redukcja w odpadach kierowanych na składowiska zawartości składników biodegradowalnych.

Zaopatrzenie w gaz

Najistotniejsze uwarunkowania przestrzenne stwarzają gazociągi wysokoprężne. Przez miejscowości Sosnowice, Brzezinka, Brzeźnica, Nowe Dwory i Kossowa przebiega trasa gazociągu wysokoprężnego o średnicy 500 mm relacji Skawina – Brzeźnica – Oświęcim. Gazociąg ten jest zarazem podstawowym źródłem zaopatrzenia gminy w gaz, poprzez Stację Redukcyjno-Pomiarową I-go stopnia zlokalizowaną w Brzeźnicy. Ponadto od wyżej wymienionego gazociągu odgałęzia się w miejscowości Brzeźnica i przebiega w kierunku południowym przez miejscowości Brzezinka, Kopytówka i Marcyporęba gazociąg wysokoprężny o średnicy 250 mm relacji Brzeźnica – Wysoka – Babica. Wzdłuż wymienionych wyżej gazociągów oraz wokół stacji redukcyjno-pomiarowej niezbędne jest zachowanie stref ograniczonego użytkowania terenu. Mają one zmienne wymiary, zależne od rodzaju sąsiadujących z gazociągiem obiektów. W przypadku gazociągów, o wymienionych powyżej

parametrach, podstawowa odległość gazociągu od obrysów obiektów terenowych jest następująca:

- 20 m – od rzutu budynku mieszkalnego zabudowy jedno- i wielorodzinnej;
- 35 m – od granicy terenu, na którym zlokalizowane są budynki użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego.

Między obiektami terenowymi a gazociągami średnioprężnymi również powinny być utrzymane odległości podstawowe – zgodnie z obowiązującymi przepisami. W przypadku budynków odległość ta wynosi 1,5 m od rzutu budynku na poziomie terenu. Gazociągi średnioprężne nie stwarzają zatem istotnych uwarunkowań przestrzennych.

Gaz w gminie Brzeźnica jest rozprowadzany siecią gazociągów średnioprężnych. Poziom zaopatrzenia w gaz poszczególnych miejscowościach gminy Brzeźnica jest bardzo wysoki, bowiem ponad 90 % budynków mieszkalnych w gminie jest podłączonych do sieci gazowej. Najwięcej budynków mieszkalnych zaopatrywanych w gaz sieciowy jest w Brzeźnicy i Łączanach. Najmniej w Marcyporębie i Wyźrale.
Polska południowa jest regionem wyróżniającym się – na tle całego kraju – dobrym zaopatrzeniem w gaz. Powyższe stwierdzenie można odnieść również do gminy Brzeźnica. Wszystkie miejscowości gminy są wyposażone w sieć gazową. Tym niemniej, w niektórych miejscowościach gminy, zwłaszcza w jej południowej i południowo-zachodniej części (Marcyporęba, Wyźrał) obserwuje się, niższy od przeciętnego w gminie, odsetek gospodarstw korzystających z gazu sieciowego.
Wśród przyczyn tego stanu można wymienić następujące uwarunkowania, oba mające podłoże ekonomiczne:

- duży udział zabudowy rozproszonej – co wydłuża sieć rozdzielczą i zwiększa koszty doprowadzenia gazu do odbiorcy, z reguły partycypującego w tych kosztach;
- niekiedy można zauważyć, zwłaszcza na terenach wiejskich, że mieszkańcy nie decydują się na korzystanie z gazu sieciowego (nawet łatwo dostępnego), gdyż opłaty taryfowe przekraczają ich możliwości finansowe.

Uwarunkowaniami sprzyjającymi rozwojowi w zakresie zaopatrzenia w gaz są przede wszystkim:

- położenie źródła zaopatrzenia w gaz na obszarze gminy (stacja redukcyjno-pomiarowa);
- bardzo dobrze rozwinięta sieć gazociągów średnioprężnych na terenie gminy;

- możliwość awaryjnego zasilania odbiorców na terenie gminy w sytuacjach kryzysowych ze Stacji Redukcyjno-Pomiarowej I-go stopnia w Spytkowicach.

Elektroenergetyka

Najistotniejsze uwarunkowania przestrzenne stwarzają napowietrzne linie energetyczne wysokiego i średniego napięcia. Przez obszar gminy Brzeźnica przebiegają napowietrzne linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia, mające znaczenie regionalne:

- linia 400 kV relacji Skawina – Byczyna;
- dwutorowa linia 110 kV relacji Skawina – Graboszyce oraz relacji Borek Szlachecki – Zator.

Ponadto na terenie gminy funkcjonuje sieć linii napowietrzno – kablowych wraz ze stacjami transformatorowymi 15/0,4 kV.

Wzdłuż napowietrznych linii elektroenergetycznych powinien pozostać wolny od zabudowy pas terenu o szerokości:

- 66 m – wzdłuż linii 400 kV (po 33 m z każdej strony osi trasy linii);
- 29 m – wzdłuż linii 110 kV (po 14,5 m z każdej strony osi trasy linii);
- 15 m – wzdłuż linii 15 kV (po 7,5 m z każdej strony osi trasy linii).

Wokół stacji transformatorowych 15/0,4 kV – obszar o promieniu 5,0 m od napowietrznej stacji transformatorowej słupowej.

Podane wielkości należy traktować jako orientacyjne, bowiem dokładny rozmiar strefy technicznej (ograniczonego użytkowania terenu) zależy od takich lokalnych czynników jak odległość przewodu linii od planowanej zabudowy czy wysokość i konstrukcja słupa linii. Zarówno wysokość zawieszenia przewodu nad poziomem terenu, jak i rodzaj słupa są zmienne na trasie linii elektroenergetycznej.

Źródła zaopatrzenia gminy Brzeźnica w energię elektryczną są usytuowane wyłącznie poza obszarem gminy. Energia elektryczna z tych źródeł (przede wszystkim z GPZ Zator a także z GPZ Wadowice) jest doprowadzana linami napowietrznymi średniego napięcia 15 kV do stacji transformatorowych 15/0,4 kV, rozmieszczonych w poszczególnych miejscowościach gminy, a następnie dostarczana odbiorcom siecią rozdzielczą niskiego napięcia 0,4 kV.

Do diagnozy stanu istniejącego posłużono się analizą dostępnej mocy szczytowej na przyłączu (przypadającej na jednego mieszkańca i jedno gospodarstwo). Analizę przeprowadzono wykorzystując dane stacji transformatorowych z obszaru gminy.

Przyjęty parametr - dostępna moc szczytowa - lepiej pozwala oszacować jakość zaopatrzenia w energię elektryczną niż np. przeciętne zużycie energii elektrycznej na

jednego mieszkańca. Wiąże się to z obserwowanym zjawiskiem malejącego zużycia energii elektrycznej (dzięki racjonalizacji użytkowania i wskutek rosnących cen energii). Równocześnie wzrasta liczba odbiorników energii charakteryzujących się dużym, lecz krótkotrwałym poborem mocy.

Z przeprowadzonej analizy można wysnuć następujące wnioski:

- na obszarze gminy występuje duże zróżnicowanie w zaopatrzeniu w energię elektryczną; najmniejszą mocą szczytową na mieszkańca (gospodarstwo) dysponują miejscowości Chrząstowice, Kopytówka, Brzezinka, Bęczyn i Łączany (przeciętna moc szczytowa znacznie niższa od średniej dla gminy); Paszkówka, Sosnowice, Półwieś i Wyźrał mają do dyspozycji moc większą od poprzednio wymienionych, lecz również niższą od średniej dla gminy; w Brzeźnicy, Tłuczani, Nowych Dworach, Kossowej i Marcyporębie moc szczytowa jest większa od przeciętnej dla gminy;
- przeciętny dla całej gminy wskaźnik mocy szczytowej, przypadającej na gospodarstwo, wynosi nieomal 4,5 kW, jest zatem mniejszy od normatywu, przyjmowanego dla gospodarstw wiejskich na terenach objętych studium i wynoszącego 5,0 kW;
- na obszarze gminy Brzeźnica jest około 70 % budynków w zabudowie zagrodowej - pozostałe to na ogół budynki mieszkalne w zabudowie jednorodzinnej; dla tego rodzaju zabudowy przyjmuje się wskaźniki od 5,68 kW na gospodarstwo domowe (1,19 kW na mieszkańca) do 9,72 kW na gospodarstwo (2,02 kW na mieszkańca) - zależnie od założonego modelu energetycznego (przeciętnego wyposażenia gospodarstwa w odbiorniki energii elektrycznej);
- z porównania przytoczonych wskaźników z rezultatami obliczeń wynika, że w miejscowościach o najniższej w gminie przeciętnej mocy szczytowej (Chrząstowice, Kopytówka, Brzezinka, Bęczyn, Łączany) może występować deficyt mocy;
- w gminie Brzeźnica blisko 71 % gospodarstw rolnych jest wyposażonych w sieć trójfazową 3x380/220V; oznacza to zarazem, że pozostałe 29 % gospodarstw rolnych ma znacznie ograniczone możliwości korzystania z urządzeń i sprzętu zmechanizowanego do produkcji rolnej.

W związku z powyższym do uwarunkowań ograniczających rozwój w tym zakresie zaliczono:

- niedoinwestowanie systemu zaopatrzenia w energię elektryczną, w tym przede wszystkim:

- niedostatecznie rozwinięta i o niewystarczających parametrach elektro-energetycznych sieć rozdzielcza,
- zbyt mała ilość stacji transformatorowych 15/0,4 kV;

- duży udział zabudowy rozproszonej - co wydłuża długość linii sieci rozdzielczej i jest jedną z przyczyn nadmiernych spadków napięć.

Do uwarunkowań sprzyjających rozwojowi w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną należy zaliczyć przede wszystkim:

- bardzo ograniczony, nie obejmujący całej gminy, charakter występujących obecnie niedoborów w zaopatrzeniu w energię elektryczną;
- dokładne rozpoznanie niezadowalającego stanu zaopatrzenia gminy w energię elektryczną przez dostawcę energii i planowana rozbudowa sieci rozdzielczej średniego napięcia na niektórych terenach, na których występuje deficyt mocy (w tym przystosowanie wszystkich stacji transformatorowo-rozdzielczych do znamionowej mocy 250 kVA;
- korzystne warunki terenowe do rozwoju elektroenergetycznej sieci rozdzielczej;
- położenie gminy w tej części Polski, w której koncentruje się znacząca część krajowej produkcji energii elektrycznej i w konsekwencji bliskość dużych źródeł energii (najbliższe to elektrownie w Skawinie, Jaworznie i Sierszy).

Telekomunikacja

Wyniki przeprowadzonej analizy ilości abonentów telefonii przewodowej w poszczególnych miejscowościach gminy i dla całej gminy wskazują na następujące wnioski:

- średnia liczba abonentów telefonii przewodowej na 1000 mieszkańców w całej gminie jest większa od średnich w gminach wiejskich województwa małopolskiego i jest także większa od średniej ogólnopolskiej dla gmin wiejskich;
- mieszkańcy gminy, mają stosunkowo dobre, jak na warunki krajowe, możliwości korzystania z usług telefonii przewodowej.

Usługi w tym zakresie świadczone są przez różnych operatorów telekomunikacyjnych, co sprawia, że w wyniku konkurowania ich na rynku usług telekomunikacyjnych, można zaobserwować spadek cen ich świadczenia.

Z kolei praktycznie cały obszar gminy objęty jest zasięgiem sieci telefonii komórkowej. W związku z kolejną serią koncesji udzielonych operatorom telefonii komórkowej spodziewany jest dalszy wzrost liczby abonentów poszczególnych sieci i dalszy wzrost zasięgu ich działania.

Biorąc pod uwagę dynamiczny rozwój sieci telefonii komórkowych, można przyjąć, że objęcie zasięgiem wszystkich sieci komórkowych obszarów gminy o gęstszym zaludnieniu oraz położonych wzdłuż głównych traktów komunikacyjnych, jest tylko kwestią czasu. Czynnikiem szczególnie sprzyjającym rozwojowi usług telefonii komórkowej jest działanie operatorów tych sieci w warunkach wolnorynkowych oraz znaczna konkurencyjność w stosunku do operatorów sieci telefonii przewodowej działających na terenie gminy.

Powyższe fakty mają również bardzo istotne znaczenie dla możliwości świadczenia na terenie gminy usług związanych z dostępnością do Internetu. Mnogość operatorów daje różne możliwości w tym zakresie a konkurencja na rynku mniejsze opłaty za korzystanie z tego rodzaju usług.

2.9. ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

Wśród potencjalnych zadań rządowych i wojewódzkich wymienionych w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego, uchwalonym przez Sejmik Województwa Małopolskiego 22 grudnia 2003 roku nie występuje żadne zadanie dotyczące lub mające być realizowane na obszarze gminy Brzeźnica.

2.10. SYNTEZA UWARUNKOWAŃ ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

2.10.1. Uwarunkowania sprzyjające rozwojowi przestrzennemu gminy

- Gmina Brzeźnica jest korzystnie położona w stosunku do krajowego systemu komunikacyjnego. Przez gminę przebiega droga krajowa nr 44 dająca możliwość poprzez aglomerację krakowska na wschodzie oraz konurbację śląską na północnym-zachodzie i zachodzie dogodnych powiązań głównie na kierunku wschód-zachód (autostrada A4), a także w kierunku północ-południe (autostrada A1). Ze wschodu na zachód przebiega przez gminę dwutorowa zelektryfikowana linia kolejowa. W chwili obecnej na linii tej odbywa się jedynie kolejowy ruch towarowy. Przez gminę przebiega również żeglowny Kanał Łączany-Skawina, który oprócz doprowadzenia wody do elektrociepłowni w Skawinie jest również drogą wodną na odcinku Górnej Wisły.
- Przez północną część gminy, z zachodu na wschód, przebiega korytarz ekologiczny Górnej Wisły o znaczeniu międzynarodowym, łączący ekologicznie - podgórskie i beskidzkie tereny Beskidu Śląskiego z terenami Obszaru

Krakowskiego. Jego znaczące walory przyrodnicze i krajobrazowe mogą mieć istotne znaczenie dla rozwoju rekreacji i wypoczynku na obszarze gminy.

- Cała gmina jest w miarę korzystnie położona w stosunku do najbliższych, ponadlokalnych ośrodków administracyjno-usługowego, jakimi są aglomeracja krakowska oraz konurbacja śląska oraz miasto powiatowe Wadowice. Tradycje miasta Wadowice oraz fakt, że wywodzi się z niego Papież Jan Paweł II i związany z tym stale wzrastający ruch turystyczny (w tym głównie pielgrzymkowy) mogą stworzyć możliwości rozwoju w Brzeźnicy bazy noclegowej, służącej jego obsłudze.
- Obszar gminy Brzeźnica jest stosunkowo korzystnie położony w stosunku do krajowego systemu zaopatrzenia w gaz. Przebiegające przez obszar gminy oraz w jej sąsiedztwie gazociągi wysokoprężne zaopatrujące w gaz Polskę Południową tworzą system pierścieniowy, dający możliwości awaryjnego zasilania z różnych kierunków w sytuacjach ekstremalnych.
- Gmina położona jest korzystnie w stosunku do dużych źródeł energii w Polsce Południowej (elektrownie w Skawinie, Sierszy, Jaworznie) oraz stosunkowo niedaleko od stacji elektroenergetycznych (GPZ Wadowice, GPZ Zator).
- Gmina posiada dobrze rozwiniętą sieć gazociągów średnioprężnych i niskoprężnych obejmujących wszystkie jej miejscowości. Bliskość stacji gazowej stanowiącej źródło zaopatrzenia w gaz stwarza możliwości zaspokojenia zwiększonych potrzeb na dostawy gazu i korzystne warunki inwestowania na terenie gminy. Podobnie rzecz ma się z zaopatrzeniem w energię elektryczną. Wszystkie stacje transformatorowo-rozdzielcze są przystosowane do wymiany – w razie potrzeby – istniejących transformatorów na większe (do mocy 250 kVA).
- Na terenie gminy znajdują się znaczne rezerwy terenów przeznaczonych w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego pod zainwestowanie, posiadające zgodę na wyłączenie z produkcji rolnej.
- Na terenie gminy prowadzone są prace realizacyjne oraz koncepcyjne zmierzające do rozwiązania problemu odprowadzania i oczyszczania ścieków oraz zbierania i utylizacji odpadów.

2.10.2. Uwarunkowania ograniczające rozwój przestrzenny gminy

- Parametry niektórych zewnętrznych powiązań komunikacyjnych gminy, zarówno drogowych (szczególnie w zakresie dróg powiatowych) jak i kolejowych nie są na wystarczająco wysokim poziomie. Nie najwyższa jakość techniczna dróg powiatowych połączona z nasilającym się ruchem tranzytowym przez gminę oraz

pogarszające się parametry dostępu do drogi krajowej nr 44 na terenie Brzeźnicy i okolic, a także brak ruchu osobowego na linii kolejowej ograniczają, choć w stosunkowo niedużym stopniu, możliwości dostępności gminy z zewnątrz.

- Znaczna część obszaru gminy położona jest w terenie zagrożenia powodziowego w przypadku przerwania obwałowań rzeki Wisły. Na znacznej powierzchni obszaru gminy występuje duża ilość osuwisk o różnym stopniu aktywności oraz terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi. Może to stwarzać istotne bariery i ograniczenia w rozwoju zabudowy i zainwestowania w gminie.
- Gmina Brzeźnica, tak jak większość podobnych gmin na obszarze kraju, charakteryzuje się niewystarczającym zainwestowaniem systemu infrastruktury technicznej w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków, co przy równoczesnej dynamice procesów inwestycyjnych prowadzi do pogłębiania się tak zwanej „luki infrastrukturalnej". Może to nieść za sobą zagrożenie dla walorów środowiska przyrodniczego gminy oraz wydatnie utrudnić inwestowanie na obszarze gminy w najbliższym czasie.
- Lokalny układ komunikacyjny gminy charakteryzuje się wysoką dekapitalizacją majątku, czego efektem są zła jakość techniczna nawierzchni oraz niskie parametry techniczne (małe promienie łuków, duże spadki podłużne) dróg. W efekcie powoduje to zmniejszenie bezpieczeństwa ruchu na terenie gminy.
- Nadal stosunkowo wysoki procent ludności gminy utrzymuje się z rolnictwa, co w połączeniu z jego niską produktywnością prowadzi do stopniowej pauperyzacji społeczeństwa. Może to rzutować na jego zdolności inwestycyjne w najbliższych latach. Także niewielka ilość miejsc pracy w sektorze produkcji i usług na terenie gminy prowadzi w efekcie do pogłębiania się tego procesu.

3. KIERUNKI ROZWOJU PRZESTRZENNEGO GMINY

3.1. GŁÓWNE KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY

3.1.1. Cel główny rozwoju gminy Brzeźnica

Uwzględniając uwarunkowania rozwoju oraz zamierzenia samorządu i aspiracje społeczności lokalnej przyjmuje się **cel główny rozwoju przestrzennego** gminy w brzmieniu:

Stały wzrost standardów życia mieszkańców gminy w oparciu o racjonalne wykorzystanie zasobów gminy zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.

Potencjalnie korzystne powiązania funkcjonalno-przestrzenne z otoczeniem oraz położenie w sąsiedztwie ponadlokalnych ośrodków życia społeczno-gospodarczego i usługowego, jakimi są Aglomeracja Krakowska na północnym-wschodzie i miasto Wadowice na południowym-zachodzie, a także konieczność tworzenia nowych miejsc pracy i źródeł dochodów mieszkańców, to główne czynniki wpływające na kierunki rozwoju gminy.

Perspektyw dalszego rozwoju gminy należy upatrywać w promowaniu aktywności gospodarczej społeczności lokalnej oraz w przyciąganiu różnorodnych rodzajów działalności gospodarczej, wytwórczej i usługowej, które znajdą na obszarze gminy dogodne warunki do inwestowania i dobry klimat społeczny. Towarzyszyć temu powinno stałe zwiększanie standardów zamieszkania i obsługi infrastrukturą techniczną i społeczną, a także tworzenie warunków do harmonijnego kształtowania ładu przestrzennego na obszarze gminy. Jakościowy kierunek rozwoju gminy stworzy możliwości poprawy jakości życia mieszkańców.

Przyjęcie zasady zrównoważonego rozwoju w działaniach zmierzających do osiągnięcia przyjętego celu oznacza trwałe dążenie do zachowania równowagi pomiędzy procesami związanymi z wykorzystaniem zasobów gminy przez wszystkich użytkowników przestrzeni a prawidłowym funkcjonowaniem środowiska naturalnego.

3.1.2. Główne kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy

Zakłada się następujące główne kierunki zmian w strukturze przestrzennej Gminy Brzeźnica oraz w przeznaczeniu terenów:

- rozwój budownictwa mieszkaniowego i usług poprzez podnoszenie rangi funkcji mieszkaniowo-usługowej gminy;

- utrzymanie funkcji i podnoszenie jakości przestrzeni w centrum administracyjnym i usługowym w Brzeźnicy;
- kreowanie przestrzeni publicznych o wysokich standardach urbanistycznych w ramach centrum administracyjnego i usługowego w Brzeźnicy oraz w miarę potrzeb w pozostałych miejscowościach gminy;
- wyznaczenie obszarów zapewniających rozwój gospodarczy Gminy Brzeźnica, w tym ustanowienie stref działalności gospodarczej wzdłuż istniejącej drogi krajowej nr 44 i w jej pobliżu, szczególnie w miejscowościach Brzeźnica i Brzezinka;
- wykorzystanie atrakcyjnych krajobrazowo terenów dla rozwoju usług turystyki i rekreacji indywidualnej, szczególnie w południowej części miejscowości Marcyporęba;
- utrzymanie funkcji rolniczej gminy na obszarach do tego predysponowanych poprzez zachowanie przestrzeni dla rozwoju rolnictwa i tworzenie warunków dla produkcji rolno-hodowlanej (szczególnie w obszarach o stosunkowo wysokich klasach bonitacyjnych gleb);
- systematyczne uzupełnienie i dalsza rozbudowa systemów infrastruktury technicznej i drogowej w gminie,

Główne kierunki zmian w strukturze przestrzennej Gminy Brzeźnica są spójne z celami strategicznymi określonymi w Strategii Rozwoju Gminy Brzeźnica, a studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego zapewnia warunki sprzyjające ich realizacji. Z punktu widzenia interesów społeczności lokalnej gminy, jako podstawę formułowania ustaleń studium przyjmuje się następujące **cele operacyjne** wynikające ze strategii rozwoju gminy w następujących sferach:

- społecznej,
- ekonomicznej,
- przyrodniczej,
- kulturowej,
- przestrzennej.

W sferze społecznej:

- Zapewnienie obsługi mieszkańców w zakresie usług publicznych na poziomie akceptowanych standardów jakościowych i ilościowych.
- Zapewnienie młodzieży możliwości ogólnego, wszechstronnego wykształcenia, w sposób pozwalający na znalezienie w przyszłości zatrudnienia.

- Utworzenie atrakcyjnych przestrzeni publicznych służących integracji społeczności lokalnej oraz zaspokajaniu potrzeb mieszkańców w dziedzinie usług, wypoczynku i rekreacji indywidualnej.
- Tworzenie dogodnych warunków dla realizacji twórczych potrzeb i aspiracji mieszkańców.
- Tworzenie warunków dla włączenia się w życie gminy osób o ograniczonej sprawności.
- Pomoc w możliwości uzyskania nowych kwalifikacji osobom bezrobotnym.

W sferze ekonomicznej:

- Umożliwienie i pomoc w rozwoju lokalnego rynku zatrudnienia i biznesu.
- Tworzenie warunków dla lokalizacji potencjalnych inwestycji strategicznych generujących nowe miejsca pracy i dochody do budżetu gminy.
- Tworzenie warunków dla rozwoju usług z zakresu turystyki i wypoczynku.
- Przekształcanie rolnictwa w kierunku uzyskania standardów europejskich produkcji rolnej.

W sferze przyrodniczej:

- Zachowanie istniejących wartości środowiska przyrodniczego, w szczególności na terenie obszaru projektowanego rezerwatu przyrody „Burzynek" oraz w ciągu ekologicznym doliny Wisły, a także w południowych, zalesionych obszarach gminy.
- Redukcja uciążliwości dla środowiska przyrodniczego wynikających z rozwoju przestrzennego, w szczególności z rozwoju zabudowy mieszkaniowej, usługowej i produkcyjnej.
- Minimalizacja strat w przypadku wystąpienia powodzi i ruchów masowych ziemi.

W sferze kulturowej:

- Zachowanie i wyeksponowanie istniejących zasobów dziedzictwa kulturowego i krajobrazu, ochrona obiektów i zespołów zabytkowych z umożliwieniem w miarę możliwości ich racjonalnego wykorzystania dla funkcji mieszkaniowych lub turystycznych oraz ochrona stanowisk archeologicznych.
- Harmonijne kształtowanie współczesnej zabudowy, dbałość o ład przestrzenny, nawiązywanie gabarytem i formą architektoniczną do tradycji lokalnych w tym zakresie, szczególnie w obszarach o wysokich wartościach kulturowych.
- Zachowanie terenów otwartych o wysokich wartościach krajobrazowych i ich ochrona przed nadmierną zabudową.

W sferze przestrzennej:

- **w zakresie struktury przestrzennej:**
  - Utrzymanie, aktywizacja i stałe podnoszenie jakości przestrzeni (w tym przestrzeni publicznych) w centrum administracyjno-usługowym gminy w Brzeźnicy.
  - Wykreowanie lokalnych centrów usługowych, szczególnie w miejscowościach najbardziej do tego celu aktualnie predysponowanych jakimi są Łączany i Paszkówka.
  - Harmonijne kształtowanie systemu zabudowy w oparciu o istniejącą zabudowę mieszkaniową, usługową i produkcyjną i nowe tereny przeznaczone pod zainwestowanie, szczególnie związane z rozwojem gospodarczym gminy.
  - Dążenie do utrzymania ciągłego systemu obszarów przyrodniczo czynnych stanowiących powiązania przestrzenne pomiędzy obszarami objętymi ochroną prawna na poziomie ponadlokalnym i lokalnym.
  - Rozwój usług turystycznych w oparciu o istniejące zasoby jakimi są rzeka Wisła i Kanał Łaczany-Skawina oraz atrakcyjne przyrodniczo tereny leśne w południowej części gminy a także umożliwienie tworzenia obiektów rekreacji indywidualnej w harmonii z tymi zasobami.
  - Ochrona przed nadmierna zabudową terenów otwartych, a w szczególności terenów intensywnie użytkowanych rolniczo.
- **w zakresie transportu:**
  - Modernizacja i rozbudowa podstawowego głównego układu drogowego gminy.
  - Zapewnienie optymalnych warunków ewakuacji ludności i mienia z obszarów zagrożonych zalaniem w przypadku wystąpienia powodzi.
  - Dążenie do budowy przeprawy mostowej przez rzekę Wisłę pomiędzy miejscowościami Brzeźnica i Czernichów w celu poprawy dostępności do Aglomeracji Krakowskiej.
- **w zakresie infrastruktury technicznej (w tym komunalnej):**
  - Poprawa standardu świadczonych usług; w tym zwiększenie niezawodności działania systemów infrastruktury technicznej, szczególnie pozostającej w sferze działań własnych gminy.

- Dalsza rozbudowa systemów infrastruktury technicznej na obszarach istniejącej zabudowy oraz na potencjalnych obszarach rozwoju zainwestowania.
- Stałe podnoszenie jakości systemu zbierania, składowania i utylizacji odpadów.
- Minimalizacja potencjalnych szkód w systemach infrastruktury technicznej na obszarach zagrożonych zalaniem w przypadku wystąpienia powodzi i zagrożonych ruchami masowymi ziemi.

- **w zakresie infrastruktury społecznej:**
  - Dalsze polepszanie wyposażenia gminy w podstawowe usługi publiczne.
  - Dostosowanie istniejącej infrastruktury społecznej do nowych potrzeb związanych z zachodzącymi zmianami społecznymi (w szczególności w zakresie oświaty i służby zdrowia).
  - Zapewnienie mieszkańcom równego dostępu do obiektów oświaty, kultury, służby zdrowia itp.
  - Wyposażenie gminy w obiekty sportu i rekreacji pozwalające na aktywne spędzenie wolnego czasu oraz poprawę stanu zdrowia mieszkańców.

3.1.3. Polityka ponadlokalna na obszarze gminy Brzeźnica

Potencjalne zadania rządowe

Modernizacja drogi krajowej nr 44 wraz z rozważeniem budowy obwodnicy Brzeźnicy w jej ciągu. Może to być związane z ewentualnym wytyczeniem nowej trasy drogi krajowej nr 44 na terenie niektórych miejscowości gminy Brzeźnica.

Cele i kierunki regionalnej polityki przestrzennej

- Zrównoważony rozwój przestrzenny Gminy.
- Ochrona środowiska przyrodniczego i kulturowego.
- Modernizacja i rozwój infrastruktury technicznej.
- Ochrona gruntów rolnych o najwyższych klasach bonitacyjnych gleb.

Zadania polityki regionalnej (przy współdziałaniu samorządu gminnego) na obszarze gminy Brzeźnica

- Ochrona środowiska przyrodniczego na obszarze gminy poprzez utworzenie rezerwatu „Burzynek”.
- Ochrona korytarza ekologicznego o znaczeniu krajowym rzeki Wisły.
- Modernizacja systemu komunikacyjnego o znaczeniu ponadlokalnym.
- Prowadzenie prawidłowej gospodarki wodno-ściekowej.

- Ochrona gruntów rolnych o wysokich klasach bonitacyjnych gleb.

Powiązania obszaru gminy Brzeźnica z gminami sąsiednimi

Mając na uwadze politykę przestrzenną i kierunki rozwoju przestrzennego gminy Brzeźnica, określone w niniejszym „Studium", zwraca się uwagę na występujące uwarunkowania i powiązania na styku z obszarami położonymi w gminach sąsiednich.

Ustalenia na styku z gminą miejsko-wiejską Wadowice:

Z gminą miejsko-wiejską Wadowice graniczą miejscowości: Marcyporęba, Kopytowka i Bęczyn. Ustalenia studium przewidują na styku gmin:

- W zakresie powiązań przestrzennych:
  - tereny zabudowy mieszkaniowej, usługowej i zagrodowej,
  - tereny rolne,
  - tereny leśne,
  - korytarz ekologiczny o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym,
  - obszary osuwisk nieaktywnych.
- W zakresie komunikacji powiązania poprzez:
  - istniejącą drogę powiatową nr 1782K (Kalwaria Zebrzydowska–Wysoka–Stanisław Górny–Marcyporęba–Brzeźnica),
  - istniejące drogi gminne.
- W zakresie infrastruktury technicznej powiązania poprzez:
  - istniejący gazociąg wysokiego ciśnienia ø250 mm (Brzeźnica–Wysoka–Babica),
  - istniejące napowietrzne linie elektroenergetyczne średniego napięcia 15 kV,
  - istniejącą sieć wodociągową,
  - strefę ochrony pośredniej ujęcia wody na rzece Skawince w Skawinie.

Ustalenia na styku z gminą miejsko-wiejską Kalwaria Zebrzydowska:

Z gminą miejsko-wiejską Kalwaria Zebrzydowska graniczą miejscowości: Bęczyn, Paszkówka i Sosnowice. Ustalenia studium przewidują na styku gmin:

- W zakresie powiązań przestrzennych:
  - tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej,
  - tereny zabudowy mieszkaniowej, usługowej i zagrodowej,
  - tereny rolne,
  - tereny leśne,
  - tereny do zalesienia,
  - korytarz ekologiczny o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym,
  - obszary osuwisk nieaktywnych i okresowo aktywnych,

- obszary zagrożenia ruchami masowymi ziemi.

- W zakresie komunikacji powiązania poprzez:
  - istniejącą drogę wojewódzką nr 953 (Skawina–Kalwaria Zebrzydowska),
  - istniejącą drogę powiatową nr 1787K (Przytkowice–Paszkówka–Jaśkowice),
  - istniejące drogi gminne.
- W zakresie infrastruktury technicznej powiązania poprzez:
  - istniejące napowietrzne linie elektroenergetyczne średniego napięcia 15 kV,
  - istniejącą sieć wodociągową,
  - istniejącą sieć kanalizacji sanitarnej,
  - strefę ochrony pośredniej ujęcia wody na rzece Skawince w Skawinie.

Ustalenia na styku z gminą miejsko-wiejską Skawina:

Z gminą miejsko-wiejską Skawina graniczą miejscowości: Sosnowice, Paszkówka, Bęczyn i Brzezinka. Ustalenia studium przewidują na styku gmin:

- W zakresie powiązań przestrzennych:
  - tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej,
  - tereny zabudowy mieszkaniowej, usługowej i zagrodowej,
  - tereny rolne,
  - tereny zieleni ekologicznej,
  - korytarz ekologiczny o znaczeniu krajowym rzeki Wisły,
  - korytarz ekologiczny o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym,
  - obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi.
- W zakresie komunikacji powiązania poprzez:
  - istniejącą drogę krajową nr 44,
  - istniejącą drogę wojewódzką nr 953 (Skawina–Kalwaria Zebrzydowska),
  - istniejącą drogę powiatową nr 1788K (Marcyporęba–Kopytówka–Bęczyn–Paszkówka–Sosnowice–Wielkie Drogi),
  - istniejącą drogę powiatową nr 1787K (Przytkowice–Paszkówka–Jaśkowice),
  - istniejące drogi gminne,
  - istniejącą dwutorową, zelektryfikowaną linię kolejową nr 94 (Kraków Płaszów–Oświęcim),
  - kanał żeglowny (Łączany-Skawina).
- W zakresie infrastruktury technicznej powiązania poprzez:
  - isniejącą napowietrzną linię elektroenergetyczną wysokiego napięcia 400 kV (Skawina–Byczyna),

- isniejącą napowietrzną dwutorową linię elektroenergetyczną wysokiego napięcia 110 kV (Skawina–Graboszyce oraz Borek Szlachecki–Zator),
- istniejący gazociąg wysokiego ciśnienia ø500 mm (Skawina–Brzeźnica–Oświęcim),
- istniejące napowietrzne linie elektroenergetyczne średniego napięcia 15 kV,
- istniejącą sieć wodociągową,
- istniejącą sieć kanalizacji sanitarnej,
- strefę ochrony pośredniej ujęcia wody na rzece Skawince w Skawinie.

Ustalenia na styku z gminą wiejską Czernichów:

Z gminą wiejską Czernichów graniczą miejscowości: Brzezinka, Brzeźnica, Chrząstowice i Łączany. Ustalenia studium przewidują na styku gmin:

- W zakresie powiązań przestrzennych:
  - tereny wód powierzchniowych,
  - tereny rolne,
  - tereny zieleni ekologicznej,
  - korytarz ekologiczny o znaczeniu krajowym rzeki Wisły,
  - obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi,
  - strefy istniejącej i potencjalnej eksploatacji surowców mineralnych.
- W zakresie komunikacji powiązania poprzez:
  - istniejącą drogę powiatową nr 1772K (Wyźrał–Ryczów–Łączany),
  - istniejącą drogę powiatową nr 1775K (Brzeźnica–Liszki) wraz z istniejącą przeprawą promową oraz proponowaną do ujęcia w rejestrze zadań wojewódzkich budową przeprawy mostowej na rzece Wiśle w ciągu tej drogi.
- W zakresie infrastruktury technicznej powiązania poprzez:
  - projektowany gazociąg wysokiego ciśnienia ø350 mm.

Ustalenia na styku z gminą wiejską Spytkowice:

Z gminą wiejską Spytkowice graniczą miejscowości Łączany, Kossowa i Tłuczań. Ustalenia studium przewidują na styku gmin:

- W zakresie powiązań przestrzennych:
  - tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej,
  - tereny zabudowy mieszkaniowej, usługowej i zagrodowej,
  - tereny usług sportu i rekreacji,
  - tereny cmentarzy,
  - tereny rolne,
  - tereny leśne,

- tereny do zalesienia,
- tereny zieleni ekologicznej,
- projektowany rezerwat przyrody „Burzynek”,
- korytarz ekologiczny o znaczeniu krajowym rzeki Wisły,
- korytarz ekologiczny o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym,
- obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi,
- obszary osuwisk okresowo aktywnych i nieaktywnych.

- W zakresie komunikacji powiązania poprzez:
  - istniejącą drogę krajową nr 44,
  - istniejącą drogę powiatową nr 1772K (Wyźrał–Ryczów–Łączany),
  - istniejące drogi gminne,
  - istniejącą dwutorową, zelektryfikowaną linię kolejową nr 94 (Kraków Płaszów–Oświęcim).
- W zakresie infrastruktury technicznej:
  - isniejącą napowietrzną linię elektroenergetyczną wysokiego napięcia 400 kV (Skawina–Byczyna),
  - isniejącą napowietrzną dwutorową linię elektroenergetyczną wysokiego napięcia 110 kV (Skawina–Graboszyce oraz Borek Szlachecki–Zator),
  - istniejący gazociąg wysokiego ciśnienia ø500 mm (Skawina–Brzeźnica–Oświęcim),
  - istniejące napowietrzne linie elektroenergetyczne średniego napięcia 15 kV,
  - istniejącą sieć wodociągową,
  - istniejącą sieć kanalizacji sanitarnej.

Ustalenia na styku z gminą wiejską Tomice:

Z gminą wiejską Tomice graniczą miejscowości Tłuczań, Wyźrał i Marcyporęba. Ustalenia studium przewidują na styku gmin:

- W zakresie powiązań przestrzennych:
  - tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej,
  - tereny zabudowy mieszkaniowej, usługowej i zagrodowej,
  - tereny rolne,
  - tereny leśne,
  - tereny do zalesienia,
  - tereny zieleni ekologicznej,
  - obszary osuwisk aktywnych, okresowo aktywnych i nieaktywnych.
- W zakresie komunikacji powiązania poprzez:
  - istniejącą drogę powiatową nr 1768K (Brzeźnica-Tomice),

- istniejącą drogę powiatową nr 1772K (Tłuczań-Zygodowice-Ryczów-Łączany),
- istniejącą drogę powiatową nr 1778K (Witanowice-Lgota-Wyźrał),
- istniejące drogi gminne.

- W zakresie infrastruktury technicznej:
  - istniejące napowietrzne linie elektroenergetyczne średniego napięcia 15 kV,
  - istniejącą sieć wodociągową.

3.2. ZASADY ROZWOJU PRZESTRZENNEGO GMINY

Ustalenia dotyczące sposobu kształtowania i realizacji polityki przestrzennej w niniejszym Studium sformułowano z uwzględnieniem zasad określonych w art. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, przyjmując ład przestrzenny i zrównoważony rozwój, jako podstawę tych działań.

Przy określeniu kierunków rozwoju uwzględniono:

- wymagania ładu przestrzennego, w tym urbanistyki i architektury;
- walory architektoniczne i krajobrazowe;
- wymagania ochrony środowiska, w tym gospodarowania wodami i ochrony gruntów rolnych i leśnych;
- wymagania ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
- wymagania ochrony zdrowia oraz bezpieczeństwa ludzi i mienia, a także potrzeby osób niepełnosprawnych;
- walory ekonomiczne przestrzeni;
- prawo własności;
- potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa;
- potrzeby interesu publicznego.

Wynikiem zastosowania wymienionych wyżej zasad jest określenie docelowej struktury przestrzennej gminy poprzez wyznaczenie jednostek funkcjonalnych, o których mowa w rozdziale 3.3. Na rysunku Studium jednostki funkcjonalne wyodrębniono liniami rozgraniczającymi z wypełnieniem pola barwnymi oznaczeniami graficznymi. Poszczególnym jednostkom funkcjonalnym nadano symbole literowe.

Rozwój przestrzenny gminy Brzeźnica będzie następował w strefach, zdefiniowanych jako:

- **Strefa rozwoju zabudowy mieszkaniowo-usługowej, mieszkaniowej i usługowej** – kontynuacji (porządkowania istniejącej) i rozwoju (kreowania nowej) zabudowy – to przestrzenie o wyraźnie ukształtowanej strukturze zabudowy, bądź przewidziane pod rozwój nowej zabudowy mieszkaniowej, mieszkaniowo-usługowej i usługowej, zlokalizowane w centralnej części gminy, w pasie biegnącym z zachodu na wschód obejmujące części miejscowości Tłuczań, Kossowa, Nowe Dwory, Brzeźnica, Brzezinka i Sosnowice.
- **Strefa rozwoju zabudowy mieszkaniowej, zagrodowej i letniskowej oraz ochrony terenów rolnych** – kontynuacji (porządkowania istniejącej) i rozwoju (kreowania nowej) zabudowy oraz ochrony terenów rolnych o najwyższych bonitacyjnie zasobach gleb – to przestrzenie o bardziej lub mniej wyraźnie ukształtowanej strukturze zabudowy, bądź przewidziane pod rozwój nowej zabudowy mieszkaniowej, zagrodowej i letniskowej w obszarach o atrakcyjnym krajobrazie i stosunkowo dobrych warunkach glebowych, które należy zagospodarować na zasadzie harmonijnego rozwoju i zachowania właściwych proporcji pomiędzy zabudową mieszkaniową, zagrodową i letniskową a terenami otwartymi (rolnymi i leśnymi), zlokalizowane w dwóch pasach biegnących z zachodu na wschód: pierwszy w północnej części gminy obejmujący części miejscowości Łączany, Chrząstowice, Kossowa, Nowe Dwory, Brzeźnica i Brzezinka, drugi w centralnej i południowej części gminy obejmujący części miejscowości Tłuczań, Wyźrał, Kossowa, Nowe Dwory, Marcyporęba, Brzeźnica, Brzezinka, Kopytówka, Bęczyn, Paszkówka i Sosnowice.
- **Strefa ochrony wysokich wartości przyrodniczych** – to przestrzenie o wysokiej jakości środowiska przyrodniczego zlokalizowane w dolinie rzeki Wisły w północnej części Gminy obejmujące części miejscowości Łączany, Chrząstowice, Brzeźnica i Brzezinka oraz w południowej części gminy (obszary leśne) obejmujące części miejscowości Tłuczań, Marcyporęba, Kopytowka, Bęczyn i Paszkówka.

W strefie **rozwoju zabudowy mieszkaniowo-usługowej, mieszkaniowej i usługowej** polityka przestrzenna będzie się koncentrowała na:

- tworzeniu wysokiej jakości przestrzeni urbanistycznych wyznaczonych w studium dla rozwoju:
  - funkcji mieszkaniowo-usługowych i mieszkaniowych, realizowanych w zwartych obszarach w nawiązaniu do terenów już zainwestowanych,
  - funkcji usługowych, wytwórczych i produkcyjnych, lokowanych na obrzeżach terenów zabudowy mieszkaniowej lub w uzasadnionych

przypadkach w ramach tej zabudowy w sąsiedztwie istniejącej drogi krajowej nr 44;

- kształtowaniu i ochronie zasobów środowiska kulturowego;
- ustaleniu zasad lokalizowania zabudowy lub użytkowania terenów w obszarach konfliktowych poprzez określenie stref o szczególnych warunkach zagospodarowania;
- zapewnieniu warunków dla rozwoju i realizacji infrastruktury technicznej i komunikacyjnej dla obsługi projektowanego zainwestowania.

Dla realizacji tych działań użyte zostaną zarówno instrumenty planistyczne, jak i inne mechanizmy dostępne w ramach kompetencji władz samorządowych.

Racjonalne zagospodarowanie tej strefy ukierunkowane będzie na:

- uporządkowanie istniejącej zabudowy i przygotowanie terenów pod rozwój nowej zabudowy;
- ustalenie i zrealizowanie lokalnej sieci komunikacyjnej (dróg i ulic publicznych), obsługującej urbanizujące się obszary;
- przekształcenie części niezabudowanych dotychczas obszarów rolnych w zainwestowane tereny mieszkaniowe, usługowe i produkcyjne;
- ukształtowanie przestrzeni publicznych: placów, koncentracji usług, terenów rekreacyjnych, ciągów rowerowych i spacerowych itp.;
- zachowanie i wykorzystanie ciągłości atrakcyjnych obszarów przyrodniczych i kulturowych dla utworzenia systemu terenów zielonych, rekreacyjnych, tras spacerowych, ścieżek rowerowych itp. rozlokowanych wśród terenów zabudowanych;
- intensyfikowanie zabudowy w obrębie istniejących i nowych terenów budowlanych;
- rozdzielenie stref mieszkaniowych i usługowo-produkcyjnych poprzez wyodrębnienie terenów dla rozwoju komercyjnej działalności gospodarczej i ograniczonym przemieszaniu funkcji w pozostałych terenach.

Zgodnie z oznaczeniami na rysunku Studium w tej strefie wyznacza się obszar przygotowania terenów pod inwestycje strategiczne generujące nowe miejsca pracy.

W strefie **rozwoju zabudowy mieszkaniowej, zagrodowej i letniskowej oraz ochrony terenów rolnych** polityka przestrzenna będzie polegała na równoważeniu potrzeb związanych z wyznaczaniem nowych terenów pod zabudowę z celami: ochrony zasobów terenów rolnych i walorów krajobrazowych gminy. Dlatego będzie ona skoncentrowana głównie na:

- tworzeniu przestrzeni urbanistycznej wyznaczonej w studium dla rozwoju:
  - funkcji typowo mieszkaniowych oraz mieszkaniowych związanych z gospodarką rolną realizowanych w zwartych obszarach w nawiązaniu do terenów już zainwestowanych,
  - funkcji usługowych, wytwórczych i produkcyjnych lokalizowanych wzdłuż drogi powiatowej nr 1768K (Brzeźnica-Tomice), oraz funkcji usługowych, wytwórczych i produkcyjnych związanych z przetwórstwem i produkcją rolną na pozostałych obszarach,
  - funkcji turystyczno-rekreacyjnych, w tym usług turystyki i zabudowy związanej z rekreacją indywidualną, lokalizowanych na obszarach atrakcyjnych krajobrazowo ale o małej przydatności dla produkcji rolnej;
- prowadzeniu wszelkiej działalności z uwzględnieniem wymogów ochrony obszarów i obiektów, objętych formami ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego;
- objęciu ochroną obszarów o najwyższych wartościach bonitacyjnych gleb, a następnie wprowadzeniu do ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego skutecznych regulacji dotyczących ich ochrony;
- przeznaczeniu pod zalesienia tylko terenów o najniższych klasach bonitacyjnych gleb lub o skrajnie niekorzystnych warunkach fizjograficznych.

Racjonalne zagospodarowanie tej strefy ukierunkowane będzie na:

- uporządkowanie istniejącej zabudowy i przygotowanie terenów pod rozwój nowej zabudowy;
- ochronę przed zabudową terenów otwartych o wysokich walorach glebowych;
- ochronę cieków wodnych i związanych z nimi korytarzy ekologicznych oraz lokalnych i ponadlokalnych powiązań przyrodniczych;
- zachowanie ciągłości przestrzennej systemu przyrodniczego poprzez ochronę go przed zabudowa lub w miarę równomierne rozmieszczanie przestrzeni biologicznie czynnych na terenach zainwestowanych czy przeznaczonych pod zainwestowanie;
- tworzenie wysokiej jakości i atrakcyjności przestrzeni otwartych poprzez ukierunkowanie zagospodarowania przestrzennego na:
  - zagospodarowanie o przeważającym profilu rolniczym lub leśnym,
  - utrzymanie i poprawę stanu jakości powietrza, wód i gleb,
  - zachowanie najbardziej atrakcyjnych krajobrazów, dalekich perspektyw i widoków, a także wszystkich wartościowych elementów środowiska kulturowego,

- dopuszczenie lokalizacji urządzeń małej architektury związanych z powszechną rekreacją, turystyką i wypoczynkiem,
- wspieranie rozwoju i aktywizację rolnictwa.

W strefie **ochrony wysokich wartości przyrodniczych** polityka przestrzenna będzie polegała na ochronie zasobów środowiska przyrodniczego i będzie skoncentrowana głównie na:

- objęciu ochroną obszarów o najwyższych wartościach przyrodniczych, poprzez wskazanie w Studium granic tych obszarów, a następnie wprowadzenie do ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego skutecznych regulacji dotyczących ich ochrony; dotyczy to:
  - projektowanego rezerwatu przyrody „Burzynek",
  - projektowanego użytku ekologicznego;
- wprowadzeniu możliwości lokalizacji nowej zabudowy wyłącznie z uwzględnieniem wymogów ochrony środowiska przyrodniczego;
- prowadzeniu wszelkiej innej działalności (w tym działalności związanej z eksploatacją surowców mineralnych) z uwzględnieniem wymogów ochrony środowiska przyrodniczego oraz wymogów ochrony przed powodzią.

Racjonalne zagospodarowanie tej strefy ukierunkowane będzie na:

- zachowaniu ciągłości przestrzennej systemu przyrodniczego doliny rzeki Wisły;
- ustanowieniu całkowitego zakazu przeznaczania gruntów leśnych na cele nieleśne;
- ochronę przed zabudową najważniejszych ciągów i punktów widokowych;
- dopuszczeniu realizacji obiektów i urządzeń związanych z gospodarką wodną, w tym w szczególności z zabezpieczeniem przed zagrożeniem powodziowym oraz urządzeń związanych z ochroną przed zagrożeniem ruchami masowymi ziemi.

Zgodnie z oznaczeniami na rysunku Studium w tej strefie wyznacza się:

- orientacyjną lokalizację projektowanego rezerwatu przyrody;
- obszary istniejącej i potencjalnej powierzchniowej eksploatacji surowców mineralnych z późniejszą ich rekultywacją na cele powszechnej rekreacji i wypoczynku.

Ponadto zgodnie z oznaczeniami na rysunku Studium wskazuje się:

- **Obszar szczególnego zagrożenia powodzią, obejmujący tereny położone w międzywalu rzeki Wisły i jej dopływów Brodawka i Grabarz oraz pokazane**

na mapach zagrożenia powodziowego obszary szczególnego zagrożenia powodzią Q1, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat a także szczególnego zagrożenia powodzią Q10, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat – zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego sporządzonymi przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej w 2015 roku w ramach projektu „Informatyczny system osłony kraju przed nadzwyczajnymi zagrożeniami" („ISOK").

W granicach tego obszaru obowiązuje całkowity zakaz lokalizacji nowej zabudowy oraz inne ustalenia wynikające z przepisów odrębnych.

- **Obszar obejmujący tereny narażone na zalanie w przypadku całkowitego zniszczenia wału przeciwpowodziowego** – zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego sporządzonymi przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej w 2015 roku w ramach projektu „Informatyczny system osłony kraju przed nadzwyczajnymi zagrożeniami" („ISOK").

  W granicach tego obszaru dopuszcza się lokalizację nowej zabudowy na zasadach określonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.
- **Granicę obszaru szczególnego zagrożenia powodzią Q1, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat** – zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego sporządzonymi przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej w 2015 roku w ramach projektu „Informatyczny system osłony kraju przed nadzwyczajnymi zagrożeniami" („ISOK").
- **Granicę obszaru szczególnego zagrożenia powodzią Q10, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat** – zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego sporządzonymi przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej w 2015 roku w ramach projektu „Informatyczny system osłony kraju przed nadzwyczajnymi zagrożeniami" („ISOK").
- **Granicę obszaru wystąpienia powodzi Q0,2, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat** – zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego sporządzonymi przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej w 2015 roku w ramach projektu „Informatyczny system osłony kraju przed nadzwyczajnymi zagrożeniami" („ISOK").

- **Osuwiska aktywne, okresowo-aktywne oraz nieaktywne a także obszary zagrożone ruchami masowymi ziemi** – zgodnie z informacjami zawartymi projekcie „System Ochrony Przeciwosuwiskowej („SOPO”) opracowywanym przez Państwowy Instytut Geologiczny w 2013 roku.

  W granicach osuwisk oraz obszarów zagrożonych osuwaniem lokalizacja nowej zabudowy jest możliwa jedynie w przypadku wprowadzenia do ustaleń planów miejscowych zapisów związanych z wyeliminowaniem lub istotnym ograniczeniem zagrożenia osuwiskowego na tą zabudowę w stopniu adekwatnym do zaobserwowanego zagrożenia w tym zakresie.

  Dopuszcza się uszczegółowienie zasięgu osuwisk oraz obszarów zagrożonych osuwaniem na etapie sporządzania planów miejscowych.

3.3. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW, PARAMETRY, WSKAŹNIKI ORAZ WARUNKI ZAGOSPODAROWANIA I UŻYTKOWANIA

Przyjmując za podstawę rozwoju przestrzennego gminy zasady określone w rozdziale 3.2. w Studium wyodrębnione zostają poszczególne kategorie terenów predysponowane dla odrębnych rodzajów użytkowania i dla nich zostają określone kierunki przekształceń i rozwoju przestrzennego będące wytyczną dla opracowań planistycznych, wydawanych decyzji oraz ich działań podejmowanych w ramach zarządzania przestrzenią.

3.3.1. Tereny zabudowy usługowej i mieszkaniowej w centrum Brzeźnicy (U/MN1)

Obejmują tereny obiektów usług publicznych, zabudowy mieszkaniowej, mieszkaniowo-usługowej, usługowej oraz przestrzeni publicznej w centrum Brzeźnicy.

Dla terenów **U/MN1** ustala się następujące kierunki rozwoju przestrzennego:

W zakresie funkcji, rodzaju zabudowy oraz kształtowania układu urbanistycznego:

- Utrzymanie i lokalizacja nowych obiektów usług publicznych.
- Utrzymanie i lokalizacja nowej zabudowy mieszkaniowej, mieszkaniowo-usługowej i obiektów usług komercyjnych.
- Utrzymanie i dopuszczenie lokalizacji nowych obiektów i urządzeń sportu i rekreacji.
- Utrzymanie i kształtowanie nowych przestrzeni publicznych o wysokich walorach estetycznych.

- Dopuszczenie indywidualnej formy architektonicznej obiektów usług publicznych i obiektów sakralnych.
- Kształtowanie czytelnego układu zabudowy i powiązań pomiędzy ogólnodostępnymi przestrzeniami publicznymi.
- Dbałość o ład i kompozycję przestrzenną, poprzez ustalenie w planach miejscowych regulacji dotyczących kształtowania zabudowy, gabarytów zabudowy, linii zabudowy, dominant i akcentów architektonicznych oraz obiektów małej architektury.
- Zachowanie i zapewnienie właściwej ekspozycji obiektów zabytkowych.
- Zapewnienie docelowo pełnej obsługi komunikacyjnej.
- Ustalenie w planach miejscowych zasad kształtowania terenów zielonych.

W zakresie standardów urbanistycznych:

Zapewnienie odpowiedniej intensywności zabudowy, poprzez wprowadzenie w planach miejscowych standardów urbanistycznych dla nowo realizowanej i przekształcanej zabudowy mieszkaniowej, mieszkaniowo-usługowej oraz usług publicznych i komercyjnych, określających co najmniej:

- Wskaźnik powierzchni zabudowy do powierzchni działki lub części działki znajdującej się w terenach budowlanych – nie mniejszy niż 0,5.
- Wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej – nie mniejszy niż 20%.
- Minimalną powierzchnię nowo wydzielanych działek budowlanych:
  - dla zabudowy mieszkaniowo-usługowej – nie mniej niż 800 m^2;
  - dla zabudowy mieszkaniowej – nie mniej niż 600 m^2;
  - dla obiektów usług komercyjnych – nie mniej niż 400 m^2;
  - dla obiektów usług publicznych, sportu i rekreacji – nie określa się.
- Minimalną ilość miejsc parkingowych lub postojowych dla nowo realizowanej i przekształcanej zabudowy:
  - mieszkaniowej – co najmniej 1 miejsce parkingowe/postojowe lub garażowe na 1 lokal lub jednostkę mieszkalną;
  - usługowej – co najmniej 1 miejsce parkingowe na 25 m^2 powierzchni użytkowej oraz dodatkowo co najmniej 1 miejsce parkingowe na 5 zatrudnionych.

W zakresie kształtowania zabudowy:

- Dbałość o formę architektoniczną nowo realizowanej i przekształcanej zabudowy, poprzez wprowadzenie w planach miejscowych regulacji dotyczących zasad jej kształtowania, obejmujących w szczególności:
  - zasady kształtowania rzutu budynku i jego proporcji;

- zasady kształtowania dachów.

- Dbałość o skalę nowo realizowanej i przekształcanej zabudowy, poprzez wprowadzenie w planach miejscowych regulacji dotyczących jej gabarytów, określających co najmniej wysokość budynków:
  - dla budynków mieszkaniowych i mieszkaniowo-usługowych i usług komercyjnych – nie większą niż 13 m;
  - dla budynków gospodarczych i garaży - nie większą niż 8 m;
  - dla budynków usług publicznych, sportu i rekreacji – nie określa się.

W zakresie ochrony wartości kulturowych i krajobrazowych:

Zapewnienie ochrony zespołów i obiektów zabytkowych oraz obiektów stanowiących dobra kultury współczesnej, poprzez wprowadzenie w planach miejscowych regulacji określających co najmniej:

- Zakres dopuszczalnych przekształceń obiektów, w tym sposoby ich przebudowy, rozbudowy i nadbudowy oraz zmiany ich funkcji.
- Zasady ekspozycji.
- Zasady zagospodarowania przestrzeni i placów publicznych.

W zakresie infrastruktury technicznej:

Zapewnienie docelowo pełnej obsługi, poprzez sieci i urządzenia infrastruktury technicznej.

3.3.2. Tereny zabudowy usługowej i mieszkaniowej w centrach wybranych miejscowości (U/MN2)

Obejmują tereny obiektów usług publicznych, zabudowy mieszkaniowej, mieszkaniowo-usługowej, usługowej oraz przestrzeni publicznej w centrach wybranych miejscowości.

Dla terenów **U/MN2** ustala się następujące kierunki rozwoju przestrzennego:

W zakresie funkcji, rodzaju zabudowy oraz kształtowania układu urbanistycznego:

- Utrzymanie i lokalizacja nowych obiektów usług publicznych.
- Utrzymanie i lokalizacja nowej zabudowy mieszkaniowej, mieszkaniowo-usługowej i obiektów usług komercyjnych.
- Utrzymanie i dopuszczenie lokalizacji nowych obiektów i urządzeń sportu i rekreacji.
- Utrzymanie i kształtowanie nowych przestrzeni publicznych o wysokich walorach estetycznych.
- Dopuszczenie indywidualnej formy architektonicznej obiektów usług publicznych i obiektów sakralnych.

- Kształtowanie czytelnego układu zabudowy i powiązań pomiędzy ogólnodostępnymi przestrzeniami publicznymi.
- Dbałość o ład i kompozycję przestrzenną, poprzez ustalenie w planach miejscowych regulacji dotyczących kształtowania zabudowy, gabarytów zabudowy, linii zabudowy, dominant i akcentów architektonicznych oraz obiektów małej architektury.
- Zachowanie i zapewnienie właściwej ekspozycji obiektów zabytkowych.
- Zapewnienie docelowo pełnej obsługi komunikacyjnej.
- Ustalenie w planach miejscowych zasad kształtowania terenów zielonych.

W zakresie standardów urbanistycznych:

Zapewnienie odpowiedniej intensywności zabudowy, poprzez wprowadzenie w planach miejscowych standardów urbanistycznych dla nowo realizowanej i przekształcanej zabudowy mieszkaniowej, mieszkaniowo-usługowej oraz usług publicznych i komercyjnych, określających co najmniej:

- Wskaźnik powierzchni zabudowy do powierzchni działki lub części działki znajdującej się w terenach budowlanych – nie mniejszy niż 0,4.
- Wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej – nie mniejszy niż 30%.
- Minimalną powierzchnię nowo wydzielanych działek budowlanych:
  - dla zabudowy mieszkaniowo-usługowej – nie mniej niż 800 m^2;
  - dla zabudowy mieszkaniowej – nie mniej niż 600 m^2;
  - dla obiektów usług komercyjnych – nie mniej niż 400 m^2;
  - dla obiektów usług publicznych, sportu i rekreacji – nie określa się.
- Minimalną ilość miejsc parkingowych lub postojowych dla nowo realizowanej i przekształcanej zabudowy:
  - mieszkaniowej – co najmniej 1 miejsce parkingowe/postojowe lub garażowe na 1 lokal lub jednostkę mieszkalną;
  - usługowej – co najmniej 1 miejsce parkingowe na 25 m^2 powierzchni użytkowej oraz dodatkowo co najmniej 1 miejsce parkingowe na 5 zatrudnionych.

W zakresie kształtowania zabudowy:

- Dbałość o formę architektoniczną nowo realizowanej i przekształcanej zabudowy, poprzez wprowadzenie w planach miejscowych regulacji dotyczących zasad jej kształtowania, obejmujących w szczególności:
  - zasady kształtowania rzutu budynku i jego proporcji;
  - zasady kształtowania dachów.

- Dbałość o skalę nowo realizowanej i przekształcanej zabudowy, poprzez wprowadzenie w planach miejscowych regulacji dotyczących jej gabarytów, określających co najmniej wysokość budynków:
  - dla budynków mieszkaniowych i mieszkaniowo-usługowych i usług komercyjnych – nie większą niż 13 m;
  - dla budynków gospodarczych i garaży - nie większą niż 8 m;
  - dla budynków usług publicznych, sportu i rekreacji – nie określa się.

W zakresie ochrony wartości kulturowych i krajobrazowych:

Zapewnienie ochrony zespołów i obiektów zabytkowych oraz obiektów stanowiących dobra kultury współczesnej, poprzez wprowadzenie w planach miejscowych regulacji określających co najmniej:

- Zakres dopuszczalnych przekształceń obiektów, w tym sposoby ich przebudowy, rozbudowy i nadbudowy oraz zmiany ich funkcji.
- Zasady ekspozycji.
- Zasady zagospodarowania placów publicznych.

W zakresie infrastruktury technicznej:

Zapewnienie docelowo pełnej obsługi, poprzez sieci i urządzenia infrastruktury technicznej.

3.3.3. Tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej (MU)

Obejmują istniejące i projektowane tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, mieszkaniowo-usługowej i usługowej.

Dla terenów **MU** ustala się następujące kierunki rozwoju przestrzennego:

W zakresie funkcji, rodzaju zabudowy oraz kształtowania układu urbanistycznego:

- Utrzymanie i lokalizacja nowej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zabudowy mieszkaniowo-usługowej i zabudowy usługowej (w tym usługi publiczne).
- Utrzymanie wyodrębnionych enklaw zabudowy zagrodowej.
- Utrzymanie i dopuszczenie lokalizacji nowej zabudowy związanej z działalnością rzemieślniczą.
- Utrzymanie i dopuszczenie lokalizacji nowych obiektów i urządzeń sportu i rekreacji oraz turystyki.
- Dopuszczenie w uzasadnionych przypadkach lokalizacji nowej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej.

- Dopuszczenie wyodrębnienia w ramach ustaleń planów miejscowych terenów o bardziej jednorodnych funkcjach (np. zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, zabudowa usługowa).
- Utrzymanie i kształtowanie nowych przestrzeni publicznych.
- Porządkowanie układów przestrzennych, poprzez racjonalne ukształtowanie sieci dróg i regulację układów własnościowych.
- Zapewnienie docelowo pełnej obsługi komunikacyjnej, szczególnie w zakresie zabudowy mieszkaniowo-usługowej oraz zabudowy usługowej i związanej z działalnością rzemieślniczą.

W zakresie standardów urbanistycznych:

Zapewnienie odpowiedniej intensywności zabudowy, poprzez wprowadzenie w planach miejscowych standardów urbanistycznych dla nowo realizowanej i przekształcanej zabudowy mieszkaniowej, mieszkaniowo – usługowej, usługowej i związanej z działalnością rzemieślniczą, określających co najmniej:

- Wskaźnik powierzchni zabudowy do powierzchni działki lub części działki znajdującej się w terenach budowlanych – nie większy niż 0,5.
- Wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej – nie mniejszy niż 30%.
- Minimalną powierzchnię nowo wydzielanych działek budowlanych:
  - dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – nie mniej niż 600 m^2;
  - dla zabudowy mieszkaniowo-usługowej – nie mniej niż 800 m^2;
  - dla zabudowy usługowej i rzemieślniczej – nie mniej niż 500 m^2.
- Minimalną ilość miejsc parkingowych lub postojowych dla nowo realizowanej i przekształcanej zabudowy:
  - mieszkaniowej – co najmniej 1 miejsce parkingowe/postojowe lub garażowe na 1 lokal lub jednostkę mieszkalną;
  - usługowej– co najmniej 1 miejsce parkingowe na 25 m^2 powierzchni użytkowej oraz dodatkowo co najmniej 1 miejsce parkingowe na 5 zatrudnionych;
  - rzemieślniczej –co najmniej 1 miejsce parkingowe na 5 zatrudnionych.

W zakresie kształtowania zabudowy:

- Dbałość o formę architektoniczną nowo realizowanej i przekształcanej zabudowy, poprzez wprowadzenie w planach miejscowych regulacji dotyczących zasad jej kształtowania, obejmujących w szczególności:
  - zasady kształtowania rzutu budynku i jego proporcji;
  - zasady kształtowania dachów.

- Dbałość o skalę nowo realizowanej i przekształcanej zabudowy, poprzez wprowadzenie w planach miejscowych regulacji dotyczących jej gabarytów, określających co najmniej:
  - wysokość budynków:
    - dla budynków mieszkaniowych i mieszkaniowo-usługowych – nie większą niż 13 m,
    - dla budynków usług komercyjnych i rzemiosła – nie większą niż 13 m,
    - dla budynków gospodarczych i garaży - nie większą niż 8 m,
    - dla budynków usług publicznych – nie określa się;
  - kąt nachylenia głównych połaci dachowych:
    - dla budynków mieszkaniowych i mieszkaniowo-usługowych – od 20^0 do 55^0,
    - dla budynków usługowych, gospodarczych i garaży – nie określa się.

W zakresie ochrony wartości kulturowych i krajobrazowych:

- Zapewnienie ochrony zespołów i obiektów zabytkowych oraz obiektów stanowiących dobra kultury współczesnej, poprzez wprowadzenie w planach miejscowych regulacji określających co najmniej:
  - zakres dopuszczalnych przekształceń obiektów, w tym sposoby ich przebudowy, rozbudowy i nadbudowy oraz zmiany ich funkcji;
  - zasady ekspozycji obiektów.
- Wyznaczenie i ochrona w planach miejscowych, lokalnych, atrakcyjnych otwarć widokowych w nowo realizowanych zespołach zabudowy.

W zakresie ochrony wartości przyrodniczych:

- Ustalenie w planach miejscowych zasad kształtowania terenów zielonych, w tym istniejących zadrzewień.
- Zachowanie obudowy biologicznej cieków wodnych.
- Zachowanie odległości zabudowy od granicy lasu zgodnie z wymogami przepisów odrębnych.
- Poprawa drożności korytarzy ekologicznych o znaczeniu lokalnym poprzez ustalenie w planach miejscowych zmniejszenia intensywności zabudowy i zwiększenia powierzchni biologicznie czynnej w stosunku do wartości tych parametrów ustalonych w standardach urbanistycznych oraz wprowadzenie zakazu lokalizacji ogrodzeń w terenach MU położonych w tych korytarzach.

W zakresie infrastruktury technicznej:

Zapewnienie docelowo pełnej obsługi, poprzez sieci i urządzenia infrastruktury technicznej.

3.3.4. Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (MN)

Obejmują istniejące i projektowane tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

Dla terenów **MN** ustala się następujące kierunki rozwoju przestrzennego:

W zakresie funkcji, rodzaju zabudowy oraz kształtowania układu urbanistycznego:

- Utrzymanie i lokalizacja nowej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.
- Utrzymanie i dopuszczenie lokalizacji nowej zabudowy mieszkaniowo-usługowej i zabudowy usługowej.
- Utrzymanie i dopuszczenie lokalizacji nowych obiektów i urządzeń sportu i rekreacji oraz turystyki.
- Utrzymanie i dopuszczenie lokalizacji nowej zabudowy rekreacyjnej.
- Dopuszczenie wyodrębnienia w ramach ustaleń planów miejscowych terenów o bardziej jednorodnych funkcjach (np. zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, zabudowa usługowa).
- Dopuszczenie indywidualnej formy architektonicznej obiektów usług publicznych.
- Utrzymanie i kształtowanie nowych przestrzeni publicznych.
- Obowiązuje zakaz lokalizacji nowej zabudowy zagrodowej oraz obiektów produkcyjnych, składowych i magazynowych.
- Zapewnienie docelowo pełnej obsługi komunikacyjnej, szczególnie w zakresie zabudowy mieszkaniowo-usługowej oraz zabudowy usługowej.

W zakresie standardów urbanistycznych:

Zapewnienie odpowiedniej intensywności zabudowy, poprzez wprowadzenie w planach miejscowych standardów urbanistycznych dla nowo realizowanej i przekształcanej zabudowy mieszkaniowej, mieszkaniowo-usługowej i usługowej, określających co najmniej:

- Wskaźnik powierzchni zabudowy do powierzchni działki lub części działki znajdującej się w terenach budowlanych:
  - dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, mieszkaniowo-usługowej oraz usługowej – nie większy niż 0,5;
  - dla zabudowy rekreacyjnej – nie większy niż 0,3.
- Wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej:
  - dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, mieszkaniowo-usługowej oraz usługowej – nie mniejszy niż 40%;
  - dla zabudowy rekreacyjnej – nie mniejszy niż 60%.
- Minimalną powierzchnię nowo wydzielanych działek budowlanych:

- dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – nie mniej niż 600 m^2;
- dla zabudowy mieszkaniowo-usługowej – nie mniej niż 800 m^2;
- dla zabudowy usługowej – nie mniej niż 500 m^2;
- dla zabudowy rekreacyjnej – nie mniej niż 300 m^2.

- Minimalną ilość miejsc parkingowych lub postojowych dla nowo realizowanej i przekształcanej zabudowy:
  - mieszkaniowej i rekreacyjnej – co najmniej 1 miejsce parkingowe/postojowe lub garażowe na 1 lokal lub jednostkę mieszkalną;
  - usługowej – co najmniej 1 miejsce parkingowe na 25 m^2 powierzchni użytkowej oraz dodatkowo co najmniej 1 miejsce parkingowe na 5 zatrudnionych.

W zakresie kształtowania zabudowy:

- Dbałość o formę architektoniczną nowo realizowanej i przekształcanej zabudowy, poprzez wprowadzenie w planach miejscowych regulacji dotyczących zasad jej kształtowania, obejmujących w szczególności:
  - zasady kształtowania rzutu budynku i jego proporcji;
  - zasady kształtowania dachów.
- Dbałość o skalę nowo realizowanej i przekształcanej zabudowy, poprzez wprowadzenie w planach miejscowych regulacji dotyczących jej gabarytów, określających co najmniej:
  - wysokość budynków:
    - dla budynków mieszkaniowych i mieszkaniowo-usługowych – nie większą niż 13 m,
    - dla budynków usług komercyjnych – nie większą niż 13 m,
    - dla budynków rekreacji indywidualnej - nie większą niż 8,5 m,
    - dla budynków gospodarczych i garaży - nie większą niż 8 m,
    - dla budynków usług publicznych – nie określa się;
  - kąt nachylenia głównych połaci dachowych:
    - dla budynków mieszkaniowych, mieszkaniowo-usługowych i rekreacji indywidualnej – od 20^0 do 55^0,
    - dla budynków usługowych, gospodarczych i garaży – nie określa się.

W zakresie ochrony wartości kulturowych i krajobrazowych:

- Zapewnienie ochrony zespołów i obiektów zabytkowych oraz obiektów stanowiących dobra kultury współczesnej, poprzez wprowadzenie w planach miejscowych regulacji określających co najmniej:
  - zakres dopuszczalnych przekształceń obiektów, w tym sposoby ich przebudowy, rozbudowy i nadbudowy oraz zmiany ich funkcji;

- zasady ekspozycji obiektów.

- Wyznaczenie i ochrona w planach miejscowych, lokalnych, atrakcyjnych otwarć widokowych w nowo realizowanych zespołach zabudowy.

W zakresie ochrony wartości przyrodniczych:

- Ustalenie w planach miejscowych zasad kształtowania terenów zielonych, w tym istniejących zadrzewień.
- Zachowanie obudowy biologicznej cieków wodnych.
- Zachowanie odległości zabudowy od granicy lasu zgodnie z wymogami przepisów odrębnych.
- Poprawa drożności korytarzy ekologicznych o znaczeniu lokalnym poprzez ustalenie w planach miejscowych zmniejszenia intensywności zabudowy i zwiększenia powierzchni biologicznie czynnej w stosunku do wartości tych parametrów ustalonych w standardach urbanistycznych oraz wprowadzenie zakazu lokalizacji ogrodzeń w terenach MN położonych w tych korytarzach.

W zakresie infrastruktury technicznej:

Zapewnienie docelowo pełnej obsługi, poprzez sieci i urządzenia infrastruktury technicznej.

3.3.5. Tereny zabudowy mieszkaniowej, usługowej i zagrodowej (MR)

Obejmują istniejące i projektowane tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, mieszkaniowo-usługowej, usługowej i zagrodowej.

Dla terenów **MR** ustala się następujące kierunki rozwoju przestrzennego:

W zakresie funkcji, rodzaju zabudowy oraz kształtowania układu urbanistycznego:

- Utrzymanie i lokalizacja nowej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zabudowy mieszkaniowo-usługowej, zabudowy usługowej (w tym usługi publiczne) i zabudowy zagrodowej.
- Utrzymanie i dopuszczenie lokalizacji nowej zabudowy związanej z działalnością rzemieślniczą.
- Utrzymanie i dopuszczenie lokalizacji nowej zabudowy związanej z działalnością produkcyjną w ramach gospodarstw rolnych.
- Utrzymanie i dopuszczenie lokalizacji nowych obiektów i urządzeń sportu i rekreacji oraz turystyki.
- Utrzymanie i dopuszczenie lokalizacji nowej zabudowy rekreacyjnej.

- Dopuszczenie wyodrębnienia w ramach ustaleń planów miejscowych terenów o bardziej jednorodnych funkcjach (np. zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, zabudowa usługowa, zabudowa zagrodowa).
- Utrzymanie i kształtowanie nowych przestrzeni publicznych.
- Porządkowanie układów przestrzennych, poprzez racjonalne ukształtowanie sieci dróg i regulację układów własnościowych.
- Zapewnienie docelowo pełnej obsługi komunikacyjnej, szczególnie w zakresie zabudowy mieszkaniowo-usługowej oraz zabudowy usługowej i produkcyjnej w ramach zabudowy zagrodowej.

W zakresie standardów urbanistycznych:

Zapewnienie odpowiedniej intensywności zabudowy, poprzez wprowadzenie w planach miejscowych standardów urbanistycznych dla nowo realizowanej i przekształcanej zabudowy mieszkaniowej, mieszkaniowo – usługowej, usługowej, zagrodowej, związanej z działalnością rzemieślniczą i produkcyjnej w ramach gospodarstw rolnych, określających co najmniej:

- Wskaźnik powierzchni zabudowy do powierzchni działki lub części działki znajdującej się w terenach budowlanych:
  - dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, mieszkaniowo-usługowej, usługowej oraz zagrodowej – nie większy niż 0,4;
  - dla zabudowy rekreacyjnej – nie większy niż 0,3.
- Wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej:
  - dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, mieszkaniowo-usługowej, usługowej oraz zagrodowej – nie mniejszy niż 40%;
  - dla zabudowy rekreacyjnej – nie mniejszy niż 60%.
- Minimalną powierzchnię nowo wydzielanych działek budowlanych:
  - dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – nie mniej niż 600 m^2;
  - dla zabudowy mieszkaniowo-usługowej – nie mniej niż 800 m^2;
  - dla zabudowy zagrodowej i produkcyjnej w ramach gospodarstw rolnych – nie mniej niż 1000 m^2;
  - dla zabudowy usługowej i rzemieślniczej – nie mniej niż 500 m^2;
  - dla zabudowy rekreacyjnej – nie mniej niż 300 m^2.
- Minimalną ilość miejsc parkingowych lub postojowych dla nowo realizowanej i przekształcanej zabudowy:
  - mieszkaniowej, zagrodowej i letniskowej – co najmniej 1 miejsce parkingowe/postojowe lub garażowe na 1 lokal lub jednostkę mieszkalną;

- usługowej– co najmniej 1 miejsce parkingowe na 25 m^2 powierzchni użytkowej oraz dodatkowo co najmniej 1 miejsce parkingowe na 5 zatrudnionych;
- rzemieślniczej i produkcyjnej w ramach gospodarstw rolnych – co najmniej 1 miejsce parkingowe na 5 zatrudnionych.

W zakresie kształtowania zabudowy:

- Dbałość o formę architektoniczną nowo realizowanej i przekształcanej zabudowy, poprzez wprowadzenie w planach miejscowych regulacji dotyczących zasad jej kształtowania, obejmujących w szczególności:
  - zasady kształtowania rzutu budynku i jego proporcji;
  - zasady kształtowania dachów.
- Dbałość o skalę nowo realizowanej i przekształcanej zabudowy, poprzez wprowadzenie w planach miejscowych regulacji dotyczących jej gabarytów, określających co najmniej:
  - wysokość budynków:
    - dla budynków mieszkaniowych i mieszkaniowo-usługowych – nie większą niż 13 m,
    - dla budynków usług komercyjnych – nie większą niż 13 m,
    - dla budynków rekreacji indywidualnej - nie większą niż 8,5 m,
    - dla budynków gospodarczych, garaży i produkcyjnych w ramach zabudowy zagrodowej - nie większą niż 14 m,
    - dla budynków gospodarczych i garaży w ramach zabudowy mieszkaniowej i mieszkaniowo-usługowej - nie większą niż 8 m,
    - dla budynków usług publicznych – nie określa się;
  - kąt nachylenia głównych połaci dachowych:
    - dla budynków mieszkaniowych i mieszkaniowo-usługowych – od 20^0 do 55^0,
    - dla budynków usługowych, gospodarczych, garaży i produkcyjnych w ramach zabudowy zagrodowej – nie określa się.

W zakresie ochrony wartości kulturowych i krajobrazowych:

- Zapewnienie ochrony zespołów i obiektów zabytkowych oraz obiektów stanowiących dobra kultury współczesnej, poprzez wprowadzenie w planach miejscowych regulacji określających co najmniej:
  - zakres dopuszczalnych przekształceń obiektów, w tym sposoby ich przebudowy, rozbudowy i nadbudowy oraz zmiany ich funkcji;
  - zasady ekspozycji obiektów.

- Wyznaczenie i ochrona w planach miejscowych, lokalnych, atrakcyjnych otwarć widokowych w nowo realizowanych zespołach zabudowy.

W zakresie ochrony wartości przyrodniczych:

- Ustalenie w planach miejscowych zasad kształtowania terenów zielonych, w tym istniejących zadrzewień.
- Zachowanie obudowy biologicznej cieków wodnych.
- Zachowanie odległości zabudowy od granicy lasu zgodnie z wymogami przepisów odrębnych.
- Poprawa drożności korytarzy ekologicznych o znaczeniu lokalnym poprzez ustalenie w planach miejscowych zmniejszenia intensywności zabudowy i zwiększenia powierzchni biologicznie czynnej w stosunku do wartości tych parametrów ustalonych w standardach urbanistycznych oraz wprowadzenie zakazu lokalizacji ogrodzeń w terenach MR położonych w tych korytarzach.

W zakresie infrastruktury technicznej:

Zapewnienie docelowo pełnej obsługi, poprzez sieci i urządzenia infrastruktury technicznej.

3.3.6. Tereny zabudowy zagrodowej (RM)

Obejmują istniejące i projektowane tereny zabudowy zagrodowej.

Dla terenów **RM** ustala się następujące kierunki rozwoju przestrzennego:

W zakresie funkcji, rodzaju zabudowy oraz kształtowania układu urbanistycznego:

- Utrzymanie i lokalizacja nowej zabudowy zagrodowej.
- Dopuszczenie w terenach **RM** lokalizacji zabudowy usługowej i produkcyjnej w ramach zabudowy zagrodowej.
- Zapewnienie docelowo pełnej obsługi komunikacyjnej, szczególnie w zakresie zabudowy usługowej i produkcyjnej w ramach zabudowy zagrodowej.

W zakresie standardów urbanistycznych:

Zapewnienie odpowiedniej intensywności zabudowy, poprzez wprowadzenie w planach miejscowych standardów urbanistycznych dla nowo realizowanej i przekształcanej zabudowy zagrodowej, określających co najmniej:

- Wskaźnik powierzchni zabudowy do powierzchni działki lub części działki znajdującej się w terenach budowlanych – nie większy niż 0.4.
- Wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej – nie mniejszy niż 30%.
- Minimalną powierzchnię nowo wydzielanych działek budowlanych – nie mniej niż 1200 m^2.

W zakresie kształtowania zabudowy:

- Dbałość o formę architektoniczną nowo realizowanej i przekształcanej zabudowy, poprzez wprowadzenie w planach miejscowych regulacji dotyczących zasad jej kształtowania, obejmujących w szczególności:
  - zasady kształtowania rzutu budynku i jego proporcji,
  - zasady kształtowania dachów.
- Dbałość o skalę nowo realizowanej i przekształcanej zabudowy, poprzez wprowadzenie w planach miejscowych regulacji dotyczących jej gabarytów, określających co najmniej:
  - wysokość budynków:
    - dla budynków mieszkaniowych w ramach zabudowy zagrodowej – nie większą niż 13 m,
    - dla budynków gospodarczych, garaży usługowych i produkcyjnych w ramach zabudowy zagrodowej - nie większą niż 14 m;
  - kąt nachylenia głównych połaci dachowych:
    - dla budynków mieszkaniowych– od 20^0 do 55^0,
    - dla budynków gospodarczych, garaży, usługowych i produkcyjnych w ramach zabudowy zagrodowej – nie określa się.

W zakresie ochrony wartości kulturowych i krajobrazowych:

- Zapewnienie ochrony zespołów i obiektów zabytkowych oraz obiektów stanowiących dobra kultury współczesnej, poprzez wprowadzenie w planach miejscowych regulacji określających co najmniej:
  - zakres dopuszczalnych przekształceń obiektów, w tym sposoby ich przebudowy, rozbudowy i nadbudowy oraz zmiany ich funkcji;
  - zasady ekspozycji obiektów.

W zakresie ochrony wartości przyrodniczych:

- Zachowanie obudowy biologicznej cieków wodnych.
- Zachowanie odległości zabudowy od granicy lasu zgodnie z wymogami przepisów odrębnych.
- Poprawa drożności korytarzy ekologicznych o znaczeniu lokalnym poprzez ustalenie w planach miejscowych zmniejszenia intensywności zabudowy i zwiększenia powierzchni biologicznie czynnej w stosunku do wartości tych parametrów ustalonych w standardach urbanistycznych oraz wprowadzenie zakazu lokalizacji ogrodzeń w terenach RM położonych w tych korytarzach.

W zakresie infrastruktury technicznej:

Zapewnienie docelowo pełnej obsługi, poprzez sieci i urządzenia infrastruktury technicznej.

3.3.7. Tereny usług i inwestycji publicznych (UP)

Obejmują istniejące i projektowane tereny przewidziane dla realizacji usług i inwestycji publicznych, położone poza terenami zabudowy usługowej i mieszkaniowej w centrum Brzeźnicy i poza terenami zabudowy usługowej i mieszkaniowej w centrach wybranych miejscowości.

Dla terenów **UP** ustala się następujące kierunki rozwoju przestrzennego:

W zakresie funkcji, rodzaju zabudowy oraz kształtowania układu urbanistycznego:

- Utrzymanie i lokalizacja nowych usług i inwestycji publicznych w zakresie: administracja, oświata i wychowanie, służba zdrowia, opieka społeczna, kultura w tym usługi kultu religijnego, bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa, itp.
- Utrzymanie i dopuszczenie lokalizacji nowych usług towarzyszących o charakterze komercyjnym.
- Utrzymanie i dopuszczenie lokalizacji nowych obiektów i urządzeń sportu i rekreacji oraz turystyki.
- Utrzymanie i dopuszczenie lokalizacji nowej zabudowy mieszkaniowej związanej z usługami publicznymi.
- Utrzymanie i kształtowanie nowych przestrzeni publicznych o wysokich walorach estetycznych.
- Dopuszczenie indywidualnej formy architektonicznej obiektów usług publicznych i obiektów sakralnych.
- Kształtowanie czytelnego układu zabudowy i powiązań pomiędzy ogólnodostępnymi przestrzeniami publicznymi.
- Dbałość o ład i kompozycję przestrzenną, poprzez ustalenie w planach miejscowych regulacji dotyczących kształtowania zabudowy, gabarytów zabudowy, linii zabudowy, dominant i akcentów architektonicznych oraz obiektów małej architektury.
- Zachowanie i zapewnienie właściwej ekspozycji obiektów zabytkowych.
- Ustalenie w planach miejscowych zasad kształtowania terenów zielonych.
- Zapewnienie docelowo pełnej obsługi komunikacyjnej.

W zakresie standardów urbanistycznych:

Zapewnienie odpowiedniej intensywności zabudowy, poprzez wprowadzenie w planach miejscowych standardów urbanistycznych dla nowo realizowanej i przekształcanej zabudowy usługowej, mieszkaniowo-usługowej i mieszkaniowej, określających co najmniej:

- Wskaźnik powierzchni zabudowy do powierzchni działki lub części działki znajdującej się w terenach budowlanych – nie większy niż 0,5.
- Wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej – nie mniejszy niż 30%.
- Minimalną powierzchnię nowo wydzielanych działek – nie mniej niż 1000 m^2.
- Minimalną ilość miejsc parkingowych lub postojowych dla nowo realizowanej i przekształcanej zabudowy:
  - mieszkaniowej – co najmniej 1 miejsce parkingowe/postojowe lub garażowe na 1 lokal lub jednostkę mieszkalną;
  - usługowej – co najmniej 1 miejsce parkingowe na 25 m^2 powierzchni użytkowej oraz dodatkowo co najmniej 1 miejsce parkingowe na 5 zatrudnionych.

W zakresie kształtowania zabudowy:

- Dbałość o formę architektoniczną nowo realizowanej i przekształcanej zabudowy, poprzez wprowadzenie w planach miejscowych regulacji dotyczących zasad jej kształtowania, obejmujących w szczególności:
  - zasady kształtowania rzutu budynku i jego proporcji;
  - zasady kształtowania dachów.
- Dbałość o skalę nowo realizowanej i przekształcanej zabudowy, poprzez wprowadzenie w planach miejscowych regulacji dotyczących jej gabarytów, określających co najmniej wysokość budynków:
  - dla budynków mieszkaniowych i mieszkaniowo-usługowych i usług komercyjnych – nie większą niż 13 m;
  - dla budynków gospodarczych i garaży - nie większą niż 8 m;
  - dla budynków usług publicznych – nie określa się.

W zakresie ochrony wartości kulturowych i krajobrazowych:

Zapewnienie ochrony zespołów i obiektów zabytkowych oraz obiektów stanowiących dobra kultury współczesnej, poprzez wprowadzenie w planach miejscowych regulacji określających co najmniej:

- Zakres dopuszczalnych przekształceń obiektów, w tym sposoby ich przebudowy, rozbudowy i nadbudowy oraz zmiany ich funkcji.
- Zasady ekspozycji.
- Zasady zagospodarowania placów publicznych.

W zakresie infrastruktury technicznej:

Zapewnienie docelowo pełnej obsługi, poprzez sieci i urządzenia infrastruktury technicznej.

3.3.8. Tereny usług komercyjnych i rozwoju aktywności gospodarczej (UC)

Obejmują istniejące i projektowane tereny przewidziane dla rozwoju różnorodnych form działalności gospodarczej (usług komercyjnych, rzemiosła i nieuciążliwej produkcji).

Dla terenów **UC** ustala się następujące kierunki rozwoju przestrzennego:

W zakresie funkcji, rodzaju zabudowy oraz kształtowania układu urbanistycznego:

- Utrzymanie i lokalizacja nowych obiektów przeznaczonych dla prowadzenia działalności gospodarczej (usługi, rzemiosło i nieuciążliwa produkcja).
- Utrzymanie i dopuszczenie lokalizacji nowych obiektów baz składów i magazynów.
- Utrzymanie istniejących i dopuszczenie lokalizacji nowych obiektów usług turystyki.
- Zapewnienie docelowo pełnej obsługi komunikacyjnej.

W zakresie standardów urbanistycznych:

Zapewnienie odpowiedniej intensywności zabudowy, poprzez wprowadzenie w planach miejscowych standardów urbanistycznych dla nowo realizowanej i przekształcanej zabudowy usługowej, rzemieślniczej i produkcyjnej, określających co najmniej:

- Wskaźnik powierzchni zabudowy do powierzchni działki lub części działki znajdującej się w terenach budowlanych – nie większy niż 0,5.
- Wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej – nie mniejszy niż 20%.
- Minimalną powierzchnię nowo wydzielanych działek – nie mniej niż 1500 m^2.
- Minimalną ilość miejsc parkingowych lub postojowych dla nowo realizowanej i przekształcanej zabudowy:
  - usługowej– co najmniej 1 miejsce parkingowe na 25 m^2 powierzchni użytkowej oraz dodatkowo co najmniej 1 miejsce parkingowe na 5 zatrudnionych;
  - rzemieślniczej i produkcyjnej – co najmniej 1 miejsce parkingowe na 5 zatrudnionych.

W zakresie kształtowania zabudowy:

- Dbałość o formę architektoniczną nowo realizowanej i przekształcanej zabudowy, poprzez wprowadzenie w planach miejscowych regulacji dotyczących zasad jej kształtowania, obejmujących w szczególności:

- zasady kształtowania rzutu budynku i jego proporcji;
- zasady kształtowania dachów.

- Dbałość o skalę nowo realizowanej i przekształcanej zabudowy, poprzez wprowadzenie w planach miejscowych regulacji dotyczących jej gabarytów, określających co najmniej wysokość budynków:
  - dla budynków usług komercyjnych, rzemiosła i nieuciążliwej produkcji – nie większą niż 13 m;
  - dla budynków gospodarczych i garaży - nie większą niż 8 m;
  - dla budynków usług publicznych – nie określa się.

W zakresie ochrony wartości przyrodniczych:

- Ustalenie w planach miejscowych zasad kształtowania terenów zielonych, w tym istniejących zadrzewień.
- Wprowadzanie w otoczeniu nowo realizowanej zabudowy zieleni urządzonej, w szczególności zieleni izolacyjnej, szczególnie na granicy z terenami zabudowy mieszkaniowej.
- Zachowanie obudowy biologicznej cieków.
- Zachowanie odległości zabudowy od granicy lasu zgodnie z wymogami przepisów odrębnych.

W zakresie infrastruktury technicznej:

Zapewnienie docelowo pełnej obsługi, poprzez sieci i urządzenia infrastruktury technicznej, szczególnie w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków.

3.3.9. Tereny zabudowy produkcyjnej (P)

Obejmuje istniejące i projektowane tereny przewidziane dla rozwoju działalności produkcyjnej.

Dla terenów **P** ustala się następujące kierunki rozwoju przestrzennego:

W zakresie funkcji, rodzaju zabudowy oraz kształtowania układu urbanistycznego:

- Utrzymanie i lokalizacja nowych obiektów przeznaczonych dla działalności produkcyjnej, baz, składów i magazynów.
- Utrzymanie i dopuszczenie lokalizacji nowych obiektów usług komercyjnych i rzemiosła.
- Zapewnienie docelowo pełnej obsługi komunikacyjnej.

W zakresie standardów urbanistycznych:

Zapewnienie odpowiedniej intensywności zabudowy, poprzez wprowadzenie w planach miejscowych standardów urbanistycznych dla nowo realizowanej i przekształcanej zabudowy produkcyjnej, określających co najmniej:

- Wskaźnik powierzchni zabudowy do powierzchni działki lub części działki znajdującej się w terenach budowlanych – nie większy niż 0,7.
- Wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej – nie mniejszy niż 20%.
- Minimalną powierzchnię nowo wydzielanych działek – nie mniej niż 2000 m^2.
- Minimalną ilość miejsc parkingowych lub postojowych dla nowo realizowanej i przekształcanej zabudowy:
  - usługowej– co najmniej 1 miejsce parkingowe na 25 m^2 powierzchni użytkowej oraz dodatkowo co najmniej 1 miejsce parkingowe na 5 zatrudnionych;
  - rzemieślniczej i produkcyjnej – co najmniej 1 miejsce parkingowe na 5 zatrudnionych.

W zakresie kształtowania zabudowy:

- Dbałość o formę architektoniczną nowo realizowanej i przekształcanej zabudowy, poprzez wprowadzenie w planach miejscowych regulacji dotyczących zasad jej kształtowania, obejmujących w szczególności:
  - zasady kształtowania rzutu budynku i jego proporcji;
  - zasady kształtowania dachów.
- Dbałość o skalę nowo realizowanej i przekształcanej zabudowy, poprzez wprowadzenie w planach miejscowych regulacji dotyczących jej gabarytów, określających co najmniej wysokość budynków:
  - dla budynków produkcyjnych, składowych i magazynowych, usług komercyjnych i rzemiosła– nie większą niż 16 m;
  - dla budynków gospodarczych i garaży - nie większą niż 16 m.

W zakresie ochrony wartości przyrodniczych:

- Ustalenie w planach miejscowych zasad kształtowania terenów zielonych, w tym istniejących zadrzewień.
- Wprowadzanie w otoczeniu nowo realizowanej zabudowy zieleni urządzonej, w szczególności zieleni izolacyjnej, szczególnie na granicy z terenami zabudowy mieszkaniowej.
- Zachowanie obudowy biologicznej cieków.
- Zachowanie odległości zabudowy od granicy lasu zgodnie z wymogami przepisów odrębnych.

W zakresie infrastruktury technicznej:

Zapewnienie docelowo pełnej obsługi, poprzez sieci i urządzenia infrastruktury technicznej, szczególnie w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków.

3.3.10. Tereny usług sportu (US1)

Obejmują istniejące i projektowane tereny usług sportu wraz z obiektami kubaturowymi.

Dla terenów **US1** ustala się następujące kierunki rozwoju przestrzennego:

W zakresie funkcji, rodzaju zabudowy, standardów urbanistycznych oraz kształtowania układu urbanistycznego:

- Utrzymanie i lokalizacja nowych obiektów sportu (boisk i stadionów sportowych, obiektów towarzyszących boiskom i stadionom sportowym, otwartych basenów i krytych pływalni, hal sportowo-widowiskowych, sal gimnastycznych itp.) wraz z towarzyszącymi obiektami bazy noclegowej i usług komercyjnych.
- Dopuszcza się indywidualną formę architektoniczną obiektów sportu.
- Dbałość o ład i kompozycję przestrzenną, poprzez ustalenie w planach miejscowych regulacji dotyczących kształtowania zabudowy, gabarytów zabudowy, linii zabudowy, dominant i akcentów architektonicznych oraz obiektów małej architektury.
- Obowiązuje szczegółowe określenie funkcji terenu na etapie opracowywania planu miejscowego.
- Zapewnienie docelowo pełnej obsługi komunikacyjnej.

W zakresie standardów urbanistycznych:

- Obowiązuje szczegółowe określenie wskaźników urbanistycznych na etapie opracowywania planu miejscowego.

W zakresie kształtowania zabudowy:

- Obowiązuje szczegółowe określenie warunków kształtowania zabudowy na etapie opracowywania planu miejscowego.

W zakresie ochrony wartości kulturowych i krajobrazowych:

Zapewnienie ochrony walorów krajobrazowych, poprzez wprowadzenie w planach miejscowych regulacji określających między innymi:

- Formę dopuszczonych planem obiektów i urządzeń sportu.
- Sposoby ich przebudowy, rozbudowy i adaptacji.

W zakresie ochrony wartości przyrodniczych:

- Ustalenie w planach miejscowych zasad kształtowania terenów zielonych, w tym istniejących zadrzewień.
- Zachowanie obudowy biologicznej cieków.
- Zachowanie odległości zabudowy od granicy lasu zgodnie z wymogami przepisów odrębnych.

W zakresie infrastruktury technicznej:

Zapewnienie docelowo pełnej obsługi, poprzez sieci i urządzenia infrastruktury technicznej.

3.3.11. Tereny usług wypoczynku i rekreacji (US2)

Obejmują istniejące i projektowane tereny wypoczynku i rekreacji wraz z urządzeniami służącymi wypoczynkowi i rekreacji oraz obiektami małej architektury.

Dla terenów **US2** ustala się następujące kierunki rozwoju przestrzennego:

W zakresie funkcji, rodzaju zabudowy, standardów urbanistycznych oraz kształtowania układu urbanistycznego:

- Utrzymanie i lokalizacja nowych urządzeń wypoczynku i rekreacji (w tym miejsc aktywnego wypoczynku, kąpielisk itp.) wraz z towarzyszącymi obiektami małej architektury i niewielkimi obiektami gastronomii i handlu detalicznego.
- Dopuszcza się indywidualną formę architektoniczną urządzeń wypoczynku i rekreacji.
- Dbałość o ład i kompozycję przestrzenną, poprzez ustalenie w planach miejscowych regulacji dotyczących kształtowania zabudowy, gabarytów zabudowy, linii zabudowy, dominant i akcentów architektonicznych oraz obiektów małej architektury.
- Obowiązuje szczegółowe określenie funkcji terenu na etapie opracowywania planu miejscowego.
- Zapewnienie docelowo pełnej obsługi komunikacyjnej.

W zakresie standardów urbanistycznych:

- Obowiązuje szczegółowe określenie wskaźników urbanistycznych na etapie opracowywania planu miejscowego.

W zakresie ochrony wartości kulturowych i krajobrazowych:

Zapewnienie ochrony walorów krajobrazowych, poprzez wprowadzenie w planach miejscowych regulacji określających między innymi:

- Formę dopuszczonych planem urządzeń wypoczynku i rekreacji.
- Sposoby ich przebudowy, rozbudowy i adaptacji.

W zakresie ochrony wartości przyrodniczych:

- Ustalenie w planach miejscowych zasad kształtowania terenów zielonych, w tym istniejących zadrzewień.
- Zachowanie obudowy biologicznej cieków.
- Zachowanie odległości zabudowy od granicy lasu zgodnie z wymogami przepisów odrębnych.

W zakresie infrastruktury technicznej:

Zapewnienie docelowo pełnej obsługi, poprzez sieci i urządzenia infrastruktury technicznej.

3.3.12. Tereny parków o charakterze naturalnym lub zieleni urządzonej (ZP)

Obejmują istniejące i projektowane tereny zespołów zieleni urządzonej, a także tereny wzdłuż cieków wodnych w obrębie zabudowy.

Dla terenów **ZP** ustala się następujące kierunki rozwoju przestrzennego:

W zakresie funkcji oraz kształtowania przestrzeni:

- Utrzymanie i lokalizacja nowej zieleni urządzonej oraz terenów zielonych o charakterze naturalnym.
- Wprowadzenie w planach regulacji pozwalających na adaptację istniejących obiektów na cele usługowe, w tym usług publicznych oraz wykształcenie przestrzeni publicznych.
- Dopuszczenie w planach miejscowych możliwości realizacji przestrzeni publicznych.

W zakresie ochrony wartości przyrodniczych:

- Ustalenie w planach zasad kształtowania terenów zielonych, w tym istniejącej zieleni parkowej.
- Ustalenie w planach zasad kształtowania zieleni w otoczeniu cieków wodnych w sposób zapewniający bezpieczny spływ wód oraz utrzymanie funkcji ekologicznych cieków.

W zakresie infrastruktury technicznej:

Zapewnienie docelowo pełnej obsługi, poprzez sieci i urządzenia infrastruktury technicznej.

3.3.13. Tereny cmentarzy (ZC)

Obejmują istniejące tereny cmentarzy.

Dla terenów **ZC** ustala się następujące kierunki rozwoju przestrzennego:

W zakresie funkcji:

- Utrzymanie istniejących cmentarzy z przeznaczeniem pod groby, zieleń urządzoną, obiekty kultu religijnego.
- Dopuszcza się wprowadzenie obiektów gospodarczych obsługi cmentarza oraz wewnętrzne ciągi komunikacyjne.
- Wokół cmentarzy obowiązuje zachowanie stref sanitarnych (minimalnych odległości pomiędzy cmentarzami a budynkami mieszkalnymi, zakładami produkującymi lub przechowującymi artykuły żywności, zakładami żywienia

zbiorowego i ujęciami wody), zgodnie z wymogami przepisów odrębnych. W ustaleniach planów miejscowych konieczne jest wskazanie, w ramach możliwości przestrzennych, terenów pod parkingi pozwalające na obsługę komunikacyjną cmentarzy.

3.3.14. Tereny leśne (ZL)

Obejmują istniejące lasy wraz z enklawami użytków rolnych.

Dla terenów **ZL** ustala się następujące kierunki rozwoju przestrzennego:

W zakresie funkcji:

- Wykluczenie możliwości zainwestowania tych terenów za wyjątkiem obiektów gospodarki leśnej, urządzeń wodnych oraz obiektów i urządzeń służących gospodarce wodnej a także zabezpieczeniom przeciwpowodziowym i przeciwerozyjnym.
- Dopuszczenie lokalizacji niezbędnej sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, na warunkach określonych w przepisach odrębnych.
- Realizację naturalnego, hodowlano-ochronnego kierunku gospodarki leśnej poprzez wykorzystanie w możliwie najszerszym zakresie naturalnego odnowienia drzewostanów.
- Ochronę torfowisk i terenów podmokłych przed odwodnieniem.
- Umożliwienie lokalizacji obiektów i urządzeń służących wykorzystaniu terenów w celach turystyczno-rekreacyjnych w tym parkingów, pól biwakowych, wież widokowych, kładek, szlaków turystycznych (ścieżek dydaktycznych) i miejsc widokowych.
- Zachowanie i w razie potrzeby rekonstrukcji zadrzewień towarzyszących korytom cieków wodnych.
- Uwzględnienie wymogów ochrony dotyczących obszarów i obiektów chronionych na podstawie przepisów odrębnych.

3.3.15. Tereny zieleni o funkcjach ekologicznych i ochronnych (ZE)

Obejmują istniejące zadrzewienia (w tym zadrzewienia występujące wzdłuż cieków wodnych) wraz z enklawami użytków rolnych.

Dla terenów **ZE** ustala się następujące kierunki rozwoju przestrzennego:

W zakresie funkcji:

- Wykluczenie możliwości zainwestowania tych terenów za wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów i urządzeń służących gospodarce wodnej, a także zabezpieczeniom przeciwpowodziowym i przeciwerozyjnym.

- Dopuszczenie lokalizacji niezbędnej sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, na warunkach określonych w przepisach odrębnych.
- Ochronę torfowisk i terenów podmokłych przed odwodnieniem.
- Umożliwienie lokalizacji obiektów i urządzeń służących wykorzystaniu terenów w celach turystyczno-rekreacyjnych.
- Zachowanie i w razie potrzeby rekonstrukcji zadrzewień towarzyszących korytom cieków wodnych.
- Uwzględnienie wymogów ochrony dotyczących obszarów i obiektów chronionych na podstawie przepisów odrębnych.

3.3.16. Tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych (RU)

Obejmują istniejące i projektowane tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych.

Dla terenów **RU** ustala się następujące kierunki rozwoju przestrzennego:

W zakresie funkcji:

- Utrzymanie i lokalizacja nowych gospodarstw rolnych, hodowlanych i ogrodniczych.
- Dopuszczenie lokalizacji obiektów usługowych i produkcyjnych związanych z prowadzeniem gospodarstw rolnych, hodowlanych i ogrodniczych.
- Umożliwienie realizacji sieci i urządzeń infrastruktury technicznej oraz urządzeń wodnych.
- Dopuszcza się lokalizację niekubaturowych urządzeń sportu i rekreacji.

W zakresie standardów urbanistycznych oraz kształtowania zabudowy:

- Określenie w planie miejscowym standardów utrzymania istniejącej, lokalizacji nowej, zmiany sposobu użytkowania i dopuszczalnej skali rozbudowy zabudowy gospodarstw rolnych, hodowlanych i ogrodniczych.

3.3.17. Tereny na których dopuszcza się lokalizację indywidualnej zabudowy rekreacyjnej (RL)

Obejmują tereny na których dopuszcza się lokalizację indywidualnej zabudowy rekreacyjnej z możliwością lokalizacji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług handlu.

Dla terenów **RL** ustala się następujące kierunki rozwoju przestrzennego:

W zakresie funkcji:

- Utrzymanie istniejącej i dopuszczenie lokalizacji nowej indywidualnej zabudowy rekreacyjnej, zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy usług handlu, na warunkach określonych w obowiązującym planie miejscowym.
- Utrzymanie rolniczego użytkowania gruntów poza terenami indywidualnej zabudowy rekreacyjnej i zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz zabudowy usług handlu.
- Umożliwienie realizacji sieci i urządzeń infrastruktury technicznej oraz urządzeń wodnych.
- Dopuszcza się zalesianie użytków rolnych na warunkach określonych w przepisach odrębnych z zachowaniem w stanie niezalesionym obszarów stanowiących siedliska chronionych gatunków flory i fauny, punktów widokowych.
- Dopuszcza się lokalizację niekubaturowych urządzeń sportu i rekreacji.

W zakresie standardów urbanistycznych oraz kształtowania zabudowy:

- Określenie w planie miejscowym standardów utrzymania istniejącej oraz lokalizacji nowej indywidualnej zabudowy rekreacyjnej , zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy usług handlu.

3.3.18. Tereny rolne (R)

Obejmują tereny rolne, wraz z enklawami zadrzewień oraz zabudowy zagrodowej.

Dla terenów **R** ustala się następujące kierunki rozwoju przestrzennego:

W zakresie funkcji:

- Utrzymanie rolniczego użytkowania gruntów.
- Utrzymanie funkcji ekologicznych użytków rolnych.
- Umożliwienie realizacji sieci i urządzeń infrastruktury technicznej oraz urządzeń wodnych.
- Dopuszcza się zalesianie użytków rolnych na warunkach określonych w przepisach odrębnych z zachowaniem w stanie niezalesionym obszarów stanowiących siedliska chronionych gatunków flory i fauny, punktów widokowych.
- Dopuszcza się lokalizację niekubaturowych urządzeń sportu i rekreacji.
- Dopuszcza się wyodrębnienie w ramach ustaleń planów miejscowych terenów dopuszczalnej lokalizacji nowej zabudowy gospodarstw rolnych oraz innych budynków i urządzeń służących wyłącznie produkcji rolniczej oraz przetwórstwu rolno-spożywczemu w nawiązaniu do istniejących bądź wyznaczonych w planach miejscowych terenów zabudowy.

W zakresie standardów urbanistycznych oraz kształtowania zabudowy:

- Określenie w planie miejscowym możliwości utrzymania, zmiany sposobu użytkowania i dopuszczalnej skali rozbudowy zabudowy w obrębie istniejących działek siedliskowych.

3.3.19. Tereny rolne z możliwością zalesienia (R/ZL)

Obejmują tereny rolne, wraz z enklawami zadrzewień predysponowane do zalesienia.

Dla terenów **R/ZL** ustala się następujące kierunki rozwoju przestrzennego:

W zakresie funkcji:

- Umożliwienie realizacji nowych zalesień.
- Utrzymanie rolniczego użytkowania gruntów.
- Utrzymanie i wzbogacanie funkcji ekologicznych terenów.
- Dopuszcza się realizację sieci i urządzeń infrastruktury technicznej oraz urządzeń wodnych.
- Dopuszcza się lokalizację niekubaturowych urządzeń sportu i rekreacji.

W zakresie standardów urbanistycznych oraz kształtowania zabudowy:

- Określenie w planie miejscowym możliwości utrzymania, zmiany sposobu użytkowania i dopuszczalnej skali rozbudowy zabudowy w obrębie istniejących działek siedliskowych.

3.3.20. Tereny gospodarki rybackiej (RR)

Obejmują istniejące kompleksy stawów rybnych wraz z obrzeżem oraz obiektami gospodarstw rybackich i urządzeniami wodnymi.

Dla terenów **RR** ustala się następujące kierunki rozwoju przestrzennego:

W zakresie funkcji:

- Utrzymanie istniejących gospodarstw rybackich.
- Utrzymanie funkcji ekologicznych stawów rybnych i ich obrzeży.
- Dopuszcza się realizację sieci i urządzeń infrastruktury technicznej oraz urządzeń wodnych.
- Dopuszcza się wyodrębnienie w ramach ustaleń planów miejscowych terenów dopuszczalnej lokalizacji obiektów służących wykorzystaniu terenów dla celów rekreacji.

W zakresie standardów urbanistycznych oraz kształtowania zabudowy:

- Określenie w planie miejscowym możliwości utrzymania, zmiany sposobu użytkowania i dopuszczalnej skali rozbudowy zabudowy w obrębie istniejących działek siedliskowych.

3.3.21. Tereny wód powierzchniowych śródlądowych (WS)

Obejmują tereny pod powierzchniowymi wodami śródlądowymi płynącymi i stojącymi.

Dla terenów **WS** ustala się następujące kierunki rozwoju przestrzennego:

W zakresie funkcji:

- Utrzymanie i ochrona zasobów wodnych.
- Utrzymanie istniejących zasobów przyrodniczych.
- Wykluczenie zabudowy, za wyjątkiem urządzeń wodnych i obiektów melioracji oraz obiektów i urządzeń służących zabezpieczeniom przeciwpowodziowym i przeciwerozyjnym.

3.3.22. Tereny tras komunikacyjnych – (KDGP, KDG, KDZ, KDL, KDD)

Obejmują istniejące i projektowane drogi i ulice publiczne oraz inne ważne z punktu widzenia obsługi komunikacyjnej gminy.

Dla terenów **tras komunikacyjnych** ustala się następujące kierunki rozwoju przestrzennego:

W zakresie funkcji:

- Utrzymanie, przebudowa i realizacja lokalnego i ponadlokalnego układu drogowego.
- Dopuszcza się lokalizację niezbędnej sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, pod warunkiem uzyskania zgody zarządcy drogi.
- Dopuszcza się przebudowę i rozbudowę istniejącej zabudowy położonej w liniach rozgraniczających dróg, pod warunkiem uzyskania zgody zarządcy drogi.
- Obowiązują następujące szerokości dróg w liniach rozgraniczających, zgodnie z przepisami odrębnymi:
  - KDGP – 30 m;
  - KDG – 25 m;
  - KDZ – 20 m;
  - KDL – 12 m;
  - KDD – 10 m.

3.3.23. Tereny usług i obsługi transportowej w tym stacje paliw (KU)

Obejmują istniejące tereny przeznaczone pod usługi i obsługę transportową (w tym stacje paliw).

Dla terenów **KU** ustala się następujące kierunki rozwoju przestrzennego:

W zakresie funkcji:

- Utrzymanie istniejących stacji paliw wraz z niezbędnymi urządzeniami technicznymi z możliwością ich przebudowy i rozbudowy.
- Dopuszczenie lokalizacji niezbędnych sieci i urządzeń infrastruktury technicznej.
- Dopuszczenie na warunkach określonych w planach miejscowych obiektów towarzyszących usług komercyjnych.

W zakresie bezpieczeństwa oraz ochrony wartości przyrodniczych i krajobrazowych:

- Uwzględnienie wymogów bezpieczeństwa ludzi określonych w przepisach odrębnych.
- Stosowanie materiałów budowlanych o wysokiej trwałości i jakości estetycznej.
- Przeprowadzanie ocen oddziaływania przedsięwzięć na środowisko stosownie do wymogów przepisów odrębnych.

3.3.24. Tereny infrastruktury transportowej w tym parkingi (KP)

Obejmują istniejące i projektowane tereny przeznaczone pod infrastrukturę transportową (w tym parkingi).

Dla terenów **KP** ustala się następujące kierunki rozwoju przestrzennego:

W zakresie funkcji:

- Utrzymanie istniejących oraz realizacja nowych parkingów wraz z niezbędnymi urządzeniami technicznymi.
- Dopuszczenie lokalizacji niezbędnych sieci i urządzeń infrastruktury technicznej.
- Dopuszczenie na warunkach określonych w planach miejscowych zabudowy kubaturowej (w tym obiekty towarzyszących usług komercyjnych i garaży).

W zakresie bezpieczeństwa oraz ochrony wartości przyrodniczych i krajobrazowych:

- Uwzględnienie wymogów bezpieczeństwa ludzi określonych w przepisach odrębnych.
- Stosowanie materiałów budowlanych o wysokiej trwałości i jakości estetycznej.

3.3.25. Tereny infrastruktury technicznej IT

IT/E – Tereny infrastruktury technicznej i komunalnej – zaopatrzenie w energię elektryczną.

IT/G – Tereny infrastruktury technicznej i komunalnej – zaopatrzenie w gaz.

IT/W – Tereny infrastruktury technicznej i komunalnej – zaopatrzenie w wodę.

IT/K – Tereny infrastruktury technicznej i komunalnej – odprowadzanie i oczyszczanie ścieków.

Obejmują tereny, na których istnieją lub projektowane są obiekty i urządzenia z zakresu infrastruktury technicznej, zgodnie z poszczególnymi kategoriami terenów.

Dla terenów **IT/E**, **IT/G**, **IT/W**, **IT/K** ustala się następujące kierunki rozwoju przestrzennego:

W zakresie funkcji, rodzaju i formy zabudowy, standardów urbanistycznych oraz kształtowania układu urbanistycznego:

- Utrzymuje się istniejące oraz dopuszcza się realizację nowych obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej, związanych z poszczególnymi kategoriami terenów.
- Dopuszcza się w terenach IT/K lokalizację obiektów i urządzeń związanych z gospodarką odpadami.
- Dopuszcza się lokalizację obiektów administracyjnych i gospodarczych, związanych z funkcją podstawową, placów manewrowych i miejsc postojowych.
- Obowiązuje zachowanie w planach miejscowych stref ochronnych lub technicznych, zgodnie z przepisami odrębnymi.
- W planach miejscowych należy ustalić zasady kształtowania zabudowy tak, by obiekty spełniały swoje funkcje, a forma architektoniczna nawiązywała do form ustalonych dla terenów sąsiadujących.

W zakresie ochrony wartości przyrodniczych i krajobrazowych:

- Uwzględnienie wymogów bezpieczeństwa przed porażeniem prądem elektrycznym dużych ptaków na słupach energetycznych, jak również ochrony przed bezpośrednią kolizją z linią energetyczną.
- Dążenie do eliminacji napowietrznych linii energetycznych i zastępowanie ich podziemnymi, kablowymi liniami energetycznymi.

3.3.26. [Tereny eksploatacji górniczej surowców skalnych PG

Obejmują projektowane tereny eksploatacji górniczej surowców skalnych (wraz z infrastrukturą towarzyszącą).

Dla terenów **PG** ustala się następujące kierunki rozwoju przestrzennego:

W zakresie funkcji, rodzaju zabudowy i zainwestowania:

- Eksploatacja surowców skalnych prowadzona zgodnie z wymogami przepisów odrębnych.
- Lokalizacja nowych obiektów urządzeń i sieci związanych z eksploatacją surowców skalnych zgodnie z przepisami odrębnymi oraz związanych z ich][3]

[…][3] Wprowadzono Zmianą Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Brzeźnica uchwaloną Uchwałą Nr XXXVIII/343/2021 Rady Gminy Brzeźnica z dnia 30 grudnia 2021 roku.

[składowaniem, przetwórstwem i transportem.

- Lokalizacja obiektów i urządzeń zaplecza socjalnego, technicznego i materiałowego.

W zakresie ochrony wartości przyrodniczych i krajobrazowych:

- Uwzględnienie celów ochrony określonych dla Rudniańskiego Parku Krajobrazowego.
- Uwzględnienie wymagań związanych z ochroną przed powodzią.
- Rekultywacja terenów poeksploatacyjnych z zachowaniem zbiorników wodnych powstałych w wyniku eksploatacji.

W zakresie infrastruktury technicznej:

- Zapewnienie obsługi, poprzez sieci i urządzenia infrastruktury technicznej.][3]

[…][3] Wprowadzono Zmianą Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Brzeźnica uchwaloną Uchwałą Nr XXXVIII/343/2021 Rady Gminy Brzeźnica z dnia 30 grudnia 2021 roku.

4. ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

4.1. OBIEKTY I TERENY OBJĘTE OCHRONĄ NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

System przyrodniczy tworzą obiekty objęte ochroną na podstawie przepisów odrębnych. Są to:

POMNIKI PRZYRODY

Pomniki przyrody żywej

Lipa położona w centralnej części miejscowości Brzeźnica obok budynku podworskiego.

Lipa położona w centralnej części miejscowości Paszkówka obok kościoła.

Grupa 3 lip położona w zachodniej części miejscowości Paszkówka obok budynku nr 48.

Lipa położona w centralnej części miejscowości Paszkówka obok ośrodka zdrowia.

Lipa położona w centralnej części miejscowości Paszkówka obok budynku pałacowego.

Grupa 2 lip położona w zachodniej części miejscowości Paszkówka nad stawem obok budynku pałacowego.

Grupa 2 dębów położona w zachodniej części miejscowości Paszkówka przy drodze polnej do Bęczyna obok budynku pałacowego.

Lipa położona w centralnej części miejscowości Paszkówka w zadrzewieniu parkowym między budynkiem pałacowym, a ośrodkiem zdrowia.

Lipa położona w centralnej części miejscowości Paszkówka w zadrzewieniu parkowym obok budynku pałacowego.

Dąb położony w centralnej części miejscowości Paszkówka w zadrzewieniu parkowym obok budynku pałacowego.

Grupa 2 lip położona w zachodniej części miejscowości Paszkówka w zadrzewieniu parkowym obok budynku pałacowego.

Grupa drzew (6 dębów i 1 lipa) położona w zachodniej części miejscowości Paszkówka w zadrzewieniu parkowym.

Dąb położony w centralnej części miejscowości Brzeźnica obok stadionu sportowego.

Ponadto na terenie gminy proponowane do objęcia ochroną na podstawie przepisów odrębnych są:

Rezerwat przyrody „Burzynek” – obejmuje południową część kompleksu leśnego zwanego Lasem Burzyńskiego, położonego w zachodniej części miejscowości Tłuczań. Dominuje tu, bogata w rzadkie i chronione gatunki roślin żyzna buczyna karpacka, z dorodnym drzewostanem bukowym oraz nielicznymi okazami jaworu i grabu. Do najciekawszych (chronionych) składników flory lasu Burzyńskiego należą między innymi wawrzynek wilczełyko, skrzyp olbrzymi; marzanka wonna; kopytnik pospolity oraz bluszcz pospolity. Z ptaków lęgowych dominują tutaj gatunki gniazdujące w dziuplach oraz półdziuplach: muchołówka żałobna, muchołówka białoszyja, muchołówka szara, pleszka, dzięcioł duży, pełzacz leśny, kowalik oraz kilka gatunków sikor. Gniazdują tutaj również gatunki drapieżne, takie jak myszołów oraz jastrząb.

Użytek ekologiczny (bez nazwy) w międzywalu rzeki Wisły – obejmuje część doliny Wisły w miejscowościach Łączany i Chrząstowice. Obszar ten stanowi miejsce odpoczynku i żerowania ptactwa wodnego, szczególnie powyżej stopnia wodnego w Łączanach.

4.2. POLITYKA OCHRONY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

Przedmiotem polityki w tym zakresie jest całokształt zagadnień związanych ze środowiskiem przyrodniczym gminy. Obejmują one geologię i geomorfologię obszaru (w tym zagrożenie ruchami masowymi ziemi), gleby, hydrografię i hydrogeologię (w tym zagrożenie powodziowe), jakość powietrza i klimat akustyczny a także elementy wpływające na bioróżnorodność obszarów gminy.

Głównymi celami polityki są:

- zachowanie cennych przyrodniczo i charakteryzujących się największą bioróżnorodnością terenów gminy;
- ochrona terenów o wysokich walorach przyrodniczych, jako głównych elementów systemu przyrodniczego;
- kształtowanie terenów o potencjalnie dużych walorach przyrodniczych w kierunku umożliwienia ich optymalnego funkcjonowania w systemie przyrodniczym gminy.

Działania samorządu gminy na rzecz poprawy stanu środowiska przyrodniczego są integralną częścią dążeń dotyczących poprawy jakości życia mieszkańców gminy i dotyczących zwiększenia atrakcyjności gminy dla odwiedzających ją gości. Z kolei ochrona zasobów środowiska przyrodniczego jest warunkiem trwałego utrzymania jakości życia na satysfakcjonującym mieszkańców gminy poziomie.

Realizacja polityki ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego polegać będzie na następujących działaniach w odniesieniu do poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego.

Zasoby i zagrożenia geologiczne

- ochronie znajdującego się w północno-zachodniej części gminy fragmentu udokumentowanego złoża węgla kamiennego „Spytkowice" występującego w głęboko zalegających utworach karbonu; jednakże ze względu na znaczne głębokości jego występowania nie ma na razie perspektyw gospodarczego wykorzystania tych zasobów;
- ograniczeniu lokalizacji nowej zabudowy na osuwiskach oraz obszarach zagrożonych osuwaniem jedynie do przypadków, w których wprowadzone do ustaleń planów miejscowych zapisy związane z wyeliminowaniem lub istotnym ograniczeniem zagrożenia osuwiskowego na tą zabudowę, zapewnią jej właściwe zabezpieczenie przed tym zjawiskiem.

Gleby i rolnicza przestrzeń produkcyjna

Stosunkowo duży udział gleb II i III klasy bonitacyjnej w powierzchni gminy sprawia, że konieczna jest oszczędność w zajmowaniu nowych terenów rolnych na cele inwestycyjne. Polityka ochrony gleb i rolniczej przestrzeni produkcyjnej polegać będzie na:

- koncentracji zainwestowania w już wykształconych układach urbanistycznych poszczególnych miejscowości;
- dopuszczeniu realizacji nowej zabudowy w terenach rolnych w sąsiedztwie już wykształconych układów urbanistycznych poszczególnych miejscowości oraz w sąsiedztwie innych istniejących enklaw zabudowy;
- zachowaniu i tworzeniu zadrzewień i trwałych użytków zielonych o znaczeniu przeciwerozyjnym;
- wyznaczeniu w planach miejscowych obszarów rolniczej przestrzeni produkcyjnej bez prawa zabudowy;
- eliminacji negatywnego oddziaływania pozarolniczej działalności gospodarczej na otaczające tereny rolne.

Wody powierzchniowe i podziemne, zagrożenie powodziowe

Główną rzeką gminy jest Wisła, oprócz której na obszarze gminy jest szereg większych i mniejszych cieków wodnych pozostających w administracji bądź to Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie albo Małopolskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Krakowie, a więc w stosunku do których nadzór właścicielski sprawuje Marszałek Województwa Małopolskiego. Ze względu na skalę opracowania

na załącznikach graficznych (uwarunkowania i kierunki) do niniejszego studium przedstawiono rzekę Wisłę oraz ważniejsze cieki wodne. Podstawowymi działaniami w zakresie ochrony sieci rzecznej na terenie gminy będą:

- zachowanie ciągłości wszystkich cieków wodnych pokazanych i niepokazanych na załącznikach graficznych do niniejszego studium;
- umożliwienie wykonywania wszelkiego rodzaju działań związanych z ich konserwacją i regulacją oraz zabezpieczeniem przeciwpowodziowym.

Rzeka Wisła niesie na terenie gminy wody III klasy czystości. Zanieczyszczenie Wisły jest powodowane głównie przez zrzuty ścieków przemysłowych oraz komunalnych powyżej terenu gminy, toteż wpływ samorządu gminy na jakość wody w Wiśle, a także na jakość wód podziemnych pozostających w kontakcie z wodami Wisły jest bardzo ograniczony.

Potrzebna jest jednak lokalna polityka ochrony jakości wód powierzchniowych i podziemnych zarówno w odniesieniu do Wisły jak i pozostałych cieków i wód. Powinna ona polegać na:

- budowie systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków obejmującego docelowo swym zasięgiem całość terenów osadniczych gminy;
- wyposażeniu obiektów zlokalizowanych poza terenami osadniczymi objętymi systemem odprowadzania i oczyszczania ścieków (gospodarstwa rolne, indywidualna zabudowa rekreacyjna i inne) w indywidualne urządzenia oczyszczania ścieków;
- zachowaniu i rekonstrukcji naturalnego otoczenia cieków wodnych (zadrzewienia wzdłuż koryt rzek i potoków, trwałe użytki zielone w sąsiedztwie kanałów i rowów melioracyjnych).

Ponadto w miarę możliwości samorząd gminy będzie wspierać wszelkie działania ponadlokalne zmierzające do poprawy jakości wód rzeki Wisły.

Rzeka Wisła na obszarze gminy stwarza zagrożenie powodziowe. W celu minimalizacji tego zagrożenia, została ona zabezpieczona wałami przeciwpowodziowymi. Wałami przeciwpowodziowymi zabezpieczone są również ujściowe odcinki jej prawobrzeżnych dopływów Brodawka i Grabarz. Zgodnie z ustawą z dnia 18 lipca 2001 roku „Prawo Wodne” (Dz. U. z 2001 roku, Nr 115, poz. 1229 z późniejszymi zmianami) w celu zapewnienia szczelności i stabilności wałów przeciwpowodziowych, obowiązują zakazy dotyczące różnego rodzaju działalności, wymienione w art. 88n powyższej ustawy, w tym w szczególności zakaz wykonywania obiektów budowlanych, kopania studni, sadzawek, dołów oraz rowów w odległości mniejszej niż 50 m od stopy wału po stronie odpowietrznej. W części graficznej (uwarunkowania i kierunki) niniejszego studium przedstawiono granicę strefy ochrony wałów przeciwpowodziowych zlokalizowaną

w odległości 50 m od stopy wału po stronie odpowietrznej. Zgodnie z wymienionym wyżej art. 88n marszałek województwa może w drodze decyzji, jeżeli nie wpłynie to na szczelność i stabilność wałów przeciwpowodziowych, zwolnić od zakazów wymienionych w tym artykule.

Polityka przestrzenna w odniesieniu do terenów położonych w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią (w przypadku Gminy Brzeźnica jest to obszar położony w międzywalu rzeki Wisły i jej dopływów Brodawka i Grabarz oraz pokazany na mapach zagrożenia powodziowego obszar szczególnego zagrożenia powodzią Q1, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat a także obszar szczególnego zagrożenia powodzią Q10, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat) polegać będzie na całkowitym wykluczeniu lokalizacji nowej zabudowy oraz utrzymaniu dotychczasowego użytkowania terenów w obrębie międzywala rzeki Wisły z uwzględnieniem innych ustaleń wynikających z przepisów odrębnych.

Polityka przestrzenna w odniesieniu obszaru obejmującego tereny narażone na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego polegać będzie na:

- dopuszczeniu lokalizacji nowej zabudowy w obrębie terenów już zainwestowanych i dopuszczeniu rozszerzenia (w stosunku do ustaleń obecnie obowiązującego planu) terenów przeznaczonych do zainwestowania na zasadach ustalonych w planach miejcowych;
- zapewnieniu możliwości szybkiej ewakuacji ludności w sytuacji zagrożenia poprzez odpowiednie rozwiązania w zakresie systemu transportu drogowego.

Jakość powietrza i klimat akustyczny, redukcja zanieczyszczeń powietrza i hałasu

Na obszarze gminy Brzeźnica nie prowadzi się aktualnie badań monitoringowych stanu powietrza atmosferycznego. Pewien wpływ, na jakość powietrza na obszarze gminy, mają zakłady przemysłowe zlokalizowane poza jej granicami. W związku z tym polityka ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego w zakresie ochrony jakości powietrza na obszarze gminy będzie się koncentrować na ograniczaniu lokalnych źródeł zanieczyszczeń powietrza takich jak: ogrzewanie budynków, działalność produkcyjna i usługowa, transport samochodowy.

Redukcja zanieczyszczeń powietrza powstających w wyniku ogrzewania budynków polegać będzie na:

- utrzymaniu i rozbudowie systemu zaopatrzenia w gaz umożliwiającego wykorzystanie gazu do celów grzewczych;
- promocji energooszczędnych form budownictwa.

Ograniczanie zanieczyszczeń powietrza pochodzących z zakładów usługowych i produkcyjnych osiągane będzie poprzez:

- modernizację istniejących zakładów w kierunku minimalizacji ilości emitowanych zanieczyszczeń;
- dopuszczenie lokalizacji nowych zakładów tylko pod warunkiem niepogarszania jakości powietrza atmosferycznego.

Zmniejszenie zanieczyszczeń powietrza, których źródłem jest transport samochodowy polegać będzie na:

- tworzeniu pasów zieleni izolacyjnej wzdłuż dróg o największym natężeniu ruchu;
- tworzeniu ułatwień dla ruchu pieszego;
- budowie ścieżek rowerowych służących zarówno dla celów rekreacyjnych jak i dojazdów do pracy i usług.

Powyższe działania uzupełnione o stosowanie w razie potrzeby zabezpieczeń akustycznych dla istniejących i nowopowstających budynków służyć będą równocześnie poprawie klimatu akustycznego na obszarze gminy.

Bioróżnorodność terenów gminy

Na politykę ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego w zakresie utrzymania i wzbogacania bioróżnorodności terenów gminy składać się będą następujące działania:

- utrzymanie istniejących lasów, zadrzewień i dużych kompleksów trwałych użytków zielonych, ze szczególnym uwzględnieniem zadrzewień położonych wzdłuż cieków wodnych;
- umożliwienie migracji gatunków pomiędzy obszarami o największej bioróżnorodności poprzez poprawę drożności korytarzy ekologicznych o znaczeniu lokalnym; zainwestowanie terenów przeznaczonych do zabudowy w ich obrębie odbywać się będzie przy zachowaniu zasady pozostawienia wolnych od zainwestowania pasm terenu poprzez obniżanie intensywności zabudowy, zwiększanie powierzchni biologicznie czynnej czy wprowadzanie zakazu lokalizacji ogrodzeń do ustaleń planów miejscowych;
- tworzenie nowych zalesień i zadrzewień zwłaszcza o znaczeniu przeciw-erozyjnym;
- ochrona pomników przyrody ożywionej a także utworzenie rezerwatu przyrody „Burzynek” i użytku ekologicznego w dolinie Wisły.

5. ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW KRAJOBRAZU KULTUROWEGO ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

5.1. OBIEKTY I TERENY OBJĘTE OCHRONĄ NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

System kulturowy tworzą obiekty wpisane do rejestru zabytków wraz ze strefami ochrony konserwatorskiej, obiekty wpisane do Gminnej Ewidencji Zabytków oraz stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru i ewidencji zabytków archeologicznych.

Na obszarze Gminy Brzeźnica znajduje się siedem obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków. Są to:

- **Zespół dworski obejmujący dwór – murowany (z XVIII w.), spichlerz dworski – murowany (z końca XVIII w.) oraz park dworski w Brzeźnicy.**
- **Dwór- murowany (z II poł. XIX w.), oficyna dworska – murowana (z II poł. XIX w.), spichlerz – murowany (z1869 roku), stajnie – murowane (z III ćw. XIX w.) oraz park dworski (z II poł. XIX w.) w Kopytówce.**
- **Park dworski (z przeł. XVIII-XIX w.) w Kossowej.**
- **Kościół parafialny p.w. Przemienienia Pańskiego – murowany (z 1882 – 1891 roku) w Paszkówce.**
- **Zespół pałacowy – murowany (z 1860 roku) wraz z parkiem w Paszkówce.**
- **Kościół p.w. Imienia Najświętszej Panny Marii – drewniany (z II poł. XVI w.) w Sosnowicach.**
- **Kościół parafialny p.w. Nawiedzenia Najświętszej Panny Marii – drewniany (z 1664 roku) w Tłuczani.**

Dla ochrony wyżej wymienionych obiektów obowiązują przepisy odrębne oraz wyodrębnione zostały **strefy ochrony konserwatorskiej** wyznaczone wokół obiektów wpisanych do rejestru zabytków. W strefach tych obowiązuje ochrona i właściwa ekspozycja obiektów objętych ochroną, zachowanie historycznej sieci dróg i rzek, zieleni oraz granic działek. W przypadku otaczającej dysharmonijnej zabudowy obowiązuje poprawa jej wyglądu (w nawiązaniu do architektury obiektów zabytkowych). Wszystkie działania związane z zagospodarowaniem terenów w tych strefach wymagają akceptacji działań i dostosowania się do warunków podanych przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Ponadto na obszarze Gminy Brzeźnica znajduje się szereg obiektów wpisanych do **Gminnej Ewidencji Zabytków**. Zostały one wymienione w rozdziale 2.4.2. w ramach określenia uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego do niniejszego studium. Do ochrony prawem miejscowym wskazuje się zachowane przykłady architektury tradycyjnej, które nie utraciły cech stylowych – wyszczególnione w Gminnej Ewidencji Zabytków. Dla obiektu/zespołu należy ustalić w planach miejscowych, zgodnie z przepisami odrębnymi, zasady określające zakres dopuszczonych prac na obiekcie i w jego otoczeniu, ze szczególnym uwzględnieniem regulacji dotyczących ochrony cech stylowych zabudowy. W przypadku koniecznych wyburzeń obiektów należy każdorazowo uzyskać pozytywną opinię konserwatorską oraz wykonać konieczną dla celów archiwalnych dokumentację konserwatorską. Obowiązuje zachowanie:

- zabytkowej zabudowy, dla której szczegółowe zasady ochrony ustalone będą w planach miejscowych;
- walorów historycznych i kompozycyjnych; w szczególności ochronie podlega: układ dróg i ścieżek wewnętrznych, wnętrz urbanistycznych, założenia zieleni.

Przy założeniu harmonijnego współistnienia elementów kompozycji historycznej i współczesnej, w dostosowaniu do historycznego układu urbanistycznego i form zabudowy tradycyjnej, dopuszcza się:

- uzupełnienia nową zabudową;
- przebudowę, rozbudowę i zmianę funkcji obiektów zabytkowych.

Zasady rewaloryzacji zabytkowej substancji oraz kształtowania nowej zabudowy w zgodzie ze skalą i tradycją przestrzenno-historyczną, winny być szczegółowe sprecyzowane w zapisach planów miejscowych, a w szczególności zawierać ustalenia dotyczące: układu kalenicy, wysokości zabudowy, ukształtowania bryły obiektów w tym form dachów i rzutu budynków, rozwiązań elewacji w tym detali architektonicznych, stolarki okiennej i drzwiowej, kolorystyki i materiałów wykończeniowych.

W zależności od uwarunkowań i specyfiki obiektu, bądź obszaru objętego ochroną, przyjęte w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego rozwiązania muszą ponadto:

- określać zasady podziału historycznych działek i sposób ich zabudowy;
- ustalać, w zależności od potrzeb, obowiązujące bądź nieprzekraczalne linie zabudowy;
- sankcjonując historyczny układ ciągów komunikacyjnych, w razie potrzeby ustalać zasady ewentualnej jego rozbudowy;

- ustalać zasady sytuowania nośników treści informacyjnych (szyldy, oznakowania, ewentualnie reklamy);
- wprowadzać regulacje dotyczące sposobu zagospodarowania i kształtowania zieleni;
- uwzględniać powiązania ciągów widokowych w celu ochrony ekspozycji krajobrazu zabytkowego.

Na obszarze Gminy Brzeźnica występują stanowiska archeologiczne wpisane do **rejestru zabytków archeologicznych**, które wskazuje się do objęcia ochroną prawem miejscowym, zgodnie z przepisami odrębnymi.
Są nimi:

- **grodzisko stożkowate z okresu późnego średniowiecza (nr rej. A-580/88) w Marcyporębie;**
- **ślad osadnictwa z okresu neolitu (nr rej. A-584/88) w Nowych Dworach;**
- **osada lub pracownia z okresu neolitu (nr rej. A-585/88) w Sosnowicach.**

Ponadto na obszarze Gminy Brzeźnica występuje także szereg stanowisk archeologicznych wpisanych do **ewidencji zabytków archeologicznych**, które zostały wymienione w rozdziale 2.4.2. w ramach określenia uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego do niniejszego studium, Wskazuje się je do objęcia ochroną prawem miejscowym, zgodnie z przepisami odrębnymi. Ustala się ponadto, że:

- działalność budowlana jest możliwa zgodnie z przepisami odrębnymi; na obszarach stanowisk archeologicznych dopuszcza się prowadzenie prac ziemnych wyłącznie pod nadzorem archeologicznym, na który należy uzyskać zezwolenie u Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków;
- przy wydawaniu decyzji administracyjnych wymaga się podania informacji o obecności stanowiska archeologicznego i ustawowych obowiązkach wynikających z tego faktu.

5.2. POLITYKA OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I KRAJOBRAZU

Przedmiotem polityki w tym zakresie jest całokształt zagadnień związanych ze środowiskiem kulturowym i krajobrazem gminy. Obejmują one obiekty zabytkowe wpisane do rejestru i do gminnej ewidencji zabytków, stanowiska archeologiczne, krajobraz kulturowy gminy a także krajobraz otwarty gminy.

Celami polityki na obszarze gminy są:

- zachowanie i wyeksponowanie wartościowych zasobów dziedzictwa kulturowego decydujących o tożsamości kulturowej gminy;
- ochrona i kształtowanie krajobrazu kulturowego gminy mające na celu uatrakcyjnienie oblicza gminy, a szczególnie jego przestrzeni publicznych;
- zachowanie i ekspozycja krajobrazu otwartego na obszarach gminy o dużych walorach widokowych i krajobrazowych.

Działania samorządu gminy na rzecz poprawy stanu środowiska kulturowego są integralną częścią dążeń dotyczących poprawy jakości życia mieszkańców gminy i dotyczących zwiększenia atrakcyjności gminy dla odwiedzających ją gości. Z kolei ochrona zasobów środowiska kulturowego jest warunkiem trwałego utrzymania jakości życia na satysfakcjonującym mieszkańców gminy poziomie.

Realizacja polityki ochrony i kształtowania środowiska kulturowego polegać będzie na następujących działaniach w odniesieniu do jego poszczególnych elementów.

Zachowanie i ekspozycja wartościowych zasobów dziedzictwa kulturowego gminy

- zachowaniu i rewaloryzacji obiektów zabytkowych zarówno wpisanych do rejestru jak też ujętych w gminnej ewidencji zabytków, ze zwróceniem szczególnej uwagi na tradycyjną zabudowę drewnianą najbardziej zagrożoną ze względu na zły stan techniczny i postępujący rozwój nowej zabudowy;
- promocji zasobów dziedzictwa kulturowego, które stanowić mogą atrakcję turystyczną gminy, poprzez informację o zabytkach, oznaczenie obiektów zabytkowych oraz ewentualne wyznaczenie szlaków kulturowych wiodących przez najcenniejsze pod względem zachowania układów przestrzennych i obiektów zabytkowych fragmenty miejscowości;
- propagowaniu wśród mieszkańców gminy wartości zasobów dziedzictwa kulturowego gminy, jej wyglądu i atrakcyjności;
- zachowaniu historycznych układów przestrzennych oraz dalszego ich rozwoju na zasadzie kontynuacji, wymiany i uzupełniania istniejącej zabudowy;
- ochronie stanowisk archeologicznych zlokalizowanych na terenie gminy.

Ochrona i kształtowanie krajobrazu kulturowego

- ustaleniu zasad kształtowania formy współczesnej zabudowy zgodnie z tradycją regionu i tradycją lokalną;
- przestrzeganiu ustalonych zasad w realizacji poszczególnych obiektów, szczególnie obiektów użyteczności publicznej i przestrzeni publicznych;

- dążeniu do poprawy wyglądu i ujednolicenia wnętrz poszczególnych miejscowości, zwłaszcza terenów mieszkaniowych o zróżnicowanej formie i gabarycie oraz chaotyczne usytuowanych budynkach, poprzez zwrócenie uwagi na ogrodzenia, zieleń, małą architekturę, a w przypadku przebudowy czy remontu, poprawę formy zabudowy;
- niedopuszczeniu do nadmiernego rozpraszania zabudowy oraz jej żywiołowego, niekontrolowanego rozwoju;
- kontynuacji tradycyjnych układów przestrzennych;
- podniesieniu atrakcyjności centrów miejscowości (przestrzeni publicznych) ze względu na ich ważną rolę w percepcji poszczególnych miejscowości (chodniki, mała architektura, zieleń, oświetlenie);
- zachowaniu istniejących zadrzewień i założeń zielonych oraz obudowy cieków wodnych.

Zachowanie i ekspozycja krajobrazu otwartego

- przeciwdziałanu degradacji krajobrazu naturalnego stanowiącego główny zasób gminy poprzez niedopuszczanie do zabudowania terenów eksponowanych widokowo, a także poprzez ochronę przed nadmiernym obudowywaniem (zagęszczaniem zabudowy) wzdłuż dróg posiadających walory widokowe, oraz innych ciągów i punktów widokowych;
- niedopuszczaniu do dewastacji krajobrazu poprzez budowę elementów infrastruktury technicznej w terenach o szczególnych walorach krajobrazowych.

6. KIERUNKI ROZWOJU KOMUNIKACJI

Kierunki rozwoju komunikacji dotyczą głównie zagadnień związanych z układem komunikacji drogowej, gdyż dla przebiegających przez gminę linii kolejowej relacji Kraków Płaszów – Oświęcim oraz kanału żeglownego Łączany – Skawina nie przewiduje się istotnych działań związanych z ich rozbudową lub przebudową, a tylko działania związane z ich bieżącym utrzymaniem.

W stosunku do układu komunikacji drogowej, mając na uwadze ogólne kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy Brzeźnica, przyjęto następujące zasady konstrukcji docelowego modelu obsługi komunikacją drogową w gminie:

- **efektywność pracy układu drogowego**, zabezpieczająca obsługę ruchu wewnętrznego i zewnętrznego na odpowiednich standardach;
- **zabezpieczenie możliwości zrównoważonego rozwoju** gminy;
- **elastyczność układu drogowego**, czyli dostosowanie do możliwości efektywnego sterowania ruchem drogowym;
- **realność terenową inwestycji drogowych**.

Biorąc pod uwagę przeprowadzone do chwili obecnej analizy w tym zakresie, zweryfikowane zgodnie z aktualnym rozpoznaniem w zakresie istniejącego zainwestowania i proponowanym w niniejszym studium nowym programem urbanistycznym, zaproponowano układ drogowy zabezpieczający obsługę głównych kierunkowych ciążeń ruchu drogowego zewnętrznego oraz obsługę ruchu drogowego wewnętrznego.

Układ drogowy zewnętrzny

Przez gminę przebiega droga krajowa nr 44 o klasie funkcjonalnej GP (główna ruchu przyspieszonego). Droga ta zapewnia powiązania komunikacyjne gminy z krajowym układem drogowym.

Przy południowo-wschodniej granicy Gminy Brzeźnica (miejscowość Sosnowice) przebiega droga wojewódzka nr 953 o klasie funkcjonalnej G (główna). Droga ta ma drugorzędne znaczenie z punktu widzenia dostępności komunikacyjnej gminy, zapewniając alternatywną dostępność komunikacyjną miejscowości położonych w południowo-wschodniej i południowej części gminy (Paszkówka, Bęczyn, Kopytówka i Marcyporęba).

Ponadto układ dróg zewnętrznych stanowią następujące drogi powiatowe o klasie funkcjonalnej Z (zbiorcza):

- nr 1768 K - Nowe Dwory - Tłuczań - Wyźrał - Witanowice - Tomice;
- nr 1772 K - Wyźrał - Ryczów - Łączany;

- nr 1775 K - Brzeźnica - Liszki;
- nr 1776 K - Tłuczań - Kossowa;
- nr 1777 K - Tłuczań - Wyźrał;
- nr 1778 K - Wyźrał - Lgota - Witanowice;
- nr 1781 K - Nowe Dwory - Marcyporęba;
- nr 1782 K - Kalwaria Zebrzydowska - Wysoka - Stanisław Górny - Marcyporęba - Brzeźnica;
- nr 1787 K - Przytkowice - Paszkówka - Jaśkowice;
- nr 1788 K - Marcyporęba - Kopytówka - Bęczyn - Paszkówka - Sosnowice - Wielkie Drogi.

W ciągu drogi powiatowej nr 1775 K (Brzeźnica - Liszki), w miejscowości Brzeźnica funkcjonuje przeprawa promowa na rzece Wiśle umożliwiająca połączenie komunikacyjne (samochodowe i piesze) z sąsiednią gminą Czernichów, i dalej w kierunku Krakowa i portu lotniczego „Balice". Mając na uwadze potencjalnie duże znaczenie tego połączenia gminy Brzeźnica z jej otoczeniem, szczególnie w zapewnieniu korzystnych powiązań z Krakowem i portem lotniczym oraz mając na uwadze ustalenia studium dla gminy Czernichów, proponuje się w niniejszym studium budowę przeprawy mostowej przez rzekę Wisłę, w miejscu istniejącej przeprawy promowej i następnie podjęcie działań wraz z zainteresowanymi gminami zmierzających do umieszczenia jej w ramach zadań wojewódzkich (mogłoby to się wiązać z podniesieniem rangi tej drogi do drogi wojewódzkiej).

Układ drogowy wewnętrzny

Obsługa komunikacyjna w granicach gminy będzie się odbywać głównie poprzez system gminnych dróg publicznych – modernizowany w zakresie jego parametrów technicznych i poprawy jakości nawierzchni dróg. Gmina posiada stosunkowo gęstą sieć istniejących powiązań lokalnych, w tym również o nawierzchni żwirowej bądź gruntowej, które będą sukcesywnie ulepszane. Rozbudowa układu lokalnego (drogi dojazdowe i wewnętrzne) będzie postępować w miarę uruchamiania nowych terenów budowlanych i potrzeb obsługi mieszkańców. Wyznaczanie przebiegu tych dróg będzie się odbywać w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z przepisami odrębnymi. Skala opracowania Studium i stan rozpoznania potrzeb na etapie jego sporządzania, w tym późniejszych podziałów nieruchomości, determinuje przyjęcie takiej polityki gminy. Na rysunku Studium pokazano powiązania w zakresie publicznych dróg gminnych zabezpieczających jej prawidłowy rozwój i ważniejsze powiązania niebędące obecnie drogami publicznymi, które mogłyby taki status w przyszłości uzyskać.

Utrzymane i zaplanowane główne kierunki docelowego rozwoju układu komunikacyjnego Gminy zapewniają możliwość prawidłowego funkcjonowania wszystkich podsystemów transportowych, w tym również dobrego poprowadzenia przebiegu linii **komunikacji publicznej**, uporządkowania komunikacji **pieszej** oraz **segregacji ruchu pieszego i rowerowego** w kolejnych etapach zadań planistycznych i projektowych.

Zasady kształtowania sieci drogowej

Zaleca się, zgodnie z wymogami stosownych norm i przepisów, przyjęcie rezerwy na pasy dróg zależnie od ich klas funkcjonalnych. W wyszczególnieniu podano szerokości pasów regulacyjnych o wielkościach średnich, z uwagi na konieczność rezerw na prowadzenie infrastruktury technicznej towarzyszącej drodze oraz uwzględnienie ścieżek rowerowych, chodników dla pieszych – szczególnie przez obszary zabudowane poszczególnych miejscowości oraz uwzględnienie ewentualnych osłon izolacyjnych. Ze względu na istniejącą zabudowę należy tam gdzie to uzasadnione, dopuścić zachowanie istniejących i utrwalonych w przestrzeni linii zabudowy, pomimo niezachowania wymaganych szerokości. W nawiasach podano minimalnie (ze względu na istniejącą zabudowę) dopuszczalne szerokości rezerw terenowych do uwzględnienia w planach miejscowych:

- **GP (główna ruchu przyspieszonego):** 1/2 - 45 m (min. 30 m);
- **G (główna):** 1/2 - 45 m (min. 25 m);
- **Z (zbiorcza):** 1/2 - 30 m (min. 20 m);
- **L (lokalna):** 1/2 - 25 m (min. 12 m);
- **D (dojazdowa):** 1/2 - 15 m (min. 10 m) (nie objęta problematyką studium).

Dla projektowania ciągów transportu pieszego i rowerowego należy przyjąć następujące zasady:

- trasy rowerowe:
  - trasa jednokierunkowa – szerokość zalecana 1,20 m, minimalna 0,80 m,
  - trasa dwukierunkowa – szerokość zalecana 2,40 m, minimalna dopuszczalna 1,60 m,
  - ciąg pieszo-rowerowy jednokierunkowy (dla rowerzystów) – szerokość minimum 2,50 m, dwukierunkowy (dla rowerzystów) – szerokość minimum 3,50 m;
- chodniki – ciągi piesze:
  - 2,0 m – minimum szerokości ciągu bezpośrednio przy jezdni, wyjątkowo przy modernizacji 1,25 m,

- 1,5 m – minimum szerokości ciągu odsuniętego od jezdni, samodzielnego.

Rozwiązanie problemu parkowania, proponuje się poprzez realizację większej liczby niedużych parkingów rozmieszczonych ekstensywnie – ze względu na możliwości pozyskania terenu i estetykę – w rejonach koncentracji usług.

Według badań socjologicznych z krajów o wysokim stopniu motoryzacji akceptowalne długości dojść pieszych od miejsca zaparkowania do celu podróży są następujące:

- dla parkujących w związku z pracą – do 300 m;
- dla parkujących w innych celach – do 200 m;

a w zależności od czasu postoju:

- dla parkujących 1 godz. - 300 m;
- dla parkujących od 2 do 3 godz. - 450 m;
- dla parkujących od 4 do 8 godz. - 800 m.

Stosując się do tych zasad należy uznać, że jest możliwość dobrego rozwiązania problemu parkowania w gminie. Użytkownicy systemu muszą uznać, że przy wzrastającej wciąż motoryzacji coraz mniej będzie możliwe podróżowanie samochodem „od drzwi do drzwi".

Konieczne inwestycje komunikacji drogowej:

- sukcesywne podnoszenie parametrów technicznych istniejącego układu komunikacji drogowej gminy;
- budowa chodników wzdłuż dróg i ulic gminnych w szczególności w centralnych odcinkach poszczególnych miejscowości, koło szkół i innych obiektów generujących ruch pieszy;
- budowa ścieżek rowerowych.

Główne cele polityki w zakresie komunikacji drogowej gminy powinny skupiać się na:

- zapewnieniu mieszkańcom gminy dogodnej dostępności celów ich podróży i miejsc zamieszkania w akceptowanych standardach podróżowania, przy jednoczesnej minimalizacji transportochłonności układu komunikacji drogowej;
- eliminacji bądź łagodzeniu uciążliwości funkcjonalnych i środowiskowych powstających w efekcie rozbudowy poszczególnych elementów układu komunikacji drogowej;
- wykorzystaniu dogodnego położenia gminy w stosunku do dróg ponad-regionalnych i regionalnych dla aktywizacji gospodarczej przyległych do nich terenów.

Niezbędny zakres działania władz gminy mający na celu realizację przyjętych kierunków zagospodarowania przestrzennego, to:

- współpraca udokumentowana istniejącymi potrzebami transportowymi – z administracją centralną i wojewódzką – odnośnie **przyspieszenia realizacji modernizacji dróg o charakterze ponadlokalnym**;
- **modernizacja układu dróg lokalnych** – w tym wprowadzenie korekt wybranych przebiegów i nowych dróg lokalnych do planów miejscowych;
- **utrzymywanie i tworzenie nowych rezerw pod rozbudowę lokalnego układu komunikacyjnego** poprzez regulowanie spraw związanych z własnością gruntów, szczególnie na terenach istniejącej zabudowy i przeznaczonych pod nową zabudowę w miejscowości Brzeźnica;
- **zapewnienie możliwości realizacji niezbędnych inwestycji w zakresie komunikacji drogowej**, poprzez odpowiednią konstrukcję budżetu gminy;
- **opracowanie szczegółowej koncepcji układu ścieżek rowerowych** służącym mieszkańcom oraz turystom.

7. KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

7.1. ZAOPATRZENIE W WODĘ

Gmina Brzeźnica posiada prawidłowo funkcjonujące zbiorowe systemy zaopatrzenia w wodę wraz z rozległą siecią wodociągową i niezbędnymi obiektami i urządzeniami wodociągowymi, które obsługują większość zabudowy na obszarze gminy. Podstawowa sieć wodociągowa nie wymaga dużej rozbudowy, gdyż jej układ i pojemność retencyjna zbiorników zapewniają wystarczającą dostępność i niezawodność działania systemu zaopatrzenia w wodę. Stan techniczny poszczególnych zbiorowych systemów zaopatrzenia w wodę jest dobry i nie występują na nich istotne ograniczenia w dostarczaniu mieszkańcom gminy dostatecznej ilości wody spełniającej wymogi stawiane wodzie do picia.

Do problemu o zasięgu lokalnym, który należy w pierwszej kolejności wyeliminować zaliczono:

- okresową (podczas długotrwałych suszy) mniejszą od nominalnej wydajność ujęcia w Brzeźnicy;
- dużą awaryjność części sieci wodociągowej w Łączanach-Półwsi;
- znaczną energochłonność pompowni, szczególnie dostarczającej wodę ze studni infiltracyjnych w Witanowicach;
- straty wody w sieci wodociągowej w miejscowości Brzeźnica.

Najistotniejszym zagadnieniem wymagającym ewentualnego rozpatrzenia jest aktualny sposób zaopatrzenia gminy w wodę. Głównym źródłem dostarczającym około 60 % wody zużywanej w Gminie Brzeźnica jest zakład wodociągowy usytuowany na obszarze gminy Tomice (SUW Witanowice). Z ujęć własnych jest pokrywane około 33 % zapotrzebowania na wodę w gminie. W tej sytuacji uzasadnionym działaniem w zakresie zaopatrzenia w wodę mieszkańców gminy może być rozpoznanie możliwości zwiększenia dostaw wody z własnych ujęć co mogłoby doprowadzić do większego uniezależnienia się gminy w tej dziedzinie.

Istniejące kierunki zasilania w wodę są zgodne z ukształtowaniem terenu oraz wieloletnimi powiązaniami infrastruktury wodociągowej sąsiednich gmin: Tomice i Spytkowice.

Dalszy, perspektywiczny rozwój systemu zaopatrzenia w wodę może być realizowany w oparciu o następujące kierunki działań:

- rozpoznanie możliwości lokalizacji na obszarze gminy nowych ujęć wody, szczególnie w miejscowościach zaopatrywanych w chwili obecnej w wodę z ujęć zlokalizowanych poza granicami gminy;
- rozbudowę sieci wodociągowej na terenach przewidzianych do zainwestowania na bazie istniejących wodociągów;
- ewentualnego rozszerzenia terytorialnego zasięgu obsługi wodociągu grupowego Brzeźnica o dodatkowe miejscowości lub ich części na obszarze gminy, przy założeniu zwiększenia wydajności własnych ujęć wody.

Zatwierdzone zasoby eksploatowanych ujęć wody usytuowanych na obszarze gminy i poza nią pozwalają na zaopatrzenie w wodę z sieci wodociągowych bazujących na tych ujęciach całości ludności gminy Brzeźnica. Należy jednak zwrócić uwagę na fakt, że jakiekolwiek ograniczenia w dostawie wody do gminy Brzeźnica z gmin sąsiednich mogą znacznie pogorszyć sytuację gminy w tym zakresie. Konieczne jest więc opracowanie planów awaryjnego zaopatrzenia w wodę mieszkańców gminy w sytuacjach kryzysowych.

Ponadto polityka gminy powinna zmierzać do zwiększenia niezawodności funkcjonowania istniejącego systemu wodociągowego, co wymaga:

- remontów lub przebudowy niektórych sieci i urządzeń zlokalizowanych na sieciach wodociągowych;
- wykonywania przeglądów i bieżących remontów pozwalających na utrzymanie ujęć wody, urządzeń i sieci wodociągowych w zadowalającym stanie technicznym.

Ponadto niewielkie południowe części miejscowości Sosnowice, Bęczyn, Kopytówka i Marcyporęba znajdują się w granicach strefy ochrony pośredniej ujęcia wody na rzece Skawince w Skawinie ustanowionej Rozporządzeniem Nr 2/2011 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie z dnia 6 lipca 2011 roku (z późniejszymi zmianami). W strefie tej obowiązują ograniczenia wynikające z tego rozporządzenia wymienione szczegółowo w części uwarunkowań.

7.2. ODPROWADZANIE I OCZYSZCZANIE ŚCIEKÓW

Podstawowym kierunkiem działań powinno być sukcesywne likwidowanie dużej dysproporcji pomiędzy zasięgiem zbiorowych systemów zaopatrzenia w wodę, a zasięgiem terenów objętych systemami odprowadzania i oczyszczania ścieków i wyposażonych w indywidualne oczyszczalnie ścieków.

W ramach prowadzonych przez gminę działań związanych z uporządkowaniem problemu odprowadzania i oczyszczania ścieków, w najbliższej przyszłości przewiduje się dalszą rozbudowę zbiorowego systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków, bazującego na oczyszczalni ścieków zlokalizowanej w miejscowości Brzezinka, bez istotnego powiększania zasięgu jego obsługi oraz w dalszej przyszłości budowę zbiorowych systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków w miejscowościach Łączany, Paszkówka i Sosnowice, bazujących na oczyszczalniach ścieków zlokalizowanych w tych miejscowościach. W pozostałych miejscowościach gminy preferowane będą lokalne systemy odprowadzania i oczyszczania ścieków obejmujące swym zasięgiem większe lub mniejsze skupiska zabudowy. Ponadto przewiduje się dalszy rozwój w zakresie liczby przydomowych oczyszczalni ścieków, szczególnie w terenach, gdzie lokalizacja zbiorowych i lokalnych systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków może okazać się nieopłacalna z ekonomicznego punktu widzenia. Głównym problemem w uporządkowaniu problemu odprowadzania i oczyszczania ścieków są na chwilę obecną niewystarczające środki finansowe.

Uporządkowanie problemu odprowadzania i oczyszczania ścieków w gminie będzie procesem długotrwałym i wymagającym dużych nakładów finansowych. Dlatego proponuje się następującą kolejność działań (priorytety):

- dalsza rozbudowa istniejącego zbiorowego systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków w bazującego na istniejącej oczyszczalni ścieków w Brzezince, obejmującego swym zasięgiem miejscowości Brzezinka, Brzeźnica i Nowe Dwory, polegająca na podłączaniu do systemu istniejącej i nowej zabudowy w ramach obecnego jego zasięgu z możliwością niewielkich jego rozszerzeń;
- dalsze, systematyczne wyposażanie istniejącej i nowej zabudowy (szczególnie tej rozproszonej) w przydomowe oczyszczalnie ścieków;
- budowa lokalnych systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków na całym obszarze gminy z uwzględnieniem aspektów finansowych ich realizacji;
- opracowanie koncepcji i realizacja zbiorowych systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków w miejscowościach Łączany, Paszkówka i Sosnowice.

Niedoinwestowanie całego systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków jest czynnikiem obniżającym standard życia mieszkańców oraz ograniczającym zgodny z zasadami ochrony środowiska rozwój gminy. Dlatego polityka gminy zakłada sukcesywną poprawę stanu rzeczy w tym zakresie.

Docelowy system odprowadzania i oczyszczania ścieków w gminie powinien:

- umożliwiać oczyszczanie jak największych ilości ścieków komunalnych w istniejących i projektowanych oczyszczalniach ścieków (różnego rodzaju);

- być przystosowany do etapowej realizacji, o średnicach kolektorów uwzględniających jego zasięg docelowy;
- być szczelny, ograniczający do minimum dopływ wód infiltracyjnych;
- być wyposażony w punkty zlewne;
- być uzasadniony ekologicznie (ochrona ujęć wody, położenie w obszarach zagrożonych powodzią) oraz ekonomicznie (duża intensywność zabudowy, obiekty użyteczności publicznej, możliwość grawitacyjnego odprowadzania ścieków).

Istniejące i projektowane oczyszczalnie ścieków (różnego rodzaju) powinny zapewniać:

- wysoką efektywność oczyszczania, pozwalającą na odprowadzanie oczyszczonych ścieków do rzek i cieków wodnych o docelowej I klasie czystości wody;
- niezawodność eksploatacyjną;
- małą uciążliwość dla otoczenia;
- prawidłową gospodarkę osadami ściekowymi.

Na terenach o rozproszonej zabudowie polityka gminy powinna zmierzać do uporządkowania problemu odprowadzania i oczyszczania ścieków poprzez likwidację przelewowych lub nieszczelnych szamb i gnojowników. Ponadto gmina powinna stworzyć system wspomagania mieszkańców budujących lokalne lub indywidualne oczyszczalnie ścieków oraz zorganizować punkt informacyjno-konsultacyjny dysponujący projektami indywidualnych oczyszczalni ścieków oraz adresami wiarygodnych firm projektowo-wykonawczych. W rejonach gdzie nie przewiduje się budowy zbiorowych systemów kanalizacji sanitarnej dla projektowanej zabudowy należy wprowadzić obowiązek wyposażania obiektów w lokalne lub indywidualne urządzenia do oczyszczania ścieków. Urządzenia te powinny być wykonywane równocześnie z realizacją nowej zabudowy.

7.3. GOSPODARKA ODPADAMI

Głównymi kierunkami w zakresie usprawnienia problemu zbierania, składowania i utylizacji odpadów będą:

- wdrożenie i konsekwentna realizacja programu segregacji odpadów komunalnych w miejscach ich powstawania (zabudowa mieszkaniowa i zagrodowa, obiekty użyteczności publicznej, obiekty usługowe i drobnej wytwórczości, zlokalizowane w obrębie zabudowy mieszkaniowej);
- systematyczny odbiór i wywożenie posegregowanych śmieci na składowiska odpadów zlokalizowane poza granicami gminy; w chwili obecnej oraz

w przyszłości nie przewiduje się lokalizacji na terenie gminy lokalnego składowiska odpadów;

- sukcesywna likwidacja dzikich wysypisk śmieci na terenie gminy;
- stała kontrola sposobu składowania oraz wywozu z terenu gminy odpadów przemysłowych i innych odpadów niebezpiecznych powstających w wyniku działalności gospodarczej podmiotów zlokalizowanych na terenie gminy.

Głównym zadaniem w tym zakresie będzie wdrożenie systemu segregacji odpadów komunalnych w miejscach ich powstawania. Wymaga to w pierwszej fazie przeprowadzenia działań edukacyjnych, których celem będzie wskazanie zalet jego wprowadzenia i realizacji wśród społeczności lokalnej. Działania techniczne w tym zakresie spoczywać będą na instytucji, która zajmuje się okresowym wywożeniem odpadów z terenu gminy. Gmina wspierać będzie te działania od strony organizacyjnej w zakresie informowania mieszkańców o terminach odbioru odpadów, sposobach ich segregacji oraz kontrolować je w zakresie ustalania poziomu kosztów ich wywozu. Pozostałymi działaniami organizowanymi przez gminę będą: sukcesywna likwidacja dzikich wysypisk na terenie gminy oraz okresowe zbiórki odpadów wielkogabarytowych i odpadów niebezpiecznych. Duży nacisk zostanie położony również na stałą kontrolę sposobu składowania oraz wywozu z terenu gminy odpadów przemysłowych (w tym odpadów niebezpiecznych).

Działania w tym zakresie będą miały istotne znaczenie dla utrzymania i podnoszenia atrakcyjności inwestycyjnej gminy, zarówno związanej z budownictwem mieszkaniowym, jak i działalnością gospodarczą, a także podnoszenia atrakcyjności turystycznej gminy.

7.4. ZAOPATRZENIE W GAZ

Kierunki rozwoju tego systemu będą ukierunkowane na zapewnienie zwiększonych dostaw gazu sieciowego:

- obecnym i przyszłym odbiorcom w obszarach, w których przewidywany jest rozwój:
  - specjalistycznej działalności usługowej produkcyjnej i gospodarczej – obszary **UP, UC, P**,
  - układu osadniczego – obszary **MN, MU, MR**,
  - centrum usługowego miejscowości Brzeźnica – obszar **U/MN1** i centrów pozostałych miejscowości **U/MN2**.
- oraz odbiorcom z pozostałych obszarów, w miarę pojawiających się potrzeb.

Głównym zadaniem w zakresie zaopatrzenia w gaz jest objęcie dostawami gazu sieciowego jak największej ilości mieszkańców gminy – wyrażających taką potrzebę – i zapewnianie tych dostaw na poziomie odpowiadającym ujawniającemu się popytowi. W tym celu konieczna będzie, skorelowana z potrzebami, dalsza rozbudowa oraz modernizacja istniejącej sieci rozdzielczej, uwzględniająca częściową wymianę najstarszych gazociągów stalowych na polietylenowe o większej przepustowości i odpornych na oddziaływania korozyjne – według planów przedsiębiorstwa sieciowego.

Doprowadzenie gazu sieciowego do nowych odbiorców w gminie będzie wymagało rozbudowy gazowej sieci rozdzielczej średnioprężnej – niestwarzającej istotnych ograniczeń przestrzennych.

Wzdłuż istniejących gazociągów wysokoprężnych wymaga się zachowania wolnego od zabudowy pasa terenu o szerokości:

- 30 m – dla gazociągu 500 mm (po 15 m z każdej strony osi trasy gazociągu) z uwzględnieniem zmniejszenia szerokości tego pasa do 8 m w centralnej części miejscowości Brzeźnica (po 4 m z każdej strony osi trasy gazociągu);
- 30 m – dla gazociągu 250 mm (po 15 m z każdej strony osi trasy gazociągu).

7.5. ZAOPATRZENIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ

Rozwój systemu zaopatrzenia w energię elektryczną gminy Brzeźnica będzie zmierzał w kierunku:

- zapewnienia wszystkim mieszkańcom gminy i pozostałym odbiorcom niezawodnych dostaw mocy i energii elektrycznej o wymaganym standardzie;
- zmniejszenia występujących dysproporcji w dostawach mocy i energii elektrycznej do poszczególnych miejscowości gminy;
- zaspokojenia przyszłych potrzeb, wynikających z rzeczywistego rozwoju przestrzennego gminy i jej aktywizacji gospodarczej;
- minimalizacji kosztów ponoszonych przez gminę na oświetlenie miejsc publicznych, ulic, placów i dróg znajdujących się na obszarze gminy i stanowiących mienie komunalne;
- ograniczenia niekorzystnego wpływu elektroenergetycznych linii napowietrznych na atrakcyjność krajobrazu.

Obszary o przewidywanym intensywnym, a nawet skokowym wzroście zapotrzebowania na dostawy mocy i energii elektrycznej to obszary rozwoju:

- specjalistycznej działalności usługowej produkcyjnej i gospodarczej – obszary **UP, UC, P**,

- układu osadniczego – obszary **MN, MU, MR**,
- centrum usługowego miejscowości Brzeźnica – obszar **U/MN1** i centrów pozostałych miejscowości **U/MN2**.

Analogiczny, duży wzrost zapotrzebowania na dostawy mocy i energii elektrycznej wystąpi w przypadku realizacji pojedynczych, energochłonnych inwestycji z zakresu infrastruktury technicznej.

Bardziej równomiernego przyrostu zapotrzebowania na dostawy mocy i energii elektrycznej oczekiwać należy na pozostałych obszarach gminy, w miarę wzrostu zainwestowania.

Głównym zadaniem w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną jest zwiększenie niezawodności dostaw mocy i energii elektrycznej o wymaganym standardzie, obecnym i przyszłym odbiorcom energii, które zostanie osiągnięte poprzez:

- sukcesywną rozbudowę i modernizację sieci elektroenergetycznej średniego napięcia i niskiego napięcia w celu tworzenia pętlowych i pierścieniowych układów zasilania oraz budowę nowych i modernizację istniejących stacji transformatorowych ŚN/nn;
- wyznaczenie w planach miejscowych rezerw terenu na powyższe cele:
  - w postaci pasów wolnych od zabudowy dla linii napowietrznych 15 kV i odgałęzień od tych linii,
  - wyznaczenie rezerw terenu dla nowych stacji transformatorowych ŚN/nn i dróg dojazdowych do tych stacji.

Wzdłuż istniejących napowietrznych elektroenergetycznych linii wysokiego napięcia wymaga się zachowania wolnego od zabudowy pasa terenu o szerokości:

- 66 m – dla linii 400 kV (po 33 m z każdej strony osi trasy linii);
- 29 m – dla linii 110 kV (po 14,5 m z każdej strony osi trasy linii).

W przypadku istniejących i projektowanych napowietrznych elektroenergetycznych linii średniego napięcia wymaga się zachowania wolnego od zabudowy pasa terenu o szerokości 15 m (po 7,5 m z każdej strony osi trasy linii), a wokół stacji transformatorowych 15/0,4 kV – obszaru o promieniu 5,0 m od napowietrznej stacji transformatorowej słupowej.

Ograniczenie niekorzystnego wpływu napowietrznych linii elektroenergetycznych na walory krajobrazowe i estetyczne zostanie osiągnięte w rezultacie:

- sukcesywnej wymiany, w ramach podejmowanej modernizacji, istniejących linii napowietrznych średniego i niskiego napięcia na linie kablowe na terenach centrów miejscowości, obszarach kształtowania zabudowy mieszkaniowej

i mieszkaniowo-usługowej oraz na obszarach o najwyższych walorach krajobrazowych;

- projektowania oraz realizacji na tych terenach nowych linii średniego i niskiego napięcia, w miarę możliwości, wyłącznie w wykonaniu kablowym;
- wymiany, w miarę możliwości, istniejących napowietrznych stacji transformatorowych ŚN/nn na stacje wnętrzowe oraz projektowania na tych terenach nowych stacji transformatorowych ŚN/nn wyłącznie w wykonaniu wnętrzowym;
- uwzględnienia w planach miejscowych rezerw terenu na wymienione cele.

7.6. TELEKOMUNIKACJA

Głównym kierunkiem rozwoju systemów telekomunikacji będzie osiągnięcie – we wszystkich miejscowościach gminy – ogólnopolskich standardów gęstości abonentów telefonii przewodowej i bezprzewodowej, wyższych od standardów dla terenów wiejskich, a w dalszej perspektywie – znaczące zbliżenie się do standardów europejskich, zarówno pod względem gęstości abonentów jak i jakości transmisji.

Uzyskanie na obszarze całej gminy ogólnopolskich standardów jakości i dostępu do sieci telekomunikacyjnej, a w dalszej perspektywie europejskich, nastąpi poprzez kontynuację dotychczasowych działań, zmierzających do poprawy poziomu usług telekomunikacyjnych i polegających na modernizacji i rozbudowie sieci i urządzeń telekomunikacji.

8. KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ I GOSPODARKI GRUNTAMI

8.1. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

Głównym kierunkiem rozwoju w tej dziedzinie będzie podniesienie standardów wyposażenia gminy w podstawowe usługi publiczne, rozbudowa systemu infrastruktury społecznej w dostosowaniu do nowych potrzeb związanych z zachodzącymi zmianami społecznymi oraz zapewnienie mieszkańcom równego dostępu do świadczonych w tym zakresie usług.

Działania jakie podejmować powinna gmina koncentrować się będą w następujących sferach:

- oświaty i wychowania;
- kultury;
- ochrony zdrowia i pomocy społecznej;
- rozwoju kultury fizycznej i sportu.

Oświata i wychowanie

Głównym kierunkiem działań w tym zakresie będzie wykształcenie młodego społeczeństwa na ludzi otwartych, przygotowanych do samodzielnego funkcjonowania, zaradnych, posiadających wszechstronne co najmniej ogólne wykształcenie, zwiększające szansę na znalezienie w przyszłości zatrudnienia lub bycia pracodawcą.

Realizacja powyższych celów wymaga między innymi:

- utrzymania istniejącego systemu szkół i opieki przedszkolnej w gminie;
- dostosowania istniejącej bazy oświatowej do nowych potrzeb wynikających ze zmian w systemie oświaty;
- zapewnienia kadrze nauczycielskiej możliwości stałego dokształcania się;
- zapewnienia dostępności transportowej szkół (między innymi przez organizowanie dojazdów do szkół);
- stałej modernizacji i uzupełniania wyposażania szkół w nowoczesny sprzęt dydaktyczny;
- organizowania jak najbardziej zróżnicowanych zajęć pozalekcyjnych, ponadprogramowych pozwalających na rozwijanie zainteresowań uczniów;
- likwidacji dysproporcji w zakresie bazy dydaktycznej w poszczególnych szkołach na obszarze gminy;

- tworzenia w oparciu o bazę szkolną zajęć (kursów) ogólnie dostępnych, mających na celu zapewnienie możliwości stałego podnoszenia poziomu wykształcenia całej społeczności gminy;
- stworzenia programu modernizacji obiektów oświatowych pozwalającego na adaptację obiektów do potrzeb wynikających ze zmieniających się uwarunkowań demograficznych;
- stworzenia systemu pomocy dla młodzieży uzdolnionej umożliwiającego podjęcie studiów na wyższych uczelniach.

Dostępność do dóbr kultury

Głównym kierunkiem działań w tym zakresie będzie zapewnienie mieszkańcom gminy dostępu do szeroko pojętych zasobów kultury. Wśród działań, które podjąć powinna gmina w tym zakresie pierwszoplanowe znaczenie mają:

- upowszechnianie kultury w sposób umożliwiający dostęp do niej wszystkim mieszkańcom gminy (internat, multimedia, itp.);
- prowadzenie bibliotek na obszarze gminy – pożądanym poziomem jest ilość 3 - 4 woluminów/mieszkańca;
- nawiązywanie kontaktów i współpraca z różnymi stowarzyszeniami społeczno-kulturalnymi;
- dofinansowywanie domów kultury, klubów wiejskich itp.;
- popularyzacja imprez kulturalnych w gminie;
- współpraca z instytucjami kulturalnymi (teatrami, chórami, orkiestrami, zespołami szkolnymi itp.) z poza gminy i z zagranicy;
- wypracowywanie (głównie wśród młodzieży szkolnej) potrzeby rozwijania swoich zainteresowań kulturalnych;
- stałe uzupełnianie księgozbiorów szkolnych o nowe pozycje z literatury popularnonaukowej, wiedzy o świecie, nowoczesnej techniki, wydawnictw albumowych, literatury klasycznej;
- organizowanie różnorodnych konkursów szkolnych i międzyszkolnych zarówno z zakresu tak zwanej wiedzy szkolnej jak i wiedzy bardziej ogólnej.

Ochrona zdrowia i pomoc społeczna

Głównym kierunkiem działań w tym zakresie będzie stała poprawa jakości dostępności usług z zakresu służby zdrowia i pomocy społecznej, stworzenie warunków do czynnego włączenia się w życie gminy osób o ograniczonej sprawności, bezrobotnych, osób o najniższych dochodach.

Standard proponowanych obecnie usług w tym zakresie powoduje, że dla realizacji powyższego celu działania gminy skupiać się będą głównie na tym aby:

- zapewnić opiekę zdrowotną w szkołach i przedszkolach poprzez zorganizowanie gabinetów lekarskich lub przynajmniej opieki pielęgniarskiej;
- zapewnić pomoc socjalną dla najuboższych mieszkańców gminy;
- propagować tak zwany zdrowy styl życia wśród mieszkańców gminy;
- aktywizować bezrobotnych, organizować szkolenia i kursy pozwalające im na naukę poszukiwanych obecnie zawodów i późniejsze znalezienie pracy;
- uruchomić małe domy pomocy społecznej, generujące równocześnie nowe miejsca pracy;
- współpracować z organizacjami pozarządowymi.

Kultura fizyczna i sport

Głównym kierunkiem działań w tym zakresie będzie zapewnienie mieszkańcom gminy dostępu do obiektów i urządzeń sportowych oraz do możliwości aktywnego spędzania wolnego czasu a także poprawa stanu zdrowia mieszkańców.

Dla realizacji powyższych celów gmina powinna:

- współpracować z klubami sportowymi;
- propagować działania na rzecz promocji kultury fizycznej i sportu;
- organizować ogólnodostępne (masowe) imprezy sportowe;
- wyposażać poszczególne miejscowości w obiekty sportowe (sale gimnastycznej, boiska sportowe, korty tenisowe itp.);
- dofinansowywać zajęcia sportowe dla mieszkańców gminy organizowane w szkołach poza godzinami lekcyjnymi,
- organizować współzawodnictwo sportowe pomiędzy szkołami (miejscowościami);
- wytyczyć i budować ścieżki rowerowe;
- promować rozwój tanich dyscyplin sportowych (tenis stołowy, siatkówka, koszykówka itp.).

8.2. GOSPODARKA GRUNTAMI

Głównym kierunkiem działań w zakresie gospodarki gruntami powinno być stworzenie warunków do prowadzenia aktywnej polityki gminy w tym zakresie. Może to zostać osiągnięte między innymi poprzez zwiększenie zasobu gruntów komunalnych. W głównej mierze należy zwrócić uwagę na możliwości pozyskiwania gruntów z zasobów Skarbu Państwa co nie jest obarczone dużymi nakładami finansowymi.

Następnym z kolei działaniem powinno być skupywanie terenów od właścicieli prywatnych na obszarach, gdzie przewiduje się realizację inwestycji publicznych o istotnym znaczeniu dla funkcjonowania gminy.

Ponadto realizacja aktywnej polityki w tym zakresie wymaga:

- określenia zasad dysponowania terenami mienia komunalnego, w tym zasad kontroli i egzekucji terminowości opłat za korzystanie z mienia gminnego;
- aktywnej realizacji wtórnych podziałów geodezyjnych lub scaleń w terenach wyznaczonych w planach miejscowych;
- podjęcia działań organizacyjnych służących sprawnemu pozyskiwaniu gruntów przez gminę;
- określenia przy przetargach, a następnie egzekwowania zgodnego z przeznaczeniem zagospodarowania i wykorzystywania nieruchomości komunalnych;
- różnicowania warunków finansowych korzystania z gruntów już zainwestowanych w celu wprowadzenia pożądanych zmian w istniejącym zagospodarowaniu terenu.

9. INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO

Wśród inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym wymienionych w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego, nie występuje żadne zadanie dotyczące lub mające być realizowane na obszarze gminy Brzeźnica.

10. OBSZARY, NA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEPROWADZENIA SCALEŃ I PODZIAŁU NIERUCHOMOŚCI

10.1. PLANY MIEJSCOWE

W niniejszym studium nie wskazuje się obszarów, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.
Nie określa się również obszarów wymagających przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości; w przypadku ich podjęcia z inicjatywy właścicieli i użytkowników wieczystych nieruchomości – na warunkach określonych w przepisach odrębnych – należy odpowiednio uwzględnić szczegółowe warunki zagospodarowania określone w ustaleniach miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla poszczególnych terenów.

Realizacja polityki przestrzennej gminy odbywać się będzie poprzez opracowywanie i realizację nowego lub nowych planów miejscowych albo zmian obowiązującego planu miejscowego, opracowywanie i realizację studiów, koncepcji i programów, a także poprzez inne działania władz gminy na rzecz aktywizacji gospodarczej i promocji gminy, gospodarowania mieniem komunalnym itp.
Gmina Brzeźnica jest w chwili obecnej prawie w całości objęta obowiązującym planem miejscowym. Polityka władz gminy w tym zakresie ukierunkowana więc będzie na ewentualne jego zmiany stosownie do zaobserwowanych potrzeb wynikających z kierunków rozwoju przestrzennego gminy. Można założyć, że potencjalne zmiany planów miejscowych będą rozrzucone po całym obszarze gminy i będą dotyczyły terenów o różnej powierzchni oraz różnym, potencjalnym przeznaczeniu. Należy zatem opracować szczegółowe kryteria kwalifikowania terenów do przeprowadzenia zmian planów miejscowych oraz kolejności ich dokonania. Możliwe jest również sporządzenie nowego planu miejscowego lub zmiana planu obowiązującego dla całej Gminy Brzeźnica.

Na mocy art. 14, ust. 7 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz. U. z 2012 roku, poz. 647 z późniejszymi zmianami) plan miejscowy sporządza się obowiązkowo, jeżeli wymagają tego przepisy odrębne.

Na obszarze gminy Brzeźnica, zgodnie z ustawą z dnia 3 lutego 1995 roku *o ochronie gruntów rolnych i leśnych* (Dz. U. z 1995 roku, Nr 16, poz. 78 z późniejszymi zmianami) obowiązek ten dotyczy wszystkich dotychczasowych terenów rolnych, dla których w niniejszym studium wskazano inny kierunek zagospodarowania przestrzennego niż rolny lub leśny, a które dotychczas nie uzyskały zgody na zmianę przeznaczenia na cele nierolnicze i nieleśne w obowiązujących planach zagospodarowania przestrzennego. Tereny takie występują na całym obszarze Gminy.
Ponadto na obszarze Gminy Brzeźnica zlokalizowane są obszar i teren górniczy „Rusocice-Gary I" zlokalizowany w miejscowości Łączany. Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku *Prawo geologiczne i górnicze* (Dz. U. z 2011 roku, Nr 163, poz. 981 z późniejszymi zmianami) obszary i tereny górnicze uwzględnia się w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

Zakłada się, że w Studium zostały wyznaczone nowe tereny budowlane zaspokajające na stosunkowo długi okres – kierunkowe potrzeby rozwoju przestrzennego Gminy. W związku z powyższym przyjmuje się za możliwe etapowe uruchamianie terenów przewidzianych w Studium do zabudowy – w zależności od zgłaszanych potrzeb inwestycyjnych oraz możliwości wyposażenia terenów w infrastrukturę techniczną i obsługę komunikacyjną.
Minimalny zakres merytoryczny planów będzie obejmował:

- podstawowe przeznaczenie terenów oraz zasady i warunki lokalizacji użytkowania dopuszczalnego;
- zasady i warunki pierwotnych i wtórnych podziałów geodezyjnych oraz minimalnej wielkości działek zgodnie z zapisami Studium; minimalne wielkości działek nie obowiązują w przypadku dokonywania podziałów pod drogi, place, obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej, podziałów mających na celu powiększenie działek sąsiednich;
- wysokości zabudowy, wskaźniki intensywności zabudowy, wskaźniki minimalnej wielkości powierzchni biologicznie czynnej zgodnie z zapisami Studium; podane w Studium wartości mogą zostać zweryfikowane w planie miejscowym w wyniku uwzględnienia specyfiki miejsca i inwestycji, której bezpośrednio dotyczą;
- zasad kształtowania architektury i zagospodarowania terenu;
- zasady dotyczące dopuszczalnych gabarytów budynków;
- szczególne warunki zagospodarowania terenów wynikające z potrzeb ochrony środowiska przyrodniczego, kulturowego, zasobów wodnych i zdrowia ludzi, w tym przed promieniowaniem jonizującym pochodzenia geologicznego

(radonem), prawidłowego gospodarowania zasobami przyrody oraz ochrony gruntów rolnych i leśnych;

- zasady kształtowania przestrzeni publicznych;
- zasady ochrony obiektów i terenów o wysokich wartościach kulturowych wymagających zachowania i objęcia ochroną;
- zasady kształtowania lokalnego układu komunikacyjnego i jego powiązania z układem zewnętrznym;
- minimalną ilość miejsc parkingowych dla nowo realizowanych obiektów; podane w Studium wartości mogą zostać zweryfikowane w planie miejscowym w wyniku uwzględnienia specyfiki miejsca i inwestycji, której bezpośrednio dotyczą;
- zasady wyposażenia w infrastrukturę techniczną;
- wymagania w zakresie przeciwpożarowego zaopatrzenia wodnego;
- wymagania w zakresie umożliwienia administratorom cieków oraz sztabom kryzysowym dostępu do koryt cieków wodnych w celu prowadzenia robót remontowych, konserwacyjnych oraz umożliwiających prowadzenie akcji przeciwpowodziowych;
- wysokość tzw. renty planistycznej, tzn. opłaty pobieranej w trybie art. 36, ust. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz. U. z 2012 roku, poz. 647 z późniejszymi zmianami) z tytułu wzrostu wartości nieruchomości w związku z uchwaleniem lub zmianą planu miejscowego.

10.2. DOPUSZCZALNY ZAKRES ZMIAN W PLANACH MIEJSCOWYCH

Przy sporządzaniu planów miejscowych oraz ich zmian należy korzystać dokumentów zmiany studium, w szczególności jego ustaleń tekstowych i graficznych dla zapewnienia **zgodności rozwiązań i ustaleń zmian planów miejscowych z kierunkami i polityką przestrzenną określoną w studium**.

Dopuszcza się, jako zgodne z ustaleniami studium zmiany zasięgu przestrzennego terenów o określonych kierunkach zagospodarowania przestrzennego oraz zmiany w zakresie ustaleń dla poszczególnych terenów w planach miejscowych w stosunku do ustaleń studium, pod warunkiem zachowania zgodności z określonymi w niniejszym studium celami rozwoju, w następujących sytuacjach:

- dostosowania do istniejących podziałów nieruchomości lub do zasad podziału nieruchomości określonych w dotychczas obowiązujących planach miejscowych;

- dostosowania do przyjętych w niniejszej zmianie studium ustaleń w zakresie kształtowania układu urbanistycznego lub w zakresie standardów urbanistycznych;
- konieczności lokalizacji infrastruktury technicznej oraz lokalizacji dróg publicznych i dróg gminnych niebędących drogami publicznymi;
- konieczności lokalizacji inwestycji celu publicznego;
- konieczności dostosowania zasięgu poszczególnych terenów do istniejącej rzeźby terenu; dopuszcza się korektę zasięgu terenów wyznaczonych w studium o nie więcej niż 50 m;
- konieczności wyznaczenia w obrębie poszczególnych kategorii terenów, terenów o funkcji jednorodnej (np. wyznaczenie w terenach mieszkaniowo-usługowych terenów usługowych lub terenów mieszkaniowych);
- konieczności dostosowania granic poszczególnych terenów ustalonych w studium do zmian w przepisach odrębnych;
- przebudowy i rozbudowy istniejącej zabudowy oraz dobudowy zabudowy gospodarczej i garaży w przypadkach, gdy nie ma możliwości zachowania ustaleń dla poszczególnych terenów z przyczyn technicznych;
- stosowania nowatorskich rozwiązań o wysokich walorach estetycznych, harmonijnie wpisanych w otoczenie, jednakże bez zwiększania dopuszczonej wysokości zabudowy;
- konieczności dostosowania do zasad kształtowania zabudowy ustalonych dla obiektów wpisanych do rejestru zabytków przez właściwy organ nadzoru konserwatorskiego;
- dostosowania granic cmentarzy do wyników badań przydatności terenu przeprowadzonych zgodnie z wymogami przepisów odrębnych;
- dostosowania dopuszczalnego użytkowania terenu do stwierdzonego faktycznego zasięgu ponadnormatywnych uciążliwości tras komunikacyjnych;
- dostosowania dopuszczalnego użytkowania terenu do ustaleń dokumentacji geologiczno-inżynierskiej opracowanej zgodnie z wymogami przepisów odrębnych.

Ponadto:

- we wszystkich terenach poza terenami rezerwatów przyrody, dopuszcza się, jako zgodne z ustaleniami studium wyznaczenie w planach miejscowych niewyznaczonych w studium sieci i urządzeń infrastruktury technicznej;
- dopuszcza się, jako zgodne z ustaleniami studium zmiany przebiegu tras komunikacyjnych i ich klas funkcjonalnych;

- we wszystkich terenach dopuszcza się, jako zgodne z ustaleniami studium wyznaczenie w planach miejscowych niewyznaczonych w studium dróg publicznych oraz dróg wewnętrznych i ciągów pieszo-jezdnych;
- we wszystkich terenach utrzymuje się istniejącą zabudowę z możliwością jej remontów i przebudowy; rozbudowę oraz budowę nowej zabudowy dopuszcza się pod warunkiem zgodności z ustaleniami określonymi dla poszczególnych terenów w ramach określonych kierunków rozwoju;
- we wszystkich terenach dopuszcza się wyznaczenie terenów leśnych, zgodnie z aktualnymi mapami ewidencji gruntów lub aktualnym rejestrem gruntów;
- we wszystkich terenach dopuszcza się, jako zgodne z ustaleniami studium wprowadzanie ograniczeń dotyczących zasad kształtowania zabudowy oraz wskaźników urbanistycznych mających na celu zachowanie jednorodności danego układu przestrzennego;
- dopuszcza się, jako zgodną z ustaleniami studium aktualizację spisu obiektów znajdujących się w Gminnej Ewidencji Zabytków (w trybie określonym w przepisach szczególnych bez konieczności zmiany studium);
- we wszystkich terenach, w których dopuszcza się lokalizację zabudowy mieszkaniowej dopuszcza się, jako zgodne z ustaleniami studium lokalizowanie budynków mieszkań socjalnych
- we wszystkich terenach oznaczonych na rysunku studium symbolami UC i P dopuszcza się wyznaczenie w planach miejscowych terenów pod stacje paliw na zasadach zgodnych z przepisami odrębnymi w tym zakresie.

11. OBSZARY ROZMIESZCZENIA WIELKOPOWIERZCHNIOWYCH OBIEKTÓW HANDLOWYCH

Gmina Brzeźnica będzie zmierzać do zapewnienia możliwości działania na swoim terytorium różnorodnym podmiotom gospodarczym. Dotyczy to także obiektów handlowych. Ze względu na szczególne wymagania dotyczące wielkopowierzchniowych obiektów handlowych w zakresie wyposażenia w infrastrukturę techniczną i transportową a także ze względu na potencjalne uciążliwości wynikające z działalności tych obiektów dla otoczenia (w tym w szczególności dla terenów mieszkaniowych) oraz ze względu na potencjalne oddziaływanie tych obiektów na warunki ekonomiczne działalności innych podmiotów w dziedzinie handlu, możliwości realizacji tych obiektów na obszarze Gminy Brzeźnica ograniczono do terenów wskazanych w niniejszym studium.

Istniejący stan zainwestowania oraz obsługi komunikacyjnej sprawiają, iż najdogodniejsze warunki dla ich lokalizacji występują w otoczeniu istniejącej drogi krajowej nr 44. Wielkopowierzchniowe obiekty handlowe będą mogły być zatem realizowane w granicach terenów UC i P w sąsiedztwie tej drogi na zasadach określonych w przepisach odrębnych. Konieczne będzie zapewnienie obsługi transportowej obiektów poprzez rozbudowę lokalnego układu transportowego.

12. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ REHABILITACJI LUB REKULTYWACJI

Na podstawie analizy stanu istniejącego zagospodarowania przestrzennego oraz biorąc pod uwagę zamierzenia i aspiracje samorządu gminy wskazuje się następujące, wyodrębnione na rysunku studium, obszary wymagające przekształceń rehabilitacji i rekultywacji:

Obszary **„Przygotowania terenów pod inwestycje strategiczne generujące nowe miejsca pracy" –** obejmujący tereny położone w sąsiedztwie drogi krajowej nr 44 w miejscowości Brzezinka oraz tereny położone w miejscowości Brzeźnica. Przekształcenia zagospodarowania przestrzennego tych obszarów będą zmierzać w kierunku przygotowania terenów pod umożliwienie działalności usługowej i produkcyjnej dla potencjalnych inwestorów chcących rozpocząć działalność gospodarczą w gminie. Działania na rzecz przygotowania obszaru polegać będą na:

- pomocy prawnej i organizacyjnej w ustaleniu stanu prawnego gruntów;
- zapewnieniu dostępności transportowej obszarów;
- uzbrojeniu obszarów, w miarę możliwości, w niezbędne systemy infrastruktury technicznej;
- tworzeniu poprzez ustalenia planów miejscowych możliwości realizacji obiektów służących działalności usługowej i produkcyjnej oraz zapewnienia ograniczenia niekorzystnego wpływu prowadzonej działalności gospodarczej na otoczenie.

Obszar **"Rozwoju powierzchniowej eksploatacji surowców mineralnych i rekultywacji na cele rekreacji ogólnodostępnej"** – obejmujący tereny istniejącej i projektowanej działalności związanej z eksploatacją surowców mineralnych w miejscowości Łączany. Przekształcenia zagospodarowania przestrzennego tego obszaru będą zmierzać, po zakończeniu eksploatacji złoża surowców mineralnych, w kierunku utworzenia ogólnodostępnych terenów rekreacyjnych związanych z pozostałymi po działalności eksploatacyjnej zbiornikami wodnymi. Działania na rzecz rozwoju powierzchniowej eksploatacji surowców mineralnych i rekultywacji na cele rekreacji ogólnodostępnej na tym obszarze polegać będą na:

- umożliwieniu poprzez ustalenia planu miejscowego działalności eksploatacyjnej a następnie wyznaczeniu miejsc potencjalnych lokalizacji zróżnicowanej bazy turystyczno-usługowej umożliwiającej rekreacyjne wykorzystanie poeksploatacyjnych zbiorników wodnych;

- zachowaniu poprzez ustalenia planu miejscowego harmonijnych proporcji pomiędzy terenami rekreacyjnymi a terenami ich obsługi;
- zapewnieniu dostępności komunikacyjnej tego obszaru.

13. OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI I OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH

Na rysunku Studium wskazano:

- **Obszar szczególnego zagrożenia powodzią, obejmujący tereny położone w międzywalu rzeki Wisły i jej dopływów Brodawka i Grabarz oraz pokazane na mapach zagrożenia powodziowego obszary szczególnego zagrożenia powodzią Q1, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat a także szczególnego zagrożenia powodzią Q10, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat** – zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego sporządzonymi przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej w 2015 roku w ramach projektu „Informatyczny system osłony kraju przed nadzwyczajnymi zagrożeniami" („ISOK"). W granicach tego obszaru obowiązuje całkowity zakaz lokalizacji nowej zabudowy oraz inne ustalenia wynikające z przepisów odrębnych.
- **Obszar obejmujący tereny narażone na zalanie w przypadku całkowitego zniszczenia wału przeciwpowodziowego** – zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego sporządzonymi przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej w 2015 roku w ramach projektu „Informatyczny system osłony kraju przed nadzwyczajnymi zagrożeniami" („ISOK"). W granicach tego obszaru dopuszcza się lokalizację nowej zabudowy na zasadach określonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.
- **Granicę obszaru szczególnego zagrożenia powodzią Q1, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat** – zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego sporządzonymi przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej w 2015 roku w ramach projektu „Informatyczny system osłony kraju przed nadzwyczajnymi zagrożeniami" („ISOK").
- **Granicę obszaru szczególnego zagrożenia powodzią Q10, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat** – zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego sporządzonymi przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej w 2015 roku w ramach projektu „Informatyczny system osłony kraju przed nadzwyczajnymi zagrożeniami" („ISOK").
- **Granicę obszaru wystąpienia powodzi Q0,2, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na**

500 lat – zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego sporządzonymi przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej w 2015 roku w ramach projektu „Informatyczny system osłony kraju przed nadzwyczajnymi zagrożeniami" („ISOK").

- **Osuwiska aktywne, okresowo-aktywne oraz nieaktywne a także obszary zagrożone ruchami masowymi ziemi** – zgodnie z informacjami zawartymi w projekcie „System Ochrony Przeciwosuwiskowej („SOPO"). W granicach osuwisk oraz obszarów zagrożonych ruchami masowymi ziemi lokalizacja nowej zabudowy jest możliwa jedynie w przypadku wprowadzenia do ustaleń planów miejscowych zapisów związanych z wyeliminowaniem lub istotnym ograniczeniem zagrożenia osuwiskowego na tą zabudowę w stopniu adekwatnym do zaobserwowanego zagrożenia w tym zakresie.

Studium nie wprowadza nowej zabudowy w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią. Istnieje natomiast, w obszarze narażonym na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego, zabudowa historyczna. W związku z powyższym dopuszcza się w tym obszarze wprowadzenie nowej zabudowy na zasadach ustalonych w planach miejscowych. Działalność inwestycyjna winna być prowadzona ze świadomością możliwości wystąpienia zagrożenia; ponadto obecni użytkownicy oraz inwestorzy winni podjąć działania (m. in. w zakresie konstrukcji i formy obiektów), zmierzające do zredukowania ewentualnych strat materialnych i niematerialnych.

Studium ogranicza wprowadzanie nowej zabudowy na osuwiskach oraz obszarach zagrożonych ruchami masowymi ziemi do sytuacji, w których lokalizacja nowej zabudowy jest możliwa jedynie w przypadku wprowadzenia do ustaleń planów miejscowych zapisów związanych z wyeliminowaniem lub istotnym ograniczeniem zagrożenia osuwiskowego na tą zabudowę. Ponadto w obszarach tych istnieje zabudowa historyczna bądź też zostały wyznaczone wcześniej w planach miejscowych obszary przeznaczone pod zainwestowanie. W takich przypadkach zaleca się wprowadzenie odpowiednich ustaleń do planów miejscowych odnośnie tych obszarów – jakakolwiek działalność inwestycyjna powinna być prowadzona ze świadomością wystąpienia zagrożenia, przy czym każdorazowo należy ustalić geotechniczne warunki posadowienia obiektów budowlanych, a także obecni użytkownicy oraz inwestorzy winni podjąć działania (między innymi w zakresie konstrukcji i formy obiektów), zmierzające do zredukowania ewentualnych strat materialnych i niematerialnych w przypadku wystąpienia ruchów masowych ziemi.

14. OBSZARY I TERENY GÓRNICZE, UDOKUMENTOWANE ZŁOŻA KOPALIN

Na obszarze gminy Brzeźnica występuje obszar i teren górniczy „Rusocice-Gary I" zlokalizowany z północnej części miejscowości Łączany. Jest on związany z eksploatacją udokumentowanego złoża kruszywa naturalnego „Rusocice Gary".

Ponadto na obszarze miejscowości Łączany, Chrząstowice, Kossowa i Tłuczań znajduje się fragment udokumentowanego złoża węgla kamiennego „Spytkowice". Ze względu na znaczne głębokości występowania złoża w tym rejonie nie ma w chwili obecnej perspektyw gospodarczego wykorzystania jego zasobów.

15. POTENCJALNE OBSZARY OGRANICZONEGO UŻYTKOWANIA I TERENY ZAMKNIĘTE

15.1. OBSZARY OGRANICZONEGO UŻYTKOWANIA

Na podstawie analizy istniejącego zainwestowania oraz w związku z realizacją przyjętych kierunków zagospodarowania przestrzennego przewiduje się, że (jeżeli z postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, z analizy porealizacyjnej albo z przeglądu ekologicznego wyniknie, że mimo zastosowania dostępnych rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych nie mogą być dotrzymane standardy jakości środowiska poza terenem obiektu), następujące istniejące obiekty na obszarze Gminy Brzeźnica będą mogły wymagać ustanowienia obszarów ograniczonego użytkowania:

- istniejąca linia kolejowa Skawina – Oświęcim;
- istniejące napowietrzne linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia 400 kV i 110 kV;
- istniejące gazociągi wysokoprężne 500 mm i 250 mm.

15.2. TERENY ZAMKNIĘTE

Na obszarze Gminy Brzeźnica występuje teren zamknięty określony w przepisach odrębnych. Jest nim linia kolejowa Skawina – Oświęcim wraz z terenami byłych stacji kolejowych i przystanków oraz terenami niezbędnej infrastruktury kolejowej.

16. UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ, SYNTEZA USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM

Niniejszy dokument jest formalnie drugą edycją **Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Brzeźnica**. Obowiązek sporządzenia i uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wynika z ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2012 r,, poz. 647 z późniejszymi zmianami).

Niniejsze opracowanie stanowi realizację Uchwały Nr XXIV192/2013 z dnia 27 marca 2013 roku Rady Gminy Brzeźnica w sprawie przystąpienia do sporządzania zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Zmiana Studium otrzymuje treść i formę, a także zakres nowego dokumentu Studium, spełniającego wymagania:

- ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 roku (Dz. U. z 2012 r,, poz. 647 z późniejszymi zmianami);
- rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 roku w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Zapisy ustaleń nowej edycji Studium podporządkowane zostały priorytetowi tworzenia regulacji odnoszących się stricte do problematyki zagospodarowania przestrzennego, ograniczając do niezbędnych ustalenia o charakterze operacyjnym, których miejscem jest Strategia Rozwoju Gminy, wynikające z niej programowe działania oraz inne dokumenty polityk sektorowych.

Wzmocnienie roli Studium, jako niezbędnego dokumentu planistycznego w procesie tworzenia aktów prawa miejscowego, skutkuje koniecznością określenia w Studium kierunków zmian przeznaczenia terenów, ustaleniem wytycznych do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz zasadą, że w wypadku sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego projekt tego planu musi być zgodny z ustaleniami Studium.

Weryfikacja dotychczasowej polityki przestrzennej samorządu wywołana została szeregiem innych uwarunkowań, w tym między innymi:

- koniecznością uwzględnienia w dokumentach planistycznych przepisów nowelizowanych ustaw powiązanych z zagospodarowaniem przestrzennym, a w szczególności: ustaw dotyczących środowiska i przyrody: prawo ochrony środowiska, ustawa o ochronie przyrody, ustawa o udostępnianiu informacji

o środowisku udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, ustawa Prawo wodne, ustawa Prawo geologiczne i górnicze i innych;

- wejściem w obieg prawny dokumentów, których ustalenia winny być uwzględnione w studium lub są wiążące przy jego sporządzaniu (między innymi Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego, Strategia Rozwoju Województwa, Strategia Rozwoju Powiatu Wadowickiego);
- przyjęcie Strategii Rozwoju Gminy oraz innych dokumentów i programów, wymagających koordynacji działań dla osiągnięcia założonych celów.

Kształt niniejszego dokumentu został zdeterminowany:

- rozstrzygnięciami organu sporządzającego Studium w sprawie nowych wniosków, złożonych po zawiadomieniu o przystąpieniu do sporządzania zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego;
- faktem funkcjonowania w obiegu prawnym obowiązującego Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Brzeźnica, co miało zasadniczy wpływ na przyjęte w studium rozwiązania przestrzenne.

Rozstrzygnięć dotyczących kształtowania i rozwoju polityki przestrzennej w niniejszym Studium dokonano przy uwzględnieniu zasad określonych w art. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, przyjmując ład przestrzenny i zrównoważony rozwój, jako podstawę tych działań, respektowaniu zasad konstytucyjnych, w tym zasady ochrony własności i zasady proporcjonalności.

Do zmiany Studium złożono łącznie … wniosków dotyczących … działek. Wobec powyższych postulatów zgłoszonych przez właścicieli bądź użytkowników wieczystych nieruchomości oraz decyzji o uwzględnieniu znacznej części z nich, głównym kierunkiem w polityce przestrzennej Gminy staje się:

- rozwój mieszkalnictwa poprzez realizację zabudowy mieszkaniowej i mieszkaniowo-usługowej w zwartych obszarach wokół terenów już zainwestowanych oraz nowych osiedli;

pozostałe kierunki to:

- wytworzenie stref działalności gospodarczej głównie wzdłuż drogi krajowej nr 44;
- wykorzystanie atrakcyjnych krajobrazowo terenów w gminie dla rozwoju usług turystyki i rekreacji indywidualnej;
- ochrona zasobów przyrodniczych i wartości kulturowych Gminy;
- uzupełnienie i rozbudowa systemów infrastruktury technicznej i drogowej.

Opracowana zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Brzeźnica utrzymuje dotychczasowe cele zagospodarowania przestrzennego gminy oraz Strategii Rozwoju Gminy Brzeźnica. Celem głównym jest:

Stały wzrost standardów życia mieszkańców gminy w oparciu o racjonalne wykorzystanie zasobów gminy zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju

Cele strategiczne są odpowiedzią na problemy zidentyfikowane w gminie na podstawie analizy stanu społeczno-gospodarczego. Główne kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy są spójne z celami strategicznymi określonymi w Strategii Rozwoju Gminy Brzeźnica, a studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy zapewnia warunki sprzyjające ich realizacji. Z punktu widzenia interesów społeczności lokalnej gminy, jako podstawę formułowania ustaleń studium przyjmuje się następujące **cele operacyjne** wynikające ze strategii rozwoju gminy w następujących sferach:

- społecznej,
- ekonomicznej,
- przyrodniczej,
- kulturowej,
- przestrzennej.

W sferze społecznej:

- Zapewnienie obsługi mieszkańców w zakresie usług publicznych na poziomie akceptowanych standardów jakościowych i ilościowych.
- Zapewnienie młodzieży możliwości ogólnego, wszechstronnego wykształcenia, w sposób pozwalający na znalezienie w przyszłości zatrudnienia.
- Utworzenie atrakcyjnych przestrzeni publicznych służących integracji społeczności lokalnej oraz zaspokajaniu potrzeb mieszkańców w dziedzinie usług, wypoczynku i rekreacji indywidualnej.
- Tworzenie dogodnych warunków dla realizacji twórczych potrzeb i aspiracji mieszkańców.
- Tworzenie warunków dla włączenia się w życie gminy osób o ograniczonej sprawności.
- Pomoc w możliwości uzyskania nowych kwalifikacji osobom bezrobotnym.

W sferze ekonomicznej:

- Umożliwienie i pomoc w rozwoju lokalnego rynku zatrudnienia i biznesu.

- Tworzenie warunków dla lokalizacji potencjalnych inwestycji strategicznych generujących nowe miejsca pracy i dochody do budżetu gminy.
- Tworzenie warunków dla rozwoju usług z zakresu turystyki i wypoczynku.
- Przekształcanie rolnictwa w kierunku uzyskania standardów europejskich produkcji rolnej.

W sferze przyrodniczej:

- Zachowanie istniejących wartości środowiska przyrodniczego, w szczególności na terenie obszaru projektowanego rezerwatu przyrody „Burzynek" oraz w ciągu ekologicznym doliny Wisły a także w południowych, zalesionych obszarach gminy.
- Redukcja uciążliwości dla środowiska przyrodniczego wynikających z rozwoju przestrzennego, w szczególności z rozwoju zabudowy mieszkaniowej, usługowej i produkcyjnej.
- Minimalizacja strat w przypadku wystąpienia powodzi i ruchów masowych ziemi.

W sferze kulturowej:

- Zachowanie i wyeksponowanie istniejących zasobów dziedzictwa kulturowego i krajobrazu, ochrona obiektów i zespołów zabytkowych z umożliwieniem w miarę możliwości ich racjonalnego wykorzystania dla funkcji mieszkaniowych lub turystycznych oraz ochrona stanowisk archeologicznych.
- Harmonijne kształtowanie współczesnej zabudowy, dbałość o ład przestrzenny, nawiązywanie gabarytem i formą architektoniczną do tradycji lokalnych w tym zakresie, szczególnie w obszarach o wysokich wartościach kulturowych.
- Zachowanie terenów otwartych o wysokich wartościach krajobrazowych i ich ochrona przed nadmierną zabudową.

W sferze przestrzennej:

- **w zakresie struktury przestrzennej:**
  - Utrzymanie, aktywizacja i stałe podnoszenie jakości przestrzeni (w tym przestrzeni publicznych) w centrum administracyjno-usługowym gminy w Brzeźnicy.
  - Wykreowanie lokalnych centrów usługowych, szczególnie w miejscowościach najbardziej do tego celu aktualnie predysponowanych jakimi są Łączany i Paszkówka.
  - Harmonijne kształtowanie systemu zabudowy w oparciu o istniejącą zabudowę mieszkaniową, usługową i produkcyjną i nowe tereny

przeznaczone pod zainwestowanie, szczególnie związane z rozwojem gospodarczym gminy.

- Dążenie do utrzymania ciągłego systemu obszarów przyrodniczo czynnych stanowiących powiązania przestrzenne pomiędzy obszarami objętymi ochroną prawna na poziomie ponadlokalnym i lokalnym.
- Rozwój usług turystycznych w oparciu o istniejące zasoby jakimi są rzeka Wisła i Kanał Łaczany-Skawina oraz atrakcyjne przyrodniczo tereny leśne w południowej części gminy, a także umożliwienie tworzenia obiektów rekreacji indywidualnej w harmonii z tymi zasobami.
- Ochrona przed nadmierna zabudową terenów otwartych, a w szczególności terenów intensywnie użytkowanych rolniczo.

- **w zakresie transportu:**
  - Modernizacja i rozbudowa podstawowego głównego układu drogowego gminy.
  - Zapewnienie optymalnych warunków ewakuacji ludności i mienia z obszarów zagrożonych zalaniem w przypadku wystąpienia powodzi.
  - Dążenie do budowy przeprawy mostowej przez rzekę Wisłę pomiędzy miejscowościami Brzeźnica i Czernichów w celu poprawy dostępności do Aglomeracji Krakowskiej.
- **w zakresie infrastruktury technicznej (w tym komunalnej):**
  - Poprawa standardu świadczonych usług; w tym zwiększenie niezawodności działania systemów infrastruktury technicznej, szczególnie pozostającej w sferze działań własnych gminy.
  - Dalsza rozbudowa systemów infrastruktury technicznej na obszarach istniejącej zabudowy oraz na potencjalnych obszarach rozwoju zainwestowania.
  - Stałe podnoszenie jakości systemu zbierania, składowania i utylizacji odpadów.
  - Minimalizacja potencjalnych szkód w systemach infrastruktury technicznej na obszarach zagrożonych zalaniem w przypadku wystąpienia powodzi i zagrożonych ruchami masowymi ziemi.
- **w zakresie infrastruktury społecznej:**
  - Dalsze polepszanie wyposażenia gminy w podstawowe usługi publiczne.
  - Dostosowanie istniejącej infrastruktury społecznej do nowych potrzeb związanych z zachodzącymi zmianami społecznymi (w szczególności w zakresie oświaty i służby zdrowia).

- Zapewnienie mieszkańcom równego dostępu do obiektów oświaty, kultury, służby zdrowia itp..
- Wyposażenie gminy w obiekty sportu i rekreacji pozwalające na aktywne spędzenie wolnego czasu oraz poprawę stanu zdrowia mieszkańców.

Do Studium zostały wprowadzone zapisy odnośnie sposobu prowadzenia komunikacji ponadlokalnej i rozwoju komunikacji lokalnej, infrastruktury technicznej oraz rozszerzenie granic terenów przeznaczonych pod rozwój mieszkalnictwa i usług.
Ze względu na oczekiwania ludności odnośnie wyznaczenia nowych terenów budowlanych, wskazanych w Studium, została przyjęta potrzeba zmiany planu dla terenu wszystkich miejscowości gminy, bądź wybranych obszarów – zgodnie ze zdiagnozowanymi potrzebami w tym zakresie. W związku z tym sporządzenie zmian w obowiązującym planie miejscowym może zostać przeprowadzone w trybie sporządzania planu dla całego obszaruu gminy, jak i dla poszczególnych jednostek administracyjnych, bądź ich części.
Możliwość opracowywania planów miejscowych dla obszarów mniejszych niż całość miejscowości jest dopuszczona pod warunkiem sprawdzenia możliwości i poprawności powiązań transportowych i infrastrukturalnych pozwalających na zachowanie ich ciągłości.
Zakłada się, że w Studium zostały wyznaczone nowe tereny budowlane zaspokajające na stosunkowo długi okres – kierunkowo potrzeby rozwoju Gminy Brzeźnica. W związku z powyższym przyjmuje się za możliwe etapowe uruchamianie terenów przewidzianych w Studium do zabudowy – w zależności od zgłaszanych potrzeb inwestycyjnych oraz możliwości wyposażenia terenów w infrastrukturę techniczną i komunikacyjną.

[16A. UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ, SYNTEZA USTALEŃ PROJEKTU ZMIANY NR 2 STUDIUM

Zmiana nr 2 studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Brzeźnica podyktowana została koniecznością zmiany przeznaczenia terenów dotychczas przeznaczonych pod lokalizację zabudowy produkcyjnej i zabudowy mieszkaniowej, usługowej i zagrodowej na teren przeznaczony pod zabudowę mieszkaniową i usługową i wynika ze zgłoszonych na tym obszarze wniosków właścicieli działek położonych w przedmiotowych terenach.][2]

[…][2] Wprowadzono Zmianą Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Brzeźnica uchwaloną Uchwałą Nr XXXV/354/2018 Rady Gminy Brzeźnica z dnia 7 czerwca 2018 roku.

[Wyznaczenie terenu pod lokalizację zabudowy mieszkaniowej i usługowej w miejscowości Brzeźnica będzie korzystne dla właścicieli działek w obszarze objętym przedmiotową zmianą studium i umożliwi im szybsze i łatwiejsze zainwestowanie nieruchomości zgodnie z ich zamierzeniami inwestycyjnymi, niż w przypadku obowiązywania dotychczasowych ustaleń studium.

Zmiana nr 2 studium obejmuje zmianę przeznaczenia 11,44 ha terenu dotychczas przeznaczonego pod lokalizację zabudowy produkcyjnej oraz zmianę przeznaczenia 2,09 ha terenu dotychczas przeznaczonego pod lokalizację zabudowy mieszkaniowej, usługowej i zagrodowej na obszarze miejscowości Brzeźnica. W efekcie zmiany nr 2 studium wyznacza się około 13,53 ha terenu przeznaczonego pod lokalizację zabudowy mieszkaniowej i usługowej. Jak widać z powyższego, w przedmiotowej zmianie studium nie przewiduje się wyznaczenia nowych terenów przeznaczonych pod zainwestowanie. Zostało to wykazane w sporządzonym do przedmiotowej zmiany studium bilansie terenów przeznaczonych pod zabudowę. Zmiana przeznaczenia, szczególnie terenów dotychczas przeznaczonych pod lokalizację zabudowy produkcyjnej ale też terenów dotychczas przeznaczonych pod lokalizację zabudowy mieszkaniowej, usługowej i zagrodowej na teren przeznaczony pod lokalizację zabudowy mieszkaniowej i usługowej, będzie korzystna, szczególnie z punktu widzenia ochrony walorów przyrodniczych gminy.][2]

[16B. UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ, SYNTEZA USTALEŃ PROJEKTU ZMIANY NR 3 STUDIUM

Zmiana nr 3 studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Brzeźnica podyktowana została koniecznością wprowadzenia do ustaleń studium granic udokumentowanego złoża kruszywa naturalnego „Łączany-Wiślisko" oraz związaną z tym potrzebą wyznaczenia terenu eksploatacji górniczej.

Nakaz wprowadzenia do ustaleń studium granic udokumentowanych złóż surowców mineralnych wynika z art. 95, ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku Prawo Geologiczne i Górnicze (Dz. U. z 2020 r., poz. 1064 z późn. zm.), który mówi że „Udokumentowane złoża kopalin oraz udokumentowane wody podziemne, w granicach projektowanych stref ochronnych ujęć oraz obszarów ochronnych zbiorników wód podziemnych, a także udokumentowane kompleksy podziemnego składowania][3]

[…][2] Wprowadzono Zmianą Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Brzeźnica uchwaloną Uchwałą Nr XXXV/354/2018 Rady Gminy Brzeźnica z dnia 7 czerwca 2018 roku.
[…][3] Wprowadzono Zmianą Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Brzeźnica uchwaloną Uchwałą Nr XXXVIII/343/2021 Rady Gminy Brzeźnica z dnia 30 grudnia 2021 roku.

[dwutlenku węgla, w celu ich ochrony ujawnia się w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz planach zagospodarowania przestrzennego województwa.”. Ponadto, zgodnie z art. 95, ust. 2 wymienionej wyżej ustawy „W terminie do 2 lat od dnia zatwierdzenia dokumentacji geologicznej przez właściwy organ administracji geologicznej obszar udokumentowanego złoża kopaliny oraz obszar udokumentowanego kompleksu podziemnego składowania dwutlenku węgla obowiązkowo wprowadza się do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.”.

Wyznaczenie terenu eksploatacji górniczej surowców skalnych w miejscowości Łączany będzie korzystne dla społeczności lokalnej gminy i przyczyni się, w razie ewentualnych wpływów do budżetu gminy z tytułu podatków i opłat lokalnych, do dalszego społeczno-ekonomicznego rozwoju gminy Brzeźnica.

Zmiana nr 3 studium obejmuje zmianę przeznaczenia około 12,01 ha terenu dotychczas przeznaczonego pod lokalizację usług wypoczynku i rekreacji oraz zmianę przeznaczenia około 6,98 ha terenu dotychczas przeznaczonego pod tereny rolne na obszarze miejscowości Łączany. W efekcie zmiany nr 3 studium wyznacza się około 18,99 ha terenu przeznaczonego pod lokalizację eksploatacji górniczej surowców skalnych. Jak widać z powyższego, w przedmiotowej zmianie studium nie przewiduje się wyznaczenia nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę. Po zakończeniu eksploatacji górniczej złoża „Łączany-Wiślisko” i przeprowadzeniu wymaganej przepisami odrębnymi rekultywacji terenów poeksploatacyjnych, możliwe będzie przywrócenie, na części terenu objętego zmianą nr 3 studium, dotychczasowego przeznaczenia terenów pod lokalizację usług wypoczynku i rekreacji.][3]

[…][3] Wprowadzono Zmianą Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Brzeźnica uchwaloną Uchwałą Nr XXXVIII/343/2021 Rady Gminy Brzeźnica z dnia 30 grudnia 2021 roku.